120

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»
ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΟΥΝΑ - ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ
(Α' Βραβεῖον Πανελληνίου «Λαμπικείου» Λαογραφικοῦ Διαγωνισμοῦ)

Το Κεφαλονίτικο Ημερολογιο

τοῦ 1972

ΕΚΔΟΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ
ΜΕΤΑΞΑ – ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
Ἀλεξ. Ὑψηλάντου 162 α
ΠΑΤΡΑΙ

ΙΑΚΟΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Αι 53.42.0002

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΑΣ
«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»

Ποὺ ἐκδίδεται μὲ μικρὲς διακοπὲς ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1957 ὡς τὰ σήμερα, γιὰ τὴν προβολὴ τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Λαογραφίας τοῦ τόπου μας καὶ γιὰ νὰ σᾶς χαρίζη τὰ πολυπόθητα γέλια, δὲν ἀποτελεῖ ἐκδοτικὴν δημοσιογραφικὴν ἐπιχείρηση σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 1 Ν. 10093/38.

Οὔτε ὁ ἐκδότης του ὑπῆρξε ποτὲ ἐπαγγελματίας δημοσιογράφος. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν συμμετέχει στὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως τοῦ Ν. 2176/40. Ἀποστέλλεται εἰς τοὺς φίλους του ταχυδρομικῶς καὶ δὲν καταχωρεῖται τίποτα μὲ πληρωμὴ στοῦ «Φανοῦ» μας τὶς στῆλες.

Οἰκονομικοὶ λόγοι μᾶς ἀνάγκασαν νὰ διακόψουμε τὴ μηνιαία του ἔκδοση στὸ τεῦχος ἀρ. 83 τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1965. Ἀλλ' ἀπὸ τὸν Ἰανούριο τοῦ 1966 σᾶς ἔχουμε δώσει ἄλλους 23 «Φανούς» μας μὲ ὕλη μπόλικη, χωρὶς νὰ θεωροῦνται βιβλία καὶ τὸ παρόν μας τεῦχος παίρνει τὸν ἀριθμὸ 107.

Τοῦ ὁποίου τὴν ἔκδοση θὰ συνεχίζουμε κατὰ ΤΡΙΜΗΝΟΝ, ὅσο θὰ ἔχουμε ἀκόμα πνοήν, μὲ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ, ἐπαναλαμβάνουμε τὶς

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΤΟΥ ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΥ «ΦΑΝΟΥ»:

Ἐσωτερικοῦ δραχ. 100. Ἐξωτερικοῦ δολλάρια 10

Καὶ γιὰ Τράπεζες, Ὀργανώσεις καὶ Σωματεῖα δρχ. 300 κατὰ χρόνον.

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΣΠΥΡΟΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Π. ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ

ἢ «Χρῆστος Βουνᾶς» — Ἠπείρου 10 — Ἀργοστόλι

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: ΜΕΤΑΞΑ - ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀλεξ. Ὑψηλάντη 162 — Στὴν Πάτρα

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»

ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΟΥΝΑ - ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ

(Α' Βραβεῖον Πανελληνίου «Λαμπικείου» Λαογραφικοῦ Διαγωνισμοῦ)

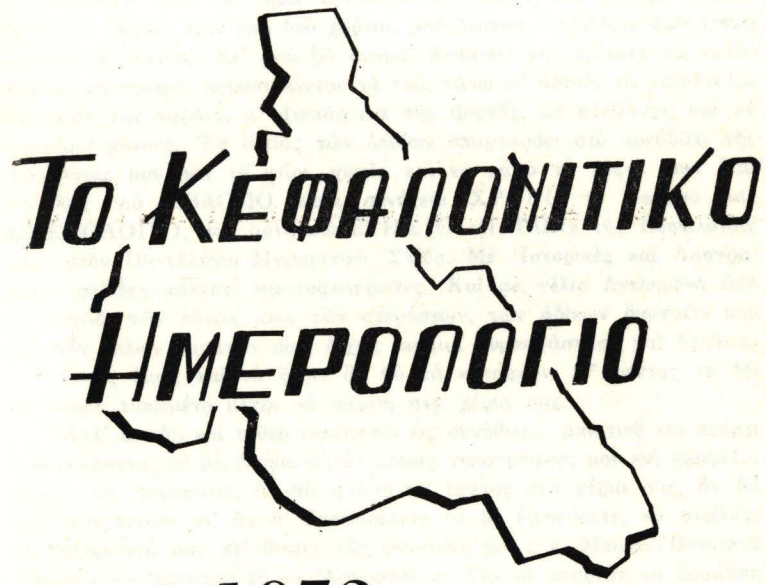

τοῦ 1972

ΕΚΔΟΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ
ΜΕΤΑΞΑ – ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
Ἀλεξ. Ὑψηλάντου 162 α
ΠΑΤΡΑΙ

ΑΝΤΙ ΓΙΑ ΠΡΟΛΟΓΟ

ΓΙΑ ΕΒΔΟΜΟ ΧΡΟΝΟ

Φίλες καὶ Φίλοι μου,

Φαίνεται πὼς θὰ εἶμαι ἀνεπιθύμητος ἀκόμα καὶ στὸν... Ἄλλον Κόσμον! Ἀφοῦ, πρὶν ἀπὸ δυὸ χρόνια, μοῦ δώσανε... ἐξιτήριο ἀπὸ τούτη τὴ ζωὴ οἱ γιατροί. Κι' ἐγὼ ζῶ ἀκόμα, ἀναπνέω καὶ μάλιστα τὰ καταφέρνω καὶ γράφω, προσπαθώντας νὰ τοὺς κάνω κι' αὐτοὺς νὰ γελοῦνε!... Μὲ μισὴ τὴν καρδιά, μ' ἀνεπάρκεια τῆς ἀορτῆς, μὲ στηθάγχη καὶ μὲ φρικτοὺς πόνους. Ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων σπαρταράω στὸ κρεββάτι τῆς ἀρρώστιας μου σὰν τὸ ψάρι, χωρὶς καὶ νὰ χάνω τὰ κέφια μου. Καὶ δίνοντας γιὰ ΕΒΔΟΜΟ κατὰ συνέχεια ΧΡΟΝΟ τὸ φετεινό μας ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ, σὰν μοναδικὸ ΕΤΗΣΙΟ «ΠΑΡΩΝ» τῆς Κεφαλονιᾶς μας, στὸν Πανελλήνιο Πνευματικὸ Στίβο. Μὲ Ἱστορικὲς καὶ Λαογραφικὲς σελίδες πάντοτε πρωτοφανέρωτες. Καὶ μὲ γέλια ἀντλημένα ἀπὸ τὸ πηγάδι τῶν πόνων μου, τῶν στερήσεων, τῶν ἀδίκων διωγμῶν μου καὶ τῶν ἄλλων βασάνων μου, δίχως καμμιὰ συμπαράσταση καὶ βοήθεια.

Χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ξέρω ἂν θὰ τὰ καταφέρω κι' ἐφέτος νὰ δῶ τὸ παρὸν τυπωμένο μέχρι νὰ φτάση στὰ χέρια σας.

Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τοῦτο τυπώνεται ὡς συνήθως... μπιστιοῦ καὶ πρέπει ...σαλπάροντας νὰ μὴ ἀφήσω στοὺς φίλους τυπογράφους μου καὶ καρφί!... θερμὰ σᾶς παρακαλῶ, ἂν θὰ φτάση κι' ἐφέτος στὰ χέρια σας, ἂν θὰ σᾶς ἱκανοποιήση κι' ἂν θ' ἀποφασίσετε νὰ μ' ἐνισχύσετε, νὰ στείλετε τὰ ἐμβάσματά σας στ' ὄνομα τῆς γυναίκας μου : κ. Μαρίαν Βουτσινᾶ (Βουνᾶ) — Ἠπείρου 10 — Ἀργοστόλιον. Γιὰ νὰ μπορέση νὰ ξοφλήση τὰ χρέγια μου καὶ νὰ μὴ γκρινιάζη πὼς κι' ἀπὸ τὸ Ὑπερπέραν ἀκόμα δὲν παύω νὰ τὴν... πιλατεύω καὶ νὰ τὴν βάνω σὲ μπελάδες καὶ ἔγνοιες. Κι' εἴτε ἀπὸ ἐδῶ, εἴτε ἀπὸ τὴν ἄλλη ζωή, σᾶς ἐκφράζω τὶς εὐχαριστίες μου καὶ τὴν ἀγάπη μου. Καὶ σᾶς εὔχομαι ὁλόψυχα κι' ἐγκάρδια Καλὲς Γιορτάδες καὶ Χαρούμενο τὸ 1972.

ΣΠΥΡΟΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Π. ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ
«ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΟΥΝΑΣ»

(Α' Βραβεῖον Πανελληνίου «Λαμπικείου» Λαογραφικοῦ Διαγωνισμοῦ)

Ἀργοστόλι, Ὀκτώβριος 1971

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»
ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΟΥΝΑ

•

Τὸ Κεφαλονίτικο Ἡμερολόγιο τοῦ 1972

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Τὰ Κεφαλονίτικα Κάλαντα

Ὅπως εἶναι γνωστόν, τὰ Κάλαντα ψάλλονται στὴν Κεφαλονιὰ τὶς παραμονὲς τῶν Χριστουγέννων, τῆς Πρωτοχρονιᾶς καὶ τῶν Φώτων. Πολλοὶ δὲ καλανταδόροι μας τὰ λένε καὶ ἀνήμερα τῶν Γιορτάδων, σ' ὅσα σπίτια καὶ μαγαζιὰ δὲν πρόλαβαν τὴν προηγούμενη νὰ τὰ ποῦνε.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν πιτσιρίκων, τῶν ἀπὸ ἀνάγκη, ἢ σὰν ἐπάγγελμα καλανταδόρων, ὑπῆρχαν πολλοί, ποὺ συντροφιάζανε καὶ κάνανε καλανταδόρικες κομπανίες, γιὰ νὰ πᾶνε νὰ τὰ ποῦνε γιὰ τὸ καλό, πρῶτα στὰ σπίτια τους κι' ὕστερα στὰ συγγενικὰ καὶ φιλικά τους. Χωρὶς νὰ δέχωνται χρήματα καὶ γλυκίσματα, ἀλλὰ μόνο μεζὲ καὶ κρασάκι. Οἱ δὲ φιλικὲς κι' ἐρασιτεχνικὲς τοῦτες καλανταδόρικες κομπανίες μόνα τους ὄργανα εἶχανε τὰ μαντολίνα καὶ τὶς κιθάρες τους, τὶς σωστές τους φωνές, ἀλλὰ καὶ τὸ χάρισμα ν' αὐτοσχεδιάζουνε δίστιχα ἀθῶα καὶ ἄκακα.

Ρίμνες μὲ τὶς ὁποῖες χαρίζανε πάντοτε ἀπαρεξήγητα τὴν εὐθυμία, σατιρίζοντας τὰ συγγενικὰ καὶ φιλικά τους πρόσωπα.

Τέτοιοι καλανταδόροι καὶ αὐτοσχέδιοι στιχουργοὶ ὑπῆρχαν, ἀλλὰ καὶ ὑπάρχουν σὲ πολλὰ χωριὰ τῆς Κεφαλονιᾶς μας. Ποὺ διανθίζανε καὶ διανθίζουνε μὲ τὶς αὐτοσχέδιες θαυμάσιες ρίμνες τους τὰ πατροπαράδοτα Κάλαντα. Καὶ στὸ φετεινό μας ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ, ἀντὶ γιὰ δικά μας, σᾶς χαρίζουμε μερικὰ τῶν γνωστῶν μας κι' ἀγνώστων, ἀπὸ τὴ Λαογραφικὴ Συλλογή μας :

Κεφαλονίτικα Καλοχρονιάσματα

Χρόνια πολλὰ κι' ὁ Χρόνος σας ὁ νέος νὰ κυλίση,
δίχως ψωμὶ στὸ φοῦρνο σας κι' οὔτε νερὸ στὴ βρύση.

Χρόνια πολλά, σ' ὅλους καλά! Καὶ ψύλλους καὶ κορέους,
νἄχετε στὸ σπιτάκι σας πάντα μουσαφιρέους.

Χρόνια πολλὰ κι' ἂν ὁ γιατρὸς στὴν πόρτα σας ζυγώση,
νὰ χρειασθῆ... ἄλλος γιατρός, βοήθεια νὰ τοῦ δώση.

Χρόνια πολλὰ κι' οἱ ποντικοί, ἐδῶ νὰ μπαινοβγαίνουν,
χωρὶς νὰ βρίσκουν τίποτα, οἱ δόλιοι, νὰ χορταίνουν!

Χρόνια πολλὰ κι' ἂν θέλετε νἄχετε τὴν ὑγειά σας,
πάντοτε ν' ἀλλαργεύετε ἀπὸ τὴν πεθερά σας!...

Χρόνια πολλὰ καὶ δανεικὰ φίλοι ἂν σᾶς ζητήσουν,
νὰ μὴ τὰ περιμένετε πὼς πίσω θὰ γυρίσουν!

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Χρόνια πολλὰ καὶ νἄχετε φέτος λαδιὰ μεγάλη,
τόση ποὺ νὰ γιομίστε μόνον... ἕνα μπουκάλι!

Χρόνια πολλὰ κι' ἡ πεθερὰ ἂν πέση στὸ κλινάρι,
φωνάχτε τὸν... κτηνίατρο γιὰ νὰ τήνε κουράρη!

Χρόνια πολλὰ στ' ἀφεντικὸ τὸν κυνηγὸ καὶ φίλο,
ὁποὺ σκοπεύει τὰ πουλιὰ καὶ ρίχνει εἰς τὸν σκύλο!...

Χρόνια πολλὰ καὶ στὴ γρηὰ ποὺ τρέμει μὴ πεθάνη
κι' ὁποὺ κρατοῦν τὰ κότσια της κι' ἀμόρε γιὰ νὰ κάνη!

Χρόνια πολλὰ τοῦ νόνου μου, ποὺ λέει πὼς κρυώνει,
μὰ σὰ μπανίσει θηλυκὸ... ἀνάβει καὶ φουντώνει!

Χρόνια πολλὰ κι' ἀδιάντροπα φίλοι νὰ κατουρῆτε...,
ὅλο τὸν χρόνο σὰ Ρωμηοί, ὅπου κι' ἂν θὰ βρεθῆτε.

Χρόνια πολλὰ στὴ γάτα σας κι' ὁποὺ δὲν νιαουρίζει,
γιατί ποτὲ στὸ σπίτι σας τὸ ψάρι δὲν μυρίζει!...

Χρόνια πολλὰ κι' ὀνείρατα, χωρὶς καὶ νὰ ξυπνᾶτε,
νὰ κάνετε στὸ σπίτι σας πὼς... κρέας θὲ νὰ φᾶτε!

Χρόνια πολλὰ κι' ἀγράμπελη ν' ἀνθίζη στὴν αὐλή σας,
κι' ὅλοι νὰ τὴν ποτίζετε συχνὰ μὲ τὸ... πιπί σας.

Χρόνια πολλὰ καὶ πίνετε κρασάκι κάθε μέρα,
νὰ μὴ σᾶς πιάν' ἡ εὐλογιά, μὰ μήτε κι' ἡ χολέρα!

Χρόνια πολλὰ κι' ἂν θέλετε καθένας γειά του νἄχη
νὰ πέφτη, σὰν κι' ἐμένανε μὲ ἄδειο τὸ στομάχι!...

Χρόνια πολλὰ ἀγαπητοί, ἀλλὰ θὰ βλαστημήσω,
γιατί δὲν βλέπω τίποτα μπροστά μου νὰ τσιμπήσω!...

Χρόνια πολλά σας Ναυτικοὶ κι' ἡ θάλασσά σας λάδι
καὶ πόντζι - σκαμπανέβασμα, σὰ Μάνας σας τὸ χάδι!

Χρόνια πολλὰ θαλασσινὲ μὲ τὴν καλὴ καρδιά,
ποὺ σὰ γυρίζης στὸ χωριό... χαίρετ' ἡ... παπαδιά!

Χρόνια πολλὰ κι' ἀσφαλαχτοὺς στὰ στρώματα νὰ βάνετε,
ὕπνο γλυκὸ κι' ἀνάλαφρο... ὁλόχρονα νὰ κάνετε.

Χρόνια πολλά, νὰ πέσουνε τὰ φρύδια καὶ μαλλιά σου,
νὰ κουρλαθῆς καὶ νὰ φιλῆς συχνὰ τὴν... πεθερά σου!

Χρόνια πολλὰ κι' οἱ ψεῖρες σου νὰ χρειαστοῦνε στάνη,
στὶς ψεῖρες καὶ κορέους σου νὰ κάνω τὸν τσοπάνη!...

Χρόνια πολλὰ κι' ἕνα βρακὶ τοῦ χρόνου ν' ἀγοράσης,
γιατί μὲ τοῦτο ποὺ φορεῖς κοντεύεις πιὰ ν' ἀγιάσης!...

Χρόνια πολλὰ κι' ἂν χρειασθῆς βοήθεια νὰ ὀργώσης,
ζέψε τὴν... πεθερούλα σου καὶ δὲν θὰ μετανοιώσης!...

Χρόνια πολλὰ κι' ὅποιο φορεῖς ροῦχο νὰ μὴ σοῦ λυώνη
καὶ κάθε πενηντάχρονα ν' ἀλλάζης πανταλόνι!

Χρόνια πολλὰ καὶ βάλε μου ἕνα μεζὲ στὸ πιάτο,
γιατί θ' ἀρχίσω καὶ ἐγὼ νὰ σκούζω σὰν τὸ γάτο!...

Χρόνια πολλὰ καὶ γάλατα ὁποὺ τυροκομᾶτε,
πάντα γιὰ... ξεβουτύρισμα καλὰ νὰ τὰ χτυπᾶτε...

Χρόνια πολλὰ ναυτόπουλα καὶ νᾶστε καλοθάλασσα
καὶ σ' ὅλα τὰ ταξίδια σας νᾶναι λαδάκ' ἡ θάλασσα.

Χρόνια πολλὰ καὶ ξενητειᾶς ξεχνᾶτε τὸ μαράζι,
ἀφοῦ λεφτὰ σᾶς στέλνουνε κι' ἡ κατσαρόλα βράζει!...

Χρόνια πολλά, ἀφέντη μου, κι' ἂν θὰ ξανακουνήση...
νέος σεισμός, τὸ σπίτι σου νὰ μὴ σοῦ τὸ γκρεμίση.

Χρόνια πολλὰ γρηοῦλες μου, ποὺ ἔχετε τὰ χάλια σας,
μὰ σὰν ἀκοῦτε... κι' ἔρωτα σᾶς στάζουνε τὰ σάλια σας!...

Χρόνια πολλὰ λοστρόμε μου, π' ὅπου κι' ἂν θὰ δουλέψης,
τοῦ καραβιοῦ τὰ χρώματα καὶ τὰ σχοινιὰ θὰ κλέψης!...

Χρόνια πολλὰ κι' ἡ μύτη σου νὰ γίνη σὰν κοντύλι,
γιὰ νὰ γελοῦν μὲ δαύτηνε κι' οἱ ξένοι καὶ οἱ φίλοι.

Χρόνια πολλὰ κι' ὁ ναύτης σας γρήγορα νὰ γυρίση,
πάλι μὲ γέλια καὶ χαρὲς τὸ σπίτι νὰ γιομίση!

Χρόνια πολλὰ κι' ἄλλη χρονιὰ νὰ βάλετε νταβάνι,
...τὰ τσίσια της ἡ στέγη σας νὰ πάψη πιὰ νὰ κάνη!

Χρόνια πολλὰ κι' ἂν θέλετε νἄρχωμαι νὰ τὰ ψάλλω,
νὰ μὄχετε στὸ στόμα μου καὶ κάτι γιὰ νὰ βάλω!...

Χρόνια πολλά, νὰ παίρνετε συχνὰ καὶ γραμματάκια,
στὶς Τράπεζες νὰ τρέχετε ν' ἀλλάζετε... τσεκάκια!

Χρόνια πολλὰ ποὺ δὲν δειπνᾶς ἀπὸ τὴ τσιγκουνιά σου,
μὰ σὰ θὰ βρῆς... σελέμικα γιομίζεις τ' ἄντερά σου!

Χρόνια πολλὰ κι' ἂν θέλετε τὸ στόμα μου νὰ κλείσω,
γιομίστε τὴν κανάτα σας νὰ πιῶ καὶ νὰ μεθύσω.

Χρόνια πολλὰ κι' ἂν θέλετε τὸ στόμα νὰ βουλώσω,
βάλτε φαῖ στὸ πιάτο μου, νὰ φάω, νὰ φουσκώσω.

Χρόνια πολλὰ σᾶς εὔχομαι δίχως κεφάλι πόνου
κι' ἂν μὲ κακοχρονίζετε νὰ μὴ σᾶς βρῆ τοῦ χρόνου!...

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Προλήψεις τοῦ λαοῦ μας γιὰ τὰ δίσεκτα χρόνια

Ἐφέτος ὁ χρόνος εἶναι δίσεκτος. Καὶ σύμφωνα μὲ τὶς προλήψεις τοῦ λαοῦ μας, προσέχετε ν' ἀποφεύγετε :

- Νὰ μὴ παντρεφτῆτε, γιατί ὁ γάμος σας δὲν θὰ πάη καλά!...
- Νὰ μὴ φυτέψετε νέο δέντρο, γιατί δὲν θὰ πιάση. Ἀλλὰ κι' ἂν πιάση, δὲν θὰ σᾶς δώση καρπούς.
- Νὰ μὴ φκιάσετε καινούργιο κουστούμι ἢ φόρεμα. Γιατί δὲν θὰ τὸ χαρῆτε. Γι' αὐτὸ κι' ἐπισκευάσετε τὰ παλαιά.
- Νὰ μὴ χτίσετε νέο σπίτι. Ὄξα καὶ κάμετε προσθήκη ἢ προέκταση στὸ παλαιό.
- Νὰ μὴ βαρυστομαχιάζετε στὰ βραδυνὰ δεῖπνα σας. Γιατί κατὰ τὸ δίσεκτον ἔτος λειτουργεῖ ἐλαττωματικὰ ἡ πεπτικὴ μηχανή σας.
- Νὰ μὴ κάτσετε κόττα γιὰ νὰ σᾶς κλωσσιάση αὐγά. Γιατί πουλιὰ δὲν θὰ δῆτε.
- Δὲν πρέπει οἱ νοικοκυρὲς ν' ἀφίνουν γιὰ στέγνωμα ἔξω τὴ νύχτα τὰ πλυμένα τους ροῦχα. Γιατί τὸ δίσεχτο χρόνο τριγυρίζουνε οἱ ἀρρώστιες, ὅπως Χριστουγεννιάτικα τὰ παγανὰ (=καλικάντζαροι).
- Νὰ μὴ φκιάχνουν γλυκὰ τοῦ κουταλιοῦ καὶ ντομάτα πελτέ. Γιατί κι' ἂν τοὺς ἐπιτύχουν στὸ φκιάσιμο, ἀργότερα θὰ χαλάσουν.
- Ἐπίσης οἱ νοικοκυρὲς οὔτε ἁλάτι νὰ μὴ δίνουνε δανεικὸ στὶς γειτόνισσες. Γιατί τὰ δανεικὰ στὸ κύλισμα τοῦ δίσεκτου χρόνου φέρνουνε γρουσουζιά.
- Κάθε χρόνο καὶ κάθε μέρα ξεπορτίζοντας ἀπὸ τὸ σπίτι σας, καλὸ εἶναι νὰ κάνετε τὸν Σταυρό σας. Μὴ τὸ ξεχνᾶτε ὅμως ποτὲ τὸν δίσεκτο χρόνιο, ὁποὺ καὶ τὴ μέρα τριγυρίζουνε τόσα κακά...
- Ἐνῶ τὸ κάθε χάραμα, σὰν ἀπαντήσης παπᾶ πρέπει νὰ τὸν... κομπιάσης, γιὰ νὰ μὴ πάθης καμμιὰ λαχτάρα, κάθε δίσεκτο χρόνο τὸ πρωϊνὸ συναπάντημα τοῦ παπᾶ φέρνει γούρι καὶ δὲν σᾶς χρειάζεται κόμπιασμα...
- Μὴ πιάσετε ὅλο τὸν χρόνο βελόνα πλεξίματος εἰς τὰ χέρια σας. Τὸ πλέξιμο φέρνει μπλεξίματα. Ἐκτὸς κι' ἂν πρόκειται γιὰ ξήλωμα καὶ ξαναπλέξιμο τοῦ παλαιοῦ.
- Πρὶν ἀρχίσετε τὸ ζύμωμα τοῦ ψωμιοῦ, λιβανίσετε πρῶτα τὴ σκάφη, γιὰ νὰ ψοφήσουνε ἢ νὰ σκορπίσουνε τὰ τόσα κακά!...
- Ἀντίθετα ἀπὸ τὸν γάμο, τ' ἀραβωνιάσματα καὶ τὰ στερεώματα, στεριώνουν καλύτερα ὅσα γίνονται τὰ δίσεκτα ἔτη.

- Μὴ τολμήσετε νὰ κρατήσετε τὰ κουτάβια τῆς σκύλας σας. Γιατί κάποιο θὰ λυσσάξη καὶ θὰ σᾶς δαγκάση.
- Οὔτε τὰ γατσούλια ποὺ θὰ σᾶς γεννήση ἡ γάτα σας. Γιατί θᾶναι τόσο παλαβά, ποὺ θὰ τὰ κυνηγοῦνε οἱ ποντικοί!...
- Κάθε δουλειὰ ποὺ θεμελιώνετε τὸν δίσεκτο χρόνο, δὲν θὰ δῆ προκοπή. Καὶ κάθε ζωντανὸ ποὺ γεννιέται θὰ εἶναι κι' ἀναγκεμένο (=ἀρρωστιάρικο). Ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο.
- Γι' αὐτὸ καὶ λέει ὁ λαὸς πὼς τὰ παιδιὰ τὰ μούλικα καὶ τὰ δίσεκτα... βγαίνουν ἔξυπνα καὶ προκόβουνε.
- Ἰδιαίτερα δὲ γιὰ τοὺς μούλους, πὼς σὰν... πολυσπορίτικοι, εἶναι καὶ τυχεροί.
- Τὰ κυδώνια, τὰ ρόγδια, τὰ κρεμμύδια, τὰ σκόρδα κι' ὅσα ἄλλα οἱ νοικοκυρὲς κρεμοῦνε γιὰ τὸν χειμῶνα, δὲν ἀντέχουν στοῦ δίσεκτου χρόνου τὴ γρουσουζιά. Γι' αὐτὸ σαπίζουνε καὶ κουφαίνουν.
- Ἀντίθετα, κάθε δίσεκτο χρόνο πρέπει ν' ἀνανεώνετε τὶς γαρουφαλιές, τὶς τριανταφυλλιὲς καὶ τ' ἄλλα λουλούδια σας.
- Τὰ ὁποῖα κι' εὐδοκιμοῦν μὲ τὴ... γρουσουζιὰ τοῦ δίσεκτου χρόνου!...
- Ἐκεῖνο δὲ κυρίως ποὺ πρέπει νὰ προσέξετε στοῦ δίσεκτου χρόνου τὸ κύλισμα, εἶναι ἡ καθαριότητα καὶ τὸ πλύσιμο.
- Γιὰ νὰ φεύγουνε ἀπὸ τὰ κορμιὰ καὶ τὰ ροῦχα σας ὅσα κακὰ κυκλοφοροῦνε ὁλόγυρα.

Κεφαλονίτικες κατάρες καὶ βλαστήμιες

—Νἄμπη ὁ διάολος μέσα σου καὶ νὰ φορῆ νιτσεράδα (=ἀδιάβροχο), γιὰ νὰ τρίζη συνέχεια!
—Ποὺ νὰ βγάλης τὴ βεντερούγα (=καμπούρα) καὶ νὰ δῶ τὴν πλάτη σου σὰν τοῦ γαϊδάρου μου τὸ σαμάρι!
—Ποὺ νὰ σ' ἀλείψουνε μέλι καὶ νὰ σὲ σκρώχνουνε... σφῆκες!
—Τὴν κακὴ ψυχρή σου μέρα καὶ τὴν ἀνάποδη.
—Στὶς ὀχτώ σου νὰ σὲ πηγαίνουνε τέσσαροι καὶ νὰ σὲ ψάλλη ὁ παπᾶς.
—Ὁποὺ νὰ δῶ γρήγορα τὴν πεθερά σου νὰ χορεύη... καντρίλλιες ἐπάνω στὸν τάφο σου!
—Χρυσάφια νὰ πιάνης καὶ νὰ γίνωνται στὸ μομέντο φινόκαλα! (=στὴ στιγμὴ ἀκαθαρσίες).
—Ποὺ νὰ μὴ μπορῆς νὰ κάτσης σὲ καρέκλα ἀπὸ τὴ φαγούρα στὸν... ἀπαφτόνε σου!
—Ποὺ νὰ ζουρλαθῆς καὶ νὰ σὲ δῶ νὰ κάνης... γαργάρες μὲ τσαγκαρόπροκες.
—Ποὺ νὰ σὲ δῶ νὰ σερνεσαι κατάχαμα σὰν ὀχιά.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

—Νὰ σὲ κάμουνε οἱ... ζοχάδες σου νὰ ξεπεράσης καὶ τὸν Λούη στὸ τρέξιμο.

—Ποὺ νὰ σὲ δῶ νὰ κάθεσαι γι' ἀνακούφιση σέ βογδοκέρατο!

—Ὁποὺ νὰ μὴ δοῦνε ποτὲ τὰ ποδάρια σου... τὸν οὐρανό! Οὔτε καὶ στεφάνι, κοπέλλα μου!...

—Νὰ κάμ' ὁ Θεὸς νὰ πέσης καὶ νὰ σπάσης τὴν κεφάλα σου, σ' ἕνα πηγάδι μὲ λίρες!...

—Ποὺ νὰ κολλήσουνε τὰ κρέατά σου γρήγορα στὰ σεντόνια κι' ἀπὸ τὸ κορμί σου νὰ στάζη σὰ χοντρόβροχο τὸ δροπίκι (=πύο).

—Νὰ σὲ δῶ μὲς στὸ χρόνο διπλόγομπη (=μὲ διπλῆ καμπούρα) καὶ νὰ περπατᾶς σὰ γκαμήλα!

—Ποὺ νὰ σὲ κολατσίσουνε (=προγευματίσουνε) γρήγορα τὰ σκυλόψαρα κι' οὔτε νὰ σὲ ρευθοῦνε!

—Ποὺ νὰ σὲ δῶ γρήγορα μὲ πατερίτσες (=δεκανίκια) καὶ νὰ ξεπερνᾶς στὸ ρεντάκι (=στὸ τρέξιμο) καὶ τὴ χελῶνα!...

—Ποὺ νὰ μελιδιαστῆς (=κομματιαστῆς) ἀπὸ τὸ καράβι σου, νὰ πέσης στὴ Μαύρη Θάλασσα καὶ νὰ κοκκινίση τὸ χρῶμα της ἀπὸ τὸ αἷμα σου.

—Ποὺ νὰ γυρίση τὸ κατακλεῖδι σου (=ἡ σιαγόνα) καὶ νὰ φτάση πίσω στὸ σβέρκο σου.

—Ποὺ νὰ γίνη γουλὶ τὸ κεφάλι σου, γιὰ νἄρτουνε οἱ διαόλοι νὰ σπείρουνε βρώμη!...

—Νἄμπη ὁ διάολος μέσα στὴν πεθερά σου καὶ νὰ σὲ φιλῆ γιὰ νὰ βγάλης διασόνους! (=σπίθες, σπυράκια).

—Ποὺ νὰ σὲ πιάση κολιάνιτσα καὶ νὰ κολλήσης σὰ βούλωμα στὸ ἀμελέτητο!...

—Νὰ κάμης πάθος καὶ χτικιὸ στ' ἄντερά σου.

—Γρήγορα νὰ σοῦ σπάσουνε τὸ νεκρικό σου πιάτο στὸ ξώπορτο τοῦ σπιτιοῦ σου.

—Νὰ ἔμπη ὁ διάολος μέσα σου καὶ νὰ εἶναι ἀπὸ τὸ Κάστρο, γιὰ νὰ μαστορεύη παπούτσια!

—Νὰ ἔμπη ὁ διάολος μέσα στὰ νύχια σου κι' ὕστερα νὰ σὲ πιάση φαγούρα καὶ νὰ ξυέσαι συνέχεια.

—Νὰ ἔμπη ὁ διάολος μέσα σου καὶ νὰ εἶναι καὶ Ληξουριώτης, γιὰ νὰ σοῦ κάνη καντάδες.

—Νὰ πάρη ὁ διάολος τὴν ψυχάρα σου καὶ νὰ τὴ μαγειρέψη σοφιγαδούρα (=βαρειὰ σάλτσα) μὲ σκόρδα Ρυσσιάνικα ὁποὺ καῖνε!

—Νὰ ἔμπη ὁ διάολος μέσα σου καὶ νὰ εἶναι ἀπὸ τὰ Φάρσα, νὰ σοῦ φέρνη ἀχινιοὺς καὶ χταπόδια.

—Νὰ ἔμπη ὁ διάολος μέσα σου καὶ νἆναι καὶ μπαρμπιέρης (=κουρέας), γιὰ νὰ σὲ πιλατεύη μὲ τὰ ψαλλίδια, τὰ ξουράφια του καὶ τὴ λίμα του!...

—Νὰ σὲ δῶ γρήγορα δεμένονε στὰ μανάλια τ' Ἁγίου μας νὰ μουγκρίζης σὰ βόγδι.

—Νὰ σὲ πιάση ντελίριο (=ἡ ἀρρώστια τοῦ Πάρκισον) καὶ νὰ τρέμουν στὰ χέρια σου τὰ πηρούνια καὶ τὰ κουτάλια.

—Νὰ χαίρεσαι στὸ σπίτι σου τὴν... πεθερά σου ἄλλα εἴκοσι χρόνια.

—Μόνο στὸν ὕπνο σου νὰ βλέπης ὁλόζωα τὸ ψωμοτύρι!...

—Νἄμπη ὁ διάολος μέσα σου καὶ νὰ εἶναι ἀπὸ τὰ Δειληνᾶτα νὰ φκιάχνη καὶ τσιπουρίτη (=τσικουδιά).

—Νὰ σὲ δῶ νὰ κυλιέσαι κατάχαμα καὶ νὰ σκούζης σὰ γουρουνόπουλο ποὺ τὸ σφάζουνε.

Τὰ παλαιὰ γαμήλια ἤθη καὶ ἔθιμα τοῦ Νησιοῦ μας

Στὰ ὅσα σᾶς δώσαμε μέχρι σήμερα, σχετικὰ μὲ τὰ γαμήλια ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν προγόνων μας, σᾶς προσθέτουμε καὶ τὰ πιὸ κάτω. Ποὺ τὰ βρήκαμε στὴν τοπικὴ ἐφημερίδα μας «ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΙΣ» τοῦ ἔτους 1913. Κι' εἶναι μετάφραση ἀπὸ τὰ γραμμένα στὴν Ἰταλικὴ «ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ» γιὰ τὸ νησί μας τοῦ Μ. Πινιατώρου, ἀπὸ τὸν ἱστορικὸν καὶ λαογράφον μας Εὐάγγελον Δ. Καροῦσον.

Βέβαια, ἡ μετάφραση τοῦ Καρούσου εἶναι γραμμένη στὴ στρυφνὴ γλῶσσα τῆς ἐποχῆς του. Ἀλλ' ἂν τὴν... μεταφράζαμε κι' ἐμεῖς στὴν τωρινὴ γλῶσσα μας, ἴσως καὶ θὰ χαλάγαμε τὴν ὀμορφιά τους. Γι' αὐτὸ καὶ κροτιμοῦμε τὴν πιστὴ ἀντιγραφὴ τοῦ κειμένου, προσθέτοντας μόνον τοὺς τίτλους:

Ἡ γνωριμία τῶν μελλονύμφων καὶ μερικὰ γιὰ τὴν προῖκα

«...Τὰ συνοικέσια συνωμολογοῦντο ἄλλοτε, χωρὶς οἱ μελλόνυμφοι νὰ γνωρίζωνται κὰν ἐξ ὄψεως. Ἡ ἄλογος αὕτη αὐστηρότης, τὴν σήμερον ἐμετριάσθη, αἱ δὲ νεάνιδες ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν γονέων δὲν ἀποστεροῦσι τοὺς ἰδίους μνηστῆρας τῆς θέας τοῦ ἑαυτῶν προσώπου καὶ τῆς φωνῆς αὐτῶν.

»...Τὸ πάλαι ἐπεκράτει ἔθος ἐν τῇ νήσῳ νὰ προικίζωσιν οἱ σύζυγοι τὰς ἑαυτῶν συζύγους!... Προῆλθεν ὅθεν τὸ ἔθος ὁ γαμβρὸς νὰ προσφέρῃ δῶρα τῷ πενθερῷ, ὡς ἐπίσης οἱ συγγενεῖς τοῦ γαμβροῦ νὰ προσφέρωσι τοιαῦτα τῇ νεονύμφῳ.

»...Ἐπὶ τέλους, ἐθεωρήθη ὡς ἄδικον καὶ ἀπρεπὲς ἡ νεᾶνις νὰ ἐξέρχηται τοῦ πατρικοῦ οἴκου, χωρὶς νὰ μετέχῃ μερίδος τινὸς τῆς πατρικῆς κληρονομίας καὶ οὕτω εἰσήχθη τὸ ἔθιμον τῆς προικός».

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Τ' ἀρραβωνιάσματα

«...Συνομολογηθείσης τῆς συμφωνίας, ὁ γαμβρὸς λαμβάνει τὴν γαμήλιον ὑπόσχεσιν, ἀποστέλλων τὸν δακτύλιον, σύμβολον τοῦ συζυγικοῦ δεσμοῦ, διὰ μικροῦ οἰκείου αὐτῷ παιδός, οὗ οἱ γονεῖς δέον νὰ ὦσι ζῶντες. Διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὸ γεγονὸς τοῦτο θεωρεῖται... δυσοίωνον τοῖς μελλονύμφοις...

»...Κατόπιν ἡ μνηστὴ δέχεται τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ γαμβροῦ, χωρὶς ἡ παρθενικὴ αὐτῆς αἰδὼς νὰ ἀρνηθῇ τῷ γαμβρῷ ἓν φίλημα, καθιερωθὲν ὑπὸ τῆς συνηθείας ὡς θεμιτὸν καὶ ἀθῶον.

»...Ἐνίοτε οἱ ἀρραβῶνες προηγοῦνται χρόνον τινὰ τῶν γάμων. Τὸ πρῶτον δὲ ὅταν τὸ νεαρὸν ζεῦγος παρακάθηται εἰς τράπεζαν φαγητοῦ, ὀφείλει, ἀκολουθοῦν ἀρχαῖον ἔθος, νὰ ἀπόσχῃ παντὸς ἐδέσματος ἐν ᾧ περιέχεται σησάμι, μέλι ἢ κυδώνιον. Δέχεται δὲ ἓν ζεῦγος τρυφερωτάτων καὶ γονιμωτάτων περιστερῶν, πτηνῶν ἱερῶν τῇ Ἀφροδίτῃ».

Τὰ σημάδια γιὰ τὴν ἀγνότητα

«...Τὴν ἐπιοῦσαν τοῦ ὑμεναίου ὑπῆρξεν ἄλλοτε ἔθος νὰ ἐκτίθενται εἰς τὴν θέαν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν περιέργων τὰ σημεῖα τῆς ἀπολεσθείσης... παρθενίας τῆς νύμφης. Τὸ ἔθιμον τοῦτο τὸ τοσοῦτον ἀπάδον πρὸς τὴν κοσμιότητα, τὴν αἰδὼ καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον, προϊὸν τῆς ἄκρας ζηλοτυπίας μεθ' ἧς ἐθεωρεῖτο ἡ ἁγνεία, προϊόντος τοῦ χρόνου ἐμετριάσθη. Μόνον δὲ ἡ μήτηρ τοῦ νεονύμφου δικαιοῦται νὰ ἴδῃ τὰ σημεῖα τῆς ἁγνείας τῆς νύμφης. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἔθιμον τοῦτο, ὀλίγοι σήμερον τηροῦσιν, εἰς τὰ μᾶλλον ἀπόκεντρα χωρία τῆς νήσου».

Τὰ λεγόμενα «ἐπιστρόφια»

«...Τὴν ὀγδόην ἀπὸ τοῦ γάμου ἡμέραν ἡ νύμφη ὁδηγεῖται παρὰ τοῦ γαμβροῦ εἰς τὸν πατρικόν της οἶκον. Ἔνθα παρατίθεται αὐτοῖς γεῦμα, εἰς ὃ λαμβάνουσι μέρος καὶ οἱ συγγενεῖς ἀμφοτέρων. Ἐπακολουθοῦν δὲ προπόσεις καὶ ἀντιπροπόσεις...».

Ἡ θεραπεία τοῦ ὀρνιθόκολου

Δὲν ξέρουμε νὰ σᾶς βεβαιώσουμε πῶς λέγεται ἐπιστημονικὰ ἡ ἀρρώστια τοῦ ὀρνιθόκολου. Ποὺ εἶναι κάποιες βοῦλες αἱμάτινες καὶ κάποια ἐκζέματα ποὺ βγαίνουν στὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο, ἴσως ἀπὸ μόλυνση ἢ ἀπὸ κακὴ κυκλοφορία τοῦ αἵματος. Ξέρουμε ὅμως νὰ σᾶς βεβαιώσουμε πὼς ὁ ὀρνιθόκολος, ἀκόμα καὶ τώρα, σὲ πολλὰ χωριὰ τοῦ νησιοῦ μας, θεραπεύεται ἀποτελεσματικὰ ὄχι μὲ τὰ

φάρμακα καὶ τοὺς γιατρούς, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐπίθεση ἐπὶ τοῦ πάσχοντος μέρους τοῦ προσώπου τοῦ... ὀρνιθόκολου!

Θεραπεία γιὰ τὴν ὁποία χρειάζεται ἀπαραίτητα καὶ μιὰ κόττα καὶ ὄχι κόκορος, εἴτε μεγάλη εἴτε καὶ πουλακίδα. Τῆς ὁποίας κόβουμε τὰ πίσω φτερὰ καὶ τρίβουμε τὸν ἀπ' αὐτό της στὶς αἱμάτινες βοῦλες καὶ στὰ ἐκζέματα τοῦ προσώπου τοῦ ἄρρωστου. Τὰ ὁποῖα, ὅπως λέγεται καὶ θαυματουργά, ἐξαλείφονται. Μ' ἄλλα λόγια, ὁ λαός μας θεραπεύει τὸν ὀρνιθόκολο μ' ὀρνιθόκολο!... Κι' ὅσοι πάθουνε ἀπὸ ὀρνιθόκολο, ἂς προμηθευθοῦνε μιὰ κόττα κι' ἂς δοκιμάσουνε τὴ θεραπεία τοῦ ὀρνιθόκολου! Καὶ τοὺς παρακαλοῦμε θερμὰ νὰ μᾶς γράψουν τ' ἀποτελέσματα...

Τὰ γιατροσόφια μας γιὰ τὴ γρίππη

Δὲν εἶναι ἀσθένεια τῶν καιρῶν μας ἡ γρίππη. Εἶναι, κατὰ τοὺς γιατρούς, γνωστὴ κι' ἐπικίνδυνη ἀπὸ τὰ πανάρχαια χρόνια. Μιὰ ἀρρώστια ποὺ τὴν πολέμησαν οἱ παληοί μας γιατροὶ μὲ διάφορα βότανα. Καὶ σὲ πολλὰ ἀκόμα χωριὰ τῆς Κεφαλονιᾶς ὁ λαός, γιὰ προφύλαξη καὶ θεραπεία, μεταχειρίζεται διάφορα γιατροσόφια. Μὲ πιὸ διαδεδομένο καὶ τὸ... «φουμέντο»! Τοῦ ὁποίου φουμέντου ἡ παρασκευὴ γίνεται μὲ βρασμένο κρασί, ἢ μὲ χαμομῆλι, μὲ μολοχάνθη, μὲ ἀλιφασκιά, μὲ μέντα καὶ μ' ἄλλα βότανα, κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπο. Βράζουμε τὸ κρασὶ ἢ τὸ βότανο μέχρι ποὺ καλὰ νὰ κοχλάση. Τὸ ἀδειάζουμε σ' ἕνα δοχεῖο πλατὺ ἢ σ' ἕνα βαθὺ πιάτο ἢ καὶ σ' ἕνα φλυτζάνι τσαγιοῦ καὶ πλησιάζουμε ὅσο μποροῦμε τὸ πρόσωπό μας πιὸ κοντὰ κι' ἀρχίζουμε τὶς ἀδιάκοπες εἰσπνοές, μὲ τὸ στόμα μας καὶ μὲ τὴ μύτη. Πίνοντας κάθε τόσο κι' ἀπὸ τὸ βρασμένο κρασὶ ἢ τὰ βότανα ἀρκετὲς γουλιές. Ὕστερα σκεπαζόμαστε μὲ τὸ σεντόνι καὶ τὶς κουβέρτες ἀπὸ τὸ κεφάλι, βάζοντας στὰ πόδια μας καὶ μιὰ θερμοφόρα. Κι' ἀπὸ τὸ φουμέντο ποὺ κάμαμε, κι' ἀπὸ τὰ ζεστὰ ποὺ ρουφήξαμε, ἀλλὰ κι' ἀπὸ τὴ ζεστὴ μπουκάλα ποὺ ἔχουμε στὰ ποδάρια μας, προκαλεῖται θερμότης στὸ σῶμα μας καὶ ἐφίδρωση, τὴν ὁποίαν ἐπαυξάνουν τὸ σκέπασμα ἀπὸ τὸ κεφάλι μὲ τὸ σεντόνι καὶ τὰ βαρειὰ σκεπάσματα.

Ἐφίδρωση ποὺ κατεβάζει τὸν πυρετὸ καὶ φουμέντο ποὺ καθαρίζει τὰ ρουθούνια καὶ τὸν λαιμὸ καὶ διευκολύνει τὴν ἀναπνοή.

Σ' ἄλλα χωριά μας γιὰ τὴν παρασκευὴ τοῦ φουμέντου μεταχειρίζονται λεβάντα, φύλλα εὐκάλυπτου ἢ τὴ θρούμπα (=τὸ θυμάρι). Ἀλλὰ ὅλα τὰ φουμέντα ἀπαραίτητα συνοδεύονται καὶ μὲ τὸ βρασμένο κρασάκι. Ὅταν δὲ ἡ γρίππη εἶναι βαρειᾶς μορφῆς, ρίχνουνε στὸν ἄρρωστο βεντοῦζες κούφιες ἢ καὶ κοφτές, γιὰ νὰ τοῦ ἀφαιρέσουνε τὸ ἄρρωστο αἷμα.

Κι' ἀφοῦ τὰ διάφορα ἐμβόλια ποὺ βρεθήκανε γιὰ τὴ γρίπ-

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΛΕΥΚΑΔΑΣ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

πη, δὲν εἶναι, κατὰ τοὺς γιατρούς, κι' ἀποτελεσματικά, ἂν ὁ γιατρός σας δώση τὴν ἔγκρισή του, ἐφαρμόσετε κι' ἐσεῖς τὰ φουμέντα, τὰ βρασμένο κρασὶ καὶ τὶς κούφιες ἢ τὶς κοφτὲς βεντοῦζες. Προφυλακτικὰ καὶ θεραπεῖες γιὰ τὴ γρίππη, ποὺ ἐφαρμόζονται ἀποτελεσματικὰ σ' ὅλες τὶς πόλεις καὶ τὰ χωριὰ τῆς Κεφαλονιᾶς ἀπὸ τὸ λαό, ἀλλὰ κι' ἀπὸ τοὺς διαβασμένους καὶ ἐπιστήμονες.

Τὸ σαραντακύματο δίχτυ

Στὴν Κεφαλονιά, ὅλοι οἱ παλαιοὶ ψαράδες ἔχουνε ἀπαραίτητα στὶς τσέπες του κομματάκια ἀπὸ σάπια ἢ καὶ παλαιὰ δίχτυα. Γιατί κι' ἀκόμα στοὺς δρόμους, τοὺς φορτώνονται οἱ γυναικοῦλες καὶ τοὺς ζητοῦνε νὰ τοὺς δώσουν... σαραντακύματα δίχτυα! Ὁ ψαρᾶς δὲν χαλάει σὲ καμμιὰ τὸ χατῆρι καὶ πρόθυμα τοὺς δίνει τὸ κομμάτι τοῦ σαραντακύματου διχτυοῦ ποὺ τοῦ ζήτησαν.

Κι' οἱ γυναῖκες τὸ παίρνουν, τὸ φιλοῦν καὶ τὸ χώνουν στὸν κόρφο τους σὰ νὰ τοὺς χάρισε τὴ μέλλουσα εὐτυχία. Γιατί ὅποια ἔχει στὸν κόρφο της τὸ σαραντακύματο δίχτυ, δὲν φοβᾶται ἀπὸ κανένα κακό. Καὶ κάθε της πόθος ἐκπληρώνεται, μέσα στὸ χρόνο ποὺ τρέχει καὶ χωρὶς σκοντάμματα.

Τώρα, τὸ πῶς ὁ ψαρᾶς ξέρει πὼς τὸ δίχτυ του ἔχει περάσει μονάχα σαράντα κύματα κι' εἶναι σίγουρος πὼς εἶναι σαραντακύματο, εἶναι δουλειὰ δική του. Δική μας δουλειὰ θὰ ἤτανε, ἂν μπορούσαμε νὰ σᾶς ἐξηγήσουμε γιατί τὸ σαραντακύματο δίχτυ εἶναι καὶ τόσο μάλιστα γούρικο. Ἀλλὰ κανένας δὲν ξέρει. Κι' ἂν μάθετε τοὺς λόγους ἐσεῖς, σᾶς παρακαλοῦμε θερμότατα νὰ μᾶς τοὺς γράψετε.

Τὰ νεκρικὰ ἔθιμα

Αὐτὰ ἔγραψεν ὁ Πινιατῶρος καὶ μετέφρασε ὁ Καροῦσος γιὰ τὰ γαμήλια τῶν προγόνων μας ἔθιμα. Κι' ἂς δοῦμε τώρα στὴν «ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΙΝ» τί γράφεται ἀπὸ τοὺς ἴδιους γιὰ τὶς νεκρώσιμες ἐκδηλώσεις στὸν τόπο μας :

«...Οὐδεὶς Κεφαλλὴν ἐξέρχεται τοῦ ἰδίου οἴκου ὅταν προσφιλὲς πρόσωπον πνέη τὰ λοίσθια ἢ εἶναι νεκρός. Μόλις οὗτος ἐκπνεύσῃ, αἱ κραυγαὶ καὶ οἱ ὀλοφυρμοὶ ἀγγέλλουσι τὴν φοβερὰν στιγμήν, πάραυτα δὲ ἠχεῖ ὁ κώδων τῆς ἐνορίας!

»...Τὸ τελευταῖον καὶ ἱερὸν καθῆκον τοῦ κλείειν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τεθνεῶτος ἀναλαμβάνει τις τῶν στενωτέρων συγγενῶν. Πλύνουσι κατόπιν τὸ σῶμα, περιβάλλουσι δὲ τοῦτο διὰ λευκοῦ χιτῶνος. Γυναῖκες δὲ ἐπὶ τούτῳ προωρισμέναι ἐνδύουσι τὸν νεκρὸν διὰ τῶν πολυτιμοτέρων αὐτοῦ ἐνδυμάτων. Μεθ' ὃ θέτουσι τὸν νεκρὸν ἐκτάδην ἐπὶ τραπέζης, τὸ πρόσωπον ἔχοντα ἐστραμμένον πρὸς Ἀνατολάς. Ἐπ' αὐτῆς δὲ δύο κηρία καίοντα, τὸ μὲν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, τὸ δὲ εἰς τοὺς πόδας. Ἐνῷ κύκλῳ αὐτοῦ ἵστανται αἱ γυναῖκες, ὧν αἱ κραυγαὶ καὶ οἱ κοπετοὶ ἀντηχοῦσι καθ' ἅπαντα τὸν οἶκον. Ἐκσπῶσαι τὴν κόμην καὶ σπαράττουσαι τὸ πρόσωπον, φαίνονται ὡσεὶ προκαλοῦσαι δι' αὐτῶν τὴν ἐξέγερσιν τοῦ ἄλγους καὶ τῆς ὀδύνης τῶν ἐγγὺς ἱσταμένων. Αἱ μᾶλλον οἰκεῖαι τῷ τεθνεῶτι τύπτουσι αὐταὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στῆθος, ἀνασπῶσι τὴν κόμην καὶ ἀμύσσουσι διὰ τῶν ὀνύχων τὰς παρειάς, ὡς ἐσυνήθιζον κατὰ τοὺς Ὁμηρικοὺς χρόνους.

Οἱ «μοιρολογίστρες»

»...Ἕτεραι μισθούμεναι ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ, ἐγκωμιάζουσι τὰς ἀρετὰς τοῦ μεταστάντος διὰ θρηνωδιῶν, ἃς ἐν ὁμοίαις περιστάσεσι προχείρως ἔχουσι διὰ πάντα νεκρόν. Εἶναι δὲ αὐτὰ τὰ λεγόμενα... θρηνήτρια ἢ κοινῶς μοιρολόγια. Εἰς ὀλίγα δὲ ἐκ τῶν μᾶλλον μεμακρυσμένων χωρίων διατηρεῖται τὸ τραγικοκωμικὸν καὶ βάρβαρον τοῦτο ἔθος...

Τὰ μετὰ τὴν κηδείαν

»...Μετὰ τὴν ἐκφορὰν συνηθίζουσιν εἰς τὰς ἀγροικίας, εἰς τοὺς παρακολουθήσαντας τὴν κηδείαν νὰ διανέμωσιν ἄρτον, οἶνον καὶ προσόψημα. Τοῦθ' ὅπερ ἔπραττον καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ρωμαῖοι καὶ οἱ ἀρχαῖοι Χριστιανοί, εἰς δεῖπνα καλούμενα «Ἀγάπαι»! Ὅπου ἐν ὁμοίαις περιστάσεσι προσέφερον τοιαῦτα εἰς τοὺς πένητας, ὡς τὸν ἅγιον ἄρτον τῆς ἀναπαύσεως, ἦσαν δὲ οὕτως εἰπεῖν ὥσπερ ἡ συνέχεια τῆς τελετῆς τοῦ Δείπνου τοῦ Κυρίου.

Τ' ἄλλα νεκρώσιμα ἔθιμα

»...Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ νεκροφόρος διέρχεται τὴν ὁδὸν τῆς κατοικίας, θραύουσι τὸ διὰ τὴν ἀπόνιψιν τοῦ νεκροῦ χρησιμεῦσαν ἀγγεῖον. Ὡς διὰ νὰ σημάνωσιν οὕτως εἰπεῖν τὸν πόθον ὅτι τοῦ λοιποῦ δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ὁμοίαν περίστασιν. Ὅταν δὲ διέρχεται ἡ νεκροπομπή, τὰ γύναια χύνουσιν ὕδωρ καθ' ὁδόν, ὡς... ἀναψυκτικὸν τῆς ψυχῆς τοῦ νεκροῦ.

»...Οἱ στέφανοι, οὓς οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ρωμαῖοι μετεχειρίζοντο ὅπως κοσμῶσι δι' αὐτῶν τοὺς νεκρούς, παρ' ἡμῖν περιβάλλουσι τὴν κόμην μόνον τῶν παρθένων ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Θέλοντες διὰ τοῦτο νὰ δηλώσωσι τὸ ἀμίαντον τοῦ βίου αὐτῶν.

»...Ἡ χήρα περιτυλίσσει τὴν κεφαλὴν διὰ λεπτοτάτου ὑπομέλανος καλύμματος ἢ λευκοῦ περιλαιμίου, ὅπερ διατηρεῖ ἐπὶ μα-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

κρόν. Ὁ δὲ ἱματισμὸς αὐτῆς φέρει τὸ χρῶμα ὅπερ εἰς πᾶσαν ἐποχὴν μετεχειρίζοντο οἱ Ἕλληνες, εἰς ἔνδειξιν θλίψεως καὶ πένθους.

»...Ὁ χρόνος τοῦ πένθους διήρκει ἄλλοτε ἐπ' ἄπειρον, μετὰ ταῦτα περιωρίσθη εἰς ἓν ἔτος.

»...Κατὰ τὴν τρίτην, ἑνάτην καὶ τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τοῦ θανάτου καθ' ἣν τελοῦνται τὰ ἐπιμνημόσυνα, παρατίθενται γεύματα εἰς τοὺς στενωτέρους συγγενεῖς καὶ τοὺς ἱερεῖς. Ἀλλ' οὐχὶ πολυτελῆ ἢ ἐπὶ τοῦ τάφου, ὡς εἴθιζον οἱ Ρωμαῖοι καὶ οἱ Ρῶσσοι, ἀλλ' ἐν τῇ ἰδίᾳ κατοικίᾳ.

»...Ἔν τισιν ἀγροικίαις θέτουσιν ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ νεκροῦ μικρόν τι νόμισμα».

Τὸ κολλιὲ μὲ τὰ σαράντα σπερνὰ

«Σπερνὰ» λέγονται στὴν Κεφαλονιὰ τὰ γνωστά σας κόλλυβα. Ἀλλὰ στὸ νησί μας ἔχουμε δυὸ κατηγορίες σπερνά, τὰ χαρούμενα καὶ τὰ πένθιμα. Τὰ πένθιμα ποὺ φκιάχνονται ὅπως καὶ στὴν ἄλλη Ἑλλάδα καὶ προσφέρονται στὰ μνημόσυνα. Καὶ τὰ χαρούμενα, ποὺ ἑτοιμάζονται καὶ προσφέρονται σὲ μερικὰ τῶν ἁγίων μας πανηγύρια, ἀπὸ εὐλάβεια βέβαια, ἀλλὰ σὰ χαρᾶς τραταμέντα (=κεράσματα). Ἰδιαίτερα δὲ στὴ γιορτὴ τῆς Ἁγίας Βαρβάρας σὲ πάρα πολλὲς οἰκογένειες φκιάχνονται γιὰ τὸ καλὸ τὰ σπερνά. Μὲ στάρι βρασμένο, μὲ μαῦρες σταφίδες, μὲ μπόλικη ζάχαρη καὶ στολισμένα τὰ κοφινάκια μὲ γλυκὰ καὶ λουλούδια. Τὰ ὁποῖα καὶ πᾶνε οἱ νοικοκυρὲς γιὰ νὰ διαβασθοῦνε στὶς ἐκκλησιές, τρώγει δὲ ἀπ' αὐτὰ γιὰ τὸ καλὸ ὅλη ἡ οἰκογένεια. Κι' ὅσα μείνουν, τὰ μοιράζουνε σὲ γνωστοὺς καὶ ἀγνώστους, εὐχόμενες καὶ τοῦ χρόνου!

Ἔθιμο ὡραιότατο, τοῦ ὁποίου δὲν ξέρουμε τὴν προέλευση καὶ τὰ αἴτια τῆς καθιερώσεως καὶ γενικεύσεως. Καὶ τὸ ὁποῖο ἐπαναλαμβάνουμε μὲ χαρά μας ὅτι διατηρεῖται ἀκόμα στὶς πόλεις καὶ στὰ χωριὰ τοῦ νησιοῦ μας κατὰ τὴ γιορτὴ τῆς Ἁγίας Βαρβάρας.

Τὰ δὲ ἀνύπαντρα κορίτσια διαλέγουν σαράντα σπερνάκια (=βρασμένα κομμάτια σταριοῦ) καὶ μ' ἕνα βελόνι ποὺ τὸ περνᾶνε ἀπὸ τὴ φωτιὰ τοῦ καντηλιοῦ, ποὺ καίει μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα, τὰ τρυπᾶνε καὶ φκιάχνουν τὸ «Κολλιὲ μὲ τὰ σαράντα σπερνά». Σταρένιο κολλιέ, τὸ ὁποῖο φοροῦνε στὸ λαιμό τους τρία μερόνυχτα. Κι' αὐτὸ ἐλπίζουνε πὼς θὰ τοὺς φέρη σύντομα κοντά τους τὴ χαρὰ καὶ τὴν εὐτυχία ποὺ ποθοῦν καὶ πλάθουν στὰ ὄνειρά τους. Μ' ἄλλα λόγια, τὸ κολλιὲ μὲ τὰ σαράντα σπερνὰ χαρίζει στὴ νέα, ποὺ θὰ τὸ φκιάση μὲ τὰ χέρια της καὶ θὰ τὸ φορέση τρία μερόνυχτα στὸ λαιμό της, στὰ σίγουρα τὸν γαμπρὸ ποὺ ποθεῖ. Κι' ἂς

θυμηθοῦνε τοῦ χρόνου τῆς Ἁγίας Βαρβάρας ὅλες οἱ ἀνύπαντρες νὰ τὸ φκιάσουν καὶ νὰ τὸ φορέσουν. Κι' ἂν ἐκπληρωθοῦνε οἱ πόθοι τους, ἂς τὸ ποῦνε καὶ στὶς ἄλλες, γιὰ νὰ παντρεφτοῦνε ὅλες καὶ νὰ ἐκλείψη ὁ γεροντοκορισμὸς εἰς τὸν τόπον μας.

Λίγες ἀκόμα Κεφαλονίτικες παροιμίες

Γιὰ τὸν καιρὸ

—Ἂν κάμ' ὁ Μάρτης δυὸ νερὰ κι' ὁ Ἀπρίλης ἄλλο ἕνα,
χαρᾶς τονε τὸν φρόνιμο πῶχει πολλὰ σπαρμένα.
—Τοῦ ἥλιου κύκλος... ἄνεμος,
τοῦ φεγγαριοῦ... χειμώνας!

Γιὰ τὰ δανεικὰ

Ὁποῦ κρατεῖ, καλὰ κρατεῖ κι' ὁ πῶχει δὲν τ' ἀφίνει...
Κι' ὁ πῶχει γνώση στὸ μυαλὸ καὶ δανεικὰ δὲν δίνει!
Ὁποὺ δανείζει τὸν παρᾶ, ὀπίσω δὲν τὸν βλέπει,
γιατὶ δὲν ξαναμπαίνουνε τὰ δανεικὰ στὴν τσέπη!

Γιὰ τὴ φιλοξενία

—Ἂν μπάσης ἄντρα σπίτι σου χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζης,
τὸ κούτελό σου βλάκα μας ἀρχίζεις νὰ στολίζης!...
—Στὸν ξένο πρόσφερε φαΐ καὶ πότιστον νεράκι,
ἀλλὰ μέσα στὸ σπίτι σου νὰ κάτση γιὰ λιγάκι!...

Γιὰ τὸν ἔρωτα

—Ὁ ἔρωτας δὲν κρύβεται, μοιάζει μὲ τὸ συνάχι
καὶ δύσκολα γιατρεύεται, ὁποὺ κακοχρονάχη!...
—Μὴν ἀγαπήσης, φουκαρά, ἂν δὲν... βυθομετρήσης,
γιατὶ μιὰ μέρα σίγουρα καὶ θὰ μετανοήσης.

Συμβουλευτικὲς

—Ὁπῶχει κόρην ὄμορφη πρέπει καὶ νὰ προσέχη
τὶς... φίλες, ποὺ ἡ κόρη του γιὰ φίλες της θὰ ἔχη!
—Μὴ μπαίνουνε στὸ σπίτι σου τὰ μακρυὰ βελέσια...
γιατ' ἔχουν στὰ βελέσια τους... τσεποῦλες ἀπὸ μέσα!

Γεωργικὲς

—Τ' ἀμπέλι δὲν γιατρεύεται μὲ τὸ χαλκὸ καὶ θειάφι,
ἀλλὰ τὸ προλαβαίνετε καὶ δίνει τὸ χρυσάφι!...
—Τὸ σιτάρι κάμ' ὄργωμα εἶν' ἡ μισὴ σπορὰ
κι' ὅταν θὰ λείψη τὸ νερό, λαχτάρα - συμφορά!

ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Διαμάντια ἄγνωστων ριμναδόρων μας

(Πολλὲς πολύτιμες Λαογραφικές μας σελίδες ὀφείλουμε σὲ φίλες καὶ φίλους. Μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀνήκουνε τὰ ΠΡΩΤΕΙΑ στὴν ἀξέχαστη Ἀγγελικούλα Καρούσου. Ποὺ μᾶς συγκέντρωνε μὲ ἀγάπη καὶ σὰν τὴ μέλισσα τὶς Κεφαλονίτικες Ρίμνες. Στὴ χρυσῆ κοπέλλα μὲ τὴν καλὴ καρδιά, ποὺ τόσον ἀπρόσμενα κι' ἀναπάντεχα μᾶς ἔφυγε τὸ φετεινὸ καλοκαῖρι. Στερώντας ὁλόκληρη τὴν Κοινωνία μας ἀπὸ τὴν εὐγένεια, τὴν ἀγάπη της καὶ τὸ εἰλικρινό της καθημερινὸ «Χαίρετε! Χαίρετε!...», ποὺ χάριζε καθημερινὰ σ' ὅλους μας μὲ τὸ γλυκό της χαμόγελο.

Στὰ χαρτιά μας βρήκαμε ἕνα χειρόγραφο τετράδιο τῆς ἀλησμόνητης Ἀγγελικούλας Καρούσου, μὲ τὰ διαμάντια τῶν ἀγνώστων Ριμναδόρων τοῦ νησιοῦ μας, ποὺ μ' ἀγάπη συγκέντρωνε. Καὶ ὀτὸ φετεινό μας ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ, σὰν εὐλαβικό μας ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ, σᾶς παραθέτουμε στὰ Λαογραφικά μας, τὰ Λαϊκὰ Δίστιχα ἀπὸ τὴ Συλλογὴ τῆς χαρούμενης καὶ καλόκαρδης καὶ ἀξέχαστης ΑΓΓΕΛΙΚΟΥΛΑΣ) :

Ἔλα, μωρὴ καὶ μὴ γελᾶς καὶ μὴ μοῦ κάνεις νάζι,
γιατί ὁ Θεὸς τὴν ὀμορφιὰ σὰν ἄνθος τὴν τινάζει!

Ὀπῶχει δυὸ λεγάμενες ἔχει χαρὰ μεγάλη,
ὄντες κακιώνει μὲ τὴ μιὰ τὰ φτιάχνει μὲ τὴν ἄλλη!...

Δυὸ πιστολιὲς σοῦ πρέπανε μὲ ἀσημένια βόλια
πῶκατσες καὶ μαρτύρησες τὰ μυστικά μας ὅλα.

Γιὰ ὅλο τὸν κόσμο καὶ γιὰ μὲ ἐσύ 'σαι πεθαμένη
κι' ἡ ὀμορφιά σου ἡ ζωντανὴ σὰ λείψανο διαβαίνει!

Σὲ ἀγαπῶ περιπαθῶς καὶ σ' ἀγαπῶ τοσοῦτο,
ὅπως καὶ ὁ φιλάργυρος ποὺ ἀγαπᾶ τὸν πλοῦτο!

Περνᾶς καὶ δὲν μὲ χαιρετᾶς, κρῖμα στὴν περηφάνεια,
σὰν νὰ κρατᾶς στὰ χέρια σου... ἀκάνθινα στεφάνια!

Σὲ ἀγαποῦσα κι' ἔλεγα Θεέ μου νὰ μοῦ ζήσης
μὰ τώρα ὅλο τάζομαι νὰ μοῦ... κακοχρονίσης!

Κρένε μου, κρίνε Κρητικέ, ποὺ κρύβεσαι στὰ δάση
ποιὸς θἆναι ὁ καλότυχος τὸ χέρι σου νὰ πιάση!

Ἄσπρα τὰ ροῦχα ποὺ φορεῖς, ἄσπρη κι' ἡ φορεσιά σου
κι' ἄσπρα λουλούδια πέφτουνε ἀφ' τὴ περπατησιά σου!

Ἐνθυμεῖσαι ἀπὸ πότε ἄρχισα νὰ σ' ἀγαπῶ
ἢ τὸ ξέχασες τελείως καὶ προσμένεις νὰ στὸ πῶ;

Ὅταν οἱ πέτρες πλέξουνε στὴ θάλασσα σὰ φύλλα,
τότε κι' ἐγὼ θὰ σ' ἀρνηθῶ χρυσῆ, γλυκειά μου... ἐλπίδα!

Ἔχεις τετράξανθα μαλλιὰ στὶς πλάτες σου ριγμένα
κι' ἀγγέλοι στὰ χτενίζουνε μὲ ἀσημένια χτένια!

Ἀνάθεμα τὴ μάνα σου τὴν κακογερασμένη,
ποὺ δὲν μᾶς παντρολόησε νὰ ζοῦμ' εὐτυχισμένοι!

Τίποτα δὲν μὲ μάρανε παρὶ τὸ σῦρε κι' ἔλα,
τοῦ αὐλακιοῦ ὁ ἀνήφορος καὶ τοῦ παπᾶ ἡ κοπέλλα!

Ἔχω ἕνα πόνο στὴν καρδιά, τώρα μὲ βρίσκει κι' ἄλλος
μὰ δὲν ἠξεύρω, κούκλα μου, ποιὸς εἶναι πιὸ μεγάλος!

Ἤθελα νἄχω στὴν καρδιὰ πόρτες καὶ παρεθύρια
καὶ μαγερειὸ στὰ σωθικὰ νὰ μαγερεύω φίδια!

Καρδιά μ' ἂν εἶσαι ἀπὸ γυαλὶ βάστα νὰ μὴ ραΐσης
κι' ἂν εἶσαι ἀπὸ σίδερο βάστα νὰ μὴ λυγίσης!

Ἐγέρασα μωρὲς παιδιὰ καὶ μπῆκα μὲς στὰ γένεια
κι' ὅσες κοπέλλες κι' ἂν μὲ γδοῦν ξεραίνονται στὰ γέλια!

Ἀγάλια - ἀγάλια περπατῶ καὶ χαμηλὰ τηράζω
μιὰ κοπελλούλα μῶλεγε πῶς καλογέρου μοιάζω!

Ὅλ' ἀγαποῦνε τὴν ἐλιά, μὰ ἐγὼ ἀγαπῶ τὰ φύλλα,
ὅλ' ἀγαποῦν τσ' ἀνύπαντρες κι' ἐγὼ μιὰ χήρα... σκύλα!

Ὅλ' ἀγαποῦνε τὴν ἐλιὰ κι' ἐγὼ ἀγαπῶ τὸ λάδι,
ποὺ φέγγει στὴν ἀγάπη μου τὴ νύχτα στὸ σκοτάδι!

Ὅποιος μ' ἀκούει νὰ τραγουδῶ λέει δὲν θἄχω πόνο,
κι' ἐγὼ μὲ τὰ τραγούδια μου κάνω τὸν πόνο... πόνο!

Τὰ μπερδελὰ πουκάμισα νὰ τἄχα μαξιλάρι,
ποτὲ δὲ θὰ φοβόμουνα τὸ χάρο νὰ μὲ πάρη!

Τ' ἀνήλικα δὲν ξέρουνε μήτε νὰ φιληθοῦνε,
τὰ χείλια στραπατσάρονται ὅταν θὰ σαλιωθοῦνε!

Ὄντες σὲ βλέπω κι' ἔρχεσαι τ' ἀχείλι μου γελάει
καὶ ἡ καϋμένη μου καρδιὰ σὰν τοῦ πουλιοῦ πετάει.

Ἡ ἀγάπη δὲν εἶναι δενδρί, δὲν εἶναι ἀνθὸς στὴ φέξη,
παρ' εἶναι βάτος μὲ κλαριὰ κι' ἀλλοίμονο ποὺ μπλέξει!

Ὁ ἔρωτας τὸν ἄνθρωπο πῶς τὸν κατασκευάζει;
Παιδάκι δεκοχτὼ χρονῶν τὸν κάνει καὶ χτικιάζει!

Ἀθωμένος δὲν μιλεῖ, γιατί δὲν ἔχει στόμα,
γιατί πόνε πλακώσανε σαράντα ὀργιὲς μὲ χῶμα!

ΙΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἐσὲ σοῦ πρέπει, μάτια μου, νὰ τρῶς κουλούρ' ἀφράτα
καὶ τ' ἄνθη τῆς μπουγαρινιᾶς νὰ γεύεσαι σαλάτα.

Τὰ ξώφυλλα τοῦ μαρουλιοῦ σκεπάζουνε τὰ μέσα,
τὰ λόγια τῶν γειτόνων μας, κόρη μου, σὲ πλανέσα.

Τραγούδησε, τραγούδησε, ἔσωσα τὴ φυλλάδα
τραγούδα, μαυρομάτα μου, κι' ἦλθ' ἡ δική μου ἀράδα!

Ἀγάπα με νὰ σ' ἀγαπῶ, τί ἄλλο θέλεις πλέο,
τί ἄλλο εἶναι στὴ ζωὴ εὐχάριστο κι' ὡραῖο!

Θάλασσα δίχως κύματα, καράβι δὲν στεριώνει,
κι' ἀγάπη δίχως βάσανα ποτέ της δὲν τελειώνει.

Μάτια μου κακορίζικα προδότες τοῦ κορμιοῦ μου,
γιατί μοῦ τὴν ἐβάλατε τέτοια κυρὰ στὸ νοῦ μου;

Ἡμέρωσ' ἡ μαγκούφα γῆ καὶ βγῆκε νειὸ φεγγάρι
ὅμως ἐμὲ ἀφῆστε με ὁ χάρος νὰ μὲ πάρη!

Ἀγάπησα ψηλὴ - λιγνὴ ποῦχ' ἀδελφὸ καὶ μάνα,
δαχτυλιδένιο τὸ κορμὶ καὶ ρίτσα τὴ ρουμάνα!

Δυὸ θάλασσες μὲ κυνηγοῦν, μὰ ποιὰ νὰ κυβερνήσω;
κάνω νὰ πάω μὲ τὴ μιὰ κι' ἄλλη μὲ παίρνει πίσω.

Πές μου νὰ ζήσης ἔρωτα, τί ἀξίζει μιὰ κλεισμένη,
σὰν εἶναι καὶ δὲν φαίνεται, γράφεται... πεθαμένη!

Στὴν πόρτα τοῦ παράδεισου εἶν' ὁ Κριτὴς καὶ κρένει,
καὶ βγάζει μιὰ ἀπόφαση: «Ὄπ' ἀγαπᾶ νὰ παίρνη!».

Ἄσε με κόρη νὰ χαρῶ τσ' ἀμάλλαγές σου πλάτες,
προτοῦ τσὶ φάει ἡ μαύρη γῆ τσ' ἄσπρες καὶ τσὶ χιονάτες!

Σαράντα ὀργιὲς τὴν ἔσκαψα τὴ Γῆς τὴ... μαρμαρένια,
γιὰ νἄβρω τὴν ἀγάπη μου τὴν μαργαριταρένια!

Ἐγώ, ὁ φτωχός, ἀγάπησα ἕνα κομμάτι χιόνι,
νὰ τὸ φιλήσω δὲν μπορῶ, τ' ἀχείλι μου παγώνει!

Ἀναστέναξα καὶ εἶπα νἄθελε μὴ γεννηθῶ
καὶ στὴν ἰδική σου ἀγάπη νἄθελε μὴν μπερδεφτῶ!

Δὲν πρέπει ἐγὼ νὰ τραγουδῶ χαρμόσυνες ἡμέρες,
ἀφοῦ σπέρνω συνέχεια ζευγάρια θυγατέρες!...

Ἐχτίκιασα, πουλάκι μου, κι' ὅλη τὴ νύχτα βήχω
μόνο θὰ βρῶ τὴ γιατρειὰ στὸν ἰδικό σου τοῖχο!

Σὲ παρεθύρι χαμηλὸ κάθουνται δυὸ ἀδελφάδες,
μ' ἂν δὲν μοῦ δώσουνε τὴ μιὰ θὰ πάω γιὰ χηράδες!

Καρδιὰ ζηλιάρα μου, γιατί ὅ,τι κι' ἂν δῆς ζηλεύεις,
πράγματα ποὺ δὲν γίνονται γιατί μοῦ τὰ γυρεύεις;

Νὰ πᾶς νὰ βόσκης πρόβατα, γουρούνια πέντε - δέκα,
τὸ πομπιωμένο σου κορμὶ δὲν εἶναι γιὰ γυναῖκα.

Ἐγὼ γουρούνια ἔβοσκα, πρόβατα πέντε - δέκα
κι' ἐννηὰ φωλιὲς διαόμισα καὶ τὴ δική σου δέκα!...

Τσὴ χήρας τὸ προσκέφαλο μυρίζει ἀπὸ κυδώνι
π' ὅποιος μυρίσει τοῦ περνοῦν τοῦ ἔρωτα οἱ πόνοι!

Θ' ἀναστενάζης καὶ θὰ κλαῖς καὶ θὰ μετανοήσης,
τί εἶχες καὶ τί ἔχασες τώρα θὰ τὸ γνωρίσης!

Ἀπόψε σὰ θὰ κοιμηθῆς θἄρτω στὴ γειτονιά σου
κι' ἀφ' τὸ μικρὸ παρέθυρο θὰ μπῶ στὴ κάμαρά σου!

Σ' ἀγάπησα, μικρούλα μου, γιατί δὲν ἔχεις μάνα,
οὔτ' ἀδελφό, μήτ' ἀδελφὴ κι' οὔτε κανένα πρᾶμα!

Σὰν τ' ἄνθη τῆς ἀμυγδαλιᾶς μὲ εἶχαν οἱ δικοί μου
καὶ τώρα μ' ἀπαρνήθηκαν φίλοι καὶ συγγενεῖς μου!

Μᾶς παίρνουνε τὴν πέρδικα τὴν πεντοπλουμισμένη
κι' ἀφήνουνε τὴ γειτονιὰ σὰ χώρα ρημωμένη.

Εἰς τὰ σκοινιὰ τοῦ καραβιοῦ μὲ δένουν οἱ δικοί μου
καὶ μὲ μαχαίρια μὲ χτυποῦν νὰ σ' ἀρνηθῶ πουλί μου!

Λάβε κορμὶ δίχως ψυχὴ καὶ σῶμα δίχως αἷμα
κι' ἂν θέλης ρώτα καὶ γιὰ μὲ τί κάνω εἰς τὰ ξένα.

Ἔλα καὶ θἄβρης μιὰ καρδιὰ ποὺ σὲ προσμένει χρόνια,
ποὺ φύλαξε τὸν ὅρκο της, νὰ σ' ἀγαπᾶ αἰώνια!

Ξένε, στὰ ξένα πῶς περνᾶς, πῶς στρώνεις, πῶς κοιμᾶσαι;
πῶς μαγειρεύεις καὶ δειπνᾶς δίχως νὰ μὲ θυμᾶσαι;

Γελᾶς κι' ἀνθοῦν γαρούφαλα, γαντζίες, τζαντζαμίνια,
καὶ κάθε σου χαμόγελο μπουκιὲς μὲ μπουγαρίνια!

Στὴ γειτονιά μας ζάχαρη κι' ἐμεῖς τὴ 'πιθυμοῦμε
κι' ἔρχοντα' ἀπ' ἄλλες γειτονιὲς νὰ τὴν θαραπαοῦνε.

Τὸ «ἄχ» καὶ τ' «ὄχου» μὴ τὰ λὲς γιατί σοῦ μένει πάθος,
ἔτσι κι' ἐγὼ ἀγάπησα κι' εἶναι δικό μου λάθος.

Ἐφύτεψα βασιλικὸ καὶ βγῆκε φιανταμόρι,
μὰ ἄλλος μοῦ τὴν... πότιζε τὴ πλουμισμένη κόρη.

Τὰ μάτια λένε τσὴ καρδιᾶς, καρδιὰ γιατ' ἔχεις λύπη,
μωρὲς στραθὰ δὲ βλέπετε τὸ ταῖρι ποὺ μοῦ λείπει;

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Δὲν εἶναι κρῖμα, σκληρὰ τύχη κι' ἁμαρτία ἀφ' τὸ Θεὸ
ὅλη νύχτα νὰ κοιμᾶμαι ἀγκαλιὰ μὲ τὸν γιατρό;

Ὧρες τσὴ νύχτες δώδεκα τὶς δυὸ μόνο κοιμῶμαι
καὶ τσ' ἄλλες δέκα μάτια μου ἐσένα συλλογιῶμαι.

Σ' ἕνα δενδρὶ ἐκούμπησα νὰ πῶ τὰ βάσανά μου
καὶ τὸ δενδρὶ ξεράθηκε ἀπὸ τὰ κλάματά μου.

Τὸ κυπαρίσσι τὸ ψηλὸ ποῦναι στὴν Ἅγια Μαύρα
ἔτσι' εἶν' ἡ μέση σου κομψὴ καὶ τὰ μαλλιά σου μαῦρα!

Ἡ θάλασσα εἶναι ταπεινὴ κι' ἀγέρας τὴν ταράζει,
τίνος ἀγάπη πήρανε καὶ δὲν ἀναστενάζει;

Τί μὲ κυττᾶς καὶ κρύβεσαι ὀπίσω ἀπὸ τὸ βάτο;
Δὲν εἶμ' ἐγὼ ποὺ σῶκανα τσοὺ κόρφους ἄνω κάτω;

Ἄστρα ποὺ βασιλεύτε καὶ φέγγετε τὴ νύχτα,
νὰ πῆτε στὴν ἀγάπη μου πὼς ἔλειπα καὶ ἦλθα!

Νἄμουνα κιτρολεμονιὰ στὴ μέση τῆς αὐλῆς σου,
ν' ἀρχόσουν νὰ μὲ πότιζες νερὸ μὲ τὸ σταμνί σου.

Στὸ παραθύρι κρέμεται παλληκαριοῦ ζωνάρι
καὶ κοριτσιοῦ πουκάμισο κρυφὸ μαργαριτάρι.

Ἔλα ποὺ νὰ σὲ φέρουνε κομμάτια στὴν ποδιά μου
καὶ νὰ σὲ σαβανώσουμε τὰ χέρια τὰ δικά μου.

Ἔχω πληγὴ ποῦναι βαθειὰ μὰ δὲν θὰ τήνε γειάνω,
θέλω νὰ κάμη γάγγραινα μὲ δαύτη νὰ πεθάνω!

Ὅσο βαθειὰν' ἡ θάλασσα στὴ γῆ στερεωμένη,
τόσο βαθειὰ 'χω μιὰ πληγὴ στὸ στῆθος καὶ δὲν βγαίνει.

Ὁ διάολος μὲ φορτώθηκε μὲ τὴ γειτόνισσά μου,
ποὺ βγαίνει κάθε χάραμα καὶ κατουρεῖ μπροστά μου.

Θὰ στ' ὁρίσω, Δέσποτά μου, πὼς δὲν εἶσαι ἠθικός,
παρὰ γέρο κατεργάρης καὶ παπᾶς μας φυσικός!

Τσ' Ἀποκρηὲς καὶ τσὶ Τρυνὲς κι' ὅλο τὸ Καρναβάλι
μιὰ παπαδιὰ μοῦ ζήτησε νὰ τὴν κρατῶ καβάλλι!

Θέ μου καὶ ρίξε μιὰ βλογιὰ καὶ βλόγιασε τσὶ δοῦλες
πῶχουνε κατσαρὰ μαλλιὰ καὶ στραβοχωριστροῦλες.

Τσ' Ἀποκρηὲς καὶ τσὶ Τρυνὲς καὶ τὴ μουρδουλο - Πέφτη,
διαλέπαρ' τὴ παδέλα μου κι' ἂν μέσα κάτι... πέφτη!

Τί μῶφτιαξες τὸν κότσο σου; Γιὰ νὰ σοῦ ποῦνε γειά σου;
Καὶ δὲν κυττᾶς τὴ φτώχεια σου καὶ τὴν κακομοιριά σου.

Χριστέ μου νὰ γινόντουσαν οἱ παπαδιὲς φοράδες
καὶ οἱ παπάδες ἄλογα κι' ἐμεῖς ξετιμωτάδες!

Ἀφ' τὴν πολλὴ λογοτριβὴ ποῦχες ἐψὲς τὸ βράδυ,
σαραντατέσσαρες βολὲς βάνεις τοῦ λύχνου λάδι!...

Ἡ μία λέει τσ' ἀλληνῆς τρεῖς μ' ἔχουν γυρεμένη
κι' ὅποιος μὲ πάρει ἀπὸ τσοὺ τρεῖς θὰ μ' εὕρη...ἀγκαστρωμένη!

Πρέπει ν' ἀλλαχτοῦν οἱ ὀνομασίες;...

Στὴ σελίδα 463 τοῦ Β΄ Τόμου τῶν «Κεφαλ. Συμμίκτων» τοῦ ἱστορικοῦ καὶ λαογράφου μας Ἠλία Τσιτσέλη διαβάζουμε:

«...1897. Ὅτε παρεσκευάζοντο τὰ τῆς ἀπογραφῆς τῶν κατοίκων τοῦ Κράτους, τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν συνέστησεν Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Γ. Χατζηδάκι καὶ Νικολάου Πολίτου, καὶ τοῦ λογίου καὶ περὶ τὰ Γεωγραφικὰ εἰδικοῦ Ἀντ. Μηλιαράκη. Ὅπως οὗτοι ἀποφανθῶσι τίς ἢ ἀκριβεστέρα καὶ μᾶλλον ἱστορικῶς δεδικαιολογημένη ὀνομασία τῶν Δήμων τοῦ Κράτους. Κατὰ τὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν τοῦ κ. Πολίτου, τὰ ὀνόματα τῶν Δήμων τῆς Κεφαλληνίας ΔΙΟΡΘΩΤΕΑ ὡς ἑξῆς: Κρανιέων (ἐκ τοῦ Κράνιοι) καὶ οὐχὶ Κρανίων. Δηλινάτων καὶ οὐχὶ Δειλινιτῶν (οὐκ ἀκριβῶς Δηλινουσιᾶνοι καλοῦνται, ἀλλὰ Δειλινάδες, Ἀδηλινάδες καὶ Λιδηνάδες). Πρωνναίων (ἐκ τοῦ ἀρχαίου Πρωννοὶ ἢ Πρώνιοι, ἢ Προνναῖοι ἢ Πρόννοι ἢ Πρόνοοι), ἀντὶ Πρόννων. Λιξουρίου (ἐκ τοῦ κυρίου ὀνόματος ΛΙΞΟΥΡΗΣ τοῦ Λιξούρη, διὰ τοῦ ι γραφομένου, πάσης ἄλλης γραφῆς, κατὰ τὸν Πολίτην, οὔσης ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΥ καὶ ἀπορριπτέας) ἀντὶ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ. Δουλιχίου (ἀρχ. Δουλίχιον) καὶ οὐχὶ Δολιχίου. Καὶ Πυλάρου ἀντὶ Πυλαρέων...».

Χωρὶς δὲ ὁ Τσιτσέλης νὰ διαφωνῆ μὲ τὸν θεμελιωτὴν τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας Πολίτην, σχετικὰ μὲ τὴν ὀνομασία ΛΙΞΟΥΡΙ, προσθέτει σὲ ὑποσημείωση πὼς σὲ παλαιὰ συμβόλαια τὴν συνάντησε ὡς ΛΙΞΟΥΡΙ, Λυξούρι, Λεζούρι, ρίβα Ληξούρι, Λισσούρι, Ὀλοξούρ, Λαξούρι καὶ Λεζούρι. Ἀλλὰ κι' ἀναρωτιέται, ἂν ὅλες αὐτὲς οἱ ὀνομασίες ἀνήκουνε στὸ Ληξούρι.

Κι' ἀφοῦ ὁ ἀνεπανάληπτος Ἕλληνας Λαογράφος Νικόλαος Πολίτης θέλει τὶς ὀνομασίες Δηλινάτα, Πρωνναῖοι, Λιξούρι, Δουλίχιον καὶ Πυλάρου, ἀναρωτιόμαστε κι' ἐμεῖς μήπως πρέπει νὰ ἀλλαχθοῦν οἱ ὀνομασίες τους καὶ νὰ γράφωνται ἔτσι;

ΛΑΚΟΒΑΤΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἡ ἐπιτάφια στεφανοθήκη

Στὴν Κεφαλονιὰ τὰ γαμήλια στέφανα τοποθετοῦνται μέσα σὲ μιὰ κομψὴ ξύλινη κορνίζα, μέσα στὴν ὁποία μαζὺ μὲ τὰ στέφανα βάζουν κι' ἕνα εἰκόνισμα, συνήθως μὲ τὸν ἅγιο τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἔχει ὁ γαμπρός. Καὶ τὴν κορνίζα τούτη, ποὺ ἔχει τζάμι στὸ μπροστινὸ μέρος καὶ λέγεται στεφανοθήκη, τὴν κρεμοῦν εἰς τὸν τοῖχο τῆς κρεββατοκάμαρας κι' ἀκριβῶς πάνω ἀπὸ τὸ κρεββάτι τ' ἀντρόγυνου. Ἔτσι ὁ ἐπισκέπτης τῆς κρεββατοκάμαρας τοῦ ἀντρόγυνου διαπιστώνει χειροπιαστὰ τὸν νόμιμο μὲ τὰ στέφανα δεσμὸ τοῦ γάμου. Κι' ἡ στεφανοθήκη μένει κρεμασμένη πάνω ἀπὸ τὸ κρεββάτι, γιὰ νὰ θυμίζη καὶ στὸ ζευγάρι καὶ στοὺς ἐπισκέπτες πὼς ὁ δεσμός τους εὐλογήθηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Γιατί ὑπάρχουν καὶ ζευγάρια ποὺ διαβιοῦνε χωρὶς τοῦ γάμου τὰ στέφανα. Γι' αὐτὸ κι' ὁλόβια διατηροῦν τὰ ἀντρόγυνα στὴ στεφανοθήκη τους τὰ στεφάνια τους, μέχρι ποὺ ὁ Ὕψιστος θὰ καλέση κοντά του τὸν ἄντρα ἢ τὴ γυναῖκα. Ὁπότε καὶ ἡ τύχη τῆς στεφανοθήκης εἶναι ν' ἀκολουθήση τὴν μακαρίτισσα ἢ τὸν μακαρίτη ποὺ πρωτοπέθανε, εἰς τὸν τάφο!... Καὶ μετὰ τὴν τοποθέτηση τῆς νεκρῆς ἢ τοῦ νεκροῦ εἰς τὸ φέρετρο, κατεβαίνει κι' ἡ στεφανοθήκη ἀπὸ τὸν τοῖχο. Τὸ τζάμι ἀνοίγεται, βγαίνει τὸ εἰκόνισμα καὶ μένουν μέσα στὴ στεφανοθήκη μόνον τὰ στέφανα. Μετὰ δὲ τὸ στόλισμα τοῦ φερέτρου κι' ἀνάμεσα σὲ λουλούδια τοποθετεῖται κι' ἡ στεφανοθήκη στοῦ πεθαμένου τὰ πόδια.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐπιτάφια στεφανοθήκη π' ἀκολουθεῖ τὸν πεθαμένο ἢ τὴν πεθαμένη στὴ γῆ, πάνω στὴν ὁποία μένει ὁ ζωντανὸς ἢ ἡ ζωντανή, δίχως βέβαια στεφανοθήκη. Θάψιμο τῆς ἐπιτάφιας στεφανοθήκης ποὺ σημαίνει καὶ κάτι ἄλλο. Πὼς εἶναι πλέον ἐλεύθερος ἢ ἐλεύθερη νὰ ξαναπαντρευτῆ! Καὶ νὰ ξανακρεμάσουν πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ κρεββατιοῦ τους μιὰ νέα στεφανοθήκη γαμήλια, μὲ τὰ νέα δεσμὰ τοῦ νόμιμου γάμου τους.

Διαθήκη νύμφης

Τὴν βέστα μου τὴν ἀμπαρὲ (=τὴν καλή της φούστα)
καὶ ρέστα τὰ καλά μου,
σ' ἀφίνω πεθερούλα μου
γιὰ τὰ μνημόσυνά μου!...

Γιὰ νἄρχεσαι στὸν τάφο μου
(Ὄντες μπορεῖς κι' ὁρίζεις)
κι' ἀκόμα πεθερούλα μου
στὸ μνῆμα νὰ μὲ... βρίζης!...

Τὰ κουδουνάκια τῶν ἀφεντάδων

Στὰ σίγουρα οἱ πιὸ παλαιοὶ θὰ θυμοῦνται τὰ κουδουνάκια, ποὺ μέχρι τῶν σεισμῶν τοῦ 1953, ὑπῆρχαν σ' ὅλες τὶς πόρτες τῶν ἀρχοντικῶν τοῦ νησιοῦ μας. Ἦταν ἕνα ἔλασμα μεταλλικὸ κι' ἡμικυκλικό, καρφωμένο ἐπάνω ἀπ' τὴ μέση τῆς πόρτας, στὴν ἄκρη τοῦ ὁποίου κρεμώτανε ἕνα μικρὸ κουδουνάκι. Ποὺ βρισκότανε σ' ἐπαφὴ μὲ τὸ φύλλο τῆς πόρτας, στὸ ἄνοιγμα καὶ στὸ κλείσιμο τῆς ὁποίας ἀναγκαστικὰ καὶ κουδούνιζε.

Κι' ὅλοι λέγαμε πὼς στ' ἀρχοντικὰ ὑπήρχανε τὰ κουδουνάκια, γιὰ νὰ δείχνεται τὸ ἀρχοντικὸ τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀφέντη. Καὶ μὲ τὸ κουδούνισμα νὰ εἰδοποιοῦνται, γιὰ τὸν ἐρχομὸ καὶ τὴν ἀποχώρηση τοῦ ἐπισκέπτη τους. Ἄλλοι δὲ πάλι λέγανε, πὼς οἱ ἀφεντάδες εἶχανε τὰ κουδουνάκια στ' ἀρχοντικά τους, σὰν ἐπίδειξη πλούτου κι' εὐμάρειας, γιὰ νὰ κουδουνίζουν στ' ἀφτιὰ τῶν φτωχῶν. Κι' ἀκούγαμε τὴν ἔκφραση: «Αὐτὸς τἄχει καὶ τὰ κουδουνίζει!...».

Καὶ πάμπολλες ἐξηγήσεις κυκλοφοροῦσαν πιθανὲς καὶ ἀπίθανες γι' αὐτὰ τὰ κουδούνια, ποὺ στὰ σίγουρα σκανδάλιζαν τὸν Λαό. Ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ προῆλθε κι' ἡ φράση: «Ἐμὲ δὲ μοῦ χρειάζονται κουδούνια στὴν πόρτα μου!». Φράση, μὲ κάποια ὑπονοούμενα... δυσεξήγητα, ποὺ μοῦ τὰ ἐξήγησεν ἐπὶ τέλους στὸ Νοσοκομεῖο τ' Ἀργοστολιοῦ ὁ ὀγδοηντάχρονος μπάρμπα Γρηγόρης Βερτζάης, ποὺ νοσηλευότανε πλάϊ μου:

—Τὰ κουδουνάκια τῶν ἀφεντάδων τοῦ τόπου μας, ἀγαπητέ μου, ἔχουνε ἄλληνε τὴν προέλευση καὶ ἐξήγηση.

Καὶ μοῦ ἐξήγησεν ὁ γέρο Βερτζάης πὼς εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὸν νόνο του, ὅτι τὰ παλαιὰ χρόνια, σ' ὅλες τὶς πόρτες καὶ τὰ παρεθύρια τῶν ἀρχοντικῶν τῆς Κεφαλονιᾶς δὲν ὑπῆρχεν ἕνα, ἀλλὰ πολλὰ κουδουνάκια. Εἶχαν περασμένα ἀπὸ ἕνα σῦρμα πέντ' ἕξη μικρὰ καὶ μεγάλα κουδούνια, ποὺ κάνανε ἐπαφὴ μὲ τὰ ἐπάνω μέρη στὶς πόρτες καὶ στὰ παράθυρα. Κι' ἔτσι μόλις ἀνοιγόκλειναν τὰ πορτοπαραθυρόφυλλα τοῦ σπιτιοῦ, ἔπαιρνε εἴδηση.. ὁ ἀφέντης, μὲ τὸ μελωδικό τους κουδούνισμα. Καὶ μὲ βεβαίωσε ὁ μπάρμπα Βερτζάης:

—Τοῦτο γινότανε γιὰ δυὸ λόγους: Γιὰ νὰ μὴ μποροῦν ἡ ἀρχόντισσα κι' ἡ ἀρχοντοπούλα νὰ μπάσουν τοὺς φίλους ἢ καὶ νὰ ξεπορτίσουν μαζί τους. Ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ μὴ μποροῦν οἱ δοῦλες κι' οἱ δοῦλοι νὰ τοὺς κάνουνε... ἅη Γιάννη! Δηλαδὴ νὰ τοὺς κλέφτουνε τὰ καλά τους.

Καὶ κατέληξε ὁ σοφός μας γέρο Βερτζάης:

Μ' ἄλλα λόγια, τὰ κουδουνάκια τὰ εἶχανε οἱ ἀφεντάδες

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

στὶς πόρτες καὶ τὰ παρεθύρια τους γιὰ νὰ φυλάγωνται ἀπὸ τοὺς κλέφτες κι' ἀπὸ τὰ κέρατα!...

Καὶ πῶς ἀπομεινάρι τῶν πολλῶν παλαιῶν κουδουνιῶν, ποὺ μὲ τὰ διάφορα μεγέθη τους χαρίζανε ἕνα κουδούνισμα μελωδικὸ καὶ πολύηχο, ἦταν καὶ τὸ μοναδικὸ κουδουνάκι ποὺ θυμώμαστε οἱ πιὸ παλαιοὶ στῶν ἀρχοντικῶν μας τὶς πόρτες. Καὶ τὸ ὁποῖο τὸ διατηροῦσαν ἀπὸ προγονική τους συνήθεια.

Κι' ἴσως ὁ γέρο Βερτζάης νὰ μᾶς ἔδωσε μὲ τὴν ὡραία ἀφήγησή του τὴν πιὸ πιθανὴ γιὰ τὰ κουδουνάκια ἐξήγηση.

Ἕνα παλαιὸ προικοσύμφωνο

Εὐχαριστοῦμε θερμὰ τὸν φίλον μας κ. Ἀνδρέαν Κωνσταντάκην, ποὺ τώρα βρίσκεται στὴν Ἀμέρικα καὶ ὑπηρετεῖ στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ τῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς, ποὺ μᾶς χάρισε τὸ παρακάτω χειρόγραφο ΠΡΟΙΚΟΣΥΜΦΩΝΟ, τὸ ὁποῖο καὶ σᾶς παραθέτουμε μὲ τὴν ὀρθογραφία του:

Προικοσύφονο

Τὰς ὀκτὸ Νοεβρίου 1875, ἔτος Ἑλληνικό, τὴν σήμερον ὁ Κύριος Νικόλαος Νόμπελης Γεωργίου δίδει τὰ κάτοθι σιμιόμενα τῆς ἀγαπημένης του θυγατρὸς Καλιόπης. Ἕνα στρόμα γιομάτο μαλί. Μιὰ μακρινάρα γιομάτη μαλί. Ἕνα πάπλομα. Σεντόνια ἕξη, τὰ τρία λινομπάμπακα καὶ τὰ δύο καμπρὶ καὶ τὸ ἄλο ριγκιάνικη ἀτζάκα.

Ὑποκάμισα τέσσερα ριανίκι καὶ τὸ ἄλλο καμπρί. Μία πέτσα καμπρὶ καὶ τὰ ἕτοιμά της. Δύο ρεστόμπολες ἡ μία καμπρὶ καὶ ἡ ἄλλη πουπλίνα ἕτοιμη. Σοτοβέλεσα τρία, τὰ δύο καμπρὶ καὶ τὸ ἄλλο ἄσπρο πανί. Φόρεμα ἕνα. Βέστες δύο καλικότο. Ἕνα γιακαλὶ μαλίτικο, δυὸ ζεβγάρια ἐντεμέλες ἕτοιμες. Ἕνα σοκάρδι μεταξοτό. Τέσερα σοκάρδια καλικότο διαφόρον λογιόν. Ὀκτὸ ζεβγάρια σκαλτσούνια. Ποδιὲς πέντε διαφόρον λογιόν. Μαντίλια ὀκτὸ τῆς κεφαλῆς. Ἕτερα ὀκτὸ τοῦ χεριοῦ. Ἕνα μαντιλότο λάνα. Πέντε ταλήρων χρυσάφι, ἀκόμα ἕνα χρυσάφι. Ἕνα κομὸ κάρινο κενούριο. Σόβρακα δύο καὶ μπόλιες διό!...

Τὸ παραπάνω Φαρακλάτικο Προικοσύμφωνο γλωσσικὰ καὶ λαογραφικὰ παρουσιάζει ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον. Καὶ θὰ χαροῦμε ἂν δεχθοῦμε κι' ἀπὸ ἄλλους φίλους παρόμοια γιὰ δημοσίευση.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»
ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΟΥΝΑ

Τὸ Κεφαλονίτικο Ἡμερολόγιο τοῦ 1972

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ ΟΛΟ ΤΟ ΧΡΟΝΟ

ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ...

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ πρώτου Παγκόσμιου Πόλεμου οἱ Ρωμηοὶ χωρίστηκαν σὲ δυὸ παρατάξεις. Στοὺς Βενιζελικοὺς καὶ στοὺς Βασιλικούς. Μ' ἐπακόλουθα νὰ βγάζουνε μεταξύ τους τὰ μάτια τους, νὰ βγάλουνε δὲ τελικὰ καὶ τὰ μάτια τῆς Ἑλλαδούλας μας, μὲ τὴ Μικρασιατικὴ συμφορὰ καὶ τὸ ξερρίζωμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὴν Ἀσιατική του ἑστία.

Ὁ δὲ διχασμὸς δυστυχῶς ἐπεκτάθηκε καὶ στὶς διάφορες τοῦ ἐξωτερικοῦ Ἑλληνικὲς παροικίες, ἀλλὰ δὲν περίμενε ὁ μακαρίτης καπιτὰ Διονύσης Μεταξᾶς - Λασκαρᾶτος νὰ συναντήση τὸν διχασμὸ καὶ στὸν Βόρειο Πόλο!...

Γιατί κοντὰ στὸ Βόρειο Πόλο βρίσκεται τὸ λιμάνι τοῦ Ἀρχάγγελου. Ὅπου κατάπλευσε μὲ τὸ καράβι του ὁ ἀξέχαστος καπιτὰ Διονύσης, γιὰ νὰ φορτώση ξυλεία. Κι' ὅπου φουντάροντας ἄγκυρα εἶδε μὲ κατάπληξη, μὲ χαρά του καὶ μὲ ἐθνικὴ παρηφάνεια, δυὸ βάρκες μὲ σημαῖες Ἑλληνικὲς νὰ διπλαρώνουν στὴ σκάλα τοῦ πλοίου του.

—Μωρέ, Ρωμηοὶ ὑπάρχουνε καὶ στὸν Βόρειο Πόλο;

Καὶ τσακίσθηκε γιὰ νὰ τρέξη στὴ σκάλα, νὰ τοὺς καλωσορίση, νὰ τοὺς ἀγκαλιάση, μαζὶ μὲ τοὺς ἀξιωμτικοὺς καὶ τὸ πλήρωμα. Μὲ πιὸ μεγάλη κι' ἀμοιβαία τὴν κατάπληξη καὶ τὴ συγκίνηση ὅταν μὲ τὶς συστάσεις ἀποκαλύφθηκε πὼς κι' οἱ δυὸ Ἕλληνες Ἀρχαγγελιῶτες ἦταν Κεφαλονίτες καὶ συντοπίτες τοῦ πλοίαρχου καὶ τοῦ πληρώματος.

Γι' αὐτὸ ἀκόμα καὶ σαμπάνιες ἀνοίχτηκαν γιὰ νὰ γιορτασθῆ τὸ χαρούμενο κι' ἀναπάντεχο τῆς συναντήσεως γεγονός, ἀλλὰ κι' ὁ πλοίαρχος καὶ τὸ πλήρωμα παρατήρησαν πὼς οἱ δυὸ Κεφαλονίτες Ἀρχαγγελιῶτες δὲν μιλιώντουσαν... μεταξύ τους. Γεγονὸς ποὺ τ' ἀπόδωσαν στὸν μεταξύ τους ἐμπορικὸν ἀνταγωνισμόν, ἀφοῦ κι' οἱ δυό τους ἀνεβήκανε μὲ τὶς βάρκες τους στὸ καράβι γιὰ νὰ διαθέσουνε κάρβουνο, χρώματα καὶ σχοινιά.

Ψυχρότητα, ποὺ θέλησε νὰ τὴ διαλύση διπλωματικώτατα ὁ ἀλησμόνητος καπιτὰ Διονύσης, μὲ τὴ βεβαίωση πὼς θὰ ψώνιζε ἀπὸ τὰ μαγαζιά τους μισὰ - μισά, ὅσα θ' ἀγόραζε γιὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ καραβιοῦ του. Ἀλλὰ καὶ πάλι δὲν τοὺς εἶδε ν' ἀποχωροῦν εὐχαριστημένοι κι' οὔτε κουβέντα ν' ἀνταλλάσσουνε μεταξύ τους, καθὼς κατέβαιναν τὴ σκάλα τοῦ πλοίου.

Καὶ κατάληξε σταυροκοπούμενος ὁ φίλος μου μακαρίτης καπιτὰ Μεταξᾶς - Λασκαρᾶτος:

—Τὸ δὲ μυστήριο τῆς μεταξύ τους ψυχρότητος τὸ ἔλυσα, ἀγαπητέ μου, τὴν ἄλλη μέρα, ποὺ τοὺς ἐπισκέφτηκα γιὰ τὶς προμήθειες ποὺ θὰ ἔκανα στὰ μαγαζιά τους.

Δηλαδή;

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

—Ὁ ἕνας στὴ βιτρίνα τοῦ μαγαζιοῦ του εἶχε τὴν εἰκόνα τοῦ Βενιζέλου καὶ ὁ ἄλλος τοῦ Βασιλιὰ Κωνσταντίνου.

Καὶ ξεσπώντας στὰ καλοκάγαθα γέλια του καὶ κάνοντας συνέχεια τὸ σταυρό του, μοῦ τόνισε:

—Βάλε, φίλε μου, μὲ τὸ νοῦ σου μέχρι ποῦ ἔφτασε ὁ Ρωμέϊκος διχασμός! Νὰ ζοῦνε μόνο δυὸ Ρωμηοὶ κοντὰ στὸν Βόρειο Πόλο, νὰ εἶναι κι' οἱ δυό τους Κεφαλονίτες καὶ μάλιστα κοντοχωριανοὶ τὴν καταγωγὴ καὶ νὰ μὴ μιλιῶνται μεταξύ τους, γιατί ὁ ἕνας ἤτανε μὲ τὸν Κωνσταντῖνο κι' ὁ ἄλλος λάτρευε τὸν Βενιζέλο...

Γεγονὸς ποὺ ἀποδεικνύει, ὅτι στῶν αἰώνων τὸ κύλισμα, σὰ βέροι Ρωμηοί, θὰ βγάζουμε πάντοτε τὰ ματάκια μας.

ΕΧΟΥΝΕ ΜΕΙΝΕΙ... ΜΕΤΑΞΕΤΑΣΤΕΟΙ ΑΠΟ ΜΥΑΛΟ!

Ἡ σκηνὴ στὸ Κακουργιοδικεῖο τοῦ Ἀγρινίου. Κατηγορούμενος, στὸ ἑδώλιο, ἕνας μισοπάλαβος Ληξουριώτης, γιατί ἀποπειράθηκε νὰ σκοτώση ἕναν ἄλλον μισοπάλαβον συντοπίτη του.

Ὁ δεύτερος μισοπάλαβος πείραζε στὸ Ληξουριώτικο μῶλο τὸν πρῶτον, χωρὶς νὰ ξέρη πὼς ἔχει στὴν τσέπη του καὶ σουγιᾶ Κολοκοτρωνέϊκο. Καὶ μὲ τὸν ὁποῖον τοῦ κέντησε τὸ κορμὶ ἐπικίνδυνα, γι' αὐτὸ καὶ βρέθηκε στὸ σκαμνὶ τοῦ Κακουργιοδικείου τοῦ Ἀγρινίου γιὰ ἀπόπειρα φόνου. Μπροστὰ στὸ ὁποῖο ὁ κατηγορούμενος μισοπάλαβος δὲν ἀρνιέται πὼς κέντησε τὸ κορμὶ τοῦ μισοπάλαβου θύματος μὲ τὸ σουγιᾶ του.

—Καὶ γιατί τὸν μαχαίρωσες, κατηγορούμενε;

—Γιατί μὲ ἔκαμε, μὲ ντοματιές, τῆς ντομάτας πελτέ.

Τὰ ἴδια ἐπαναλαμβάνει καταθέτοντας καὶ τὸ μισοπάλαβο θῦμα. Μόνο πὼς ἰσχυρίζεται πὼς πετοῦσε ντοματιὲς στὸν κατηγορούμενο γιὰ νὰ γελάσουνε καὶ στ' ἀστεῖα.

Καὶ καλεῖται σὰν αὐτόπτης μάρτυρας ὁ κοσμαγάπητος καὶ πανέξυπνος Λέαντρος, τὸν ὁποῖον κι' ὁ πρόεδρος τὸν ρωτάει:

—Ποιὰ εἶναι ἡ γνώμη σου γιὰ τὸν κατηγορούμενο;

Ἀλλ' ἀντὶ ὁ Λέαντρος ν' ἀπαντήση στὴν ἐρώτηση τοῦ προέδρου, ἀχαμογέλαστα τὸν ρωτάει:

—Καὶ γιατί, κύριε Πρόεδρε, δὲν μὲ ρωτᾶτε νὰ σᾶς πῶ τὴ γνώμη μου γιὰ τὸν κατηγορούμενο καὶ γιὰ τὸ θῦμα;

—Ἔστω, λέγε μας καὶ γιὰ τοὺς δυό, νὰ τελειώνουμε...

Καὶ προτοῦ τελειώση τὴν ἀπάντησή του ὁ πρόεδρος, ὁ ἀμίμητος Λέαντρος, ξεσπώντας στ' ἀνοιχτόκαρδα γέλια του, τὸν βεβαιώνει:

—Τοὺς ξέρω, κύριε Πρόεδρε, ἀπὸ παιδιά. Εἶναι κι' οἱ δυό τους πολὺ γνωστοί μου. Καὶ σᾶς ὁρίζομαι στὸν ὅρκο ποὺ ἔδωσα, πὼς ἁπλούστατα καὶ οἱ δυό τους ἔχουνε μείνει... μεταξεταστέοι ἀπὸ μυαλό.

Καὶ τὸ κτίριο ἀκόμα τοῦ Δικαστήριου κόντεψε νὰ γκρεμισθῆ ἀπὸ τὰ ἀκράτητα γέλια!...

ΓΙΑΤΙ ΛΙΠΟΘΥΜΗΣΕ Η ΓΙΑΓΙΑ

Παίρνουμε ὅρκο καὶ φιλοῦμε Σταυρό, πὼς τὰ παρακάτω ἀπίστευτα ποὺ θὰ διαβάσετε, συμβήκανε στ' Ἀργοστολάκι μας κατὰ τὸ καλοκαίρι ποὺ πέρασε:

Ἕνα γυιὸ εἶχε ἡ καημένη γιαγιά. Ὁ δὲ γυιός της ἦταν παντρεμένος, εἶχε μιὰ κόρη κι' ἕνα γυιό, κι' ἀπὸ χρόνια ἤτανε ἐγκαταστημένος εἰς τὴν Ἀθήνα. Ἡ δὲ γιαγιά, ποὺ δὲν ἤθελε ν' ἀφήση τὰ χώματα τοῦ νησιοῦ μας, ἔμενε μόνη σὲ μιὰν ἀπόμερη συνοικία τ' Ἀργοστολιοῦ. Γι' αὐτὸ κι' ὁ γυιός της κι' ἡ νύφη της, μόλις κλείνανε τὰ σχολεῖα, στέλνανε τὴν κορούλα τους καὶ τὸν γυιόκα τους κοντὰ στὴ γιαγιάκα τους, γιὰ νὰ τῆς φέρουν χαρὰ καὶ νὰ κάμουνε τὶς διακοπές τους καὶ τὰ μπανάκια τους.

Ἀλλὰ ἡ ἐγγονούλα τῆς γιαγιᾶς τέλειωσε πέρυσι τὸ γυμνάσιο καὶ θὰ ἔμενε στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ κάμη φροντιστήριο, προκειμένου νὰ δώση στὸ Πανεπιστήμιο ἐξετάσεις. Γι' αὐτὸ κι' ὁ γυιός της τῆς ἔγραψε:

«Θὰ σοῦ κρατήση ὅμως, μανούλα μου, ὅλο τὸ καλοκαίρι ὁ Τάκης μας συντροφιὰ κι' ἔτσι δὲν θὰ καταλάβης τὴν ἀπουσία τῆς Μαίρης».

Καὶ σκεφτῆτε, φίλοι μας, μὲ τί λαχτάρα κι' ἀνυπομονησία περίμενε ἡ ἔρημη γιαγιὰ τὴν ἄφιξη τοῦ ἐγγονοῦ της, μόλις πῆρε τὸ τηλεγράφημα τοῦ γυιοῦ της, πὼς τὸ ἐγγονάκι θὰ κατάφθανε τὴν ἑπομένη στὸ Ἀργοστόλι.

Γιὰ νὰ καταλάβετε ὅμως τὰ διατρέξαντα κατὰ τὴν ἄφιξη τοῦ ἐγγονοῦ, πρέπει νὰ σᾶς δώσουμε δυὸ ἐξηγήσεις. Πὼς ἡ γρηὰ σπάνια κυκλοφοροῦσε μέσα στὴν πόλη. Καὶ στὴν ἀπόμερη συνοικία ποὺ ζοῦσε, ἤξερε μόνον πὼς τώρα φοροῦσαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες βρακιά, ἀλλὰ δὲν ἤξερε ὅτι ἀφήνανε καὶ τὰ ἴδια στὸ μάκρος μαλλιά.

Κι' ἀκούγοντας τὸ σούρουπο τὸ θόρυβο τοῦ ταξὶ ποὺ θὰ τῆς ἔφερνε τὸν ἀγαπημένο της ἔγγονο, μὲ μάτια πλημμυρισμένα ἀπὸ τὰ δάκρυα τῆς χαρᾶς, ἔτρεξε νὰ τὸν προαπαντήση στοῦ σπιτιοῦ της τὸ ξώπορτο. Ἀλλὰ ἀντὶ νὰ δῆ τὸν Τάκη της, ποὺ τὸν ἤξερε σὰν ἄντρα μὲ τὰ κοντά του καὶ σγουρά του μαλλιά, εἶδε νὰ κατεβαίνη ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο μιὰ νέα... μακρυμαλλοῦσα μὲ πανταλόνια, χωρὶς ἡ φουκαριάρα νὰ ξέρη πὼς τὸ ἐγγονάκι της ἀκολουθοῦσε τὴν μόδα τῶν Μπήτλς. Καὶ φυσικὰ καὶ λογικὰ ἔκαμε ἡ γρηούλα ἀστραπιαῖα τὴ σκέψη, πὼς ἀντὶ τοῦ Τάκη της, θὰ κατάφθασε ἡ ἐγγονούλα της ἡ Μαιρούλα, στῆς ὁποίας καὶ ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιά. Μὲ ποιὸ μεγάλη χαρά, γιατί τῆς εἶχε ἰδιαίτερη ἀδυναμία.

ΙΑΝΒΑΛΕΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἀλλὰ ὁ Τάκης ἀκούγοντας νὰ τὸν λέη συνέχεια Μαίρη, καθὼς τὸν φιλοῦσε καὶ τοῦ χάϊδευε τὰ μακρυά του μαλλιά, ντράπηκε τὸν σωφὲρ καὶ τοὺς γείτονες ποὺ παράστεκαν καὶ θέλησε νὰ τῆς διορθώση τὸ λάθος ποὺ ἔκανε :

—Καλῶς σὲ βρῆκα, γιαγιάκα μου, ἀλλὰ δὲν εἶμαι ἡ Μαίρη, εἶμαι ὁ Τάκης σου!

Βεβαίωση τοῦ ἐγγονοῦ της ποὺ τὴν κατάπληξε. Κι' ὁ νοῦς της ἄρχισε νὰ τρέχη στὰ τόσα ἀνώμαλα ποὺ συμβαίνουν στὸν ἄνθρωπο. Καὶ κάνοντας ἡ φουκαριάρα τὴ σκέψη, πὼς μέσα στὸ χρόνο ποὺ πέρασε, ὁ Τάκης της θὰ ἔπαθε τοῦ φύλου του τὴν ἀλλαγή... δὲν τὰ κατάφερε νὰ ἀνθέξη περισσότερο.

Τοῦ χάϊδεψε γιὰ μιὰν ἀκόμα φορὰ τὰ μακρυά του μαλλιὰ καὶ λιποθύμησε ψιθυρίζοντας:

—Ὦ συμφορὰ ποὺ μᾶς βρῆκε! Πῶς τὴν ἔπαθες, παιδάκι μου, κι' ἄλλαξες φῦλο;

Καὶ χρειάσθηκαν γιατροὶ καὶ ἐνέσεις, γιὰ νὰ συνέλθη ἀπὸ τὴ λιποθυμία της ἡ γιαγιάκα τοῦ Τάκη. Αὐτὰ μᾶς κάνουν οἱ μακρυμάλληδες!...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΘΥΜΗ ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Εἶναι μερικὰ Κεφαλονίτικα γράμματα ἀξιοθαύμαστα κι' ἀνεπανάληπτα. Στὰ ὁποῖα δὲν ξέρεις τί νὰ καμαρώσης, οὔτε νὰ ξεχωρίσης τὴν ἐξυπνάδα τους ἢ κουταμάρα τους. Γιατ' εἶναι πάρα πολὺ δύσκολο νὰ καταλάβης ἂν ὁ Κεφαλονίτης ἐκφράζεται ἀπὸ βλακεία ἢ γιὰ νὰ κογιονάρη. Σᾶς παραθέτουμε παρακάτω μερικὲς περικοπὲς τέτοιων ἐπιστολῶν καὶ σ' ἐσᾶς ἐναπόκειται ἢ νὰ γελάσετε ἢ νὰ λυπηθῆτε γιὰ τὸ τόσο βλακῶδες περιεχόμενο.

Συστάσεις στὴ σύζυγο

«...Καὶ πρόσεχε, ἀγάπη μου, τὴ μητέρα σου καὶ τὴ γουρούνα μας. Θέλω νὰ τὶς εὕρω καὶ τὶς δυό, σὰ γυρίσω μὲ τὸ καλό, καὶ γερὲς καὶ παχειές. Πρόσεχε τίποτα νὰ μὴ τοὺς λείπη!...».

Γιὰ τὸ λείψανο του συζύγου της

«...Ὁ ἄντρας μου ἔκαμε ἕνα θαυμάσιο λείψανο. Ὄχι, ἀγαπητή μου, γιὰ νὰ τὸ παινευθῶ, ἀλλὰ κι' ἡ σιόρα Κάτε, σὰν εἶδε τὸν ἄντρα μου εἰς τὸ φέρετρο, ἔμεινε κατενθουσιασμένη καὶ μὲ συγχάρηκε!...».

Ἂν τὰ ἔβλεπε θὰ τὰ ζήλευε...

«...Τὸ σπίτι γκρεμίστηκε μὲ τὸν σεισμὸ καὶ τὸ οἰκόπεδό του τὸ κάμαμε τώρα κῆπο. Βγάνουμε δὲ τέτοια καρότα καὶ ραπάνια, ἀγαπητή μου, ποὺ κι' ἐσὺ νὰ τὰ ἔβλεπες θὰ τὰ ζήλευες!...».

Γιατί θὰ σφάξη τὸν κόκκορο

«...Δὲν ἀντέχω, Πανωραία μου, νὰ βλέπω τὸν κόκκορο. Εἶναι τόσο ζωηρός.., ποὺ μοῦ θυμίζει τὸν μακαρίτη τὸν ἄντρα μου, γι' αὐτὸ θὰ τὸν σφάξω νὰ τόνε φάω!...».

Μακάρι καὶ στὰ δικά μας

«...Προχτὲς κηδέψαμε τὸν πατέρα μου. Ἦταν σὰν ἄγγελος μέσα στὴν κάσσα του. Δὲν τοῦ λείψαμε τίποτα. Μακάρι καὶ στὰ δικά μας!...».

Ἡ φίλη στὴ φίλη της

«...Σκέψου πὼς ἀπὸ τὴν ἡμέρα π' ἀρραβωνιάστηκα μὲ τὸν Ἀντρέα δὲν ξέρω τί παναπῆ τὸ φιλὶ καὶ τὸ χάδι. Γι' αὐτὸ καὶ κάθε βράδυ τὸν ἀφήνω μὲ τὴ μάνα μου νὰ τὰ λένε καὶ βγαίνω μιὰ βόλτα γιὰ νὰ ξεσκάω!...».

Τὸν χρειάζεται ἡ γυναίκα του

«...Δὲν μπορῶ, Παναγῆ μου, νὰ σοῦ δανείσω τὸν γάϊδαρό μου. Δὲν μ' ἀφήνει ἡ γυναίκα μου, γιατί κάθε μέρα καὶ τὸν χρειάζεται!...».

Ἡ σύζυγος πρὸς τὸν σύζυγο

«...Εἶδα τὶς προάλλες τὸν τράγο τῆς Ἀντριάνας. Κι' ἀμέσως, ἀγαπημένε μου, ἐστέναξα καὶ ἐδάκρυσα, γιατί ἔτρεξε ὁ νοῦς μου σ' ἐσένανε!...».

Πῶς ἐγλύτωσε ἡ πεθερά της

«...Ἔπεσε στὸ πηγάδι τὶς προάλλες ἡ μάνα σου. Κοντά της ἤμουνα! Ἀλλὰ σὰν τὴν εἶδα νὰ σκούζη καὶ νὰ πλατσουρίζη, ξελιγώθηκα ἀπὸ τὰ γέλια. Κι' ἂν δὲν ἀκούγανε τὰ γέλια μου οἱ γειτόνοι νὰ τρέξουνε, μπορεῖ κι' ἡ γρηὰ νὰ πνιγότανε!...».

Τὸ ἔχει παράπονο

«...Δὲν τὸν ὑποφέρω ἄλλο τὸν ἄντρα μου. Τρία χρόνια τώρα, ὅλο μοῦ λέει πὼς θὰ πεθάνη. Ἀλλὰ δὲν βαρυέσαι, πατέρα μου!... Πέφτει καὶ ἀγκώνεται σὰν κι' ἐσένανε, χωρὶς καὶ νὰ ἐννοῆ νὰ πεθάνη!...».

ΠΑΛΚΟΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Μὲ συνοδεία τὰ γειτονόπουλα

«...Ἐκεῖνο ποὺ μὲ στενοχωρεῖ εἶναι ποὺ ἡ κόρη μας γυρίζει ἀργὰ κάθε βράδυ στὸ σπίτι. Ἀλλὰ παραμόνεψα κι' εἶδα πὼς γυρίζει παρέα πότε μὲ τὸν Μεμᾶ, πότε μὲ τὸν Μπάμπη καὶ πότε μὲ τὸν Θανάση τὰ γειτονόπουλα. Κι' ἔτσι δὲν τρέμω μήπως καὶ τῆς συμβῆ τίποτα μὲ τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας!...».

Ὁ προορισμὸς τῶν σανίδων

«...Καὶ μὴ χαλάσης καμμιὰ ἀπὸ τὶς καλὲς σανίδες ποὺ ἔχω βάλει στὸ πατάρι τοῦ σταύλου. Τὶς ἔχω φυλαμένες γιὰ τὸ φέρετρο τῆς μητέρας σου!...».

Ἀπὸ γράμμα φαντάρου

«...Τὸ ξέρω, μάνα, πὼς δὲν ἔχεις λεφτά. Ἀλλὰ γράφε μου σὲ κάθε γράμμα σου πὼς μοῦ στέλνεις λεφτά, γιατὶ τὸ δείχνω στοὺς ἄλλους φαντάρους καὶ μὲ δανείζουνε!...».

Νὰ προσέχη ἀπὸ τὰ παλούκια

«...Καὶ μὴν ἀφήνης τὴν κόρη μας νὰ τριγυρίζη μονάχη της στὰ χωράφια. Γιατὶ μπορεῖ νὰ τὴν τρυπήση κανένα παλούκι!...».

Ποὺ ξέρεις τί γίνεται...

«...Ὅταν θὰ κάψης τὰ χορτάρια ἀπὸ τὸ χωράφι, πάρε μαζύ σου καὶ τὴν πεθερά μου. Γιατί, ποὺ ξέρεις τί γίνεται!...».

Τὸ ἴδιο ἐνδιαφέρον

«...Δὲν εἶδα νὰ μοῦ γράφης γιὰ τὴ μάνα σου καὶ τὴ γαϊδούρα. Γράψε μου ἂν πᾶνε καλύτερα!...».

Μόνον τότε...

«...Κι' ὅταν θὰ πατήσετε στὸ λινὸ τὰ σταφύλια, τότε θυμήσου νὰ πλύνης τὰ πόδια σου!...».

ΕΝΑΣ ΓΑΪΔΑΡΟΣ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ...!

Εἶναι ἄπειρα τὰ ἀνέκδοτα τοῦ πανέξυπνου κι' ἀγέραστου φίλου μου Διονυσάκη Γνεσούλη. Πολλὰ τῶν ὁποίων σᾶς ἔχουμε χαρίσει μέχρι σήμερα. Κι' ἀπολαύσετε ἀκόμα ἕνα :

Ἦταν τότε πρόεδρος ὁ Γνεσούλης στὸ χωριό του στὰ Σβορωνάτα. Κι' εἶχε πέσει, μὲ τὸ συμπάθειο, ὁ γαϊδαρος τοῦ πιὸ φτωχοῦ του συχωριανοῦ σ' ἕνα λάκκο μ' ἀσβέστη.

Ὁ δὲ καλόκαρδος Γνεσούλης καὶ σὰν ἄνθρωπος καὶ σὰν πρόεδρος, τοῦ ἔκαμε ἔρανο γιὰ νὰ τοῦ ἀνακουφίση τὴ δυστυχία του.

—Πάρε μωρὲ ἐτοῦτα ποὺ μάζωξα κι' ἂν μοῦ δώσουνε κι' ἄλλα θὰ στὰ δώσω ἀργότερα.

Ἀλλ' ὁ ἄτυχος ἰδιοκτήτης, μὲ τὸ συμπάθειο, τοῦ γαϊδάρου, ἀφοῦ ἐτσέπωσε τὸ ποσὸν τοῦ ἐράνου ποὺ τοῦ ἔδωσε ὁ κοινοτάρχης, ἀπὸ κουτοπονηριά, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ἀναγκάση τὸν Γνεσούλη νὰ συνεχίση τὸν ἔρανο, τοῦ εἶπε παραπονιάρικα:

—Σ' εὐχαριστῶ, πρόεδρέ μου. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ξέρης, πὼς πέφτοντας στὸν ἀσβέστη, ἔχασε τὸ γαϊδούρι μου τελείως τὰ μάτια του.

—Αὐτό, φίλε μου, μὲ συγκίνησε ἰδιαίτερα.

—Γιατί, πρόεδρέ μου;

—Γιατί εἶναι κρῖμα, μωρέ!...

Καὶ τοῦ πρόσθεσε ἀχαμογέλαστα :

—Κρῖμα! Γιατ' εἶχα ἀκούσει πὼς ἤτανε ὁ γαϊδαρός σου ὁ πρῶτος μαθητὴς στὸ Γυμνάσιο!...

Οἱ δὲ ἀκούσαντες κόντεψαν νὰ στραβωθοῦν, σὰν τὸ γαϊδαρο τοῦ χωριάτη, ἀπὸ τὰ δάκρυα ποὺ πλημμυρίσανε τὰ μάτια τους μὲ τ' ἀκράτητα γέλια τους.

ΔΟΚΙΜΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΚΥΛΟΥΣ

Ἄγριος ἤτανε ἐκεῖνος ὁ Εἰρηνοδίκης τοῦ Ληξουριοῦ. Π' ὄχι μονάχα τσεκούρωνε μὲ τὶς δικαστικὲς ἀποφάσεις του, ἀλλὰ μαστίγωνε καὶ μὲ τὴ γλῶσσα του, μπαίνοντας στὰ μαγαζιὰ καὶ σουλατσάροντας στοὺς δρόμους τοῦ Ληξουριοῦ. Ἀγριεύοντας καὶ ξεστομίζοντας :

—Ὅσο θὰ εἶμαι δικαστὴς στὸ Ληξούρι, θέλω νὰ γίνετε ἄνθρωποι!...

Φράση του ποὺ ἐπανάλαβε ἐκεῖνο τὸ ἀπόγιομα, μπαίνοντας στὸ ζαχαροπλαστεῖο τοῦ Ληξουριοῦ.

—Μὰ τί λέει μωρ' ἐτοῦτος ὁ παλαβός; Πὼς μέχρι τώρα εἴμαστε γαϊδούρια καὶ πὼς θὰ μᾶς κάμη ἀνθρώπους;...

Μουρμούρισε ὁ πανέξυπνος ζαχαροπλάστης καὶ ζύγωσε γιὰ νὰ πάρη τὴν παραγγελία τοῦ ζόρικου Εἰρηνοδίκη. Ποὺ πρῶτα τὸν πρόσταξε νὰ τοῦ φέρη μιὰ πιὸ στέρεη καρέκλα νὰ μὴ κουνιέται, ὕστερα νὰ τοῦ σκουπίση καλὰ τὸ τραπέζι...

—Καὶ νὰ μοῦ φέρης μιὰ πάστα σοκολατίνα φρεσκότατη, γιὰ νὰ μὴ πάθω καμμία δηλητηρίαση!

—Ναῖσκε, ἀφέντη μου, ναῖσκε, τὸν βεβαίωσε ὁ παμπόνηρος μαγαζιάτορας. Ἀλλὰ ἀντὶ νὰ τραβήξη πρὸς τὸ τεζάκι τοῦ μαγαζιοῦ, προχώρησε πρὸς τὸ ξώπορτο τοῦ ζαχαροπλαστείου του κι' ἄρχισε νὰ καλέση τὸ σκυλὶ του.

ΔΕΛΚΟΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

—Λέων, λέων, νὰ ὠρέ, νά!...

Ὁ λέων ἔτρεξε, κουνώντας τὴν οὐρά του, στὰ πόδια τοῦ ἀφεντικοῦ του, ποὺ ἔσκυψε, τὸν χάϊδεψε καὶ τὸν ρώτησε «...ἐὰν ζῇ...». Ἐνῶ ὁ ἄγριος δικαστὴς νευριασμένος ἐπέμβηκε καὶ τοῦ φώναξε:

Παράτησε τὰ παιγνίδια σου μὲ τὸν σκύλο σου, σαπούνισε ἀμέσως τὰ χέρια σου καὶ φέρε μου τὴ σοκολατίνα ποὺ σοῦ παράγγειλα.

Προσταγὴ τοῦ ζόρικου Εἰρηνοδίκη, ποὺ ἔσπευσε νὰ τὴν ἐκτελέση ὁ ἥρωας τοῦ παρόντος μας, ποὺ σερβίροντάς τον καὶ τὸν βεβαίωσε :

—Φάτηνε, ἀφέντη μου, κι' ἔγνοια σου. Δὲν πρόκειται ἀπὸ τὴν πάστα μου νὰ πάθης δηλητηρίαση καὶ νὰ πεθάνης!...

Κι' ἐνῶ ὁ ἄγριος Εἰρηνοδίκης ἀναρωτιώτανε γιατί χάϊδεψε τὸν σκύλο του καὶ τὸν ρώτησε ἐὰν ζῇ, ἄκουσε ἀπὸ τὰ ἀχαμογέλαστα χείλη τοῦ ἀνεπανάληπτου Ληξουριώτη ζαχαροπλάστη τὴν ἐξήγηση:

—Φάτηνε σίγουρος πὼς δὲν πρόκειται νὰ πάθης δηλητηρίαση, γιατί ἔκαμα τὴ σχετικὴ δοκιμή.

—Καὶ ποῦ τὴ δοκίμασες, παρακαλῶ; Τὸν ρώτησε ὁ Εἰρηνοδίκης εἰρωνικά.

Κόντεψε δὲ νὰ τοῦ ἔλθη ταμπλᾶς, σὰν ἄκουσε τὸν ζαχαροπλάστη νὰ τὸν βεβαιώνη, σταυροκοπούμενος :

—Σοῦ ὁρκίζομαι, ἀφέντη μου, πὼς ἔδωσα μιὰ ὅμοια σοκολατίνα στὸν σκύλο μου τὸ μεσημέρι!... Κι' ὅπως τὸ διεπίστωσες καὶ τοῦ λόγου σου, ὁ σκύλος μου ζῇ!...

Γεγονὸς π' ἀνάγκασε τὸν ζόρικο Εἰρηνοδίκη νὰ ζητήση μετάθεση καὶ νὰ φύγη ἀπὸ τὸ Ληξούρι, ὅπου οἱ ζαχαροπλάστες δοκιμάζουνε τὶς πάστες τους εἰς τοὺς σκύλους τους.

ΕΞ ΑΙΤΙΑΣ ΤΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ἦτανε, λέει, πέρυσι στὶς ἀρχὲς τοῦ Ἀπρίλη. Ποὺ θριάμβευε τὸ βραβευμένο τραγούδι τοῦ Βοσκόπουλου μὲ τὸν τίτλο: «Ἀδέλφια μου ἀλῆτες πουλιά».

Καὶ τρεῖς Ληξουριῶτες φίλοι καὶ μανιακοὶ κυνηγοὶ βολτεντζάρανε στὴν κεντρικὴ πλατεῖα τοῦ Ληξουριοῦ, συζητώντας ἂν θὰ ἔδινε ἄδεια τὸ Ὑπουργεῖο νὰ κυνηγήσουνε τὸ Μαγιάπριλο τὰ τρυγόνια καὶ τὰ ὀρτύκια.

Ὁπότε ἀπὸ ἕνα κέντρο ἀκούσθηκε νὰ παίζεται ἡ πλάκα τοῦ τραγουδιοῦ τοῦ Βοσκόπουλου: «Ἀδέλφια μου ἀλῆτες πουλιά»!...

Κι' ὁ τρίτος τῆς παρέας τοὺς δήλωσε:

—Μωρέ, καὶ νὰ δώσουνε ἄδεια νὰ κυνηγήσουμε, ἐγὼ δὲν πρόκειται νὰ κυνηγήσω.

—Καὶ γιατί; τὸν ρωτήσανε οἱ δυὸ φίλοι του.

—Δὲν ἀκοῦτε τί λέει, μωρὲς παιδιά, ὁ Βοσκόπουλος;

—Δηλαδή;

—Δηλαδή, ὅποιος θὰ ξανάβγη νὰ κυνηγήση, θὰ περάση ἀπὸ κακούργημα!...

Κι' ἐνῶ οἱ δυὸ φίλοι του ἀνοίγανε σὰν πηγάδια τὰ στόματα ἀπὸ ἀπορία, ὁ τρίτος, καληνυχτίζοντας, τοὺς ἐξήγησε:

—Δὲν ξέρετε, μωρὲς δεούτελα, πὼς ἡ ἀδελφοκτονία τιμωρεῖται σὰν κακούργημα ἀπὸ τὸν νόμο;

Ἀλλὰ πάλι οἱ δύο πρῶτοι δὲν τῶπιασαν!... Κι' ἀπομακρυνόμενος τοὺς ἐφώναξε:

—Ἀφοῦ τὰ πουλιὰ εἶναι ἀδέλφια τοῦ τραγουδιστὴ τοῦ Βοσκόπουλου, ἂν βγῆτε γιὰ κυνῆγι, θὰ σᾶς κάμη μήνυση πὼς τοῦ σκοτώνετε τὰ ἀδέλφια του!...

Καὶ γέλασαν ὄχι μόνον οἱ ἀκούσαντες, ἀλλὰ ἀκόμα καὶ τὸ παρακείμενο ἄγαλμα τοῦ Ἠλία Μηνιάτη.

ΠΩΣ ΘΑ ΤΡΩΓΑΜΕ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ΚΑΙ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ!...

Καὶ τοῦτο τὸ ὀφείλουμε στὸν φίλον ἐργολάβον Κώσταν Μονοκροῦσον ποὺ τοῦ χρωστᾶμε κι' ἄλλα ὡραιότατα Ληξουριώτικα.

Ἦτανε, λέει, ἡ ἐποχὴ τῶν νικηφόρων τουρκοβουλγαρικῶν πολέμων τοῦ 1912—13. Κι' ὅλοι οἱ Ἕλληνες πανηγυρίζανε γιὰ τὸν διπλασιασμὸ τῆς Ἑλλάδας μας. Ἐκτὸς ἀπὸ δυὸ ἀδέλφια Δελλαπορτάδες, π' ὅλοι οἱ συγχωριανοί τους κάθε τόσο τοὺς σέρνανε στὰ δικαστήρια. Γιατί τὰ δυὸ ἀδέλφια εἶχαν πολλὰ κτήματα στὰ Δελλαπορτάτα, ἀλλὰ μ' ὅσα ἄλλα συνορεύανε... τὰ κατακλέβανε, μετακινώντας τὰ σύνορα.

Ἐργατικοὶ σὰ μυρμήγκια, ἀλλὰ παμφάγοι καὶ ἄπληστοι. Καὶ μετακινώντας τὰ σύνορα τῶν γειτονικῶν τους κτημάτων, κοντεύανε νὰ κάμουνε δική τους ὅλη τὴ γῆ τοῦ χωριοῦ τους. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν περνοῦσε βδομάδα χωρὶς οἱ συγχωριανοί τους νὰ τοὺς σέρνουμε στὰ δικαστήρια καὶ μιὰ Παρασκευὴ στὸ Πλημμέλημα ἀκούσθηκαν τὰ παρακάτω, ποὺ κάμανε καὶ τοὺς ἀγέλαστους δικαστάδες νὰ ξελιγωθοῦνε στὰ γέλια.

—Λέγε μας, λέει ὁ πρόεδρος στὸν μηνυτή, σοῦ μετακινήσανε κι' ἐσέναν τὰ σύνορα τοῦ χωραφιοῦ σου οἱ κατηγορούμενοι;

—Ναῖσκε, ἀφέντη μου!... Ἀλλὰ δὲν χρειαζότανε νὰ κάμουμε πόλεμο μὲ τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς Βουλγάρους.

—Μὰ δὲν σὲ ρωτάω γιὰ τὸν πόλεμο. Γιὰ τὴν κλεψιὰ ποὺ σοῦ κάμανε νὰ μ' ἀπαντήσης.

—Μωρ' ἀφέντη μου, ἂν ἐβάναμε ἐτούτους στὰ Τουρκοβουλγάρικα σύνορα, δὲν χρειαζότανε νὰ γίνη ὁ πόλεμος.

—Δηλαδή;

—Νά, ἀφέντη μου, κύριε πρόεδρε. Ἂν οἱ δυὸ τοῦτοι κατη-

ΙΑΚΩΒΑΛΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

γορούμενοι ἐσκάφτανε εἰς τὰ σύνορα, θἄχανε φάει σιγὰ - σιγὰ ὅλη τὴ γὴ τῆς Τουρκίας καὶ Βουλγαρίας.

Καὶ φυσικὰ χρειάσθηκε δεκάλεπτος τῆς δίκης διακοπὴ γιὰ νὰ συνέλθουν κι' οἱ βλοσυροὶ δικαστάδες ἀπὸ τὰ ἀβάσταχτα γέλια τους.

Ο ΕΚ ΠΑΛΛΗΣ ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΠΑΛΛΗΣ

Ἐμεῖς, οἱ φαρμακόγλωσσοι καὶ ζηλιάρηδες Ἀργοστολιῶτες, λέμε πὼς δὲν μᾶς χωνεύουνε οἱ Ληξουριῶτες. Ἐνῶ συμβαίνει στὴν πραγματικότητα τὸ ἀντίθετο. Γιατί ἐμεῖς δὲν χωνεύουμε καὶ ζηλεύουμε τοὺς Ληξουριῶτες. Κι' ἀπὸ τὰ πανάρχαια χρόνια, ἡ Πάλλη ὑπερτεροῦσε σὲ ὅλα τῆς Κράνης. Καὶ στὸ κύλισμα τῶν αἰώνων, οἱ Ληξουριῶτες ξεχωρίζανε ἀπὸ τοὺς ρέστους Κεφαλονῖτες. Καὶ τιμοῦν τὸ νησί μας διακρινόμενοι σὲ κάθε ἀνθρώπινη ἐκδήλωση, ἀκόμα καὶ μέχρι τὶς μέρες μας. Ἂς μὴ ξεχνοῦμε πὼς στὴ μάχη τῶν Πλαταιῶν, μόνον οἱ Ληξουριῶτες πήγανε καὶ πολεμήσανε μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν. Πὼς στὴν Ἰόνιο Ἀκαδημία τῆς Κέρκυρας καὶ στὸ πρῶτο Ἑλληνικὸ Πανεπιστήμιο τῆς Ἀθήνας, τὶς μισὲς περίπου ἀπὸ τὶς καθηγητικὲς ἕδρες τὶς κατείχανε πάντοτε οἱ Ληξουριῶτες. Καὶ πὼς ἡ Πάλλη μᾶς χάρισε τὸν κορυφαῖο σατιρικὸ καὶ φιλόσοφο τῆς Ἑλλάδας μας. Τὸν περίφημο Λασκαρᾶτο, ποὺ θέλοντας νὰ τονίση τὸν δικαιολογημένο ἄλλωστε Ληξουριώτικο ἐγωϊσμό, τὸν ἀποθανάτισε μὲ τοὺς ἀθάνατους στίχους του :

«Ὄντις ἔπλασε ὁ Θιὸς τὴν Οἰκουμένη,
τὸ Ληξούρι καὶ τόσους ἄλλους τόπους,
εἶπε στὸ νοῦ του: «Ἄ, τώρα δὲν μοῦ μένει
παρὶ νὰ πλάσω, γιέ μου, καὶ τσ' ἀνθρώπους...».

Κι' ὄχι γιὰ νὰ σατιρίση τοὺς συντοπίτες του!

Δικαιολογημένα λοιπὸν εἶναι οἱ φίλοι μας οἱ Ληξουριῶτες ἐγωϊστές, ἀφοῦ καὶ πνευματικὰ ξεχωρίζουνε. Κι' ἡ εὔφορη γῆ τους παράγει τὶς ἀγριοκουκοῦτσες, τὰ κομιντόρα, τσὶ γλυκοπατάτες, τὰ κάβολε, τὴν κάπαρη καὶ τὰ ρέστα προϊόντα τοῦ Παράδεισου τῆς Παλλικῆς, ποὺ δὲν φυτρώνουνε στὴν κατάξερη κι' ἄγονη Ἀργοστολιώτικη γῆ.

Καὶ δικαιολογημένα ἔνοιωσε κι' ὁ ἐκ Πάλλης φίλος μας Μπάμπης τὴν Ληξουριώτικη ἐγωϊστικὴ περηφάνεια του, ἀκούγοντας πέρυσι πὼς διορίστηκε στὸ νησί μας νομάρχης μὲ τὸ ἐπώνυμο Πάλλης.

—Μωρὲ γιὰ νὰ τόνε λένε Πάλλη, στὰ σίγουρα θὰ γενοκρατιέται ἀπὸ τὴν Πάλλη μας.

Καὶ τρίβοντας ὁ Μπάμπης ἀπὸ χαρὰ τὶς χεροῦκλες του, ἔβγαλε καὶ τὸ συμπέρασμα:

—Μωρέ, τώρα πῶχουμε νομάρχη τὸν Πάλλη ἀπὸ τὴν Πάλλη, μπορεῖ καὶ νὰ τὰ καταφέρουμε νὰ μεταθέσουμε τὴν πρωτεύουσα τοῦ νησιοῦ ἀπὸ τὸ Ἀργοστόλι εἰς τὸ Ληξούρι!... Καὶ νὰ μπάσουμε στοὺς Ἀργοστολιῶτες τὸν διάολο μέσα τους!...

Ὅταν δὲ ἄκουσε πὼς ὁ νέος νομάρχης, γιὰ νὰ βρίσκεται σὲ ἄμεση ἐπικοινωνία μὲ τὸν Λαὸ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ νησιοῦ μας, θ' ἀριβάριζε κάθε Σάββατο, μεταφέροντας τὴν ἕδρα του καὶ στὸ Ληξούρι, τότε ἄρχισε νὰ σγουριέται ἀπὸ τὴ χαρά του:

—Μωρές, εἴδατε τί σᾶς ἔλεγα; Ἀπόγυρα τοὺς πάει τοὺς Ἀργοστολιῶτες ὁ ἐκ Πάλλης νομάρχης μας Πάλλης. Μέχρι ποὺ θὰ σκάση τὴ βόμβα του. Καὶ θὰ κάμη πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ τὸ Ληξούρι μας.

Κι' ἀκόμα ὁ φίλος μας Μπάμπης περιμένει πὼς ὁ ἐκ Πάλλης νομάρχης μας Πάλλης θὰ κάμη τὸ θαῦμα του. Ἐνῶ ὁ Ἀθηναῖος νομάρχης μας κ. Πάλλης μόνον ἀπὸ τὸ παρόν μας θὰ μάθη τὸ ἐγωϊστικὰ Ληξουριώτικα ὄνειρα!...

ΖΩΟΝ ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Γεωργοεκπαιδευτικὴ Ἔκθεση πραγματοποιήθηκε στ' Ἀργοστόλι, τὸν Σεπτέμβρη ποὺ πέρασε. Μὲ μεγάλη ἐπιτυχία καὶ ὁμαδικὴ συμμετοχή. Στὴν ὁποίαν πρόσφερε πρόθυμα κι' ὁ Βουνᾶς ἱστορικὰ ἔγγραφα κι' ἔντυπα τοῦ Ἀρχείου του, ἐνδιαφέροντα τὸ ἀγροτικὸ παρελθὸν τοῦ νησιοῦ μας. Κι' ἀνταποκρινόμενος στὴν τιμητικὴ πρόσκληση ὁποὺ ἔλαβε, καίτοι εἶχε περάσει ἀπὸ τὴν καρδιακή του πάθηση μαρτυρικὴ νύχτα, πῆρε τὰ χαπάκια του κι' ἕνα ταξί. Καὶ κατάφθασε στὸ προαύλιο τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, γιὰ νὰ παραστῆ στὰ ἐπίσημα ἐγκαίνια τῆς ἐκθέσεως. Χωρίς, παρὰ τοὺς πόνους, καὶ νἄχη χάσει τὰ κέφια του.

Εἶδε γύρω του βόδια, γίδια, γουρούνια, πρόβατα κι' ἄλλα ζῶα ποὺ τὰ ἐκθέτανε καὶ προχώρησε πρὸς τὴν εἴσοδο τῆς Ἐκθέσεως. Ὅπου συναντήθηκε μὲ τὸν εἰσερχόμενον δήμαρχον τοῦ Ληξουριοῦ καὶ προχώρησαν πρὸς τὶς θέσεις τῶν ἐπισήμων, κάνοντας καὶ τὸ ἀπαραίτητο καλαμπούρι του.

—Ἦλθα κι' ἐγώ, κ. Δήμαρχε, παρὰ τὴν ἀρρώστια μου καὶ τοὺς πόνους μου, μήπως καὶ μὲ χρειάζονται στὴν Ἔκθεση.

—Περαστικά σου, Βουνᾶ μου, ἀλλὰ δὲν καταλαβαίνω σὲ τί θὰ ἤσουνα κι' ἀπαραίτητος;

—Νὰ ἤλθα μήπως καὶ λείπει ἀπὸ τὴν ἔκθεση κανένα ζῶο!...

Κι' ἐκεῖ ποὺ ὁ Βουνᾶς ἐπερίμενε καὶ νὰ γελάση ὁ Δήμαρχος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν βεβαιώση πὼς δὲν ἀνήκει στὰ ζῶα, τὸν ἄκουσε νὰ τοῦ τονίζη μὲ σοβαρότητα:

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

—Δὲν ξέρω, Βουνᾶ μου, ἂν θὰ σὲ δεχτῆ ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ἐκθέσεως. Ἐκτὸς κι' ἂν λάβης μέρος στὴν κτηνοτροφικὴ ἔκθεση... ἐκτὸς συναγωνισμοῦ!...

Κι' ἦταν τόσον ἀναπάντεχη καὶ πανέξυπνη ἡ ἀπάντηση ἡ Ληξουριώτικη, ποὺ προτίμησε ὁ Βουνᾶς νὰ κάμη πὼς δὲν τὴν ἄκουσε. Φοβούμενος καὶ γιὰ συνέχεια!...

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΔΕΣΠΟΤΗ

Σὰν πρωτόφερτος δεσπότης στὸν τόπο μας, ὁ μακαρίτης Γερμανὸς ὁ Ρουμπάνης, δὲν ἄφησε χωρὶς ἐπίσκεψη κανένα χωριὸ καὶ καμμιὰ ἐκκλησιὰ τοῦ νησιοῦ μας. Καὶ μόλις ἀνάλαβε τ' ἀρχιερατικά του καθήκοντα, ἄρχισε πρῶτα τὶς ἐπισκέψεις του ἀπὸ τὰ πιὸ ἀπομακρυσμένα χωριά μας, θέλοντας νὰ γνωρίση ἀπὸ κοντὰ τὰ πιὸ ἁγνὰ κι' ἀθῶα πρόβατα τοῦ Ποιμνίου του.

Ἀλλὰ στὰ τότε μακρυνά μας χωριὰ ὑπήρχανε καὶ παπάδες τελείως ἀγράμματοι, ἀλλὰ τόσον πιστοὶ καὶ εὐλαβικοί, ποὺ ξέρανε τὰ Εὐαγγέλια καὶ τὰ ψαλτικὰ ἀπὸ μνήμης. Καὶ ποὺ σὰν καλοὺς κι' ἐνάρετους χριστιανοὺς τοὺς λατρεύανε οἱ ἐνορίτες τους καὶ τοὺς ἐκτιμούσανε κι' ἀγαπούσανε, παρὰ τὴν ἀγραμματοσύνη τους καὶ τὰ λάθη τους.

Καὶ σ' ἕνα τέτοιο χωριό μας κατάφθασε ἐκείνη τὴν Κυριακὴ ὁ νέος δεσπότης, ποὺ δὲν τ' ἄρεσαν οἱ ἐπίσημες ἀκολουθίες κι' ὁ ντόρος. Γι' αὐτὸ καὶ ἤθελε νὰ τὸν παρουσιάζουν στὸ νέο του Ποίμνιο οἱ ἐφημέριοι τοῦ κάθε χωριοῦ, οἱ ἔστω κι' ἀγράμματοι.

Κι' ἕνας τέτοιος ἦταν κι' ὁ μακαρίτης παπᾶ Χαραλάμπης, ποὺ μόλις ἄκουσε τὸν ἱεράρχη του νὰ τὸν παρακαλῆ νὰ βγῆ στὴν Ὡραία Πύλη καὶ νὰ τὸν παρουσιάση στὸ ἐκκλησίασμα, κόντεψε νὰ λιποθυμήση ἀπὸ τὸν τρόμο του.

Τί νὰ πῆ ὁ φτωχός, ὁπὸ σκόνταβε νὰ μιλήση καὶ μὲ τοὺς συγχωριανούς του ἀκόμα;

—Δὲν θὰ τὰ καταφέρω, Σεβασμιώτατε, τοῦ μουρμούρισε, ἀλλὰ ὁ δεσπότης τὸν ἐκύτταξε ἀγριεμένα :

—Ἔβγα τέκνον μου καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ὅλα γίνονται...

Κι' ἀναγκαστικὰ ὁ παπᾶ Χαραλάμπης ἐξῆλθε!... Καὶ μὲ τὴν ἐπιφώτιση τῆς θείας χάριτος, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν πατροπαράδοτη Κεφαλονίτικη ἐξυπνάδα, ἐβγῆκε καὶ εἶπε :

—Πολλοὶ καὶ καλοὶ δεσποτάδες περάσανε ἀπὸ τὸν τόπο μας. Ἀλλὰ σᾶς ὁρκίζομαι πὼς νὰ φάω τὰ κούκκαλα τοῦ πατέρα μου, ἂν ἐτοῦτος ὁ νέος δεσπότης μας δὲν εἶναι ὁ πιὸ καλύτερος ἀπὸ ὅλους!

Κι' ἀκόμα κι' ὁ δεσπότης ξελιγώθηκε ἀπὸ τὰ γέλια.

ΕΝΑ ΚΛΑΣΣΙΚΟ... ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ

Γιὰ νὰ χαροῦν κι' οἱ νεώτεροι τὸ παρόν, χρειάζονται τὴν κατατόπιση. Πὼς πρὶν ἀπὸ 30—40 χρόνια δὲν ὑπῆρχαν στοὺς κινηματογράφους μας τὰ τόσον βασανιστικὰ διαφημιστικὰ τρέϋλορς. Οἱ διαφημίσεις γινόντουσαν μὲ ταμπέλλες στοὺς τοίχους τῆς αἴθουσας ἢ σὲ γυάλινα τζάμια!...

Τζάμια κομμένα στῆς ταινίας τὸ πλάτος, πάνω στὰ ὁποῖα γράφανε μὲ σινικὴ μελάνη τὶς διαφημιστικὲς λέξεις, ποὺ τὶς διαβάζαμε μὲ προβολὴ στὸ πανί.

Ἔτσι ἀπολαμβάναμε, χωρὶς τὶς διαφημιστικὲς σάλτσες, τὸ ἔργο, ἀλλὰ καὶ τὰ ὀρθογραφικά... μαργαριτάρια τῶν ἀγράμματων, ποὺ γράφανε τὶς διαφημίσεις τους στὰ γυαλιά.

Οὔτε... γευόμαστε γιὰ ὀρντέβρ, τὰ διαφημιστικὰ μὲ τ' ἀπορρυπαντικά, τ' ἀποσμητικὰ καὶ τὰ ρέστα τωρινὰ καρυκεύματα, ἀλλὰ καὶ τὸ γλεντούσαμε μὲ τὶς προβαλλόμενες στὸ γυαλὶ ἀνορθογραφίες, ἀσυνταξίες καὶ ρέστες κοτσάνες. Ποὺ μάλιστα καὶ ξαναμπιζάραμε γιὰ νὰ ἐπαναληφθῆ ἡ προβολή τους.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὰ γραμματικὰ λάθη, κάπου - κάπου ἀπολαμβάναμε καὶ λαυράκια!

Κι' ἕνα βράδυ στὸ «Σινὲ - Σονὸρ - Ἠλία» τ' Ἀργοστολιοῦ, ἀπολαύσαμε μιὰ ρεκλάμα ἀνεπανάληπτη.

Εἶχε φέρει ὁ ἀξέχαστος Ἠλίας τὴν «Καρδιὰ τοῦ Πατέρα», μιὰ μεγάλη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ταινία μὲ τὸν μεγάλο καὶ τὸν κορυφαῖο δραματικὸ τῆς Γερμανίας, τὸν Ἔμιλ Γιάννιγκς. Καὶ γιὰ νὰ τὴν διαφημίση, ἔγραψε τὰ σχετικὰ στὸ γυαλὶ καὶ κατάλληγε:

«...Καὶ σᾶς ὑποσχόμεθα ὅλοι νὰ κλάψετε ἀπὸ συγκίνηση!».

Ἀλλὰ θὰ ἔκαμε ὁ Ἠλίας τὸ λάθος καὶ στὴ λέξη κλάψετε, ἀντὶ γιὰ τὸ γράμμα ψῖ, ἔγραψε τὸ γράμμα σῖγμα.

Κι' ἐπακολούθησαν τόσα χειροκροτήματα, ποδοκροτήματα καὶ μπιζαρίσματα, ποὺ ὁ Ἠλίας τὰ πέρασε γιὰ ἐκδηλώσεις ἐνθουσιασμοῦ.

Γι' αὐτὸ καὶ ἐπανάλαβε ἑφτὰ φορὲς τὴν προβολὴ τοῦ διαφημιστικοῦ του γυαλιοῦ μὲ τὸ «κλάσετε» ἀπὸ συγκίνηση, μέχρι ποὺ κάποιος ἀνέβηκε στὴν καμπίνα καὶ τοῦ ὑπόδειξε τὸ... κλασσικὸ λάθος του!

ΤΟΝ ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ... ΑΒΛΑΣΤΗΜΗΤΑ

Ἐξαιρετικὸς τεχνίτης, ἀλλὰ κι' εὐλαβέστατος ἁγιογράφος ὁ ἥρωας τοῦ παρόντος μας. Μόνο ποὺ σὰ βέρος Κεφαλονίτης, ξεχνώντας πὼς ζωγράφιζε ἅγιους, κάθε τόσο καὶ τοὺς βλαστήμαγε.

Κι' εἶχε ἁγιογραφήσει ἐκείνη τὴν ἑβδομάδα δυὸ ἅγιους Δη-

ΕΛΚΟΒΑΤΕΙΟΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

πίτες μου Ληξουριῶτες νὰ περιμένουν νὰ περάση τὸ κάρρο τοῦ Δήμου νὰ τὸν σηκώση, ξύπνησε μέσα τους τὸ κληρονομικὸ σατιρικό τους δαιμόνιο.

Κι' ἄλλοι τρέξανε νὰ μαζέψουνε τοὺς μουζικάντηδες, ἄλλοι βρήκανε ἕνα κάρρο καὶ τὸ στολίσανε μὲ λουλούδια καὶ πρασινάδες σὰ νεκροφόρα!... Καὶ στὸ πῖ καὶ φῖ σκαρώσανε τὴν πιὸ ἀπίστευτη κι' ἀνεπανάληπτη κηδεία, ποὺ οὐδαμοῦ κι' οὐδέποτε δὲν πρόκειται νὰ ξαναγίνη.

Μὲ τὴν μπάντα μπροστὰ σονάροντας πένθιμα, μὲ τὴ λουλουδοστόλιστη νεκροφόρα, μέσα στὴν ὁποία πόζαρε τέζα ὁ τετράποδος μακαρίτης κοπρίτης καὶ μὲ τὰ πυκνὰ πλήθη τῶν βαρυπενθούντων καὶ βαρυαλγούντων Ληξουραίων ὀλοφυρόμενα σπαραξικάρδια!...

Καὶ συνέχισε ὁ φίλος μου Δήμαρχος τοῦ Ληξουριοῦ:

—Εἶδα, ἀγαπητέ μου, μιὰ τέτοια κηδεία τόσο μεγαλόπρεπη, μὲ συμμετοχὴ ἀμέτρητου πλήθους κι' ἄκουσα τόσα κι' ὁμαδικὰ σπαραξικάρδια κλάματα, ποὺ κόντεψα νὰ κουρλαθῶ μέχρι νὰ μάθω ποιὸς κηδευότανε στὸ Ληξούρι, μὲ τέτοιες δόξες καὶ μὲ τόσες τιμές.

Καὶ κατάληξε ὁ φίλτατος Δήμαρχος:

—Ὁ δὲ θρῆνος κι' ὁ ὁμαδικὸς ὀδυρμὸς γίνηκε σὰν ἡ νεκροφόρα μὲ τὸν τετράποδο μακαρίτη ἔφτασε πρὸ τοῦ χείλους τοῦ τάφου. Ἤτοι σὰ ζύγωσε ἡ κηδεία στὴν παραλία γιὰ τοῦ σκύλου τὸ θάψιμο, μὲ τὸ φουντάρισμα στὴ θάλασσα. Ὁποὺ κι' ἡ θάλασσα ἀνατρίχιασε ἀπὸ τὰ ὁμαδικὰ καὶ σπαρακτικὰ βαρυαλγοῦντα οὐρλιάσματα τῶν πενθούντων γιὰ τὴ θανή του κι' οἱ πέτρες ραγίζανε ἀπὸ τὰ κλάματα.

Ἔτσι, φίλοι μου, κυλᾶνε στὴν ὄμορφη «Χωροπούλα» τοῦ Λασκαράτου οἱ μονότονες ὧρες τῆς ἀνίας καὶ πλήξης. Ὄμορφα, πανέξυπνα κι' ἀνεπανάληπτα.

Γι' αὐτὸ καὶ συχάρηκα τὸν εὐτυχῆ ἄρχοντα τοῦ Ληξουριοῦ γιὰ τοὺς ἀμίμητους σὲ φάρσες δημότες του.

Η ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑ...

Τὸ ἐπαναλάμβανε συχνὰ ὁ δημιουργὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Μελοδράματος, ἀρχιμουσικὸς ἀλλὰ καὶ περίφημος χιουμορίστας Διονυσάκης Λαυράγκας.

Στὸ παλαιὸ τῆς Ἀθήνας θέατρο «Ὀλύμπια» ἔδινε ἐκεῖνο τὸ βράδυ συναυλία ἡ Ὀρχήστρα Ἀθηνῶν. Ποὺ εἶχε γιὰ ἐκτέλεση στὸ πρόγραμμά της καὶ τὴν «ΗΜΙΤΕΛΗ Συμφωνία» τοῦ Σοῦμπερτ. Καὶ μπροστὰ στὸ Ταμεῖο τοῦ θεάτρου ἀκούσθηκε ὁ παρακάτω διάλογος, ἀπὸ ἕνα ζευγάρι, ποὺ ἀπὸ τὸ βαρύ του ντύσιμο, τὰ πολλὰ δαχτυλίδια τοῦ κύριου, τὶς χρυσὲς πέννες καὶ τὰ μπόλικα

τῆς κυρίας κοσμήματα, φαινότανε γιὰ ἀντρόγυνο πάμπλουτων, ἀλλὰ καὶ νεόπλουτων:

—Μὴ πάρης εἰσιτήρια, χριστιανέ μου!...

—Γιατί;

—Γιατί θὰ πετάξουμε τὰ λεφτά μας.

—Δὲν σὲ καταλαβαίνω, ἀγαπητή μου!

—Μὰ δὲν βλέπεις στὸ πρόγραμμα πὼς παίζεται ἡ ἡμιτελὴς συμφωνία τοῦ Σοῦμπερτ;

—Δηλαδή;

—Ἡμιτελὴς σημαίνει μισοτελειωμένη. Θᾶναι τόσο τεμπέληδες οἱ μουζικάντηδες, ποὺ θὰ παίζουνε μισὰ τὰ κομμάτια τους. Μὲ κατάλαβες τώρα.

Κι' ἐννοήσας ὁ χρυσόφορτος κύριος, συμφώνησε μὲ τὴ χρυσοστολισμένη κυρία του καὶ ἀπῆλθαν, γιὰ νὰ μὴ πετάξουνε τὰ λεφτά τους καὶ ἀκούσουνε μισοτελειωμένη τὴ συμφωνία τοῦ Σοῦμπερτ. Μπουρμουρίζοντας:

—Νὰ γιατί δὲν θὰ προκόψη ποτὲ ἡ Ἑλλάδα μας... Ἐνῶ στὴν Ἀμέρικα τὰ πάντα γίνονται τίμια καὶ ὧλ ράϊτ!...

ΤΙ ΘΑ ΠΑΘΑΙΝΕ Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ...

Γιὰ νὰ καταλάβετε ὅλη τὴν... ἀρωματισμένη νοστιμάδα τοῦ παρακάτω, πρέπει νὰ σᾶς κάμουμε δυὸ ὑπενθύμισες. Πὼς πρὶν ἀπὸ 30 μὲ 40 χρόνια, δὲν εἶχαν διαδοθῆ τὰ χαρτιὰ τῆς τουαλέττας. Κι' ἀκόμα καὶ στ' ἀρχοντικὰ... ἀμελέτητα ὑπῆρχαν καρφιά, μὲ καρφωμένα τὰ παλαιὰ βιβλία, τὰ περιοδικά, τὶς ἐφημερίδες καὶ τὰ στρατσόχαρτα, γιὰ τὴ δέουσα χρήση... καθαριότητος!

Κι' ἀκόμα πὼς ἐκείνη τὴ χρονιὰ ἡ πανέμορφη πριγκήπισσα τῆς Ἑλλάδας ἡ Μαρίνα εἶχε παντρεφτῆ τὸν δοῦκα τοῦ Κὲντ τῆς Ἀγγλίας. Γεγονὸς ποὺ τὸ τίμησε κι' ὁ ἀλησμόνητος λογοτέχνης μας Σπῦρος Σκηνιωτᾶτος κι' ἔβαλε τὴ φωτογραφία τῆς πριγκήπισσας στὸ «Παγκεφαλληνιακό του Ἡμερολόγιο». Καὶ τῆς ταχυδρόμησε ἕνα βιβλίο του, ἀπὸ τὰ λίγα ποὺ τύπωσε γιὰ τοὺς ἐπίσημους μὲ χοντρὸ καὶ λουστράδο σὲ πολυτελείας χαρτὶ καὶ μὲ τὴ σχετικὴ πρὸς τὴν πριγκήπισσα ἀφιέρωση.

Καὶ παίρνοντας ἕνα τέτοιο τυπωμένο πολυτελείας βιβλίο του, ζύγωσε ἕνα σούρουπο καὶ τὸν Λαυράγκα στὸ στέκι του τοῦ «Δημοτικοῦ Καφενείου» τ' Ἀργοστολιοῦ, ὅπου καθότανε μὲ τοὺς ἀφεντάδες τοῦ τόπου καὶ τοῦ τὸ πρόσφερε:

—Τύπωσα, μαέστρο μου, κι' ἑκατὸ βιβλία μου σὲ χοντρὸ καὶ πολυτελείας χαρτί, γιὰ σᾶς τοὺς ἐπίσημους. Ἔστειλα ἕνα τέτοιο καὶ στὴν πριγκήπισσά μας τὴ Μαρίνα κι' ἐπίτρεψέ μου νὰ σοῦ προσφέρω καὶ τὸ δικό σου!

Ὁ δὲ ἀμίμητος γιὰ τὶς φάρσες του δημιουργὸς τοῦ Ἑλληνι-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

κοῦ Μελοδράματος, ἀφοῦ εὐχαρίστησε καὶ συγχάρηκε τὸν Σκηνιωτᾶτο, μ' ἀγανάκτηση τοῦ ἐδήλωσε:

—Ὅλα καλὰ καὶ ἅγια, μωρὲ Σπῦρο μου. Ἀλλὰ στὴ Μαρίνα ἔπρεπε νὰ στείλης ἕνα βιβλίο σου ἀπὸ τὰ πολλὰ καὶ κοινά, μὲ τὸ συνηθισμένο ψιλὸ χαρτί...

—Μά, μαέστρο μου, αὐτὰ τὰ τύπωσα γιὰ τοὺς πολλούς. Καὶ γιὰ τοῦ λόγου σου, γιὰ τοὺς ἐπίσημους καὶ γιὰ τὴν πριγκήπισσα τὰ πολυτελέστατα... καὶ πιὸ χοντρά!

—Κακὰ ἔκαμες, Σπῦρο μου, ποὺ μὲ διάκοψες καὶ δὲν μ' ἄφησες νὰ σοῦ ὁλοκληρώσω τὴ σκέψη μου.

—Συμπάθειο, μαέστρο μου, καὶ σ' ἀκούω!

Κι' ἀνοίγοντας σιγὰ - σιγὰ σὰ χάνος τὸ στόμα του ὁ Σκηνιωτᾶτος ἀπὸ κατάπληξη, ἄκουσε τὸν ἀξεπέραστο σὲ πνεῦμα καὶ σὲ σκῶμμα Λαυράγκα νὰ τοῦ προσθέτη:

—Ἄκου, μωρὲ Σπυράκη μου! Ὅπως ξέρεις κι' οἱ βασιληάδες κι' οἱ πρίγκηπες κι' οἱ πριγκήπισσες, ἔχουνε τόσες πολλὲς κι' ἐπίσημες ἀπασχολήσεις, ποὺ μονάχα σὰ βρεθοῦνε στὸ... μέρος μονάχοι τους, εὐκαιροῦνε γιὰ νὰ διαβάσουνε κάτι. Μ' ἐνόησες;

—Ὁμολογῶ πὼς ὄχι, μαέστρο μου.

Κι' ἀχαμογέλαστα ὁ Λαυράγκας τοῦ ἔδωσε τὴν...καρφωτή του:

—Καὶ καταλαβαίνεις, Σπυράκη μου, ποιὰ λαχτάρα θὰ πάθη ἡ πριγκήπισσα, ἂν κόψη καμμιὰ σελίδα τοῦ χοντροῦ καὶ λουστράδου χαρτιοῦ σου, γιὰ νὰ σκουπίση τὸν ἀπ' αὐτό της;...

Κι' οἱ μὲν ἀκούσαντες ξελιγωθήκανε ἀπὸ τὰ γέλια, ὁ δὲ Σκηνιωτᾶτος κιτρίνισε σὰ λεμόνι καὶ παράγγειλε μιὰ διπλῆ λεμονάδα, γιὰ νὰ συνέλθη!...

ΠΟΥ ΗΤΑΝΕ «Η ΛΟΥΤΣΙΑ»;

Τὸ Μελόδραμα «Λουτσία ντὲ Λαμερμοὺρ» παιζότανε ἐκεῖνο τὸ βράδυ στὸ κομψὸ θεατράκι τ' Ἀργοστολιοῦ, στὸν ἱστορικὸ «Κέφαλο». Ἀπὸ μιὰ Ἰταλικὴ μελοδραματικὴ κομπανία, ποὺ πολλὲς ἀπολαμβάναμε κάθε χειμῶνα καὶ καλοκαίρι στ' Αργοστολιώτικα θέατρα τοῦ «Κέφαλου» καὶ τοῦ «Ἀπόλλωνα». Μέχρι καὶ τοῦ ἔτους 1925, ἀπὸ τὸ ὁποῖο καὶ δὲν ξαναφάνηκε στὴν Κεφαλονιὰ Ἰταλικὸς Μελοδραματικὸς θίασος.

Ὁ «Κέφαλος» ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἦταν κατάμεστος ἀπὸ ἀφεντάδες στὰ θεωρεῖα τους. Κι' ἀπὸ τὸ πόπολο (=λαὸ) στὴ γαλαρία καὶ στὴν πλατεῖα. Κοινὸν πολιτισμένο ποὺ ἀπολάμβανε καὶ ἀποθέωνε τοὺς καλλιτέχνες μὲ χειροκροτήματα, μὲ μπουκέττα ἀπὸ λουλούδια καὶ μὲ βροχὴ τὰ κουφέτα σὲ κάθε κορώνα τους καὶ φινάλε. Ἡ δὲ παράσταση κυλοῦσε μὲ τὶς θεσπέσιες μελωδίες καὶ μὲ τὶς ἀποθεωτικὲς τοῦ κοινοῦ ἐκδηλώσεις μέχρι τὴ στιγμή, ποὺ ὁ τενόρος τραγουδάει τό: «Ντόβε Λουτσία; (=Ποῦ εἶναι ἡ Λουτσία;), ἄρια

τοῦ γλυκύλαλου Ἰταλοῦ τενόρου μὲ λυρικὴ ἔξαρση καὶ συγκίνηση, τὴν ὁποίαν ἐπακολουθοῦσαν ξέφρενες ἐκδηλώσεις καὶ μπιζαρίσματα.

Ἀλλὰ φαίνεται πὼς στὴ γαλαρία θὰ ἤτανε κάποιος Ἀργοστολιώτης βαρύθυμος, ποὺ θὰ βαρέθηκε ν' ἀκούη μπιζαριζόμενο καὶ ἐπαναλαμβανάμενο τὸ «Ντόβε Λουτσία;». Θὰ εἶχε δὲ καὶ σωστὴ βαρυτονάλε φωνὴ κι' ἐνῶ ὁ τενόρος γιὰ δεκάτη φορὰ ἐπαναλάβαινε τὸ «Ποῦ εἶναι ἡ Λουτσία»; Ἀπὸ τὴ γαλαρία ἀκούσθηκε μελωδικὰ ἡ βαρυτονάλε ἀπάντηση:

—Εἶναι στὸ... κανάτι!

Κι' ὁλόκληρο τὸ θέατρο σείσθηκε συθέμελα ἀπὸ τὰ γέλια!

Ο ΔΕΣΠΟΤΗΣ ΣΤΟ... ΧΟΡΟ ΤΟΥ «ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΦΕΝΕΙΟΥ»

Στὴ μεταξὺ τοῦ Παιδικοῦ Κήπου καὶ τῆς Κεντρικῆς Πλατείας τωρινὴ θέση, εἶχε κτίσει στὶς ἀρχὲς τοῦ αἰῶνα μας ὁ Δῆμος τ' Ἀργοστολιοῦ τὸ θερινό του «Θέατρο Ἀπόλλων» καὶ τὸ «Δημοτικὸ Καφενεῖο». Δυὸ θαυμάσια κτίσματα, ποὺ τὰ ζηλεύανε κι' οἱ ἐπισκέπτες μας. Γιατί, στὸ εἶδος τους, δὲν εἶχε ἀποκτήσει ἀκόμα τέτοια οὔτε' ἡ πρωτεύουσα. Καὶ στὸ μὲν θέατρο τοῦ «Ἀπόλλωνα» ἀπολαμβάναμε κάθε καλοκαίρι ὅλα τὰ καλλίτερα ξένα κι' ἑλληνικὰ μουσικὰ συγκροτήματα ἀπὸ Μελοδράματα καὶ Ὀπερέττες. Στὸ δὲ καφενεῖο, καίτοι λεγότανε «Δημοτικό», μόνον οἱ ἀφεντάδες τοῦ τόπου εἶχανε θέση. Γιατ' εἶχε τὰ τραπεζάκια ὅλα μαρμάρινα. Τὰ στόρια κι' οἱ γύρω καναπέδες ἤτανε βελουδένοι. Τὰ σερβίτσια ἀπὸ ἀτόφιο ἀσῆμι κι' οἱ καρέκλες πολυτελέστατες. Καὶ μὲ τὰ σντρίλινα ροῦχα καὶ τὰ βακετένια παπούτσια, δὲν τολμοῦσε ὁ λαὸς νὰ μπῆ στὸ «Δημοτικὸ Καφενεῖο» του. Κάθε δὲ Καρναβάλι οἱ ἀφεντάδες διοργανώνανε καὶ τὰ χορευτικὰ τσάγια τους. Κι' ἐμεῖς οἱ φτωχοὶ τοὺς ἀπολαμβάναμε νὰ χορεύουν καὶ νὰ γλεντᾶνε μόνον ἀπὸ τὰ τζάμια. Θαυμάζοντας τὶς ἀρχοντοποῦλες καὶ τὶς ἀρχόντισσες μὲ τὶς σοῦπερ μάξι βαρύτιμες τουαλέττες στὰ κάτω τους, γιὰ νὰ κρύβουν ἀπὸ τὰ μάτια μας ἀκόμα καὶ τὶς πατοῦσες τους. Ἀλλὰ καὶ τὰ σοῦπερ μάξι κορσάζ, γιὰ ν' ἀποκαλύπτουν τὶς προκλητικὲς καὶ λαχταριστὲς θεῖες πηγὲς τοῦ μητρικοῦ γάλακτος. Στολισμένες ὁλόγυρα ἀπὸ χρυσάφια καὶ διαμάντια, μὲ ὅμοια στολίδια στὰ δάχτυλα καὶ στ' ἀφτιά τους. Ὅσο γιὰ τοὺς ἀφεντάδες, ἄλλοι φοροῦσαν βελάδες καὶ σμόκιν κι' ἄλλοι τὰ μπλέ τους καὶ μαῦρα κουστούμια, μ' ἀπαραίτητα στὰ πόδια τους τὰ λουστρένια τους πασουμάκια, εἰδικὰ γιὰ τοὺς μπάλλους.

Ἀλλὰ θὰ μᾶς πῆτε, ἀγαπητοί μου, πὼς ἄλλα σᾶς ὑποσχεθήκαμε μὲ τοῦ παρόντος τὸν τίτλο καὶ γι' ἀλλοῦ τραβᾶμε!... Κι' ἀφοῦ ἐσεῖς περιμένετε ἐναγώνια νὰ δῆτε τὸν τότε δεσπότη τῆς Κεφαλονιᾶς νὰ... χορεύη, ξαναγυρίζουμε στὸ θέμα μας, ζητώντας συμπάθειο γιὰ τὴν ἀθέλητη παρεκτροπή μας.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἦταν λοιπὸν περίοδος Καρναβαλιοῦ καὶ οἱ ἀρχόντισσες κι' οἱ ἀφεντάδες διάκοψαν τὸν Καρναβαλιάτικο μπάλλο τους γιὰ νὰ πιοῦνε τὰ τσάγια τους ἀπὸ τὶς ἀσημένιες τσαγιέρες. Διακοπὴ τοῦ χοροῦ, τῆς ὁποίας ἐπωφελήθηκε τ' ἀρχοντόπουλο τ' Ἀργοστολιοῦ κι' ὁ τότε πρωταθλητής μας στὶς φάρσες, ὁ δικηγόρος Νῖκος Τραυλός, ὁ πασίγνωστος μὲ τὸ παρατσούκλι «ὁ ἄμπωσον». Γιὰ νὰ σκαρώση στοὺς ἀφεντάδες μιὰν ἀμίμητη φάρσα του. Ποὺ μὲ τὴ διακοπὴ τοῦ χοροῦ, ἀνέβηκε σὲ μιὰ καρέκλα καὶ μὲ συγκλητικὴ σοβαρότητα παρακάλεσε:

—Κυρίες, δεσποινίδες καὶ κύριοι! Παρακαλῶ νὰ ἐγερθῆτε, διότι διὰ νὰ τιμήση τὴν ἐκλεκτήν μας χοροεσπερίδα, εἰσέρχεται ὁ σεβασμιώτατος!...

Καὶ σὰ νὰ περίμενε ὁ ἀμίμητος «Ἄμπωσον» τοῦ Δεσπότη τὴν εἴσοδο στὴν αἴθουσα τοῦ «Δημοτικοῦ Καφενείου», γιὰ νὰ χορέψη..., ἔστρεψε ἀχαμογέλαστα τὰ ὡραῖα καταγάλανα μάτια του στὴν κεντρικὴ πόρτα τοῦ καφενείου. Γεγονὸς ποὺ παράσυρε τοὺς ἀφεντάδες καὶ τὶς ἀρχόντισσες στὸ ὁμαδικό τους ξεσήκωμα ἀπὸ τὶς καρέκλες τους. Καὶ παρασυρμένοι ἀπὸ τοῦ «Ἄμπωσον» τὴ ματιά, νὰ γυρίσουνε ὅλες κι' ὅλοι τὰ μάτια τους πρὸς τὴν εἴσοδο, περιμένοντας μὲ σκυφτὰ τὰ κεφάλια τὴν εἴσοδο τοῦ Δεσπότη.

Εὐκαιρία ποὺ βρῆκε ὁ ἄφθαστος γιὰ τὶς φάρσες του Νῖκος, ἀ λὰ γαλλικὰ νὰ τὸ στρίψη. Νὰ βγῆ ἀπόξου καὶ νὰ ξεσπάση στὰ ἀκράτητα γέλια του, κυττάζοντας ἀπὸ τὰ τζάμια τοὺς χαζοὺς καὶ τὶς χαζές, ποὺ μ' εὐλαβικὸ σκύψιμο περμένανε τὴν εἴσοδο τοῦ Δεσπότη.

Φάρσα του μὲ τὴν ὁποίαν, μόλις τὴν ἔμαθε, ξελιγώθηκε ἀπὸ τὰ γέλια κι' ὁ τότε ἱεράρχης μας Δαμασκηνὸς (Πολυδώρου)!

Η ΕΧΕΜΥΘΕΙΑ ΤΟΥ ΛΑΥΡΑΓΚΑ

Θανάση τὸν λέγανε, τὸν πασίγνωστο γιὰ τὶς τράκες του Κεφαλονίτη, ποὺ μετάφερε τὴν ἕδρα τῆς τράκας του στὴν Ἀθήνα. Ποὺ γυρνοῦσε στῆς Ἀθήνας τοὺς δρόμους καὶ τὰ βόλευε τρακάροντας τοὺς γνωστούς του καὶ ἄγνωστους συντοπῖτες ποὺ συναντοῦσε.

Κι' ἀντικρύζοντας ὁ τράκας Θανάσης μας τὸν δημιουργὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Μελοδράματος Διονυσάκη Λαυράγκα, ἔτρεξε, τὸν χαιρέτισε καὶ τὸν διπλάρωσε, ἐλπίζοντας πὼς στὰ σίγουρα θὰ τοῦ ἔκανε γερὴ τράκα... Κι' ὅπως προχωρούσανε πλάϊ - πλάϊ στὴν ὁδὸ Ἀθηνᾶς, ἔσκυψε στ' ἀφτί του καὶ τοῦ μουρμούρισε:

—Ξέρεις, μαέστρο μου, ἤθελα νὰ σοῦ ἐκμυστηρευθῶ κάτι.

—Λέγε, Θανάση μου, σὲ ἀκούω.

—Μπορῶ νὰ στηριχθῶ, μαέστρο μου, στὴν ἐχεμύθειά σου καὶ νὰ σοῦ ἀποκαλύψω τὸ μυστικό μου;

—Ἀπόλυτα, φίλε μου!

—Ξέρεις, μαέστρο μου, ἔχω πολλὰ ἔξοδα στὴν Ἀθήνα. Κι' ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ ἕνα ἑκατοστάρικο, δανεικὸ βέβαια!...

Ἀλλ' ὁ περίφημος γιὰ τὴν πνευματικὴ εὐστροφία του Διονυσάκης Λαυράγκας, ποὺ ἤξερε καὶ καλὰ τοῦ Θανάση τὶς τράκες, δὲν τὸν ἄφησε νὰ τελειώση καὶ τὸν βεβαίωσε:

—Μεῖνε ἥσυχος, Θανάση μου, πὼς δὲν πρόκειται νὰ μάθη κανένας τὸ μυστικό σου. Εἶμαι τάφος, ἀγαπητέ μου.

Καὶ μέχρι νὰ συνέλθη ὁ Θανάσης, ὁ Λαυράγκας σταμάτησε ἕνα περαστικὸ ταξί, μπῆκε μέσα καὶ τὸν ἄφησε στὰ κρύα τοῦ λουτροῦ γιὰ τὴν ἀποτυχία τῆς τράκας του.

ΕΝΑ ΔΕΣΠΟΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ

Ἀπαράμιλλος ρήτορας, ἀλλὰ κι' ἔξοχος χιουμορίστας, ἦταν ὁ ἀξέχαστος Κεφαλονίτης Ἱεράρχης Γεράσιμος Δόριζας. Ἦταν ἕνας δεσπότης ἀλλοιώτικος ἀπὸ τοὺς ἄλλους! Τόσο πραγματικὰ χριστιανός, ποὺ δὲν βρέθηκαν χρήματα στὸ ταμεῖο τῆς Μητροπόλεως γιὰ τὴν κηδεία του. Κι' ἀναγκαστικὰ κηδεύτηκε μὲ δημοσίαν δαπάνην. Ἀλλὰ μαζὶ μὲ τὰ χρήματα ἤξερε νὰ χαρίζη καὶ στὰ πρόβατα τοῦ ποιμνίου του καὶ τὰ πολυπόθητα γέλια. Καὶ σὰ φάρμακο γιὰ τὸν πόνο, ἀλλὰ καὶ σὰ θεόδοτα δῶρα. Γι' αὐτὸ κι' ἀφήσανε ἐποχὴ οἱ χιουμοριστικές του ἀναλαμπὲς καὶ βρίσκονται ἀκόμα στοῦ λαοῦ μας τὰ χείλη. Μιὰ ἀπὸ τὶς ὁποῖες εἶναι κι' ἡ παρακάτω.

Ζοῦσε τότε στ' Ἀργοστόλι ὁ γυιὸς ἑνὸς μεγάλου πρωτοριζοσπάστη κι' ἀγωνιστὴ τοῦ Ἑνωτικοῦ τῶν Ἑπτανησίων ἀγώνα. Ποὺ δυστυχῶς δὲν εἶχε κληρονομήσει τίποτα ἀπὸ τὸ ξέχωρο πνεῦμα τοῦ μεγάλου πατέρα του. Ἀλλά, παρὰ πνευματικά του ρήχια, ἤθελε νὰ εἶναι παντοῦ πρωτοκάλεστος καὶ νὰ κάνη παντοῦ τὸ κομμάτι του, ἐνῶ μόλις ἄνοιγε τὸ στόμα του ξεστόμιζε καὶ κοτσάνες.

Κι' ὅπου ἐμφανιζότανε ὁ δεσπότης, τὸν ἔβλεπε νὰ ξεφυτρώνη σὰν παλούκι μπροστά του, ἕτοιμον καὶ νὰ εἰσπράξη μιὰ φιλοφρόνιση γιὰ τὸν πρωτοριζοσπάστη πατέρα του. Ἐπιδεικτική του μανία, τὴν ὁποία τοῦ γιάτρεψε μὲ τὸ ἀπαράμιλλο πνεῦμα του, ὁ χιουμορίστας μας ἱεράρχης. Καὶ σὲ μιὰ δημοσία συγκέντρωση, ποὺ ξεπετάχτηκε σὰν κόκκορας μπροστὰ στὸν Δόριζα, γιὰ νὰ δρέψη τὴν φιλοφρόνηση ποὺ περίμενε, ἄκουσε τὸν δεσπότη νὰ τὸν ὑποδέχεται μὲ ἐπαίνους καὶ νὰ τὸν παρουσιάζη στοὺς ἐπισήμους:

—Ἐπιτρέψετέ μου νὰ σᾶς παρουσιάσω τὸν φίλτατον κύριον... τοῦ ὁποίου ὁ πατὴρ ὑπῆρξε πνευματωδέστατος!

Χωρὶς καὶ νὰ προσθέση οὔτε μιὰ λέξη γιὰ τὰ πνευματικὰ προσόντα τοῦ παρουσιαζομένου γυιοῦ!... Καμακιὰ τοῦ δεσπότη,

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τὴν ὁποία ὁ ρηχόμυαλος γυιὸς τὴν πῆρε γιὰ κομπλιμέντο καὶ μὲ δῆθεν ταπεινοφροσύνη, ἀπάντησε στὸν ἱεράρχη του:

—Σᾶς εὐχαριστῶ θερμότατα, σεβασμιώτατε, γιὰ τὰ καλά σας λόγια γιὰ τὸν μεγάλον πατέρα μου. Ἀλλὰ ἐγὼ δὲν εἶμαι παρὰ ἕνα μηδενικό.

—Εἶσαι, τέκνον μου ἄξιος γιὰ τὴν ταπεινοφροσύνη σου καὶ σὲ συγχαίρω. Ἀλλὰ κατὰ τὴν γνώμη μου εἶσαι πολλὰ τὰ μηδενικά!...

Βεβαίωση τοῦ χιουμορίστα δεσπότη, π' ἀντὶ νὰ προκαλέση τὴν ἀγανάκτηση τοῦ ρηχόμυαλου γυιοῦ, γιὰ τὸν χαρακτηρισμό του σὰν πολλὰ τὰ μηδενικά, ἀντίθετα τὸν εὐχαρίστησε. Καὶ μὲ ὑποκλίσεις, μειδιάματα κι' εὐχαριστίες ἀποχώρησε μουρμουρίζοντας:

—Σᾶς εὐχαριστῶ θερμότατα, σεβασμιώτατε. Σᾶς εὐγνωμονῶ. Ἀλλὰ ὑπερβάλλετε τὰ πνευματικά μου προσόντα.

Καὶ μόνον ὅταν πέρασε κάμποσος καιρὸς κι' ἄκουγε συνέχεια τὰ ζιζάνια τοῦ Ἀργοστολιοῦ νὰ τὸν ἀποκαλοῦν «ὁ κύριος μὲ τὰ πολλὰ μηδενικά», κατάλαβε τὸ δεσποτικὸ μάθημα κι' ἔπαψε νὰ κάνη τὶς ἀνούσιες ἐπιδείξεις του.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ ΑΜΦΙΒΑΛΛΕΙ...

Κοσμικὸ κι' εὔθυμο Κεφαλονίτικο γεγονὸς ἦτανε ἐκεῖνα τὰ χρόνια, κάθε... παράσταση στὸ Δικαστήριο τοῦ Νίκου Τραυλοῦ ἢ «Ἄμπωσον», ὡς δικηγόρου. Παράστασή του, πάντοτε ἀπλέρωτη καὶ αὐθόρμητη, γιὰ νὰ ὑπερασπίση κάποια φουκαριάρα ἢ φουκαρᾶν, ποὺ θὰ δικαζότανε ἀνυπεράσπιστος, χωρὶς νὰ ἔχη νὰ πληρώση καὶ δικηγόρον. Γιατ' ὅλοι μας ξέραμε πὼς τῆς Κεφαλονιᾶς τὸ πανέξυπνο καὶ καλόκαρδο ἀρχοντόπουλο, θὰ μᾶς χάριζε μὲ τὸ πνεῦμα του καὶ τὰ γέλια. Ἀναγκάζοντας καὶ τοὺς σοβαροὺς κι' ἀγέλαστους δικαστάδες ν' ἀποσυρθοῦνε στὰ γρήγορα, γιὰ νὰ γελάσουνε κι' ἐκεῖνοι μὲ τὴν ψυχή τους.

Καὶ χαρεῖτε ἀκόμα μιὰ δίκη, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἀξέχαστος «Ἄμπωσον» ἔκαμε καὶ τὰ θεμέλια τοῦ δικαστηρίου νὰ τρίξουνε ἀπὸ τὰ γέλια, ὑπερασπιζόμενος μιὰ φτωχὴ μοδιστρούλα σὰν παραβάτιδα τοῦ Νόμου τοῦ Πάγκαλου. Νόμου ποὺ τὸν ἀποθανάτισε καὶ τὸ τραγούδι, ποὺ βρίσκεται ἀκόμα στοῦ λαοῦ μας τὰ χείλη:

«Μ' ἀρέσουνε τοῦ Πάγκαλου τὰ γοῦστα
...τριάντα πόντους νὰ εἶναι ἡ φούστα...».

Νόμος τοῦ δικτάτορα τότε Πάγκαλου, ποὺ ὑποχρέωσε τοὺς πολιτσιμάνους καὶ τοὺς χωροφύλακες νὰ κρατοῦνε στὰ χέρια τους κι' ἕνα μέτρο!... Γιὰ νὰ μετροῦνε τὶς φοῦστες τῶν γυναικῶν, ἂν ἀπέχουνε ἀπὸ τὴ γῆ περσότερο ἀπὸ τριάντα πόντους. Ποῦ νὰ

ζοῦσε τώρα ὁ ἄγριος Πάγκαλος καὶ νὰ ἔβλεπε τὰ σοῦπερ μίνι καὶ τὰ σορτσάκια;...

Ἡ δὲ φτωχὴ μοδιστρούλα τ' Ἀργοστολιοῦ βρέθηκε ἡ ἄτυχη στὸ ἑδώλιο, γιατί ὁ χωροφύλακας βρῆκε μὲ τὸ πασσέτο του, πὼς ἡ φούστα της ἤτανε κοντήτερα κατὰ τρεῖς πόντους!... Ἀλλ' ὁ Θεὸς τὴν λυπήθηκε κι' ἀνάλαβε τὴν ὑπεράσπιση τοῦ φοβεροῦ της ἐγκλήματος ὁ ἀλησμόνητος «Ἄμπωσον», γεγονὸς ποὺ μαθεύθηκε στ' Ἀργοστόλι καὶ πλημμύρισαν τοῦ δικαστηρίου ἡ αἴθουσα, οἱ διάδρομοι καὶ οἱ σκάλες.

Ἀλλ' ὅλοι ἀπορούσαμε κατὰ τὴ διάρκεια τῆς διαδικασίας, βέλποντας τὸν «Ἄμπωσον» νὰ μὴ τοῦ καίγεται καρφὶ γιὰ ὅσα κατάθεταν ὁ χωροφύλακας καὶ οἱ μάρτυρες! Καὶ γιὰ ὅσα τῆς ἔκοψε γιὰ τὴ φούστα της ὁ κ. Εἰσαγγελέας. Ζητώντας τὴ βαρειὰ καταδίκη της, διότι:

Ἡ κατηγορουμένη διὰ τῆς σκανδαλώδους καὶ ἄνευ αἰδοῦς ἐμφανίσεως τῶν γονάτων της εἰς τὴν κοινὴν θέαν προεκάλεσεν κοινωνικὸν σάλον. Ἡ ἀπρέπεια τῆς κατηγορουμένης κινδυνεύει νὰ ἀνατρέψη τὰ θεμέλια τῆς κοινωνίας μας.

Καὶ κατέληξε ὁ ἄγριος κι' ἀμείλικτος Εἰσαγγελέας:

—Ζητῶ νὰ κηρυχθῆ ἔνοχος κατὰ τὸ κατηγορητήριον καὶ νὰ τιμωρηθῆ αὐστηρῶς, διότι κινδυνεύομεν νὰ ἴδωμεν εἰς τοὺς δρόμους ὅλα τὰ θήλεα ἐπιδεικνύοντα τὰ... γόνατά τους.

Ὁπότε ὁ λόγος δόθηκε στὴν ὑπεράσπιση καὶ τότε μόνον σηκώθησε ἀπὸ τὴ θέση του καὶ ἄνοιξε τὰ χείλη του ὁ ἀμίμητος «Ἄμπωσον».

—Παρακαλῶ τὸ σεβαστὸν δικαστήριόν σας νὰ μοῦ ἐπιτρέψη μίαν... ἐρώτησιν! Μήπως, κύριοι δικασταί, ἐρχόμεθα εἰς τὴν ζωὴν φοροῦντες ἐνδύματα; Ἢ μήπως ὁ δημιουργὸς καὶ Θεός μας ἂν ἤθελε, δὲν θὰ βγαίναμε ἀπὸ τὰς μητέρας μας... ἐνδεδυμένοι μετὰ κοντῶν ἢ μακρυῶν ἐνδυμάτων; Πῶς λοιπὸν ἐμεῖς, οἱ πιστεύοντες εἰς τὸν Κύριον, θὰ δικάσωμεν τὴν κατηγορουμένην, ἐπειδὴ ἀπεκάλυψεν ἕνα μέρος τῆς ἐνδυμασίας τὴν ὁποίαν τῆς ἐχάρισεν ὁ Κύριος καὶ Θεός μας;

Ὁ δὲ ἀξέχαστος καὶ ἀμίμητος «Ἄμπωσον» ἅρπαξε τὸν χαρτοφύλακά του καὶ σηκώθηκε κι' ἔφυγε μουρμουρίζοντας «εὐχαριστῶ». Οἱ σοβαροὶ κι' ἀμίλητοι δικαστὲς διάκοψαν στὰ γρήγορα γιὰ ν' ἀποχωρήσουν καὶ νὰ γελάσουν. Στοῦ δὲ δικαστηρίου τὴν πάντοτε συννεφιασμένη κι' ἀγέλαστη αἴθουσα ἀκούσθηκαν τόσα γέλια, ποὺ κόντεψε νὰ πέση ἡ στέγη.

Γέλια ποὺ κράτησαν περισσότερο ἀπὸ ὥρας τὸ τέταρτο καὶ σταμάτησαν μόνον μὲ τὴν ἐπάνοδο τῶν δικαστῶν εἰς τὶς ἕδρες τους, γιὰ νὰ ἀναγγείλη ὁ πρόεδρος τὴν ἀπόφαση:

Τὸ δικαστήριον ἀμφιβάλλει!

ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΔΕΝ ΕΛΕΓΕ ΚΑΙ ΓΙΑ Τ' ΑΜΠΕΛΙΑ ΤΗΣ...!

Τοῦτο τὸ ὀφείλω στὸν φίλο κ. Ἀντώνη Παγουλᾶτο. Καὶ σᾶς τὸ χαρίζω ὅπως χαριτωμένα μοῦ τὸ ἀφηγήθηκε, χωρὶς δικές μοι σάλτσες καὶ γαρνιτοῦρες. Παίρνοντας μόνον ὅρκο, πῶς... καὶ ὅρκο μοῦ ἔκαμε ὁ Ἀντώνης, ὅτι ὁ ἴδιος τὸ χάρηκε μέσα στὴν ἐκκλησιὰ τοῦ προστάτη μας τ' ἁγίου Γεράσιμου.

Στὴν ὁποία χοροστατοῦσε ἐκείνη τὴ μέρα ὁ μακαρίτης ἱεράρχης Ἱερόθεος (ὁ Βουῆς). Τὸν ὁποῖον ὅλη ἡ Κεφαλονιὰ ἐκτιμοῦσε καὶ τὸν ἐλάτρευε σὰν ἰσάγιο καὶ μόνο μιὰ Βαλσάμαινα δὲν μποροῦσε νὰ τὸν χωνέψη. Χωρὶς καὶ νὰ εἶναι σὲ θέση ὁ φίλος μου ὁ Ἀντώνης νὰ μοῦ πῆ τοὺς λόγους τοῦ μίσους τῆς Βαλσάμαινας κατὰ τοῦ τότε Δεσπότη.

Γι' αὐτὸ καὶ κάθε ποὺ ἔψαλλε ὁ δεσπότης, ὅλο καὶ κάτι μουρμουρίζανε τὰ χείλη τῆς ἐξαγριωμένης κατὰ τοῦ δεσπότη Βαλσάμαινας. Κάτι ποὺ δὲν φτάνανε στὰ ἀφτιὰ τοῦ Ἀντώνη κι' ὁ ὁποῖος τὰ κατάφερε νὰ τὴν διπλαρώση γιὰ νὰ τ' ἀκούση. Ἀλλὰ τἄλεγε τόσο ψιθυριστὰ μὲ τὴ χοντροφωνάρα της ἡ Βαλσάμαινα, ποὺ παρ' ὅτι ὁ Ἀντώνης εἶχε κολλήσει σχεδὸν τὸ ἀφτί του στὰ χείλη της, δὲν μποροῦσε νὰ ξεχωρίση τί μουρμούριζε ἡ θυμωμένη Βαλσάμαινα. Μέχρι ποὺ ἀκούσθηκε ἡ φωνὴ τοῦ δεσπότη νὰ ψάλλη:

«...Καὶ εὐλόγησον τὴν ἄμπελον ταύτην, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιά σου...».

Ὁπότε φαίνεται πῶς θὰ φούντωσε καὶ θὰ ξέσπασε ἡ ἀγανάκτηση τῆς Βαλσάμαινας κι' ὁ Ἀντώνης τὴν ἄκουσε νὰ μουρμουρίζη:

—Μωρέ, πὲς κάτι καὶ γιὰ τὰ δικά μου τ' ἀμπέλια, ποὺ κάθε χρόνο τὰ θερίζουν ἡ χολέρα κι' ὁ περονόσπορος!...

Κι' ὁ Ἀντώνης ἀναγκάσθηκε νὰ χώση στὸ στόμα του τὸ μαντήλι του, γιὰ νὰ συγκρατήση τ' ἀσυγκράτητα γέλια του.

ΚΟΝΤΕΨΕ ΝΑ ΤΟΝ ΤΡΕΛΛΑΝΗ...!

Σωστὸς σατανᾶς εἶναι ὁ νεαρὸς Δημητράκης Μ. Προικισμένος μὲ φινέτσα, μ' εὐγένεια, μὲ πνεῦμα καὶ μὲ ροπὴ γιὰ τὶς φάρσες. Σὰ βέρος γυιὸς Κερκυραίου πατέρα καὶ Κεφαλονίτισσας μάνας. Γι' αὐτὸ καὶ χαίρει τῆς ἰδιαίτερης συμπάθειας τοῦ Βουνᾶ, τὸν ὁποῖον ὁ Δημητράκης δὲν παύει καὶ νὰ σταυρώνη...

Χωρὶς κι' οὐδέποτε ὁ Βουνᾶς νὰ θυμώση μὲ τὸν Δημητράκη, γιατί τ' ἀστεῖα του εἶναι πάντοτε σεβαστικὰ καὶ πολιτισμένα. Κι' ἀντὶ νὰ θυμώνη ὁ σατιρικός μας, τὸν καμαρώνει!

Ἀλλὰ ἕνα ἀπόγιομα τὸ καλοκαίρι ποὺ πέρασε, ὁ Δημητράκης κόντεψε... ν' ἀποτρελλάνη τὸν φουκαρᾶ τὸν Βουνᾶ. Γιατί, ὅπως κάθησε πλάϊ του στὸ καφενεῖο, τὸν ρώτησε:

—Ἀλήθεια πῶς βάφετε τὰ μαλλιά σας;

—Ὄχι, Δημητράκη μου. Γιατί παρὰ τὰ 64 χρονάκια μου, δὲν ἐννοοῦν καὶ ν' ἀσπρίσουν.

—Μοῦ ἐπιτρέπετε μιὰ δοκιμή;

—Εὐχαρίστως, Δημητράκη μου, ὅσες θέλει!...

Κι' ἐπακολούθησε, φίλοι μας, μιὰ σκηνή, ποὺ θὰ σᾶς τρελλάνη κι' ἐσᾶς, ἐὰν δὲν σᾶς ποῦμε τὸ κόλπο τοῦ Δημητράκη.

Κάθε ποὺ ὁ Δημητράκης ἀκουμποῦσε τὶς ρόγες τῶν δαχτύλων του στὰ μαλλιὰ τοῦ Βουνᾶ, τὶς ἀπέσυρε μαυρισμένες. Σκούπιζε τὰ δάχτυλά του μὲ τὸ μαντῆλι του, ἀλλὰ ὅταν τὰ ξανακουμποῦσε στὰ μαλλιὰ τοῦ Βουνᾶ πάλι ξαναμαυρίζανε ἀπὸ μπογιά.

Κι' ὅλο ὁ Δημητράκης ἔσκουζε πῶς «στὰ μαλλιά σου, Βουνᾶ μου, δουλεύει καραμπογιά», κι' ὅλο ὁ Βουνᾶς διεμαρτύρετο... ἀλλὰ κι' ἔβλεπε στὰ δάχτυλα τοῦ Δημητράκη τὴ μαύρη μπογιά.

Καὶ γιὰ νὰ μὴ τρελλαθῆτε κι' ἐσεῖς σὰν τὸν φουκαρᾶ τὸν Βουνᾶ, σᾶς ἀποκαλύπτουμε τὸ κόλπο τοῦ Δημητράκη. Ποὺ ναὶ μὲν σκούπιζε ἀπὸ τὰ δάχτυλα τὴ μπογιά, ἀλλὰ προτοῦ τὰ ξανακουμπήση στὰ μαλλιὰ τοῦ Βουνᾶ, τ' ἀκουμποῦσε στὰ φρεσκομπογιατισμένα παπούτσια του. Κίνηση τοῦ πανέξυπνου Δημητράκη, ποὺ μὲ τὴν ταραχή του δὲν τὴν ἔπαιρεν εἴδηση ὁ Βουνᾶς. Κι' ἂν τελικὰ δὲν τὸν λυπότανε νὰ τοῦ ἀποκαλύψη τὸ κόλπο του, σήμερα ὁ Βουνᾶς θὰ νοσηλευότανε σὲ κάποιο ψυχιατρεῖο!...

Η ΑΝΤΑΜΟΙΒΗ ΤΗΣ ΚΟΝΤΕΣΣΑΣ

Καὶ τοῦτο τὸ ὀφείλω στὸν φίλο μου κ. Ἀντώνη τὸν Παγουλᾶτον. Μόνο πῶς οὔτε τ' ἄκουσε ἀπὸ τοῦ παπᾶ τὰ χείλη κι' οὔτε γνώρισε τὴν κοντέσσα καὶ τὸν παπᾶ. Ὁ μακαρίτης ὁ παποῦς του τὸ ἔλεγε καὶ τὸ ξανάλεγε κι' ὁ Ἀντώνης μοῦ τὸ ἀφηγήθηκε ὅπως τὸ ἄκουσε ἀπὸ τὸν νόνο του.

Πλούσια, λέει, καὶ πρώτη ἀρχόντισσα ἦταν τότε στὸ χωριὸ τῆς Κεφαλονιᾶς στὰ Βαλσαμάτα ἡ κόνταινα (=κοντέσσα) Μεταξᾶ τοῦ Κατσίκη. Πλούσια τ' ἀμπέλια της, τὰ χωράφια της, τὰ κοπάδια της καὶ τὰ ρέστα καλά της, ἀλλὰ καὶ ξακουστὴ σ' ὅλο τὸ νησὶ γιὰ τὴν πάμπλουτη... τσιγκουνιά της. Γι' αὐτὸ κι' ἡ κόνταινα τοῦ Κατσίκη σὰν ἔχασε τὴν ξεφτισμένη της γούνα, χάλασε τὸν κόσμο νὰ τὴν ξανάβρη. Κι' ἔφτασε μέχρι τὴν ἀστυνομία, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ξαναβρεθῆ τὸ παμπάλαιο γουνερό της. Ἀπώλεια ποὺ τελικὰ τὴν ἀνάγκασε νὰ καταφύγη καὶ νὰ ζητήση τὴ βοήθεια τοῦ παπᾶ Γεράσιμου. Τοῦ φτωχοῦ κι' ἀγράμματου παπᾶ τοῦ χωριοῦ της. Κι' ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν ἀξίωσε νὰ κάμη ἀφορεσμό, ἀλλὰ νὰ ἔμπη τὴν Κυριακὴ στὴ μεσαία πύλη, ν' ἀναγγείλη στὸ ἐκκλησίασμα πῶς χάθηκε τὸ γουνερὸ τῆς κοντέσσας Κατσίκενας καὶ πῶς σ'

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ὅποιον τὸ εὕρηκε, θὰ ἔδινε ἡ ἀρχιτσιγκούνα ἀρχόντισσα καὶ καλὴν ἀμοιβή.

Ἀλλ' εἴτε ὁ παπᾶ Γεράσιμος δὲν μπόρεσε, σὰν ἀγράμματος, ν' ἀποστηθίση ὅσα τὸν πρόσταξε!... Εἴτε ἀπὸ τὴν ἀστεία καὶ τῶν τότε παπάδων διάθεση. Ἢ καὶ εἴτε μπορεῖ καὶ νὰ μπερδεύτηκε ὁ φτωχός, γι' αὐτὸ καὶ βγῆκε καὶ εἶπε:

—Ἀνοῖχτε χριστιανοὶ καὶ χριστιανὲς τ' ἀφτιά σας κι' ἀκοῦστε. Πρὶν ἀπὸ μέρες, ἡ σιόρα κόνταινα ἔχει χάσει τὸ... μαλλιαρό της!

Κι' ἀφοῦ κοντανάσανε, τοὺς ἐπρόσθεσε:

—Εἶναι μεγάλη ἁμαρτία, ἂν τὸ βρήκατε, νὰ κρατήσετε τῆς κόνταινας τὸ μαλλιαρό. Γι' αὐτὸ καὶ σᾶς λέω, ὅποιος τὸ εὕρηκε νὰ τῆς τὸ δώση. Καὶ σᾶς δίνω τὸ λόγο μου πὼς ἡ ἀρχόντισσα θὰ τὸν εὐχαριστήση πλουσιοπάροχα καὶ θὰ τοῦ δώση ἀπὸ... ἐκεῖνο ποὺ ἔχει!...

Οἱ δὲ ἀκούσαντες στὰ σίγουρα καὶ στὴν ἄλλη ζωὴ θὰ γελοῦνε ἀκόμα!

ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΣΚΟ ΤΗΣ ΕΠΑΙΤΕΙΑΣ

Ἔπειτα ἀπὸ ὀχτάμηνη καθήλωση στὸ κρεββάτι τσ' ἀρρώστιας του, μόλις τὸ καλοκαίρι ποὺ πέρασε ἄρχισαν νὰ ζεσταίνουν οἱ μέρες, ἄρχισε κι' ὁ Βουνᾶς δειλὰ - δειλὰ τὸ ξεπόρτισμα.

Κι' ὅλοι τὸν ξανάδανε νὰ κυκλοφορῆ μὲ χαρά τους στὸ Ἀργοστόλι καὶ ξανάρχισαν μαζύ του τὶς φάρσες καὶ τὰ πειράγματα. Μὲ πιὸ ἔξυπνη τὴν παρακάτω ποὺ τοῦ σκάρωσαν δυὸ καλλιτέχνες. Ὁ σατανικὸς γιὰ τὶς φάρσες του κι' ἰδιοκτήτης τοῦ «Λύχνου» Μαρῖνος Τζαννᾶτος. Κι' ὁ διευθυντὴς τῆς Χορωδίας καὶ Παιδικῆς Μαντολινάτας τ' Αργοστολιοῦ, ἀλλὰ καὶ ζωγράφος περίφημος, ὁ Νῖκος Παναγιωτᾶτος. Ποὺ μόλις ἀντίκρυσαν τὸν Βουνᾶ νὰ κατηφορίζη πρὸς τὸ μαγαζὶ τοῦ Τζαννάτου, στὸ ἄψε - σβῦσε σκαρώσανε καὶ τὴν ἀμίμητη φάρσα τους. Καὶ τὸν καλέσανε νὰ τὸν κεράσουνε γιὰ νὰ ξαποστάση. Ἀλλ' ἀντὶ γιὰ καρέκλα, ὁ Βουνᾶς προτίμησε νὰ κάτση κατάχαμα στὸ πεζούλι τοῦ μαγαζιοῦ τοῦ Τζαννάτου κι' ὁ Παναγιωτᾶτος, σύμφωνα μὲ τὸ ἐπιτελικὸ καὶ σατανικό τους σχέδιο, τοῦ ἄρχισε συζήτηση γιὰ τὴ μουσικὴ καὶ τὸ μπέλλκάντο. Θέματα ποὺ συναρπάσανε τὴν προσοχὴ τοῦ Βουνᾶ κι' ἔτσι βρῆκε τὴν εὐκαιρία ὁ Τζαννᾶτος νὰ τοῦ βάλη πλάϊ του στὸ πεζούλι ἕνα πιατελλάκι, νὰ ρίξη μέσα γιὰ σεφτὲ ἕνα τάλλαρο καὶ νὰ καλένη τοὺς διερχόμενους ἀπὸ τὸν δρόμο νὰ βοηθήσουνε τὸν ἀόμματο!...

Κι' ἀκούγοντας οἱ διερχόμενοι τὴν ἐπίκληση τοῦ Τζαννάτου: «Βοηθῆστε τὸν ἀόμματο»! Καὶ βλέποντας τὸν Βουνᾶ καθισμένον στὸ πεζούλι μὲ πλάϊ του τὸν δίσκο τῆς ἐπαιτείας, χωρὶς βέβαια

καὶ νὰ παίρνη χαμπάρι τὴ φάρσα ποὺ τοῦ σκαρώσανε, ἄρχισε νὰ γίνεται τέτοια συγκέντρωση τῶν ξεκαρδισμένων ἀπὸ τὰ γέλια, ποὺ κόντεψε νὰ διακοπῆ ἡ κίνηση τῶν πεζῶν ἀπὸ τὸν πιὸ κεντρικὸ δρόμο τ' Ἀργοστολιοῦ!

Κι' ὅλοι τοῦ ρίχνανε στὸν δίσκο τῆς ἐπαιτείας κι' ὅλοι τὸν χαιρετούσανε μὲ γέλια χαρᾶς καὶ ἀγάπης, ἐνῷ ἐκεῖνος συνέχιζε ἀχαμπάριστα τὴν καλλιτεχνικὴ συζήτηση μὲ τὸν Παναγιωτᾶτο.

Καὶ μόνον ὅταν ὁ Τζαννᾶτος τοῦ ἔβαλε πάνω στὰ γόνατά του ἕνα μπαγλαμαδάκι δίχως χορδὲς καὶ ζήτησε τοῦ μαέστρου Παναγιωτάτου νὰ δώση στὸν Βουνᾶ τὸν κορίστα του νὰ κουρδίση τὸν μπαγλαμᾶ, τότε μόνον πῆρε χαμπάρι πὼς τοῦ εἶχανε βγάλει τὸν δίσκο τῆς ἐπαιτείας!...

Φάρσα π' ἀμέσως γίνηκε γνωστὴ στ' Ἀργοστόλι κι' ἀπ' ὅπου κι' ἂν περνοῦσε ὁ Βουνᾶς τοῦ προσφέρανε δεκαροῦλες καὶ πενηντάλεφτα.

Μέχρι ποὺ ἔπαψε νὰ τσαντίζεται κι' ἀφοῦ εἴδανε οἱ Ἀργοστολιώτικοι σατανάδες πὼς δὲν πειράζεται, σταμάτησαν νὰ τὸν πειράζουν!...

Η ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΗ... ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ!

Φιλία, ἐκτίμηση κι' ἀγάπη ἀδελφικὴ συνέδεε τοὺς τρεῖς κοσμαγάπητους συντοπίτες. Τὸν Γιαννάκη Μεταξᾶ, τὸν Κωνσταντάκη Γεράκη καὶ τὸν Σπυράκη Μεταξᾶτο. Ὁ πρῶτος βέβαια ἀποθανατίσθηκε γιὰ τὸ ἱστορικὸ «ΟΧΙ» του, γιὰ τὸ Ἀλβανικὸ ἔπος καὶ γιὰ τὴν περιφρόνηση πρὸς τὰ κτήνη τοῦ Ντοῦτσε καὶ Χίτλερ. Ὁ Γεράκης πῆρε δικαιωματικὰ ξέχωρη θέση στὴν Κεφαλονίτικη ἱστορία, σὰ δήμαρχος καὶ βουλευτής. Κι' ἀπομένει σὲ μᾶς νὰ δώσουμε τὴν πρέπουσα θέση στὸν ἀλησμόνητο Σπυράκη τὸν Μεταξᾶτο γιὰ τὴν καλή του καρδιά, τὸ αἰώνιο κέφι του καὶ τὶς πανέξυπνες φάρσες του, π' ἀξίζουνε ἀποθανάτιση σὰν ἐκδηλώσεις τοῦ ράρου Κεφαλονίτικου πνεύματος. Προσόντα τοῦ Μεταξάτου, γιὰ τὰ ὁποῖα ἦταν πάντα ὁλάνοιχτες οἱ καρδιὲς καὶ οἱ πόρτες τῶν σπιτιῶν καὶ τῶν γραφείων τοῦ Μεταξᾶ καὶ τοῦ Γεράκη. Τοῦτο ἤτανε κοινὸ μυστικὸ κι' ὅσοι θέλανε κάποια χάρη ἀπὸ τὸν Μεταξᾶ καὶ Γεράκη κατάφευγαν στὸν φίλο τους τὸν Μεταξᾶτο. Γιατί ξέρανε πὼς τοῦ Μεταξάτου οὔτε ὁ Κυβερνήτης, οὔτε κι' ὁ Δήμαρχος θὰ τολμούσανε ποτὲ νὰ τοῦ χαλάσουνε τὸ χατῆρι. Γι' αὐτὸ κι' ὁ μπάρμπα Δημήτρης στὸν Μεταξᾶτο κατάφυγε γιὰ διορισμὸ καὶ γιὰ θέση.

—Ὅπως ξέρεις, πάντοτε ψηφάω Μεταξᾶ καὶ Γεράκη. Ἀλλὰ τώρα πέρασα καὶ τὸ τσαπὶ καὶ τὸ κλαδευτῆρι εἶναι βαρειὰ γιὰ τὰ χέρια μου. Δὲν γίνεται κάπου κι' ἐγὼ νὰ κολλήσω, νὰ παίρνω κάποιαν ἀργομισθία;...

ΓΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Κι' ὅπως ὁ μπάρμπα Δημήτρης ἔθεσε καθαρὰ στὸν Μεταξᾶτο τὸ αἴτημά του γιὰ τὴν ἀργομισθία, ἔτσι καθαρὰ ἤξερε κι' ὁ Σπυράκης πὼς ὁ «αἰτῶν» ἤτανε ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ εὐκατάστατους νοικοκυραίους τ' Ἀργοστολιοῦ. Μὲ σπίτια, μὲ κτήματα καὶ μὲ τρεῖς γυιοὺς στὴν Ἀμέρικα, ποὺ τοῦ στέλνανε μάτσα τὰ τσέκια μὲ τὰ δολλάρια. Γι' αὐτὸ κι' ἀγανάκτησε γιὰ τὴν ἀπληστία του καὶ μὲ τὸ ἀξιοθαύμαστο πνεῦμα του σκέφτηκε νὰ τοῦ κάμη ἕνα καλὸ μάθημα καὶ μὲ σοβαρότητα τὸν βεβαίωσε:

—Θαυμάζω τὴν τύχη σου, μπάρμπα Δημήτρη μου. Φακίρης ἤσουνα κι' ἦλθες νὰ μ' εὕρης ἐπάνω στὴν ὥρα;

—Τί, ὑπάρχει καμμιὰ θέση γιὰ νὰ κολλήσω;

—Μωρὲ σοῦ λέω πὼς μοῦ ἦλθες οὐρανοκατέβατος!...

Καὶ χαμηλώνοντας τὴ φωνή, ἐμπιστευτικὰ τοῦ ἐξήγησε. Πὼς ὁ Μεταξᾶς κι' ὁ Γεράκης εἶχανε πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ ἐπιλύσουνε ὁριστικὰ τὸ ζήτημα τῆς ὑδρεύσεως τ' Ἀργοστολιοῦ. Κάπου μεταξὺ τῶν χωριῶν Φαρακλάτα, Ραζάτα καὶ Τρωϊαννάτα, ἀποφάσισαν νὰ χτίσουν τὸ νέο μεγάλο ὑδραγωγεῖο, γιὰ τὴν ὕδρευση τ' Ἀργοστολιοῦ. Καὶ πὼς τοῦ εἶχανε ἀναθέσει νὰ εὕρη κάποιον ἔμπιστο καὶ νοήμονα, ποὺ νὰ κατάγραφε προσεχτικὰ ὅσα δέντρα καρποφόρα καὶ ἄγρια ὑπήρχανε στὴν ὑπὸ ἀπαλλοτρίωση περιοχή.

—Ἀλλὰ αὐτὴ τὴν καταμέτρηση, μπάρμπα Δημήτρη μου, πρέπει νὰ τὴν κάνης τὰ σούρουπα καὶ τὰ χαράματα, γιὰ νὰ μὴ σὲ πάρουνε χαμπάρι οἱ ἰδιοκτῆτες!...

Τὸν βεβαίωσε πὼς θὰ καλοπληρωνότανε, κι' ἀπὸ τὴν ἑπομένη ὁ μπάρμπα Δημήτρης ἄρχισε τὶς πρωϊνὲς καὶ βραδυνὲς ὀρειβασίες του στὶς βραχώδεις περιοχὲς ποὺ μὲ λεπτομέρειες τοῦ καθώρισε, μὲ τὸ χαρτὶ καὶ τὴν πέννα στὸ χέρι. Καταγράφοντας τὶς ἐλῆες, τὰ πουρνάρια κι' ὅσα ἄλλα δέντρα ἄγρια κι' ἥμερα π' ἀνακάλυπτε ἀνάμεσα εἰς τοὺς βράχους. Δουλειὰ καὶ περιπέτειες τοῦ ἄτυχου μπάρμπα Δημήτρη, ποὺ διάρκεσαν κάπου ἕνα ἑξάμηνο. Κι' ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἕξη ζευγάρια παπούτσια ποὺ χάλασε, κατακομμάτιασε καὶ τὰ χέρια του καὶ τὰ ποδάρια του, μέχρι συνειδητὰ καὶ φιλότιμα νὰ παρουσιασθῆ μπροστὰ στὸν Σπυράκη μὲ τὶς Καταστάσεις στὸ χέρι. Ὁ δὲ ἀμίμητος Μεταξᾶτος, ἀφοῦ τὸν συχάρηκε καὶ πάλι τὸν βεβαίωσε γιὰ τὴν τύχη του:

—Βουνό, μωρὲ Δημήτρη μου, εἶναι ἡ τύχη σου. Γιατί προχτὲς μᾶς ἦλθε κι' ὁ Μεταξᾶς. Τρέξε λοιπὸν αὔριο πρωΐ στὸ Δημαρχεῖο μας, ὅπου θἄβρης μαζὺ τὸν Ἐθνάρχη καὶ τὸν Δήμαρχο. Πές τους πὼς τέλειωσες τὴν ἐμπιστευτικὴ δουλειὰ ποὺ σ' ἀνάθεσα, δῶσε τους τὶς ἀπογραφικὲς καταστάσεις σου γιὰ τὰ δέντρα κι' εἶμαι σίγουρος πὼς ὄχι μονάχα θὰ σὲ καλοπληρώσουνε γιὰ τὸν κόπο σου, ἀλλὰ καὶ θὰ σὲ προσλάβουνε καὶ γιὰ μόνιμο!...

Καὶ καταλαβαίνετε φίλοι μας τὰ γέλια ποὺ κάμανε ὁ Μεταξᾶς κι' ὁ Γεράκης μόλις εἶδανε μπροστά τους τὸν κατακομματιασμένον καὶ ταλαιπωρημένον μπάρμπα Δημήτρη, ἀπὸ τὴν ἐμπιστευτικὴ καταμέτρηση ποὺ τ' ἀνάθεσε ὁ Μεταξᾶτος.

Ὅπως κατάλαβε κι' ὁ μπάρμπα Δημήτρης τὸ πάθημα καὶ τὸ μάθημα ποὺ τοῦ ἔκαμε ὁ ἀξέχαστος Μεταξᾶτος κι' ἀντὶ νὰ τοῦ ζητήση τὸ λόγο, μονάχα τὸν παρακάλεσε νὰ μὴ τὸ μάθουνε οἱ δικοί του καὶ τὰ παιδιά του.

Ἀλλὰ κάτι τέτοια δὲν μένουνε στὸν τόπο μας ὑπὸ ἐχεμύθειαν! Γι' αὐτὸ κι' ἡ ἐμπιστευτικὴ καταμέτρηση... μένει ἀκόμα στοῦ λαοῦ μας τὴ θύμιση. Κι' ὅταν ἀνοίγουν τὰ ντουλάπια τῶν ἀναμνήσεων, ξεσπᾶμε στὰ γέλια μὲ τὰ πολλὰ καὶ τ' ἀξιοθαύμαστα ἀστεῖα τοῦ ἀξέχαστου Σπυράκη τοῦ Μεταξάτου!

Ο ΜΟΝΟΦΘΑΛΜΟΣ ΣΚΥΛΟΣ

Ἀπόγονος τῶν μεγάλων τῆς Κεφαλονιᾶς εὐεργετῶν ἀδελφῶν Βαλλιάνων ἦταν ὁ μακαρίτης Χριστοφοράκης. Μερακλῆς καὶ λεβέντης σὲ ὅλα του καὶ μὲ πάθος καὶ χόμπυ του τὸ κυνῆγι. Μανίσ του γιὰ τὴν ὁποίαν ἀναζητοῦσε ἕνα σκυλὶ κυνηγάρικο. Ποὺ νὰ πιάνη τοὺς λαγοὺς στὸν... ἀγέρα!...

Σκυλὶ ποὺ τέτοιο ἔμαθε πὼς εἶχε ἕνας τσοπάνης στὸ χωριὸ τὰ Βαλτσαμάτα. Τόσο ἤτανε τ' ἄτιμο κυνηγάρικο, ποὺ μὲ δαῦτο ὁ Βλάτσαμος κυνηγοῦσε χωρὶς σκαγιομπάρουτα καὶ τουφέκι. Γιατί κυνηγοῦσε ὁ σκύλος καὶ τοῦ ἔφερνε τοὺς λαγοὺς στὰ ποδάρια του.

Γι' αὐτὸ κι' ὁ ἀφέντης ὁ Χριστοφοράκης Βαλλιᾶνος ἀνηφόρισε στὰ Βαλτσαμάτα, βρῆκε τὸν Βάλτσαμο καὶ σ' ἐποχὴ ποὺ πήγαινε 25 δραχμὲς ἡ χρυσῆ λίρα. τοῦ ἔδωσε ἕνα πεντακοσάρικο κολλαριστὸ κι' ἀγόρασε τὸν κυνηγάρικο σκύλο. Χωρὶς κι' ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμό του γιὰ τὸ ἀπόχτημα, νὰ προσέξη πὼς τὸ ἕνα του μάτι ἦταν θολὸ καὶ δὲν ἔβλεπε.

Καὶ πραγματικὰ ὁ μονόφθαλμος σκύλος ἔκανε θαύματα στὸ κυνῆγι. Καὶ χωρὶς ὁ Χριστοφράκης νὰ κυνηγάη, γύριζε κάθε μέρα στ' ἀρχοντικό του μ' ἕνα - δυὸ λαγοὺς στὴν κυνηγετικὴ τσάντα του.

Ἀλλὰ μόλις διαπίστωσε τὴ στραβομάρα τοῦ κυνηγάρικου σκύλου, ἀγρίεψε καὶ κάλεσε τὸν Βάλτσαμο σ' ἀπολογία μπροστά του. πὼς σὸν γέλασε καὶ τοῦ πασσάρησε τὸν μονόφθαλμο σκύλο. Καὶ μεταξὺ τοῦ μορφωμένου Χριστοφοράκη καὶ τοῦ ἀστοιχείωτου Βάλτσαμου ἀκούσθηκε ὁ παρακάτω διάλογος:

—Καὶ γιατί, μωρὲ Βάλτσαμε, δὲν μοῦ εἶπες πὼς ὁ σκύλος σου ἦταν μονόφθαλμος;

—Στραβὸς ἤσουνα, ἀφέντη μου, καὶ δὲν τὸν εἶδες;

—Ἐγὼ δὲν τὸν πρόσεξα, ἀλλὰ ἐσὺ εἶχες ὑποχρέωση νὰ μοῦ τὸ πῆς.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

—Μὰ δὲ μοῦ λές, γιὰ γραμματικό σου τὸν ἤθελες, Χριστοφοράκη μου ἢ γιὰ κυνῆγι;

—Γιὰ κυνῆγι τὸν πῆρα καὶ πραγματικὰ κυνηγάει καλά.

Ὁ δὲ ἀμόρφωτος Βάλτσαμος τὸν ἐκάρφωσε:

—Ἔ, τότε, ἀφέντη μου, ἂν ἤθελες νὰ βλέπη καὶ νὰ σοῦ διαβάζη ν' ἀγόραζες κανένα δάσκαλο!... Ἢ κανέναν παπᾶ!...

Κι' ἔκαμε τόσα γέλια ὁ καλόκαρδος Χριστοφοράκης, ποὺ γιὸ τὴν ἔξυπνη ἀπάντησή του τὸν κράτησε στ' ἀρχοντικό του καὶ τὸν τραπέζωσε.

Καὶ μόλις ὁ Βάλτσαμος τὸν ἀποχαιρέτησε γιὰ νὰ γυρίση στὰ Βαλτσαμάτα, τοῦ ἔδωσε ἄλλο ἕνα πεντακοσάρικο, ἀναγνωρίζοντας πὼς καλλίτερα κυνηγοῦνε κι' οἱ μονόφθαλμοι σκύλοι, ἀπὸ τοὺς παπάδες καὶ τοὺς δασκάλους!...

ΔΕΝ ΤΗΝ ΒΓΑΝΕΙΣ... ΜΑΞ!

Ἀπὸ τὸν φίλο μας καπιτὰ Σοφοκλῆ Κουλουμπῆ ἐλάβαμε τὸ παρακάτω γιὰ τὸν ἀξέχαστον καλοφαγᾶν, καλόκαρδον καὶ τενόρον τοῦ Μελοδράματος Μὰξ Βλάχον, τὸ ὁποῖο δημοσιεύουμε μὲ χαρά μας.

Σὲ σαλόνι Ἀργοστολιώτικου ἀρχοντικοῦ ἤτανε καλεσμένος ἐκεῖνο τ' ἀπόγιομα ὁ ἀρχοντάνθρωπος καὶ καλλικέλαδος Μάξ. Ποὺ γιὰ νὰ διασκεδάση τὶς κυρίες καὶ δεσποινίδες, τραγούδησε ἀρκετὰ κομμάτια ἀπὸ διάφορες ὄπερες, μὲ τὴ συνοδεία στὸ πιάνο τῆς οἰκοδέσποινας.

Ἀλλὰ προσπάθησε δυὸ - τρεῖς φορὲς νὰ βγάλη στὸν τόνο ποὺ ἔπρεπε μιὰ κορώνα καὶ δὲν τὰ κατάφερε.

Ἀποτυχία τ' ἀλησμόνητου Μάξ, ποὺ μιὰ κυρία τὴν εἰρωνεύθηκε:

—Μάξ, δὲν τὴν βγάνεις!...

Φράση καὶ πρόκληση τῆς κυρίας π' ἄρχισαν νὰ τὴν ἐπαναλαμβάνουν στὸν Μὰξ ὅλες οἱ Εὔες τῆς κοσμικῆς συγκεντρώσεως, μὲ τὰ γαργαλιστικὰ γέλια τους:

—Δὲν τὴν βγάνεις, Μάξ!...

—Μάξ, δὲν τὴν βγάνεις!...

Καὶ μὴ μπορώντας ὁ ἀξέχαστος Μὰξ νὰ... βγάλη, τὴν κορώνα του, βέβαια, μπροστὰ σὲ τόσες ἀρχόντισσες κι' ἀρχοντοποῦλες, προτίμησε νὰ φύγη, κλείνοντας πίσω του μὲ τέτοιο βρόντο τὴν πόρτα, ποὺ κόντεψε νὰ τὴν γκρεμίση.

Ἀλλὰ οἱ κακοθάνατες βγήκανε στὰ παράθυρα καὶ στὸ μπαλκόνι συνεχίζοντας νὰ τοῦ φωνάζουν:

—Δὲν τὴν βγάνεις, Μάξ!... Δὲν τὴν βγάνεις!...

Καὶ ὁ μὲν Μὰξ δὲν τὴν ἔβγαλε... γιὰ νὰ ἱκανοποιήση τὶς Εὔες!... Ἀλλὰ ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ σπιτιοῦ ἔβγαλε τὴν ἐπομένη τοῦ

σαλονιοῦ του τὴν πόρτα γιὰ νὰ τῆς ἀλλάξη τὶς πορταδέλες, ποὺ τὶς εἶχε ξεκαρφώσει ὁ γίγας Μὰξ μὲ τὴν τόσον βροντερή του ἀποχώρηση.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΒΛΑΣΤΗΜΙΑ

Ἡ σκηνὴ περασμένα μεσάνυχτα στὴν κεντρικὴ πλατεῖα τ' Ἀργοστολιοῦ, κατὰ τὸν περασμένο Αὔγουστο. Μὲ τρεῖς παρέες ἀπὸ ἀδιόρθωτους ξενύχτηδες, ποὺ εἶχαν ξεμείνει στὰ τραπέζια τῆς «Βοσκοπούλας». Οἱ δυὸ ἤτανε Ἀργοστολιώτικες κι' ἀπολαμβάνανε ἀμίλητες τὴ δροσιὰ καὶ τὴ μαγεία τῆς Αὐγουστιάτικης νύχτας. Καὶ ἡ μεσαία, πολὺ θορυβώδικη, ἀπὸ ἐπισκέπτες μας Ἀθηναίους. Μὲ πρωτοστάτη τῆς μεσαίας παρέας ἕναν πρωτευουσιᾶνο, ποὺ μὲ τὸ ὕφος π' ἀγόρευε, οἱ δυὸ Ἀργοστολιώτικες καὶ μισοκοιμισμένες παρέες βγάλανε τὸ συμπέρασμα πὼς θὰ ἤτανε σίγουρα δικηγόρος.

Ὁ δὲ δικηγόρος, παρακολουθώντας πὼς καὶ οἱ δυὸ Ἀργοστολιώτικες παρέες, καίτοι φαινόντουσαν πὼς κοιμόντουσαν, τὸν παρακολουθοῦσαν μὲ προσοχή, π' ὅλο κι' ἔλεγε κι' ἔλεγε, γιὰ νὰ θαμπώση μὲ τὶς γνώσεις του τοὺς... ἀμόρφωτους ἐπαρχιῶτες. Καὶ κάνοντας στοὺς μισοκοιμισμένους Ἀργοστολιῶτες ἐπίδειξη γνώσεων, μίλησε γιὰ ποίηση, γιὰ θέατρο, γιὰ κινηματογράφο κι' ἔλυσε ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ καὶ διεθνῆ θέματα, μὲ γλῶσσα ποὺ ἔτρεχε, σὰ νὰ τὴν λάδωνε μὲ αὐτόματο λαδικό. Καμαρώνοντας γιὰ τὴν εὐφράδεια καὶ τὴ γνώση του καὶ γιὰ τὴ γλωσσική του διάρροια. Μέχρι ποὺ ἄρχισε νὰ λέη γιὰ δικά του καὶ ξένα κοινωνικὰ κι' ἀποφθέγματα, γιὰ τὴ νοοτροπία καὶ τὴν ψυχολογία τῶν διαφόρων τῆς Ὑδρογείου λαῶν.

—Ἔτσι ποὺ λέτε, ἀγαπητοί μου. Ἂν θέλης νὰ μιλήσης γιὰ ἐπιχειρήσεις πρέπει νὰ ἐκφρασθῆς ἀγγλικά. Γιὰ νὰ βρίσης Γερμανικά. Γιὰ νὰ κάμης κομπλιμέντα πρέπει νὰ ξέρης τὴ γαλλική. Γιὰ νὰ ἐκφράσης τὸ τραγούδι σου, σοῦ χρειάζονται ἱσπανικά. Γιὰ νὰ μεθύσης ρωσικά. Γιὰ νὰ νὰ μιλήσης γιὰ ποίηση ἑλληνικά, γιὰ...

Ἀλλὰ δὲν πρόλαβε νὰ συνεχίση, γιατί δέχτηκε τὸν πρῶτον ὅλμον ἀπὸ τὴν πρώτη μισοκοιμισμένη παρέα τῶν... ἀμόρφωτων τ' Ἀργοστολιοῦ.

—Καὶ γιὰ νὰ λαλῆς ἀπλέρωτα, μόλις περάσουνε τὰ μεσάνυχτα, πρέπει νὰ ἔχης κοκκόρου μυαλά!...

Καὶ μέχρι νὰ συνέλθη, δέχτηκε καὶ τὴ δεύτερη χαριστική του βολὴ ἀπὸ τὸ ἄλλο τραπέζι τῆς Ἀργοστολιώτικης μισοκοιμισμένης παρέας, μὲ τὴν ἐρώτηση:

—Μήπως ξέρετε τί χρειάζεται, ἀγαπητέ μου, γιὰ νὰ ἐκφρασθῆτε ἄψογα στὴν Κεφαλονίτικη γλῶσσα;

Ὥστε κι' ἰδιαίτερη ἔχετε στὴν Κεφαλονιὰ γλῶσσα;

ΓΙΑΚΟΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

—Μάλιστα, φίλτατε.

—Καὶ ποῦ, παρακαλῶ, τὴν σπουδάζετε;

—Στὸ σεμινάριο τῆς βλαστήμιας!... Γιὰ νὰ μποροῦμε νὰ λέμε στοὺς ἀνάγωγους κι' ἀδιάκριτους, ὅταν μᾶς πρήζουν τὰ σκώτια: «Δὲν πᾶς στὸ καλὸ καὶ στὸ διάολο, χριστιανέ μου, γιατί μᾶς γέμισες ἀλογόμυιγες!...».

Κι' ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι μὲ τὸν λαλίστατο κι' ἀδιάκριτο ρήτορά τους ἀποχωροῦσαν, τοῦ πρόσθεσε:

—Καὶ στὶς ἐκφράσεις τῶν διαφόρων λαῶν μὴ ξεχνᾶς νὰ προσθέτης πὼς οἱ Κεφαλονίτες, ὅταν τοὺς σκοτίζουνε τὸ... κεφάλι, ἐκφράζονται εὐγενέστατα μὲ τὴ βλαστήμια!

Η ΕΞΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΜΟΥΣΤΑΚΙΑ

Φίλοι ἀχώριστοι κι' ἀγαπημένοι εἶναι ἀπὸ χρόνια, οἱ δυὸ καλόκαρδοι συντοπίτες μας, ὁ Φιλιππάκης ὁ Μποσόνης κι' ὁ Χρῆστος Βουνᾶς. Ποὺ στὰ νειᾶτα τους, ἀλλὰ κι' ἀκόμα, φορτώνανε καὶ φορτώνουνε τὶς σκηνὲς τῶν θεάτρων μας μὲ λουλούδια, μὲ κουφέττα καὶ μὲ καραμέλλες, κάθε ποὺ παίζει θίασος στ' Ἀργοστόλι. Ἐκδηλώνοντας κι' ἰδιαίτερα τὸν θαυμασμό τους στοὺς καλλιτέχνες. Κι' ἀπὸ εἰλικρινῆ ἀγάπη πρὸς τὸ Θέατρο! Κι' ὄχι γιὰ τοὺς σκοποὺς ποὺ λένε γι' αὐτοὺς οἱ κακόγλωσσοι.

Σκοποὶ καὶ ἔργα τοῦ Φιλιππάκη καὶ τοῦ Βουνᾶ, ποὺ δὲν ἔχουν κι' ἄλλωστε θέση στοῦ παρόντος τὸ θέμα, οὔτε καὶ μᾶς γνοιάζει γιὰ ποιοὺς σκοποὺς ἐκάνανε... ὅταν μπορούσανε, τὶς φιλοθεατρικὲς ἐκδηλώσεις τους. Γιατί βέβαια τώρα εἶναι κι' οἱ δυό τους... ἀπόμαχοι καὶ γιὰ τοῦτο περιορίζονται μόνο στ' ἀστεῖα καὶ στὰ καλαμπούρια τους.

Ἀλλὰ τὸ παράπονο τοῦ Βουνᾶ εἶναι πὼς ὁ Φιλιππάκης εἶναι ἀκόμα ζωηρὸς κι' ἀνθηρός, ἐνῶ ἐκεῖνος σαραβαλιάστηκε ἀπὸ τὴν ἀρρώστια του. Κρυφὰ δὲ θὰ ζήλευε ἀκόμα τὸν Φιλιππάκη πὼς ἔχει καὶ κατάμαυρα τὰ μουστάκια του καὶ μάλιστα καλοστριμμένα καὶ σηκωμένα... Ζήλεια του, τὴν ὁποίαν δὲν κρατήθηκε καὶ τὴν ἐκδήλωσε εἰς τὸν φίλο του:

—Πῶς γίνεται, Φιλιππάκη μου, καὶ παρ' ὅτι ξεπέρασες τὰ ἑβδομῆντα χρονάκια σου, τὰ μουστάκια σου νὰ διατηροῦνται κατάμαυρα καὶ μάλιστα καὶ... ὁλόρτα;

Κι' ἀκούσθηκε νὰ τὸν βεβαιώνη ὁ ἀμίμητος Φιλιππάκης:

—Γιὰ τὸ δεύτερο δὲν σ' ἀπαντῶ. Γιατί τὸ μόνο μου ὄρθιο ἀπόμεινε τὸ μουστάκι μου. Ὅσο γιὰ τὸ πρῶτο, εἶσαι δεούτελο ποὺ δὲν τὸ κατάλαβες.

—Δηλαδή, Φιλιππάκη μου;...

—Μὰ γεννήθηκα μὲ μουστάκια;

—Πάλι δὲν τῶπιασα!...

—Τί νὰ σοῦ κάμω, Βουνᾶ μου, ποὺ εἶσαι ἀργόστροφος; Τὸ μουστάκι μου διατηρεῖται κατάμαυρο, γιατ' εἶναι 20 χρόνια μικρότερο ἀπὸ μένανε!... Μὲ ἐννόησες;

Καὶ ἐννοήσας ὁ Βουνᾶς ἄνοιξε τὸ στόμα του σὰν πηγάδι.

ΔΕΝ ΕΥΔΟΚΙΜΕΙ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΜΑΣ Η ΚΟΥΡΛΑΜΑΔΑ

Γιὰ δυὸ πράγματα μᾶς κατηγοροῦνε καὶ μᾶς... κογιονάρουνε οἱ ρέστοι Ρωμηοί. Γιὰ τὴ βλαστήμια μας καὶ γιὰ τὴν κουρλαμάδα μας.

Σ' ἄλλη φυλλάδα μας ἀποδείξαμε, πὼς πιὸ πιστὸς καὶ φιλόθρησκος δὲν ὑπάρχει ἄλλος ἀπὸ τὸν Κεφαλονίτη. Μ' ἀπόδειξη περίτρανη κι' ἀκατάλυτη τὶς 800 τοῦ νησιοῦ προσεισμικὲς ἐκκλησιές. Ἐκ τῶν ὁποίων ξαναχτισθήκανε οἱ μισὲς καὶ σὲ κάμποσα χρόνια θὰ ξεπεράσουν τὶς χίλιες. Καταλήξαντες στὸ συμπέρασμα πὼς βλαστημοῦμε ἀπὸ μιὰ κακιὰ καὶ προγονική μας συνήθεια κι' ὄχι ἀπὸ ἀπιστία καὶ ἀνευλάβεια.

Ὅσο γιὰ τὴν κουρλαμάδα μας, θὰ τὰ ποῦμε στὸ σημερινό μας. Διαβεβαιώνοντας προκαταβολικὰ τοὺς πανέλληνες, ἀκόμα καὶ μ' ὅρκο, πὼς δὲν φυτρώνει στὸ νησί μας ἡ τρέλλα, οὔτε κι' εὐδοκιμεῖ τὸ δέντρο τῆς κουρλαμάδας. Μ' ἀπόδειξη ἀδιάσειστη... τὶς δεκάδες τῶν τρελλῶν ποὺ κυκλοφορούσανε προπολεμικὰ στὸ Ληξούρι καὶ στ' Ἀργοστόλι, ἐνῶ σήμερα δὲν ὑπάρχει κανένας οὔτε γιὰ δεῖγμα!...

Δεκάδες τρελλῶν ποὺ παρίσταναν τοὺς τρελλοὺς ἀπὸ ἐξυπνάδα κι' ἀπὸ τεμπελιά. Κάνοντας τὴ φρόνιμη σκέψη: ...Καὶ γιατί νὰ δουλεύουμε, ἀφοῦ μποροῦμε νὰ παρασταίνουμε τοὺς κουρλοὺς καὶ νὰ μᾶς τρέφουνε τὰ κορόϊδα;;!

Ἦταν τότε τόση ἡ φτώχεια, τόση ἡ ἀνέχεια καὶ ἡ πεῖνα καὶ τόσο δύσκολο τὸ μεροκάματο, ποὺ πολλοὶ ἀποφασίσανε καὶ κάνανε τοὺς κουρλοὺς γιὰ νὰ τοὺς τρέφουν οἱ φρόνιμοι!... Γι' αὐτὸ καὶ δὲν ἀκούστηκε ποτὲ κανένας ἀπὸ τοὺς τότε τρελλοὺς νὰ κάνη καὶ κουρλαμάδες.

Ὁ Βελάρδος κι' ὁ Θεοτόκης κάθε δημοτικὲς καὶ βουλευτικὲς ἐκλογὲς ἐκθέτανε ὑποψηφιότητα γιὰ νὰ γελοῦμε κι' ἐμεῖς κι' ἐκεῖνοι. Ὁ Πατσίνης γιόμιζε τὸν κόρφο του μὲ παληόχαρτα πὼς ἦταν λεφτά, γιὰ νὰ μαζώνη μὲ τὴν κουρλαμάδα του τὸ παραδάκι. Ὁ Κοσπετώνης παρίστανε τὸν Ναπολέοντα, γιὰ νὰ ἐξασφαλίση τὶς μάσες του. Κι' οἱ δεκάδες τῶν ἄλλων προσεισμικῶν μας τρελλῶν κάνανε τοὺς κουρλοὺς γιὰ τοὺς ἴδιους οἰκονομικοὺς κι' ἐπαγγελματικοὺς λόγους.

Ἀλλ' ὅταν οἱ ἀρχὲς τοὺς κλείνανε στὸ Φρενοκομεῖο μας, τότε κι' οἱ τρελλοὶ τοὺς γιατρεύτανε... Γιατί μέσα στὸ ἵδρυμα ἦταν φτωχικὸ τὸ συσσίτιο καὶ τοὺς λείπανε τὰ τσιγαράκια, τὸ χαρτζι-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΕΥΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

λίκι καὶ τὸ κρασάκι τους. Κι' ἀλλάζοντας τὴν πλάκα τῆς κουρλαμάδας, ξαναβρίσκανε τὰ λογικά τους καὶ ἐπιστημονικὰ ἀλλὰ καὶ λογικά, ξαναγύριζαν γιατρεμένοι δῆθεν στὴν κοινωνία γιὰ νὰ ξαναρχίσουνε τὴν... ἐπαγγελματικὴ τρέλλα τους.

Αὐτὰ εἶναι τὰ τοῦ γράφοντος... τρελλὰ συμπεράσματα ἀπὸ τὴν τρελλή του μετὰ τῶν τρελλῶν ἐπαφή. Ἀπὸ τοὺς ὁποίους καὶ κληρονόμησε τὴν τρέλλα ποὺ τὸν κατέχει. Γιατ' ὅπως λένε καὶ οἱ... κακόγλωσσοι, μόνος σήμερα στὸ νησί μας ἀπόμεινε θεόκουρλος ὁ Βουνᾶς. Ποὺ ντύνεται τὰ κοντά του, τὰ παρδαλά του καὶ πέφτει στὴ θάλασσα μὲ τὰ ροῦχα. Ἐνῶ τὸ πρῶτο τὸ κάνει γιὰ ντόρο καὶ γιὰ ρεκλάμα! Καὶ τὸ πέσιμο στὴ θάλασσα μὲ τὰ ροῦχα, κατόπιν συνταγῆς τοῦ κορυφαίου καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου κι' ἐπιστήθιου φίλου του κ. Νικολάου Καβαζαράκη, ποὺ τοῦ σύστησε τὴ θάλασσα γιὰ τὴ θεραπεία τῆς σπονδυλαθρίτιδας ποὺ τὸν βασανίζει.

ΠΡΟΤΙΜΟΥΣΕ ΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ

Τὸ φέρρυ ταξίδευε ἀπὸ τὸ Ἀργοστόλι πρὸς τὸ Ληξούρι. Στὸ δὲ σαλόνι τοῦ καραβιοῦ ὁ ἐπιβάτης Ληξουριώτης παπᾶς ἐξεθείαζε τὰ ἀγαθὰ τοῦ Παράδεισου.

—Ἐδῶ, ἀγαπητοί μου, εἴμαστε ὅλοι μας πρόσκαιροι. Στὸν ἄλλον Κόσμον θὰ ζήσουμε τὴν ζωὴ τὴν αἰώνια. Γι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ εἴμαστε ἐγκρατεῖς, φιλεύσπλαχνοι, εὐλαβεῖς, ἀγαθοὶ καὶ ἐνάρετοι γιὰ νἄμπουμε καὶ νὰ ζήσουμε αἰώνια στὸν Παράδεισο.

Κι' ἐνῶ ὅλοι ἀκούγανε τὸν παπᾶ κουνώντας καταφατικὰ τὰ κεφάλια τους, τὸ Ληξουριώτικο ζιζάνιο ποὺ συνταξίδευε, τὸν ἐρώτησε :

—Καὶ δὲν μοῦ λές, παπούλη μου, στὸν Παράδεισο εἶναι ὁ Θεός, ὁ Χριστὸς κι' ὅλοι οἱ Ἅγιοι;

—Ἀναμφισβήτητα, τέκνον μου!

—Αὐτὸ δὲν μ' ἀρέσει, παπούλη μου!...

—Καὶ γιατί;

—Γιατί τότε ὅσοι θἄμπουμε στὸν Παράδεισο πρέπει νἄμαστε προσεκτικοί.

—Δηλαδή;

—Ἀστειεύεσαι, δέσποτα, οὔτε νὰ τσάξουμε μπροστά Τους δὲν θὰ μποροῦμε.

Καὶ τοῦ ἐξήγησε:

—Μπροστὰ στὸ Θεό μας, στὸ Χριστό μας καὶ στοὺς Ἁγίους μας πρέπει αἰώνια νὰ στεκόμαστε ὅλοι κλαρῖνο!...

—Μά, τέκνον μου!...

Ἀλλὰ τὸ ζιζάνιο δὲν δέχτηκε τὴ διακοπὴ τοῦ παπᾶ καὶ θυμωμένα τοῦ τόνισε:

—Ἄκου, παπούλη μου, ἐμένανε μ' ἀρέσουνε τὰ γλέντια, τὰ γέλια καὶ τὰ καλαμπούρια.

—Μά, τέκνον μου, θέλω νὰ πῶ...

—Νὰ μοῦ κάμης τὰ χάρη, παπούλη μου, νὰ μὴ μοῦ πῆς ἐμένανε τίποτα. Προτιμῶ νὰ πάω στὴν Κόλαση μὲ τοὺς διαόλους, γιατί ἐκεῖ τουλάχιστον μὲ τοὺς διόλους καὶ θ' ἀλλεγράρω.

Ἀπάντηση τοῦ ἁμαρτωλοῦ Ληξουριώτη, ποὺ ἔκαμε καὶ τὸν εὐλαβικό μας παπᾶ νὰ ξεσπάση σ' ἀκράτητα γέλια!

ΤΑ ΣΥΝΤΑΡΑΚΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ...

Ἕνα ἀπὸ τὰ... ζιζάνια τοῦ Ἀργοστολιοῦ εἶναι κι' ὁ διακοσμητὴς γυψίνων Νικόλας Μεσσάρης ἢ «Μπασιᾶς» ἢ «Ἀτσάλης». Κι' εἶναι πάμπολλες οἱ φάρσες ποὺ σκαρώνει σὲ ντόπιους καὶ ξένους. Χωρὶς ὁ ἀθεόφοβος καὶ νὰ φοβᾶται τὸ ξύλο!...

Κι' ἀκοῦστε τὴν παρακάτω ἀμίμητη, ποὺ σκάρωσε πέρυσι στὸν θερινὸ κινηματογράφο «Ὀλύμπιο» τ' Ἀργοστολιοῦ σ' ἕναν ἄγνωστον ἐπισκέπτη μας.

Εἶχε πάρει τὴν ἐφημερίδα «Ἀκρόπολι», τὴν ὁποία καθὼς τὴν ξεφύλλιζε εἶδε πὼς κρατοῦσε κι' ὁ ἀπὸ πίσω του καθήμενος ἄγνωστος. Τὸν ὁποῖον ἀπὸ τὸ καλὸ ντύσιμο, τὰ χρυσᾶ του γυαλιὰ καὶ τὴν σοβρότητα, τὸν ὑπολόγισε γιὰ ἀνώτερο ὑπάλληλο, γιὰ ἐπιστήμονα, γιὰ βιομήχανο ἢ τοὐλάχιστο γιὰ διευθυντὴ μεγάλης ἐπιχειρήσεως. Κι' ὁ Νικόλας μας θέλησε νὰ διαπιστώση τὴν πνευματικὴ στάθμη του κι' ἂν εἶχε πνευματικὰ ἐφόδια, ὅμοια μὲ τὴ βαρειά του ἐμφάνιση...

Γι' αὐτὸ κι' ἔσκυψε καὶ ρώτησε φωναχτὰ τὸν παρακαθήμενο πλάϊ του φίλο του, τὸν Βουνᾶ:

—Μωρὲ Βουνᾶ μου, γιὰ κύτταξε τί γράφει σήμερα ἡ «Ἀκρόπολι» κι' ἐμεῖς δὲν τὸ πήραμε ἀκόμα χαμπάρι;

Ἀλλ' ὁ Βουνᾶς, ἔχοντας πεῖρα τῶν ταχτικῶν καὶ συνταρακτικῶν ἀποκαλύψεων τοῦ «Ἀτσάλη», δὲν πάτησε τὴν πεπονόφλουδα. Ἀλλὰ ἀτάραχος τ' ἀποκρίθηκε:

—Διάβασέ μου, Νικόλα μου, τί γράφει ἡ ἐφημερίδα, γιατί ξέχασα νὰ πάρω τὰ γυαλιά μου μαζύ μου.

Ὅλα τοῦτα τὰ ἄκουσε ὁ ξένος ποὺ καθότανε ἀπὸ πίσω τους κι' ὁ ὁποῖος, ὅπως σᾶς εἴπαμε, κρατοῦσε κι' αὐτὸς στὰ χέρια του τὴν «Ἀκρόπολι». Κι' ἀκούγοντας τὸν Ἀτσάλη νὰ διαβάζη στὸν Βουνᾶ, πὼς μεταξὺ Κεφαλονιᾶς καὶ Ἰθάκης, κατάπεσε ἕνα ἀεροπλάνο μὲ ἐνενῆντα νεκρούς... Καὶ μάλιστα νὰ τὸν ρωτάη, ποῦ θὰ βρεθοῦνε στὸν τόπο μας ἐνενῆντα φέρετρα γιὰ τὰ θύματα; Δικαιολογημένα ὁ ξένος ἄρχισε νὰ ψάχνη στὴν «Ἀκρόπολι» γιὰ νὰ διαβάση κι' ἐκεῖνος τὰ συνταρακτικὰ γεγονότα, ἔχοντας ἄγνοια ἀπὸ τὶς Κεφαλονίτικες φάρσες!...

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἀλλ' ὁ Βουνᾶς ποὺ κατάλαβε τὴ σατανικὴ παγίδα ποὺ ἔστησε στὸν σοβαρὸ ἐπισκέπτη μας ὁ ἀδιόρθωτος φίλος του, γιὰ τὰ λιγότερα τοῦ ἀπάντησε :

—Πᾶμε, Νικόλα μου, νὰ κάτσουμε πιὸ κοντὰ στὸ πανὶ καὶ τὰ λέμε.

Ὁ ξένος τοὺς εἶδε νὰ σηκώνωνται ν' ἀλλάζουνε θέσεις, καθὼς συνέχεια ἔψαχνε γιὰ νὰ βρῆ καὶ νὰ διαβάση τὴ συνταρακτικὴ εἴδηση, τὴν ὁποία ὅπως θὰ καταλάβετε καὶ δὲν τὴν εὕρισκε.

Καὶ γιὰ νὰ βεβαιωθῆ πὼς ὁ Μεσσάρης κι' ὁ Βουνᾶς ὅτι κρατοῦσαν τὴν ἴδια ἐφημερίδα... Καὶ γιὰ νὰ διαπιστώση σὲ ποιὰ σελίδα διαβάσανε τὴν ἀεροπορικὴ πτώση, σηκώθηκε καὶ πῆγε καὶ ξανάκατσε ἀπὸ πίσω τους.

Καὶ γιὰ ν' ἀποφύγουνε οἱ σατανικοὶ φίλοι μας, τὶς ἐρωτήσεις τοῦ ξένου καὶ τὰ τυχὸν ἐπακόλουθα τῶν ἀνύπαρκτων συνταρακτικῶν γεγονότων, προτίμησαν νὰ σηκωθοῦν καὶ νὰ φύγουνε δίχως νὰ δοῦνε τὸ ἔργο, πὼς πᾶνε δῆθεν γιὰ νὰ μάθουνε περισσότερες λεπτομέρειες.

Ὅσο γιὰ τὸν ἐπίσημο ξένο μας, ἴσως θὰ ψάχνη ἀκόμα εἰς τὴν «Ἀκρόπολι» γιὰ νὰ εὕρη τὴ στήλη, ποὺ διαβάσανε οἱ δυὸ σατανάδες τ' Ἀργοστολιοῦ, γιὰ τὴν πτώση τ' ἀεροπλάνου καὶ τὰ ἐνενῆντα θύματα τοῦ ἀεροπορικοῦ ἀτυχήματος!...

Αὐτὰ γίνονται συχνὰ τὰ καλοκαίρια στὸν τόπο μας καὶ συνιστοῦμε στοὺς ἐπίσημους καὶ ἀνεπίσημους ἐπισκέπτες μας νὰ μὴ συνταράσσωνται ἀπὸ κάτι τέτοια συνταρακτικὰ γεγονότα!...

Ἡ ἐλπίδα τοῦ πεινασμένου

Ἂν πέρασες τὴ ζήση σου μὲ στέρησες καὶ πεῖνες,
καὶ ἂν τὸ κρέας ἔτρωγες κάθε πεντέξη μῆνες...
Σὰν ἔλθη' ἡ ὥρα, φίλε μου, νὰ πᾶς νὰ ἡσυχάσης
στὸν ἄλλο κόσμο σίγουρα ἐσὺ θὲ νὰ χορτάσης!

Γιατ' ὅπως λέει κι' ὁ παπᾶς, «μακάριοι οἱ πεινῶντες»,
ἀφοῦ καὶ σὰν... ἀνάλαφροι θὰ φτάνουνε πετῶντες,
θὰ μπαίνουν στὸν Παράδεισο νὰ τρῶνε ὅ,τι θέλουνε,
μόνο πὼς θᾶναι... ἄϋλα καὶ δὲν θὰ τὰ χορταίνουνε!...

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»

ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΟΥΝΑ

Τὸ Κεφαλονίτικο Ἡμερολόγιο τοῦ 1972

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΚΗ ΜΑΣ ΦΑΜΠΡΙΚΑ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ!

Χριστὸς Γεννᾶται! Κι' ἔρχεται δύο χιλιάδες χρόνια
κάθε χρονιὰ στοὺς ἄνθρωπους, νὰ φέρη τὴ συμπόνοια!
Μ' ἀδελφικὴν 'Αγάπη μας ἐπὶ τῆς Γῆς νὰ ζοῦμε,
χωρὶς τῶν συνανθρώπων μας κακὸ καὶ νὰ ποθοῦμε.
Κι' ὅμως, ἐμεῖς τῆς Πλάσης μας τὰ φοβερὰ τὰ τέρατα,
πάντοτε θὰ τρωγόμαστε,
θ' ἀλληλοσκοτωνόμαστε,
καθὼς... ὑμνοῦμεν τὸν Θεὸν σ' ὅλα τῆς Γῆς τὰ πέρατα...

Χριστὸς Γεννᾶται σήμερα νὰ δῆ τ' ἀνθρώπου χάλια
στὸ 'Ισραήλ, στὸ Βιετνὰμ νὰ κόβουνται κεφάλια...
Κι' ἀλλοῦ νὰ συνεχίζεται μὲ Θεϊκὴν 'Αγάπη,
νὰ βγάζη κάθε ἄνθρωπος καὶ τ' ἀλλουνοῦ τὸ μάτι!...
Χωρὶς ποτὲ νὰ βλέπουμε κι' ἐπὶ τῆς Γῆς γαλήνη,
ἀλλὰ μ' 'Αγάπη Θεϊκή...
καὶ μὲ φωτιὰ πολεμική,
νὰ ψάλλουμε στὸν Κύριον τὸ... ἐπὶ Γῆς εἰρήνη!

Χριστὸς Γεννᾶται σήμερα σὲ τούτη μας τὴν Πλάση,
ὁποὺ ποθεῖ καθένας μας μὲ... αἷμα νὰ χορτάση!
Νὰ πιῆ τοῦ συνανθρώπου του, πολλὰ γιὰ ν' ἀποχτήση,
ἐνῶ στὴ Γῆ τὴν κόπρο του καθένας μας θ' ἀφήση.
Κι' ἔχοντας στὰ κεφάλια μας ἀντὶ μυαλό... κουρκούτι,
τὰ Κράτη καὶ οἱ ἄνθρωποι
σὰ... Χριστιανοὶ κι' ἀπάνθρωποι,
πάντα θ' ἀλληλοτρώγωνται γιὰ δόξες καὶ γιὰ πλούτη.

Χριστὸς Γεννᾶται! Κι' ἔρχεται στὴ Γῆ γιὰ νὰ μᾶς σώση
καὶ τοῦ Νιάρχου, τοῦ φτωχοῦ, πιὸ μπόλικα νὰ δώση...
Νὰ δώση καὶ τ' 'Ωνάση μας καὶ σ' ὅλους τοὺς λεφτάδες
ποὺ δὲν κρατοῦν, σὰν τοὺς πιστούς, κι' αὐτοὶ Σαρακοστάδες.
Ὅμως ἐμεῖς ποὺ ζήσαμε μὲ σκουριασμένα στόματα
σὰ Χριστιανοὶ κι' εὐλαβικά,
πολλὲς φορὲς καὶ νηστικά...,
θὰ τὴν καλοπεράσουμε σὲ Παραδείσου... δώματα!

Χριστὸς Γεννᾶται σήμερα στὴ Γῆ καὶ στ' 'Αργοστόλι
ποὺ Τὸν λατρεύουν, Τὸν ὑμνοῦν μὲ τὴ βλαστήμια κι' ὅλοι...
Καὶ σ' ὅλο τὸ νησάκι μας ὅλ' οἱ Κεφαλονίτες
σὰ μορφωμένοι χριστιανοὶ καὶ σὰν κοσμοπολίτες,
ἔτσι καὶ μὲ τὸ τίποτα συχνά... κι' ἱερουργοῦμε,
πολὺ πιστά... βλαστημικὰ
καὶ πιὸ πολὺ χριστιανικὰ
μὰ καὶ σὰ θεοὶ χριστιανοί... νηστεῖες καὶ κρατοῦμε!

ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

Χρόνια πολλὰ σᾶς εὔχομαι τρανοὶ Κεφαλονίτες,
ποὺ τοὺς Λαοὺς ὅλης τῆς Γῆς κι' ἔχετε... συντοπίτες!
Καὶ φτάνοντας στὰ πέρατα τοῦ Γήϊνου πλανήτη,
χτίζετε μ' ἐξυπνάδα σας κι' ἕνα δικό σας σπίτι.
Κι, ἔτσι τὰ καταφέρνετε σ' ὅλη τὴν Οἰκουμένη
νὰ εἶσθε... οἱ ἰθύνοντες κι' οἱ οἰκονομημένοι!...

Χρόνια πολλά, παμφίλτατοι, ποὺ ξύγκι ἀφ' τὴ μυῖγα
βγάζετε ν' ἀποχτήσετε κι' ἀκόμα... ἄλλα λίγα!
Καὶ μέχρις ὕστατης πνοῆς δουλεύοντας παλεύετε,
μ' ἱδρῶτα κι' ἐξυπνάδα σας λεφτὰ γιὰ νὰ μαζεύετε.
Κι' ἔτσι περνᾶτε τὴ ζωή, ὡσὰν κι' ἐμὲ λαμπρή...
τὸ κρέας μόνο τρώγοντας Χριστούγεννα — Λαμπρή!...

Χρόνια πολλὰ σᾶς εὔχομαι καὶ σὰν τ' ἀποφασίσετε,
πιὸ γέροι κι' ἀπὸ μένανε στὴ νῆσο νὰ γυρίσετε,
συμβίες νὰ ζητήσετε γιὰ γάμων σας παστάδες
μόνον... δεκαεξάχρονες κι' ὁλόδροσες νυφάδες!
Γιατί καὶ ποιὸς τὰ βάζα του δὲν θέλει στολισμένα
μὲ λούλουδα... ὁλόδροσα, παρὰ μὲ παραμένα; !...

Χρόνια πολλὰ σᾶς εὔχομαι, μὰ κι' ἂν καλαμπουρίζω,
τὸ κάνω γιὰ τὰ γέλια σας κι' ὄχι γιὰ νὰ σᾶς βρίζω!
Μιλάω γιὰ τῆς ράτσας μας τὰ ξέχωρα προσόντα
γι' αὐτὸ καὶ ξεχωρίζουμε ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα... ὄντα!
Γιατί κι' ἐγὼ ἂν εὕρισκα συμβία τρυφερούδι...
δὲν θᾶτρωγα παληόβογδο, γιατί δὲν εἶμαι ζούδι!...

Χρόνια πολλὰ στοὺς πλούσιους, χρόνια πολλὰ στὴ φτώχεια
ποὺ ζῆ καὶ πιλατεύεται στῆς φτώχειας μας τὰ βρόχια!
Ἀφοῦ κι' οἱ πλούσιοι κι' οἱ φτωχοὶ μόνο δυὸ μέτρα χώματα,
θὰ πάρουμε σὰν κλείσουμε σ' αὐτὴ τὴ Γῆ τὰ στόματα.
Κι' ὅλοι στὴ Γῆ γινόμαστε βορὰ τῶν σκουληκιῶν,
ποὺ δὲν κάνουν διάκριση πλουσίων καὶ φτωχῶν!...

Χρόνια πολλὰ στοῦ τόπου μας τοὺς ξύπνιους, ὁποὺ κι' ἄρχουνε...
Χρόνια πολλὰ στοὺς παλαβούς, στὸν τόπο κι' ἂν ὑπάρχουνε;
Χρόνια πολλὰ καὶ στοὺς τρελλοὺς - κι' ἂς λὲν πὼς εἴμαστ' ὅλοι -
ἐνῶ μόνος ἀπόμεινα στὴ νῆσο καὶ στὴν πόλη!
Γι' αὐτὸ καὶ δὲν βολεύτηκα νὰ τὰ... οἰκονομάω
κι' οὔτε σφογκοκολάριος εἶμαι γιὰ νὰ μασάω!

Χρόνια πολλὰ σ' ἀνύπαντρους, ὁποῦναι ντερβισάδες,
γιατί δὲν ἔχουν πεθερὲς νὰ κάνουνε καυγάδες!
Χρόνια πολλὰ στὶς νεαρὲς καὶ στὶς γεροντοκόρες
καὶ νὰ περνοῦνε μ' ὄνειρα... εὐτυχισμένες ὧρες!
Χρόνια πολλὰ στοὺς γέροντες, ποὺ... τἄχουνε χαμένα
καὶ σὰ μίνι μπανίζουνε στενάζουν σὰν κι' ἐμένα!

Χρόνια πολλὰ καὶ σ' ὅλους σας, ποὺ χρόνια μ' ἀνεχόσαστε
καὶ νὰ ψοφήσω γρήγορα... ὁλόψυχα κι' εὐχόσαστε!
Μ' ἀκόμα καὶ στὴν Κόλαση στὴν πίσσα σὰ θὰ βράζω
νᾶσαστε, φίλοι, σίγουροι, «ΦΑΝΟ» πὼς θὲ νὰ βγάζω...
Κι' ἂν τὴ σημαία τῆς ζωῆς γρήγορα κι' ὑποστείλω,
«ΦΑΝΟΝ» κι' ἀπὸ τὴν Κόλαση τοῦ χρόνου θὰ σᾶς στείλω!...

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Χριστὸς Ἀνέστη, Ναυτικοί, ποὺ μέσα στὰ βαπόρια,
ὅλοι σας θὰ ξεχάσετε τὴν κάθε στενοχώρια
καὶ μὲ τοῦ πόντζι τὸν... χορὸ καὶ τὰ σκαμπανεβάσματα,
τὸ Πάσχα θὰ γλεντήσετε μὲ κέφια σας καὶ μ' ἄσματα!...
Κι' ἐνῶ θὰ τρέχ' ἡ σκέψη σας στὴ Μάνα, στὸν Πατέρα...
κυττώντας τὴν περήφανη στὴν πρύμνη τὴν Παντιέρα,
χωρὶς μπωφὸρ νὰ τρέμετε καὶ τοῦ καιροῦ κατάσταση,
ὡσὰν λεβέντες καὶ Ρωμηοί,
μὰ καὶ σὰ βέροι Χριστιανοί,
μὲ γλέντια θὰ τὸ... κάψετε γιὰ τοῦ Χριστοῦ Ἀνάσταση!

Χριστὸς Ἀνέστη Ἀπόδημοι, ποὺ ζῆτε σ' ἄλλους τόπους,
κι' ἀνάμεσα σ' ἀλλόχρωμους κι' ἀλλόθρησκους ἀνθρώπους.
Ποὺ πάντα τὴν Πατρίδα μας μὲ πόθο νοσταλγεῖτε,
τὸ Πάσχα μας γιορτάσετε, ὅπου κι' ἂν θὰ βρεθῆτε!
Κι' εἴτε στοὺς Πόλους εἴσασθε, εἴτε μέσα στὴ Ζούγκλα
τὸ Πάσχα σας γλεντήσετε Ρωμέϊκα στὴ... ζούλα!...
Μὲ τὸ ἀρνὶ τὸ σουβλιστὸ κι' αὐγά σας τὰ βαμμένα,
ἀκόμα κι' ἂν τὰ μάτια σας,
γιὰ σπίτια καὶ γινάτια σας,
γι' ἀγαπητά σας πρόσωπα... εἶναι καὶ βουρκωμένα!
Χορεῦτε καὶ γλεντήσετε, ὡσὰ Ρωμηοὶ μὲ κέφια,
ἔστω μ' ἀγρίων τὰ «τὰμ - τὰμ» νὰ παίζουνε γιὰ ντέφια!...

Χριστὸς Ἀνέστη, Ἕλληνες ποὺ σ' ὅλο τὸν Πλανήτη,
φκιάχνετε μὲ τὸ πνεῦμα σας τὶς μπίζινες καὶ σπίτι!...
Κι' ἀπὸ τὰ χρόνια τ' Ὅμηρου καὶ πλάνου τ' Ὀδυσσέα
παντοῦ καὶ διαπρέπετε στὰ... «μέα καὶ στὰ σέα»!...

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΞΟΥΡΙΟΥ

Κι' εἴτε μὲ μιὰ φελούκα σας ἢ σύγχρονο βαπόρι,
εἶσθε δελφίνια θάλασσας, τρανοὶ θαλασσοπόροι!
Καὶ φτάνοντας σ' ἀπίθανα τῆς Γῆς μας ξένα μάκρη
ἡρωϊκὰ κι' εὐλαβικά,
Χριστιανικὰ κι' Ἑλληνικά,
τὸ Πάσχα μας γιορτάζετε μὲ νοσταλγίας δάκρυ!...
Μά, νοερὰ στὰ σπίτια σας βρίσκεται κι' ἡ ψυχή σας
μαζύ τους νὰ γιορτάζετε καὶ τὴν 'Ανάστασή σας!

Χρόνια πολλά, Πανέλληνες, λιοντάρια καὶ δελφίνια,
π' οὔτε κινδύνους θάλασσας, μήτε στερειᾶς μπουρίνια,
ποτὲ δὲν λογαριάζετε! Οὔτε καὶ τὴ ζωή σας
καὶ τίμια κερδίζοντας μ' ἱδρῶτα τὸ ψωμί σας,
χαρίζετε σ' Ἑλλάδα μας Τιμὴ καὶ τὴν Εὐμάρεια
στέλνοντας στὶς φαμίλιες σας λιροῦλες καὶ δολλάρια!...
Γι' αὐτὸ σ' ὅλους χαρίζοντας τῆς Πασχαλιᾶς λουλούδια
εὔχομαι νὰ γιορτάσετε μὲ γλέντια καὶ τραγούδια!
Γιορτάσετε τὸ Πάσχα μας μὲ γέλια καὶ μὲ χάχανα
κι' ἐγὼ ἀπὸ τὴν πεῖνα μου
χορταίνω μὲ τήν... γκρίνια μου
καὶ θὰ γιορτάσω τὴ Λαμπρὴ μ' ἐληὲς κι' ἀγριολάχανα!...

Ἡ Κεφαλονιτοπούλα

'Ορθόκορμη σὰν Αἴνου τὴν ἐλάτη
ναζιάρα σὰν τὴ βέργα τῆς λυγιᾶς·
Στὸ αἷμα καὶ στὸ πνεῦμα της ἀλάτι
'Ιόνιου! Κι' ἀγέρας της σὰν κάτι,
μαΐστρου τῆς Ρυσσιάνικης πλαγιᾶς!

'Αφροὶ τοῦ Γερογόμπου σὰ γελάει
μὲ ἄρωμα τῆς Λάμνιας θυμαριοῦ!
Σ' ἀνάβει σὰ ρομπόλα σὰ μιλάει,
Ροζόλιο ἡ ματιά της ποὺ μεθάει
καὶ καίει σὰν τὴν πρέντζα τοῦ Πυργιοῦ!

Δυὸ Μάντολες τὰ δυὸ γλυκά της χείλη,
μὲ γεύση μαυροδάφνης τῆς Θηνιᾶς!
Φειδίας τὴν ἐλάξευσε μὲ σμίλη,
τὴν κόρη τῆς τρανῆς Κεφαλονιᾶς
γι' αὐτὸ καὶ τὴν θαυμάζει... ὁ ντουνιᾶς!

Ἡ γνώμη μου γιὰ τοὺς Χίππιδες

Μὴ τἄχετε μὲ νέους μας γιὰ τὰ μαλλιὰ καὶ γένεια,
γιατί στὸ κάτω τῆς γραφῆς
καὶ γιὰ νὰ γίνω πιὸ σαφὴς
ὅσοι τὶς τρίχες ἔχουνε, θἄχουνε καὶ τὰ χτένια!

'Εξ ἄλλου, ὅπως ξέρετε, δὲν εἶναι κάτι νέον,
οὔτε κι' ἡ μόδα τους τρελλή,
ποὺ τὴν ψωνίσανε πολλοί,
κι' ἐφεύρεση τῶν ἔξαλλων τῶν τωρινῶν μας νέων!

Κι' ὁ Πλάτων κι' ὁ Σωκράτης μας κι' ἄλλα σοφὰ κεφάλια
εἶχαν τὶς τρίχες... πῆχες,
μὲ γνώσεις δίχως τρίχες
κι' ἂς εἶχαν μὲ τὶς τρίχες τους τὰ χιππικά τους χάλια...

'Αλλὰ κι' ὅσοι ἁγιάσανε κι' ὅσοι ρασοφοροῦνε,
κι' ὅσοι εἰς τὸν Παράδεισο μπήκανε ἢ θὰ μποῦνε,
μὲ τρίχες τὰ κεφάλια τους τἄχουνε φορτωμένα
χωρὶς νὰ μοιάζουν σὰν κι' ἐμᾶς μὲ γίδια κουρεμένα!...

Γι' αὐτὸ τοὺς μακρυμάλλιδες καὶ τοὺς γενειοφόρους,
δὲν πρέπει νὰ τοὺς βλέπουμε... ὡσὰν τοὺς 'Εωσφόρους!
Νὰ λέμε πὼς τὴν ψώνισαν τὴν τρέλλα μὲ λοφία,
ἀλλ' εἶναι θεῖα πρόσωπα μὲ πίστη καὶ σοφία!

Κι' ἂν πράγματι θαυμάζουμε Σοφούς μας καὶ Χριστό μας,
ὅταν τοὺς ἀντικρύζουμε
ἀντὶ νὰ χαχανίζουμε,
νὰ κάνουμε στοὺς χίππιδες μετάνοιες καὶ Σταυρό μας!

Δὲν λείπουνε ποτὲ τὰ γαϊδούρια...

Μὲ δίκυκλα, μὲ τρίκυκλα, μὲ γιώτα χῖ καὶ τ' ἄλλα,
ἀπὸ γαϊδούρια μείναμε, ὦ μίλλ παρντόν, μπουκάλα...
Καὶ γάϊδαρους δὲν βλέπουμε σὲ πόλεις καὶ χωριὰ
νὰ κάνουμε ξεδιάντροπα τὴν κάθε γαϊδουριά!

Αὐτά, φίλτατοι, μοῦλεγε προχτὲς ἕνας χωριάτης
νοσταλγικά, γιατ' ἤτανε στὰ νειᾶτα τ' ἀγωγιάτης.
Κι' ἐγὼ τοῦ ἀποκρίθηκα: Σὲ πόλεις καὶ χορτάρια
γαϊδούρια θ' ἀντικρύζουμε
βρωμιές τους νὰ μπανίζουμε,
μόνον αὐτὰ πὼς ἔχουνε..., μονάχα δυὸ ποδάρια!...

ΙΑΤΟΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἂν ὁ Θεός...

Ἂν ὁ Θεὸς ἀκούει τὶς κατάρες
καὶ ρέστες τῶν ἀνθρώπων κουταμάρες,
γιὰ τὰ ρηχὰ μυαλά Του θὰ γελάσω
καὶ τέτοιονε Θεὸ νὰ τόνε ...βράσω !

Κι' ἂν κάθεται κι' ἀκούει ὅσα ψάλλουνε,
παράδες στὰ τσεπάκια τους νὰ βάλουνε,
τότε, Θεούλη μου, συμπάθειο μὰ λυποῦμαι
καὶ γιὰ μυαλά Σου, ...σὰν πιστός... Σὲ συλλυποῦμαι !

Γιὰ νὰ ζεσταθῶ...

Ποτέ μου δὲν ἐχόρτασα τὴ ζέστη στὴ ζωή μου
κι' ἔνοιωθα κρύο — σὰν ὀχιά — πάντοτε τὸ κορμί μου.
Γι' αὐτὸ καὶ Θέ μου πᾶρε με καὶ στεῖλε με στά... ἴσα
νὰ βράζω μὲς στὴν Κόλαση στοῦ Διάολου τὴν πίσσα !

Γιὰ νὰ χορτάσω ζεστασιὰ ποὺ δὲν εἶχα στὴ ζήση,
ὄξα κι' ἐκεῖ ζέστης χαρὰ
τὴν χορηγεῖ μὲ τὸν παρᾶ
καὶ σὰ φτωχοῦ, ὁ Διάολος, κι' αὐτὴν θὰ μοῦ στερήση!...

Μὴ πάω... ἀπὸ τὸ ράσο

Εἶδα παπᾶ νὰ ὁδηγῆ κι' ἄκουσα ὅτι κι' ἄλλοι,
στοῦ ράσου του τ' ἀξίωμα μικροὶ καὶ πιὸ μεγάλοι,
θὰ ὁδηγοῦν τὰ Γιώτα - Χῖ στοὺς δρόμους καὶ πλατεῖες
καὶ μὲ... ὠτὸ θὰ τρέχουνε σ' ἱεροτελεστίες !...

Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ εἰς τὸ ἑξῆς θὰ πγαίνω πάσσο - πάσσο
μήπως καὶ πάθω τὸ κακὸ
χριστιανικὰ κι' εὐλαβικὸ
καὶ πάθω τὸ ἀτύχημα ἀπὸ παπᾶ τὸ ράσο!...

Πολιτευτοῦ προσόντα

Ἂν εἶσαι γεννημένος καὶ τῶχης καὶ στὰ αἵματα,
λίγες νὰ λὲς ἀλήθειες καὶ πάμπολλα τὰ ψέματα!

Τότε νὰ εἶσαι σίγουρος, πὼς ἂν πολιτευθῆς,
θὰ ἐπιτύχης ἀσφαλῶς,
πολιτευτὴς θᾶσαι καλὸς
κι' ἴσως θὰ γίνης κι' ὑπουργὸς καὶ θὰ... διακριθῆς!

Τῶν ἀποκαλυπτηρίων ὁ κίνδυνος

ΙΣΩΣ ΜΙΛΗΣΗ Τ' ΑΓΑΛΜΑ ΚΑΙ ΞΑΝΑΠΗ ΤΟ "ΟΧΙ,,

Μόλις θ' ἀποκαλύψουνε τ' Ἄγαλμα τοῦ Ἐθνάρχη,
μεγάλος, φίλοι, κίνδυνος καὶ τρομερὸς ὑπάρχει...
Νὰ μᾶς κυττάξ' εἰρωνικὰ μὲ τοῦ ματιοῦ τὴν κώχη,
κι' ὅπως τὸ εἶπε τοῦ Ἰταλοῦ
τοῦ φαμφαρόνου καὶ δειλοῦ,
ξανὰ νὰ ξανακούσουμε τὸ δοξασμένο τ' «ΟΧΙ»!

Γιατί καὶ μὲ τὸ δίκηο του κι' Αὐτὸς θ' ἀγανακτήση
καὶ μ' ἀπορία καὶ θυμὸ μπορεῖ καὶ νὰ ρωτήση:

—Ὅσοι σας μὲ γνωρίζετε,
μήπως μ' ἀναγνωρίζετε;
Ἂν εἶμ' ἐγὼ στὸ Ἄγαλμα πολὺ θὰ ἐκπλαγῶ!...
Ὄχι, διαμαρτύροματι! Ὄχι, δὲν εἶμ' ἐγώ!

Σ. «Φ.» : Τὸ παραπάνω γράφτηκε τὴν 20ὴν Ὀκτωβρίου 1971. Ποὺ πέρασα ἀπὸ τὴν πλατεῖα τ' Ἀργοστολιοῦ κι' ἀντίκρυσα τὸ μπρούτζινο ἄγαλμα τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, ἕτοιμο νὰ στηθῇ εἰς τὸ βάθρο του. Λέω πὼς διατηρῶ τὴ Μορφή του, σὰ φίλος του, ἄσβεστη στὴ θύμησή μου. Ἀλλὰ κι' ὁμολογῶ πὼς δὲν τὸν ἀναγνωρίζω. Κι' εἴθε νὰ πέφτω ὄξου ἢ μετριασθήκανε ἡ θύμηση καὶ τὰ μάτιά μου.

Ὁ Βουνᾶς

ἀμφιβολία

Ἂν εἶν' ἡ Σφίγγα θηλυκή, φίλοι μου, κι' ἀμφιβάλλω!
Γιατί στὸν κόσμο θηλυκὸ δὲν θὰ ὑπάρχη κι' ἄλλο
μὲ τρόπο τὸν ἀπίστευτο τῆς Σφίγγας θαυμαστὸ
κι' ἀπίθανον ἀκόμα
ποὺ νὰ κρατῆ τὸ στόμα,
τόσους αἰῶνες, φίλτατοι, τὸ στόμα του κλειστό!...

Σὲ θρησκόληπτη γεροντοκόρη

Ἀφοῦ δοκίμασες πολλούς,
μήπως καὶ βρῆς γαμπροὺς καλούς,
λένε πὼς τώρα σ' ἐκκλησιὲς τρέχεις γιὰ τοὺς νυμφίους!...
Κι' ἀφοῦ κανεὶς ἐρωτικά,
φτωχή μου, πιὰ δὲν σὲ κυττᾶ,
πὼς πᾶς καὶ κάνεις ἐρωτα τώρα μὲ τοὺς Ἁγίους!...

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Προσοχὴ στὰ μπάλ - μασκὲ

Μιὰ Κολομπίνα κι' ἔβαλα σ' ἕνα χορὸ στὸ μάτι,
γιατ' ἦταν ζωηρούτσικη καὶ τσαχπινιὰ γεμάτη!
'Αλλὰ κι' αὐτὴ μὲ πρόσεξε σὰν ὄμορφο Πιερόττο
κι' ὅπως τῆς γλυκομίλησα... ἔπεσε μὲ τὸ πρῶτο!

Κι' ἀφοῦ θερμὰ χορέψαμε, γιὰ νἄβρουμε... μπουνάτσα,
τὴν τράβηξα καὶ βγήκαμε μονάχοι στὴν ταράτσα.
'Αλλ' ὅπως μάσκες βγάλαμε νὰ γλυκοφιληθοῦμε,
κοντέψαμε τρομάρα μας κι' οἱ δυὸ νὰ τρελλαθοῦμε!...

Ἡ Κολομπίνα ἤτανε, λαχτάρα - συμφορά μου
ἡ ὕαινα κι' ἡ μέγαιρα, ἡ κίσσα... πεθερά μου!
Κι' ὅπως καταλαβαίνετε, ἀντὶ ν' ἀγκαλιασθοῦμε,
στὸ μπὰλ - μασκὲ κοντέψαμε ν' ἀλληλοσπαραχτοῦμε!...

Γι' αὐτὸ καὶ σεῖς προσέχετε στῶν Μπάλλων τὴν ἀντάρα,
ὡσὰν κι' ἐμὲ μὴ πάθετε τῆς πεθερᾶς... λαχτάρα!
Κι' ὅπως θὰ διπλαρώσετε γιὰ πόθους κι' ὄνειρά σας...
μήπως θὰ ζευγαρώσετε μὲ... στρίγκλα πεθερά σας!...

Οὔτε καὶ γιὰ τ' ἀστεῖα

'Ακούσατε καὶ τ' ἄκουσα νὰ λένε γιὰ τ' ἀστεῖα
πὼς θὲ νὰ καταργήσουνε τή... Γραφειοκρατία!
Μά, τότε τί θὰ γίνουνε οἱ τεμπελοχανάδες
ποὺ τὶς σφραγῖδες βάζουνε καὶ τὶς ὑπογραφάδες;

Θ' ἀπολυθοῦνε οἱ μισοί, τὰ πιὸ ψηλὰ στελέχη;
—Ναί! Θὲ νὰ πῆ ὅποιος μυαλοῦ κουκούτσι καὶ δὲν ἔχει!
Γι' αὐτὸ μὴ περιμένετε... ἡ ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ
νὰ λείψη στὸ Ρωμέϊκο, οὔτε καὶ γιὰ τ' ἀστεῖα!...

...ἀγοραστὴς μανάβης

Τὰ μάτια σου δυὸ μύγδαλα, κεράσια τὰ δυὸ χείλη,
δυὸ κίτρα τὰ στηθάκια σου κι' ἡ σάρκα σου σταφύλι!...

Μανάβικο τὸ σῶμα σου μὲ φροῦτα μυρωδᾶτα,
στὸ σύνολο γλυκόγευστα, λαχταριστὰ κι' ἀφρᾶτα!

Γι' αὐτὸ καὶ σ' ὅλους πόθους μας... μαναβικῆς κι' ἀνάβεις
καὶ θἄθελα σὲ τοῦτα σου
τὰ δροσερὰ τὰ φροῦτα σου
ἐγὼ μόνο νὰ ἤμουνα κι'... ἀγοραστὴς μανάβης!

Ζωολογία

Ζῶα... εἴμαστε κι' ὅλοι μας! 'Αλλ' ὡς νοεῖτε' εὐνόητα,
ὑπάρχουν ζῶα νοητὰ καὶ ζῶα τὰ... ἀνόητα!
Γι' αὐτὸ τὰ ζᾶ τὰ πιὸ σοφὰ μᾶς λένε ζῶα κι' ὅλους,
δίχως νὰ ξεχωρίζουνε τὰ ζᾶ καὶ τοὺς διαόλους!...
Ἤτοι τὰ ζᾶ τ' ἀνθρώπινα, τὰ ζᾶ τὰ σαρκοβόρα,
ἀπὸ τ' ἀγρίμια τῶν δασῶν ποὺ δὲν εἶν' αἱμοβόρα.

Καὶ ἀπορῶ, φίλοι, γιατί τσαντίζονται πολλοὶ
καὶ θεωροῦν τὴ λέξη «ζῶ» πὼς εἶναι προσβολή,
ἀφοῦ κι' αὐτοὶ στὰ δίποδα τὰ ζῶα κατατάσσονται,
καὶ μὲ τὰ πάθη, μίση τους σὰ ζῶα καὶ σπαράσσονται!...

Κι' ἂν ἐκφρασθῆς πὼς εἶναι ζᾶ ἂς ποῦμ' οἱ βασιληάδες
καὶ τοῦ Χριστοῦ τὰ ζωντανὰ παπάδες - δεσποτάδες,
σὰ ζωντανὸ πὼς ἔβρισες ἀμέσως θὰ σὲ πιάσουνε
καὶ δικαστάδων νοητὰ ζῶα θὰ σὲ δικάσουνε.

Ὡς δὲ νοεῖτε, φίλτατοι, ἂν πῆτε ζῶ' ἀνόητα,
τῆς 'Ιστορίας ἔνδοξα τὰ ζᾶ τὰ περιβόητα,
ποὺ μὲ πολέμους χύσανε τοὺς ποταμοὺς τὰ αἵματα,
θὲ νὰ σᾶς ποῦν ἀπάτρηδες!... Κι' ἐνῶ δὲν λέτε ψέματα,
ζῶα θὰ σᾶς βουτήξουνε στὸ φρέσκο νὰ ψοφήσετε
πὼς 'Ιστορίας ἔνδοξα τὰ ζῶα ὅτι βρίσετε!

Κι' ἴσως κι' ἐμέ, ὁποῦμαι ζῶ, γιὰ τὴ «Ζωολογία» μου
νὰ μοῦ ζητήσουν ἄλλα ζᾶ καὶ τὴν ἀπολογία μου...
Κι' ἀντὶ μὲ τὰ ἀνόητα ποὺ γράφω νὰ γελάσουνε,
τὰ ζῶα τὰ νοήμονα ξανὰ νὰ μὲ δικάσουνε!
Γι' αὐτὰ καὶ τὸν κλητῆρα τους μὲ κλήση περιμένω,
γιὰ νὰ μὲ δῆτε στὸ σκαμνὶ καὶ πάλι καθισμένο!...

Σὲ ἀπροσγείωτη

Εἶσαι γυναίκα σταθερὴ καὶ μ' ἰσχυρὴ τὴ γνώμη,
π' ἀκόμα στὰ τριάντα σου,
ἀλλὰ καὶ στὰ σαράντα σου,
πιστεύεις ὅτι βρίσκεσαι στὰ... εἴκοσι ἀκόμη!

Κι' ἂν συμπληρώσης κάποτε κι' ὁλόσωστον αἰῶνα,
θὰ ἐπιμένης σταθερὰ
καὶ θὰ τονίζης ζωηρὰ
ὅτι ἀκόμα βρίσκεσαι στῆς νειότης τὸν ἀνθῶνα!

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΞΟΥΡΙΟΥ

Οἱ μελλοθάνατοι

Ὅλοι μας μελλοθάνατοι εἴμαστε στὴ ζωὴ
κι' ὅμως ἀγῶνες κάνουμε ὡς τὴ στερνὴ πνοὴ
ν' ἁρπάζουμε, νὰ κλέφτουμε, πολλὰ γιὰ ν' ἀποχτήσουμε!...
χωρὶς καὶ νἄχουμε μυαλά,
ἀφοῦ τὰ λίγα ἢ πολλά,
ὅταν θὰ τὰ τεζάρουμε... ἐδῶ καὶ θὰ τ' ἀφήσουμε!

Εἴμαστε μελλοθάνατοι ὅλοι μας καὶ τὸ ξέρουμε,
ὅτι τὴν καταδίκη μας ὅλοι στὴν πλάτη φέρουμε...
Καὶ πὼς μπορεῖ, παμφίλτατοι, καθὼς σᾶς ὁμιλοῦμε,
...ζωῆς τὸ νῆμα νὰ κοπῆ
καὶ νὰ μᾶς εὕρη συγκοπή,
νὰ πάψουμ' οἱ τρισάθλιοι σὰν ἄνθρωποι νὰ ζοῦμε!

Τὸ ξέρουν, τρισαλλοίμονο... Σοφοὶ μὰ κι' οἱ κουτοὶ
πὼς ὅταν θὰ σαλπάρουμε μονάχα τὸ κουτί,
ποὺ φέρετρό μας λέγεται, μαζύ μας θὲ νὰ πάρουμε!...
Κι' ὅμως ὅλοι πασχίζουμε
παλάτια μας νὰ χτίζουμε
καὶ πλούτη νὰ συνάζουμε, μέχρι καὶ νὰ... σαλπάρουμε!

Τὸ ξέρουν 'Ανδρεάδηδες, Νιάρχοι κι' οἱ 'Ωνάσηδες
κι' ἄπληστοι πλούτου κι' ἀγαθῶν οἱ ρέστοι μακαντάσηδες,
ὅτι γυμνοί, ὡσὰν κι' ἐμέ, στὸν Ἅδη θὲ νὰ πᾶνε!...
Κι' ὅμως ὅλο γυρεύουνε,
...ὅλο καὶ νὰ μαζεύουνε,
ἐνῶ τὸ ξέρουν πὼς λεφτὰ στὸν Ἅδη δὲν... περνᾶνε!

Γι' αὐτὸ τοὺς βλέπω, φίλτατοι, καὶ σκάω ἀπὸ τὰ γέλια,
πῶχουν ἀνάπηρα μυαλὰ καὶ παιδικὴν ἀφέλεια,
γιὰ νὰ πιστεύουν στὴ ζωὴ πὼς ἴσως εἶν' ἀθάνατοι!...
'Ενῶ οἱ καλοθάνατοι,
ἀλλὰ κι' οἱ κακοθάνατοι
τὸ βλέπουν οἱ θεόστραβοι πὼς εἶναι... ΜΕΛΛΟΘΑΝΑΤΟΙ!

Γεροντοκόρης πονόδοντος

Μοῦ λὲς ὅτι πονόδοντος σὲ δέρνει, κάνεις τρέλλες,
μὰ δὲν ξέρω πονόδοντο νὰ νοιώθουν κι' οἱ... μασέλλες!

Κι' ἂν σὲ χτυποῦνε... ἄλλαχτες, βάλε κυρά μου ἄλλες,
νὰ σοῦναι πιὸ εὐρύχωρες καὶ κάπως πιὸ μεγάλες!...

'Εκτὸς ἂν μὲ πονόδοντο ζητᾶς νὰ δοκιμάσης,
μὲ γάμου τὸν πονόδοντο κορόϊδο νὰ πιάσης!...

Γελωτοθεραπεία

Εἶναι τὰ γέλια στὴ ζωὴ Χαρὰ καὶ Εὐτυχία
μὰ εἶναι τόσο σπάνια κι' αὐτὰ σὰν τὰ Λαχεῖα!...
Κι' ἐνῶ πολλὰ τὰ βάσανα στὴ ζήση καὶ μᾶς πνίγουν
σὰν τ' ἀσφυξιογόνα...
σπανίως κι' ἀνασαίνουμε μὲ τὰ... γελωτογόνα!
Γιατ' οἱ συνθῆκες τῆς ζωῆς λίγες χαρὲς μᾶς δίνουν!

Γι' αὐτὸ σᾶς λέγω, φίλτατοι, γελᾶτε κάθε μέρα!...
Κι' ἂν θέλετε νὰ ζήσετε περσότερα τὰ χρόνια,
ἔστω κι' ἂν σᾶς σκοτώσουνε τὴ μάνα καὶ πατέρα,
τὴν πίκρα νὰ μὴ νοιώστε ,μὰ μήτε κὰν συμπόνοια!
Κι' ἂν θέτε νὰ περάσετε στὰ χρόνια τὸν αἰῶνα
νὰ κάνετε τὶς πίκρες σας καὶ σεῖς... γελωτογόνα!

Κι' ὅπως ἐγὼ ποὺ δέρνομαι μὲ βάσανα καὶ πόνους,
σὰ χάχας καὶ ὁλόβια γελάω μὲ τὰ δράματα.
Γελᾶτε γιὰ νὰ ζήσετε Χαρᾶς πολλοὺς τοὺς χρόνους,
γελᾶτε κι' ἂν βουρκώνουνε τὰ μάτια σας μὲ κλάματα!...
Γελᾶτε γιὰ νὰ διώχνετε μὲ τὰ γελωτογόνα
καὶ σεῖς ὡσὰν κι' ἐμένανε τὰ... ἀσφυξιογόνα!...
Γιατί κι' αὐτὸς ὁ διάολος παμφίλτατοι καὶ σκάει,
σὰν ἀντικρύζει χριστιανὸν σὰ χάχα νὰ γελάη!...

Σὲ χίπισσα

Ἄστα τὰ μαλλάκια σου ἀνακατωμένα,
ἄστα ν' ἀνεμίσουνε
μήπως ξεβρωμίσουνε
ἀφ' τὴν ἀπλυσιά!...

Ἄστα τὰ μαλλάκια σου νἆναι ξεμπλεγμένα,
γιὰ νὰ σ' ἐρωτεύωμαι
καὶ γιὰ σὲ νὰ φλέγωμαι,
ἀπὸ... σιχασιά!

Ἄστα τὰ μαλλάκια σου ἀνακατωμένα,
ἄστα ν' ἀνεμίζουνε
γιὰ νὰ μοῦ θυμίζουνε
σύγχρονα μυαλά!...

Ἄστα τὰ μαλλάκια σου ἀνακατωμένα,
γιὰ νὰ βλέπω χάλι σου
πῶχεις στὸ κεφάλι σου
ποὺ δὲν εἶναι σίγουρα μέσα καὶ καλά!...

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἡ σύγχρονη γυναίκα

Λίγα λουλούδια ἔστειλα σὲ σύγχρονη κυρία
ἀλλά, ἀντὶ γιὰ εὐχαριστῶ μοῦκανε φασαρία
καὶ μ' ὕφος λίγο ζόρικο μὰ καὶ παραπονιάρικο:
—Ρὲ κόπανε, μὲ ρώτησε, αὐτὸ τὸ κατοστάρικο
ποὺ γιὰ μολόχες πέταξες, ἤτοι γιὰ λουλουδάκια,
δὲν θᾶταν πρακτικώτερο
ἀλλὰ καὶ... νοστιμώτερο
οἱ δυό μας νὰ τὸ τρώγαμε, κορόϊδο... σουβλάκια;

Αὐτό 'ναι, φίλοι, σήμερα τὸ σύγχρονο τὸ θῆλυ,
πῶχει βραχνάδα στὴ φωνὴ καὶ τσιγαριὰ στὰ χείλη!
Καὶ γιὰ νὰ νοιώση... αἴσθημα κι' ἐρωτικὴ συγκίνηση,
πρέπει τὸ πορτοφόλι σας νὰ θέσετε σὲ κίνηση!
Κι' ἄνθη ἂν τοῦ προσφέρετε μὲ στίχων σας τὴ γλύκα
θὰ σᾶς κυττάξη... ὕποπτα, μήπως καὶ τρῶτε σῦκα!...

Νὰ γίνουμε ὅλοι πρωτόπλαστοι !...

Ὅπως παρατηρήσετε τὸ περασμένο θέρος,
τοῦ παραδείσου... θήλεων τὸ πιὸ κρυφὸ τὸ μέρος,
μὲ σὸρτς καὶ μίνι μόδας τους, γιὰ θέα τὴν ὡραία,
δυὸ δάχτυλα κρυβότανε ἀφ' τὴ κοινὴ τὴ θέα!...

Κι' ἀναρωτιῶμαι τί θὰ δῶ τοῦ χρόνου, ἂν θὰ ζήσω,
καὶ μήπως τὸν... παράδεισο γυμνὸν καὶ θ' ἀντικρύσω;
Ὁπότε κι' οἱ Ἀδάμηδες γιὰ νὰ τὶς μιμηθοῦμε
προτείνω... ὁλοτσίτσιδοι καὶ νὰ κυκλοφοροῦμε!...

Κι' ὅπως γδύνοντ' οἱ Εὔες μας ξεδιάντροπα - ξετσίπωτα,
σὰν τὸν Ἀδὰμ νὰ βγαίνουμε κι' ἐμεῖς φορώντας... τίποτα!
Κι' ἔτσι σὲ πεῖσμα τοῦ Θεοῦ, μὲ μόδας τέτοιαν ἄβυσσο,
θὰ ζοῦμε σὰν πρωτόπλαστοι στῆς Γῆς μας τὸν Παράδεισο!...

Σὲ κουτοπόνηρον

Εἶσ' εὐτυχής, παμφίλτατε, γιὰ κουτοπονηριά σου,
κι' ἀκόμα εὐτυχέστερος γιὰ τὰ ρηχὰ μυαλά σου!
Γιατ' ὁ Θεὸς τοὺς πονηροὺς καὶ τοὺς κουτοὺς δὲν κρίνει,
ἀλλὰ γιὰ τὴ βλακεία τους συχώρεση τοὺς δίνει!...

Σὲ λυσσομανοῦσα

Ὅποιος στὴν ἀγκαλίτσα σου μιὰν ὥρα θὰ περάση
θὰ τὸ χρωστάη, ἂν σωθῆ, στὴν ἰσχυρή σου κράση!

Τί τηνε θέλω τὴ ζωή ;

Τί τήνε θέλω τὴ ζωή, ποὺ τώρα πιὰ δὲν ἔχω,
ἐκεῖνο ποὺ μ' ἀνάγκαζε ξωπίσωθε νὰ τρέχω
τὰ ρουφηχτὰ τὰ θηλυκὰ μήπως καὶ τὰ τουμπάρω
κι' ἀπ' ὅ,τι διαθέτανε... ἕνα μεζὲ νὰ πάρω;

Τί τήνε θέλω τὴ ζωή, χωρὶς νἄχω δυνάμεις
νὰ κάμω, φίλε νεαρέ, ὅ,τι μπορεῖς νὰ κάμης;...
Καὶ μὲ γελᾶς ποὺ δὲν μπορῶ, χωρὶς νὰ νοιώθης λύπη,
γιὰ ὅ,τι εἶχα κι' ἔχασα καὶ τώρα πιὰ μοῦ λείπει;

Τί τήνε θέλω τὴ ζωή, χωρὶς καὶ κότσια νἄχω,
καὶ σὲ κοτέτσια θήλεων σὰν κόκκορας κι' ἂν λάχω,
νὰ μὴ κρατοῦν τὰ κότσια μου λιγάκι νὰ πηδήσω
κι' ὕστερα σὰν τὸ κόκκορα κι' ἐγὼ νὰ κελαηδήσω;

Τί τήνε θέλω τὴ ζωή, νὰ βλέπω σὸρτς καὶ μίνι,
χωρὶς καὶ τὸ... καζάνι μου νὰ γίνεται καμίνι;...
καὶ νὰ θωρῶ λαχταριστὸ τὸ κάθε μεζεδάκι,
ἀφοῦ μοῦ λείπει τ' ἄτυχου τώρα τὸ... πηρουνάκι;

Γι' αὐτὸ Θεούλη πάρε με, σὰ χάρι στὸ γυρεύω,
νὰ μὴ τὰ βλέπω, ὁ φτωχὸς καὶ νὰ τὰ λιγουρεύω!...
Τί τήνε θέλω τὴ ζωὴ μ' ἀρρώστιες καὶ στερήσεις,
ποὺ φρόντισες ἁπλόχερα, Θεέ, νὰ μοῦ χαρίσης;
Καὶ βλέπω κατοστάρικο στὴ φέξη καὶ στὴ χάση,
ἐνῶ κι' ὑγεία καὶ λεφτὰ χάρισες στὸν Ὠνάση;

Γι' αὐτὸ Θεούλη κόψε με καὶ πάρε με κοντά Σου,
νὰ μὴ ζηλεύω στὴ ζωὴ τὰ ρέστα ζωντανά Σου!...
Καὶ βάλε με στὴν Κόλαση νὰ βλέπω, νὰ γλεντάω,
τὸ πῶς θὰ καστιγάρωνται (=τιμωροῦνται)
ὅσοι ἐδῶ σκορτσάρονται (=ἐπιδεικνύονται)
καὶ μὲ λεφτάδες καὶ τρανοὺς αἰώνια νὰ γελάω!...

Σὲ μπανιστηρατζῆ

Μαῦρα γυαλιὰ δὲν φόρεσες γιὰ ἥλιου τὸ λιοπύρι,
ἀλλὰ γιὰ καμουφλάρισμα νὰ κάνης μπανιστῆρι!...

Σὲ κουτσομπόλα

Φαρμάκι στάζ' ἡ γλῶσσα σου, ποὺ κόβει σὰν ψαλλίδι,
κι' εἶναι... ἀρνάκι τοῦ Θεοῦ μπροστά σου καὶ τὸ φίδι!

ΓΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Στὴ Ζούγκλα τὴν ἀνθρώπινη

Στὴ ζούγκλα τὴν ἀνθρώπινη ποὺ ζοῦμε σὰ θερία,
καραδοκοῦμε κι' ὅλοι μας γιὰ κάποιαν εὐκαιρία,
τ' ἄλλα θεριὰ τῆς Ζούγκλας μας στὸν ὕπνο νὰ τὰ βροῦμε
καὶ σὰν θεριὰ... ἀνθρώπινα τὸ αἷμα νὰ τοὺς πιοῦμε!

Κι' ἀπὸ τὰ χρόνια τὰ παληά, στὴ Ζούγκλα τοῦ πλανήτη,
ὅταν τὰ δέντρα εἶχαμε καὶ τὶς σπηλιὲς γιὰ σπίτι,
ἀλλὰ καὶ νῦν ποὺ μένουμε μ' ἀνέσεις σὲ παλάτια
ἐβγάναμε καὶ βγάνουμε... συνάνθρωπων τὰ μάτια!

Κι' ἔτσι, αἰῶνες κύλισαν κι' αῶνες θὰ κυλοῦνε
κι' ὅσο θεριὰ... ἀνθρώπινα σ' αὐτὴ τὴ Γῆ θὰ ζοῦνε,
θ' ἀλληλησπαραζόμαστε πότε γιὰ τὸ... Θεό μας
καὶ πότε γιὰ τὴν... πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμό μας!

Χωρὶς καὶ νὰ τὸ νοιώθουμε, πῶς θἄλθη κάποια μέρα,
ποὺ θὰ μᾶς πάρ' ὁ διάολος τὴ μάνα καὶ πατέρα!...
Καὶ μὲ τελειοποίησες Ἀτόμου κι' Ὑδρογόνου
καὶ δίχως τὴ συναίσθηση κινδύνων καὶ τοῦ πόνου,
ὅταν τὴν τελειότητα στὴ Ζούγκλα μας θὰ βροῦμε,
κι' ἐμεῖς καὶ ὁ Πλανήτης μας πῶς θ'... ἀνατιναχτοῦμε!...

Τοῦ μίνι συνέπειες

Μοιραῖον εἶναι μὲ... μηροὺς τοῦ μπίνι ποὺ μπανίζουμε,
πολλοί μας σὰ μαγιάτικοι γαϊδάροι νὰ γκαρίζουμε!...
Κι' ἄλλοι μὲ ξεφυσήματα κι' ἄλλοι μ' ὀγκανισμούς,
γιὰ μίνι τὰ θεάματα
καὶ σάρκας τὰ δράματα,
νὰ πλάθουμε... ὀνείρατα μὲ πόθους καὶ καημούς!

Κι' ἂν ἀνεβοῦνε πιὸ ψηλὰ τοῦ μίνι τὰ ὡραῖα
μπορεῖ, ὡς θἆναι φυσικὸν καὶ νὰ συμβῆ μοιραῖα,
πολλοὶ ν' ἀφηνιάσουνε καὶ σὰ γαϊδάροι Μάη,
κάθε ντροπὴ ν' ἀφήσουνε
καὶ φυσικὰ ν' ἀρχίσουνε,
γαϊδουρινὰ νὰ κάνουνε στοὺς δρόμους ταρνανάϊ!...

Στὸν νομοθέτη Σόλωνα

Νόμους ἐθέσπισες τρανούς, σοφέ μου Νομοθέτα,
καὶ τ' ὄνομά σ' ἀθάνατο ἔμεινε χρόνια τόσα!...
Μά, τίποτα δὲν ἔκαμες, στὸ λέω νέτα - σκέτα
ἀφοῦ δὲν ἐπεριόρισες τῶν γυναικῶν τὴ γλῶσσα!...

Συμβουλὲς γιὰ τὰ κλειδιὰ

Ἦλθ' ὁ καιρός, μικρούλα μου, μὲ γειά σου μὲ χαρά σου,
ποὺ σοῦ χρειάζεται κλειδὶ κι' ἐσὲ στὴν κλειδαριά σου!...
Καὶ γιὰ κλειδὶ μονάχη σου θὰ πρέπει νὰ φροντίσης
ὅπως ὁρίζουν φυσικὰ κι' οἱ νόμοι μας τῆς... φύσης!

Πρόσεξε, ὅμως, μπέμπα μου, νὰ βρῆς κλειδὶ καλό,
νἆναι καινούργιο καὶ γερὸ κι' ὄχι κλειδὶ παληό!
Νἄβρης κλειδὶ τὴν κλειδαριὰ ν' ἀνοίγη μὲ τὴν πρώτη,
νὰ μὴ σοῦ πρήζη τὸ κλειδὶ κάθε φορὰ τὸ σκῶτι!...

Στὴν κλειδαριά σου εὔκολα νὰ μπαίνη καὶ νὰ βγαίνη
δίχως καὶ νὰ μπερδεύεται ἢ καὶ νὰ σταματαίνη.
Κλειδὶ ποὺ νὰ αἰσθάνεσαι τὴν κάθε μιὰ φορὰ
γιὰ κλείσιμο καὶ γι' ἄνοιγμα μεγάλη τὴ χαρά!

Γι' αὐτό, μικρή, σοῦ συνιστῶ καινούργιο νὰ ζητήσης
κι' ἀπὸ παληὸ κι' ἔστω χρυσὸ... νέο νὰ προτιμήσης!
Γιατ' εἶν' ἀντίκες τὰ παληά, ἀλλὰ κι' ἀπὸ χρυσάφι,
γιὰ τὶς καινούργιες κλειδαριὲς δὲν κάνουνε... νισάφι!

Γι' αὐτὸ πολλὲς ποὺ βρήκανε παληὰ κλειδιὰ - στολίδια
συχνὰ καὶ χρεισθήκανε τὰ ξένα τ' ἀντικλείδια!...
Κι' ὅσες παληὰ χρυσὰ κλειδιὰ στὴ ζήση προτιμήσανε
γιὰ σκουριασμένα τους κλειδιὰ κι' ὅλες μετανοήσανε!...

Τῶν γυναικῶν οἱ σκλάβοι

Σφάλματα λὲν οἱ ἄγαμοι τὸ πῶς δὲν παντρεφτήκανε
καὶ σφάλματα οἱ σύζυγοι τὸ ὅτι παντρεφτήκανε!

Κι' ἔτσι κι' οἱ δυὸ... ὁμολογοῦν πῶς κάμανε καὶ σφάλματα
κι' ὅτι οἱ ἄνδρες εἴμαστε γιὰ γέλια καὶ γιὰ κλάματα!

Καὶ θ' ἀπαντήσω στῶν ἀνδρῶν τὸ κάθ' ἕνα κουτάβι...
πῶς ὅλοι πάντα θἄμαστε τῶν γυναικῶν οἱ σκλάβοι!...

...Ἔξυπνο μὰ καὶ βλάκα

Ὅλες ποθοῦν τὸν σύζυγον ἔξυπνον καὶ καπάτσο,
νὰ... οἰκονομάη τὰ λεφτὰ συνέχεια καὶ μάτσο!

Ἀλλὰ τὸν θέλουν καὶ κουτὸ κι' ἀλλάζουνε τὴν πλάκα,
ὅλα νὰ τοῦ τὰ παίρνουνε
κ' ἀκόμα νὰ τὸν δέρνουνε
ἤτοι τὸν θέλουν ἔξυπνον μὰ καὶ μεγάλον... βλάκα!

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Οἱ κυνηγοὶ τῶν πόλεων

Δὲν εἶν' οἱ μόνοι κυνηγοί, ὅσοι μὲ φυσεκλήκια
καὶ μὲ τουφέκια κυνηγοῦν στὶς ἐξοχὲς θηράματα,
ποὺ κάνουν κατορθώματα γιὰ γέλια καὶ γιὰ κλάματα!...

Κι' ἀντὶ νὰ ρίχνουν σὲ λαγούς, σὲ τσίχλες καὶ σ' ὀρτύκια,
ἢ τραυματίζουνε συχνὰ τὸν φουκαρᾶ τὸν σκύλο τους,
ἢ κατὰ λάθος ρίχνουνε στὸν ἄτυχο τὸν φίλο τους!...

Γιατί αὐτοὶ οἱ κυνηγοὶ μπορεῖ νὰ κάνουν σφάλματα,
ἀλλ' εἶναι κι' οἱ περσότεροι στὰ σίγουρα κι' ἀκίνδυνοι
χωρὶς ποτὲ νὰ κάνουνε καὶ... ντροπιασμένα πράγματα!...

Σὰν ΚΥΝΗΓΟΥΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ, ποὺ εἶν' οἱ ἐπικίνδυνοι,
γιατί μὲ τὰ κυνήγια τους γιὰ σάρκας τὰ θηράματα...
ἢ τραυματίζουν τὶς ψυχὲς ἢ προκαλοῦν τὰ δράματα!

Πῶχουν, οἱ ἀφιλότιμοι, τὸν πλάνον ὁπλισμό τους
τὰ γιωταχί τους, τὰ λεφτὰ καὶ τὸ κομψό τους ντύσιμο,
νὰ κάνουν κάθε ὄργιο καὶ κάθε ἀτιμία!...

Καὶ κυνηγοῦν ἀσύδοτα μὲ τὸν... πολιτισμό τους
ἀθῶες παρασέρνοντας στῆς ἡδονῆς τὸ γδύσιμο,
χωρὶς καὶ νὰ αἰσθάνωνται ποτὲ τύψη καμμία!...

Κι' ὅμως αὐτοὺς τοὺς κυνηγοὺς ποῦναι φόβος καὶ τρόμος,
γιατί κάνουν ἐγκλήματα ντροπῆς πολὺ φρικτά!...
Ἀντὶ ὅταν τοὺς βλέπουμε ὅλοι μας νὰ τοὺς φτυοῦμε...

Οὔτε τοὺς πιάνει δυστυχῶς ποτὲ κανένας Νόμος,
οὔτε καὶ παύουμε πολλοὶ καὶ νὰ τοὺς ἐχτιμοῦμε,
γιατ' ὅλα τὰ... σκεπάζουνε μὲ τὰ πολλὰ λεφτά!...

Σὲ συμφεροντολόγο τσιγκούνην

Σὲ καμαρώνω, φίλε μου, θαυμάζω καὶ συγχαίρω,
πῶχεις Θεὸ κι' Ἰδανικὸ μονάχα τὸ συμφέρο!...
Γι' αὐτὸ καὶ δὲν ἐχόρτασες οὔτε καὶ τὸ ψωμί σου...
καὶ γιὰ λεφτὰ στὸ Διάολο πουλεῖς καὶ τὴν ψυχή σου!

Σὲ γεροντοκόρη

Δὲν θὰ σοῦ κάμω σὰ σοφός, μὲ συμβουλές μου λόγο,
μ' ἀφοῦ στὸ ράφι κι' ἔμεινες
κι' ἀφοῦ σὰ μούμια κι' ἔγινες,
ψάχνε μονάχα γιὰ γαμπρὸ μὴ βρῆς... ἀρχαιολόγο!

Μήπως θὰ ἤτανε δυνατόν ;

Τώρα ποὺ τὰ ἑξήκοντα, ἀλλοὶ κι' ἔχω περάσει
Καὶ κάθε πλέον... ἄνεμος ἀνδρὸς μῶχει κοπάσει...
Κι' ἀκούω γιὰ τὸν πόθο μου, καημό μου καὶ λαχτάρα
περὶ μεταμοσχεύσεων νὰ γίνεται κι' ἀντάρα...

Κι' ὅτι μεταμοσχεύονται ὡς καὶ καρδιὲς ἀκόμα,
αὐθόρμητ' ἕνα ρώτημα μοῦ ἔρχεται στὸ στόμα:

—Μήπως μὲ μεταμόσχευση θἄτανε μπορετὸ
καὶ φυσικὰ χειρουργικὰ γιὰ μὲ καὶ δυνατό,
ὅ,τι κατεῖχα τ' ἀνδρικὸ μετὰ τῶν ἄλλων ὄντων
κι' ὁ χρόνος μοῦ μετάτρεψε σὲ στήλη τῶν πεσόντων...

νὰ μοῦ μεταμοσχεύσουνε χειροῦργοι σὰ μαστόροι
καὶ νὰ θαυματουργήσουνε
νὰ μοῦ τοποθετήσουνε
ὅ,τι μικρὸ καὶ θαυμαστό... ἔχουνε κι' οἱ κοκκόροι;

Ἀλλαγὴ εἰδικότητας

Γιατρέ μου, ποὺ παιδίατρος ἐγίνηκες ἐσχάτως,
ἀφοῦ στὶς εἰδικότητες τὶς ἄλλες ἦλθες... πάτος!
Σὲ ἐννοῶ καὶ μ' ἐννοεῖς γιατί τὴν εἰδικότητα,
πὼς ἄλλαξες γιὰ σίγουρα καὶ κάπως ἀθωότερα!...

Καὶ ἀσφαλῶς θὰ σκέφτηκες, αὐτὰ δὲν ἔχουν γνώση
νὰ ποῦνε στὴ μανούλα τους,
μὲ τὴ μικρὴ φωνούλα τους,
—Διῶξε, μανούλα, τὸ γιατρό, γιατί θὰ μὲ σκοτώση!

Σὲ φαγᾶ

Χάψε λαγούς, κοττόπουλα, νἄχ' ἡ κοιλιά σου βάρος,
Ὅσα προλάβης χάψε τα, προτοῦ σὲ χάψη... ὁ Χάρος!

Σὲ ἀρχιτράκα

Θἄπρεπε μόλις ξεκινᾶς γιὰ τράκας σου παγάνα
καὶ νὰ σημαίνη πένθιμα κάθ' ἐκκλησιᾶς καμπάνα.
Γιὰ νὰ ἀσκοῦν τὰ θύματα, νὰ νοιώθουν ζύγωμά σου,
νὰ τρέχουν νὰ γλιτώνουνε... ἀφ' τὸ τρακάρισμά σου!

ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΛΛΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Μιὰ συμβουλὴ στὸν Θεό !...

Θεέ, πῶχεις τὴ δύναμη καὶ δόξα τὴν Οὐράνιον,
τοὺς Φυσικοὺς καὶ ζάλισε καὶ πιὸ πολὺ... οὐράνιον,
νὰ βάλουν σ' ἕνα πύραυλο ποὺ πάει στὸ φεγγάρι !...
Καὶ πρὶν κοντὰ νὰ φτάση,
μεσούρανα νὰ σκάση
κι' ἡ δόση τοῦ οὐράνιου τὰ πάντα νὰ κρεπάρη !

Νὰ κάμη τὸν Παλνήτη μας, Θεέ μου, κομματάκια
κι' ὅλες τὶς ἐθνικότητες
ζερβιὲς καὶ δεξιότερες,
νὰ τὶς χωρίση στ' ἄπειρο κι' αὐτὲς σὰν τ' ἀστεράκια !...

Ἔτσι μόνον, Θεούλη μου — ἂν ἔχης Θέ... μυαλὸ
κι' ἂν θέλης τὴ γαλήνη μας κι' ἀνθρώπων τὸ καλό,
τοὺς Δεξιοὺς κι' Ἀριστεροὺς μονάχα θὰ χωρίσης
καὶ τὴν ΕΙΡΗΝΗ σ' ὅλους, Θεέ, θὰ μᾶς χαρίσης !

Ρίξε λοιπὸν μιὰ κανονιὰ καὶ κάνε μας σμπαράλια
ἀλλοιώτικα δὲν φκιάχνονται τ' ἀνθρώπινα τὰ χάλια...
Καὶ κάθε ἐθνικότητα κάμε την καὶ πλανήτη,
νὰ βρῆς τὴν ἡσυχία Σου στὸ Θεϊκό Σου... σπίτι !

...Γιὰ ἀνδριάντα

Γιὰ ξένη ποὺ μᾶς ἔρχεται συχνὰ γιὰ νὰ ξεσκάση
κι' ὁποὺ φροντίζ' ἐρωτικὰ πολλοὺς καὶ νὰ χορτάση !...
Ζητῶ θερμὰ τὸν ὀβολὸ κάθε γευθέντος ἄντρα,
ἐδῶ γιὰ νὰ τῆς στήσουμε... Ἔρωτος ἀνδριάντα !...

Στὴ γυναίκα

Τὰ κράτη ὅπλα κι' ἔχουνε στρατούς, ἀεροπλάνα,
πυραύλους, μάχης τ' ἅρματα, γιὰ νὰ νικοῦν, καὶ πλοῖα.
Ὅμως ἐσύ, βρὲ θηλυκό, μὲ δυό σου μάτια πλάνα,
τοὺς πάντας, πάντα θὰ νικᾶς, θᾶχης ὑπεροπλία !...

Σὲ διψασμένο γεροντοπαλλήκαρο

Ἀπὸ τὴ σαρκοδίψα σου ποὺ ἔχεις γιὰ γυναίκα,
δὲν κυνηγᾶς μονάχα μιά, ἀλλὰ μαζὺ καὶ δέκα.
Κι' ἀπὸ τῆς σαρκοπείνας σου γιὰ χόρταση τὸ πάθος
κι' ἕνα παπᾶ διπλάρωσες, φτωχέ μου, κατὰ λάθος !...

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»
ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΟΥΝΑ

Τὸ Κεφαλονίτικο Ἡμερολόγιο τοῦ 1972

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΘΡΥΛΟΥΣ ΜΑΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ – ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΔΕΣ – ΚΥΔΩΝΙΕΣ

Τὸ νὰ θυμᾶσαι καὶ νὰ φέρνης κοντά σου μιὰν ἐποχή, ἕνα περιστατικό, κάτι ποὺ ἔγινε καὶ ποὺ ἔχει χαθῆ, χωρὶς καμμιὰν ἐλπίδα νὰ τὸ κερδίσης ξανά, πρέπει νὰ βρίσκης μέσα σου πολλὴ δύναμη καὶ πολλὴ ἀντοχή. Τὰ πάντα, πέρα ἀπὸ τὴ σιωπὴ τῶν περασμένων, σὲ ζώνουν καὶ κράζουνε μὲ χίλιες φωνές, ποὺ ἡ κάθε μιὰ ἀπ' αὐτές, ἤτανε μιὰ ὕπαρξη καὶ μιὰ ἱστορία.

Φρένω, λοιπόν, τὴ θύμησή μου ἀνάμεσα σὲ περιστατικὰ ποὺ ἀντέχουνε ἀκόμα, ὅσο κι' ἂν βρίσκουνται μακρυά. Ὅσο καὶ ἂν τὰ θολώνη ὁ χρόνος καὶ ἡ ἀπόσταση.

Τότες πολλὰ σημάδια γραφῆς, μὲ κάποια ἀξία καὶ ἄλλα πολύτιμα σημειώματα, ποὺ κρατούσανε ζωντανὸ ἕνα κόσμο ποὺ δὲν ὑπάρχει πιά, χαθήκανε γιὰ πάντα τὸ 1922, ὅταν ἡ πολιτεία τῶν Κυδωνιῶν καταστράφηκε γιὰ τρίτη φορά, μέσα σὲ ἑκατὸ χρόνια.

Καὶ κοντὰ σ' αὐτά, σπουδαῖα ἔγγραφα καὶ κειμήλια καὶ φωτογραφίες τοῦ καιροῦ ἐκείνου, καὶ ὁ τίτλος ἀκόμα, ἀπομείνανε στὸ πατρικό μας σπίτι, γιατί ὅπως τὄφερε ἡ τύχη, ὅσοι φύγανε, μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα, ἀπὸ τὴν πατρίδα τους, δὲν εἶχανε τὸ δικαίωμα νὰ πάρουνε μαζί τους τίποτα ἀπὸ τὰ τόσα καὶ τόσα ποὺ ἤτανε δικά τους, ποὺ τὰ φυλάγανε τόσες γενιὲς καὶ ποὺ ἱστορούσανε μιὰ ζωὴ γεμάτη δόξες καὶ περιπέτειες.

Τώρα τελευταῖα, πολλοὶ λόγιοι καὶ διανοούμενοι μὲ ἀξία μιλήσανε μιὰ καὶ δόθηκε ἀφορμὴ γιὰ τὰ 150 χρόνια τοῦ ξεσηκωμοῦ τοῦ ἔθνους, γιὰ τὸν Κεφαλονίτη γιατρό, Νικόλαο Βαλσαμάκη, ἐγκαταστημένο στὶς Κυδωνίες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ποὺ κοντὰ στὰ τόσα ἄλλα ποὺ γράψανε καὶ εἴπανε, ἀναφέρανε πὼς ἤτανε καὶ πρόεδρος τῶν Φιλικῶν, στὰ τελευταῖα προεπαναστατικὰ χρόνια. Ὁ Νικόλαος Βαλσαμάκης, σὰν ἔφτασε στὶς Κυδωνίες γύρω στὰ 1800 ἡ πολιτεία βρισκότανε σὲ μιὰ κατάσταση ἀξιοζήλευτη. Ὅσοι τὴν κατοικούσανε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, εἶχανε μαζέψει μὲ τὴν προκοπή τους καὶ τὴν ἐξυπνάδα τους πολὺ θησαυρό, κάνοντας ἐμπόριο καὶ συναλλαγές. Φορτώνανε κάθε τόσο καράβια ποὺ φτάνανε σὲ μακρυνὲς θάλασσες καὶ γυρίζοντας πίσω φέρνανε πολὺ χρυσάφι καὶ κάθε λογῆς ἐμπόρευμα ποὺ τὸ χρειαζότανε ὁ τόπος καὶ ποὺ τὸ εἶχε ἀνάγκη γιὰ πολλοὺς κρυφοὺς σκοποὺς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Ὅμως περισσότερο φροντίζανε γιὰ τὴν πνευματικὴ ἄνοδο, πασχίζανε νὰ μορφώσουνε τὶς καινούργιες γενιές, τώρα ποὺ ἄρχιζε νὰ ροδίζη μέσα ἀπὸ τὸ πυκνὸ σκοτάδι κάποια σίγουρη ἐλπίδα γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τοῦ ἔθνους.

Κοντὰ στὶς δώδεκα ἐκκλησίες γιὰ τὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ, χτίσανε πολλὰ σχολεῖα καὶ τὸ σπουδαιότερο τὴν περίφημη Ἀκαδη-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

μία, πού σ' αὐτὴ διδάξανε σπουδαῖοι ἄνθρωποι σοφοί, μὲ μεγάλη φήμη καὶ ἀξιόλογοι. Ὅπως ὁ Θεόφιλος Καΐρης, ὁ Γρηγόριος Σαράφης, ὁ Βενιαμὶν ὁ Λέσβιος καὶ ἄλλοι πολλοὶ πού δόξασαν τὴ φημισμένη αὐτὴ σχολὴ καὶ πού δίνανε στοὺς νέους, στὴν κρίσιμη αὐτὴ περίοδο, τὴν παιδεία καὶ τὰ πνευματικὰ ἐφόδια, τόσο χρήσιμα καὶ ἀπαραίτητα γιὰ τὸν ξεσηκωμὸ τοῦ γένους, πού ὅπως εἴπαμε, κόντευε ἡ μέρα, γιὰ νὰ γίνη, ὕστερα ἀπὸ τόσο καιρό, καὶ τόση ἀναμονή, μιὰ χειροπιαστὴ πραγματικότητα.

Αἱ Κυδωνίαι χρωστούσανε τὴν ἀπίστευτη αὐτὴ πρόοδο στὸν Ἰωάννη Οἰκονόμο, σπουδαῖο ἱερωμένο, μεγάλο διπλωμάτη καὶ πατριώτη.

Ὁ Γάλλος Raffenel ἔγραφε, πὼς μὲ τὶς ἱκανότητες πού εἶχε, ἡ φήμη του θὰ ἤτανε παγκόσμια, ἂν τύχαινε νὰ γεννηθῆ σ' ἕνα ἔθνος μεγάλο καὶ δυνατό.

Σύμφωνα μὲ τὰ ὅσα ἀναφέρουνε ὅσοι ἀσχολήθηκαν μὲ τὴν ἱστορία τῆς Αἰολικῆς πολιτείας, ὕστερα ἀπὸ τὴν περίφημη ναυμαχία τοῦ Τσεσμέ, κοντὰ στὴ Σμύρνη, τὸ 1770, ὁ ἀντιναύαρχος Χασὰν Πασᾶς, νικημένος ἀπὸ τοὺς Ρώσσους, πῆρε τὸ δρόμο μὲ δυὸ πιστοὺς συντρόφους του, ἀποκολουθώντας τὴν παραλία ἀπὸ τὴ Σμύρνη πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολι. Δὲν ἤθελε νὰ φανερωθῆ ποιὸς ἤτανε, γιατί εἶχε πέσει σὲ δυσμένεια καὶ φαίνεται πὼς εἶχε τὸ σκοπό του.

Σὰν ἔφτασε στὶς Κυδωνίες ἄρχιζε νὰ νυχτώνη. Τυχερὴ στάθηκε ἡ συνάντηση τοῦ Τούρκου ναυτικοῦ μὲ τὸν Ἕλληνα ἱερωμένο Οἰκονόμο. Σὰν ζήτησε ἕνα στέκι γιὰ νὰ περάση τὴ νύχτα ὡς πού νὰ ξημερώση, ὁ Παπᾶς τὸν φίλεψε μὲ πολλὴ προθυμία καὶ πολλὴ εὐγένεια. Λένε πὼς ὁ Χασὰν πασᾶς τοῦ φανέρωσε τὰ μυστικά του. Ὕστερα ἀπὸ καιρό, ὁ νικημένος ἀντιναύαρχος πῆρε μεγάλα ἀξιώματα καὶ ἔγινε ἔμπιστος τοῦ Σουλτάνου.

Ὁ Οἰκονόμος ξεκίνησε ἀπὸ τὴ μικρή του πατρίδα μὲ τὸ σκοπὸ νὰ συναντήσει τὸν ἐπιφανῆ Τοῦρκο φίλο του. Πολλοὶ βεβαιώνουν πὼς ὁ Πασᾶς τὸν κάλεσε κοντά του, νὰ τὸν εὐχαριστήση — ὅπως αὐτὸς ἤθελε — γιὰ τὸ καλὸ πού τοῦ ἔκανε.

Ὁ ἱερωμένος, μ' ἕνα τρόπο ἔξυπνο καὶ διπλωματικὸ καὶ μὲ πολλὴ ἐπιτηδειότητα τοῦ ζήτησε Σουλτανικὸ φιρμάνι πού μ' αὐτὸ χάριζε στὸν τόπο πολύτιμα προνόμια καὶ τὸ σπουδαιότερο, αὐτόνομο διοίκηση. Ὁ Ἀμβρόσιος Didot, πού σπούδασε ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ στὴν Ἀκαδημία Κυδωνιῶν, γράφει: «Σκέφτηκε νὰ κάνη τὸν τόπο του εὐτυχισμένο καὶ ἐλεύθερο». Κι' ἀκόμα πὼς «ἀπεμάκρυνε τοὺς Τούρκους ἀπ' τὴν πόλη».

Ὁ Herzberg τὸν παριστάνει σὰν ἕναν ἄνθρωπο δραστήριο καὶ ἐπιτήδειο, πού μέσα του περίσσευε μιὰ ζεστὴ ἀγάπη γιὰ τὴν πολιτεία του. Καὶ ὁ Gordon πὼς εἶχε σπάνια προτερήματα καὶ ἕνα χαρακτήρα δυνατὸ καὶ τίμιο.

Πάνω, λοιπόν, στὴν ἀκμὴ πού βρισκότανε τότες οἱ Κυδωνίες καὶ τὸν καιρὸ πού ἡ φήμη της ἔφτανε ὡς τὴν Εὐρώπη, οἱ δημογέροντες καὶ οἱ προύχοντες κάλεσαν ἀπὸ τὰ Ἑφτάνησα ἕναν διαπρεπῆ ἐπιστήμονα. Ἔλαχε ὁ διαπρεπὴς ἐπιστήμονας νὰ εἶναι ὁ Νικόλαος Βαλσαμάκης, πού μόλις εἶχε τελειώσει τὶς σπουδές του στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Πίζας. Ὁ Βαλσαμάκης εἶχε καὶ τίτλο εὐγενείας.

Πολλοὶ πού ξεχώριζαν ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους, πήρανε τίτλους στὰ Ἑφτὰ Νησιά, στοὺς χρόνους τῆς Ἑνετοκρατίας καὶ μ' ὅλο πού ὑστερότερα, στὴν ἐλεύθερη Ἑλλάδα καταργήθηκαν, οἱ Ἑφτανήσιοι διατήρησαν τοὺς τίτλους πού εἴχανε ἀποχτήσει. Γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, διατηρήθηκαν μέσα στὴν οἰκογενειακή τους παράδοση.

Σὲ χρόνια δίσεχτα καὶ δυστυχισμένα γιὰ τὸ Γένος, πολλοὶ ἐπιστήμονες καὶ ἄρχοντες τῶν νησιῶν τοῦ Ἰονίου, φέρθηκαν μὲ μεγάλο πατριωτισμὸ καὶ ἡ δράση τους ἤτανε πάντα εὐεργετικὴ γιὰ τοὺς συμπολίτες τους.

Σὰν γιατρὸς καὶ σὰν ἄνθρωπος μὲ ἔντονη προσωπικότητα, ἐπιστημονικὴ μόρφωση καὶ ὀντότητα, χάρισε, ὁ Νικόλαος Βαλσαμάκης μὲ ἁπλοχεριὰ καὶ ἀλτρουϊσμὸ τὶς ἐπιστημονικές του ἱκανότητες, στοὺς συνανθρώπους του. Στὴν καινούργια του πατρίδα ἀνέπτυξε ἐξαιρετικὴ δραστηριότητα.

Σύμφωνα μὲ τὰ ἐπίσημα σημειώματα πού βρέθηκαν ὡς τὰ σήμερα, πατρεύτηκε τὴ Κυριακὴ Χατζῆ - Χρισιόφα τὸ γένος Καπανδάρου. Εἶχε στενὴ συγγένεια καὶ μὲ τὸν Οἰκονόμο τὸν ἱδρυτὴ τῶν Κυδωνιῶν. Βοήθησε, ὅσο ἤτανε δυνατὸ γιὰ τὴ πνευματικὴ ἀνάπτυξη τοῦ τόπου καὶ κοντὰ στὶς τόσες του προσπάθειες καὶ τὶς πολλές του δραστηριότητες, βρέθηκε πρόεδρος τῶν Φιλικῶν, πού τὸ καιρὸ ἐκεῖνο, ἔφταναν, στὶς Κυδωνίες, τοὺς τετρακόσιους. Οἱ φιλικοί, στὴ πρωτεύουσα τῆς Αἰολίδας ἔπαιξαν σπουδαῖο ρόλο γύρω στὸ μεγάλα ἀγώνα τοῦ λυτρωμοῦ τοῦ Γένους.

Τὸ Μάρτη τοῦ 1969 δημοσιεύτηκε στὸ «Κυδωνιατικὸ Ἀστέρα» ἀρ. 66, δική μου μελέτη γύρω στὸ ἔργο καὶ τὴ δράση τῶν Φιλικῶν στὰ προεπαναστατικὰ χρόνια στὶς Κυδωνίες. Ἀναφέρω πὼς «μεταξὺ τῶν μεμυημένων καὶ ἐκ τῶν πρώτων μάλιστα, εἰς τὴν Φιλικὴν Ἑταιρείαν, ὑπῆρξε καὶ ὁ Νικόλαος Βαλσαμάκης ἰατρός, σπουδάσας εἰς τὴν Πίζαν τῆς Ἰταλίας. Τὴν πληροφορίαν αὐτὴν ἤκουσα πολλάκις ἐκ στόματος τοῦ πατρός μου Ἀλεξάνδρου Βαλσαμάκη, ἐγγονοῦ τοῦ Νικολάου Βαλσαμάκη».

Ὁ Κυδωνιάτης στρατηγὸς Εὐστράτιος Πίσσας, ἀναφέρει πὼς ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού οἱ φιλικοὶ ἔπαιρναν τὸν ἐπίσημο ὅρκο, μ' ὅλο πού κινδύνευαν ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμή, δὲν σταματούσανε ποτὲ τὴ μέρα τοῦ ξεσηκωμοῦ, νὰ κάνουν ὅ,τι ἔπρεπε γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ πιὸ μεγάλου καὶ ἱεροῦ σκοποῦ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Στὶς ἀρχὲς τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1821, ἡ πόλις ἀντιστέκεται στοὺς Τούρκους ποὺ τὴ ζώνουν ἀπὸ παντοῦ γιὰ νὰ τὴ χτυπήσουν καὶ τὴν καταστρέψουν. Ὕστερα ἀπὸ δυὸ μέρες, γεμᾶτες ἀπὸ ἡρωϊσμὸ καὶ σκηνὲς φρίκης καὶ ἀπόγνωσης, παραδίδεται στὶς φλόγες καὶ ἀφανίζεται, γιατὶ καμμιὰ σωτηρία δὲν ἤτανε δυνατή, ὕστερα ἀπὸ ἕναν ἀγώνα σκληρὸ ἄνισο καὶ ἀνελέητο.

Ὁ Νικόλαος Βαλσαμάκης, πάνω στὴ προσπάθεια νὰ ξεφύγει τὸν ὄλεθρο, μαζὶ μὲ τοὺς δικούς του, δοκιμάζει πολλὲς πίκρες καὶ πολλὴ ἀγωνία. Μιὰ θυγατέρα του λίγο ἔλλειψε νὰ χαθῆ μέσα στὴ θάλασσα. Τὴ συνάντησε ἀπὸ τὴ μέρα ἐκείνη, ὕστερα ἀπὸ μισὸ χρόνο στὴ Σύρα, στὸ νησὶ ποὺ εἶχε καταφύγει, στὰ χέρια τῆς παραμάνας της. Ἡ πιστὴ γυναίκα ἔψαχνε, ἀπὸ τόπο σὲ τόπο, μέσα σ' ἕνα κόσμο ἀναστατωμένο, μὲ τὴν ἀπόγνωση μέσα στὴ ψυχή της. Ἑλληνικὰ καράβια μὲ τὸ ναύαρχο Τομπάζη, ἔσωσαν ἀπὸ τὴ σφαγὴ τότες τοὺς περισσότερους Κυδωνιᾶτες μ' ὅλο ποὺ πολλοὶ σκοτώθηκαν στὶς συμπλοκὲς ποὺ φούντωσαν ὁλόγυρα τῆς πολιτείας, στὴν ἀρχή, καὶ ὕστερα στοὺς δρόμους τῆς πόλης, ἀνάμεσα στὶς κατοικίες, ἀπὸ κτίριο σὲ κτίριο, μέσα σὲ μιὰ πύρινη κόλαση, σὲ μιὰ ἀνείπωτη συμφορά. Τέσσερες μυριάδες ἄνθρωποι βρήκανε ἀσφάλεια στὰ καράβια τῶν Ὑδραίων καὶ Ψαριανῶν.

Στὴ Σύρα, ὁ Βαλσαμάκης παραμένει ὡς τὸ τέλος τοῦ ἀγώνα. Οἱ Κυδωνιᾶτες, ὕστερα ἀπὸ σύσταση τοῦ Καποδίστρια, ἐπιστρέφουν στὴ καταστραμμένη πολιτεία τους. Ἑφτὰ ὁλόκληρα χρόνια παραστάθηκαν καὶ πολέμησαν στὴν Ἑλλάδα γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς Ἐθνικῆς Ἐπανάστασης.

Ἡ πόλις, μ' ὅλο ποὺ δὲν ἔχουν πέραση τὰ προνόμια, παίρνει μιὰν ἀνέλπιστη ἄνοδο καὶ κάτω ἀπὸ ἐμπόδια καὶ ἀντιξοότητες βρίσκει γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ τὴ πρωτερινή της αἴγλη.

Ἡ ἀγάπη καὶ τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴ θετή του πατρίδα, φέρνουν καὶ πάλι κοντά της τὸν εὐγενῆ ἑπτανήσιο γιατρό.

Ὁ Νικόλαος Βαλσαμάκης, ἀπόκτησε πέντε παιδιά. Ἕνα γιὸ καὶ τέσσερες θυγατέρες. Ἀπ' ὅ,τι ξέρουμε, πέθανε γύρω στὰ 70 χρόνια του.

Οἱ Κυδωνιᾶτες τὸν τιμήσανε ὅσο τοῦ ἄξιζε καὶ φανέρωσαν μὲ κάθε τρόπο, τὴν ἀγάπη τους καὶ τὴν ἐκτίμησή τους. Στάθηκε πάντα σ' ὁλόκληρη τὴ ζωή του ἕνας ἀληθινὸς ἄρχοντας, ἕνας ἐξαίρετικὸς ἄνθρωπος, ἕνας σπουδαῖος ἐπιστήμονας.

Ὁ Γεώργιος Ν. Βαλσαμάκης, ἀντάξιος ἀπόγονός του, ἤτανε ἕνας ἀπὸ τοὺς φημισμένους προύχοντες τοῦ τόπου. Ἄνθρωπος μεγάλης ἀξίας καὶ μεγαλοπράγμωνας. Πρόξενος τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ρωσίας, εἶχε μεγάλη δύναμη, ποὺ τὸν βοήθησε νὰ κάνει ὅ,τι μποροῦσε γιὰ τὸ καλὸ τῆς πολύπαθης πολιτείας. Σὰν πατοῦσε τὸ πόδι του στὸ Κονάκι (Διοικητήριο) οἱ Τοῦρκοι παραμερίζανε γιὰ νὰ περάσει καὶ τὸν χαιρετοῦσανε μὲ πολὺ σεβασμὸ καὶ μεγάλη ἐκτίμηση. Μπροστὰ στὸ σπίτι του ψήλωνε περήφανο τὸ ἄσπρο — σαντάρδο — ποὺ κυμάτιζε συχνὰ ἡ σημαία Πασῶν τῶν Ρωσσιῶν. Ὡς τὰ χρόνια μου, θυμᾶμαι τὸ Ρούσσικο θυρεὸ μὲ τὸ κίτρινο φόντο καὶ τὸ μαῦρο δικέφαλο ἀετό, ποὺ κρατοῦσε στὸ ἕνα του πόδι τὸ βασιλικὸ σκῆπτρο καὶ στὸ ἄλλο τὴν ὑδρόγιο μὲ τὸ σταυρό. Στὴ μέση εἶχε τὸν Ἅη Γιώργη Καβαλλάρη. Τὸν φυλάγαμε σὰν κειμήλιο καὶ μαζὶ μ' αὐτό, σὲ φυσικὸ μέγεθος τὶς ἐλαιογραφίες τοῦ αὐτοκράτορα Ἀλεξάνδρου τοῦ Α΄ μὲ τὸ χλωμὸ πρόσωπο καὶ τοῦ Νικολάου τοῦ Α΄.

Ὁ Γεώργιος Βαλσαμάκης εἶχε καὶ καράβια ποὺ ταξίδευαν ὡς τὴ Μαύρη Θάλασσα, ὡς τὴ Τριέστη, τὴ Γένοβα καὶ τὴ Μασσαλία. Πέθανε γύρω στὰ 1870.

Ὁ Γεώργιος Ν. Βαλσαμάκης εἶχε δυὸ γιοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρες. Τὸ Νικόλαο Γ. Βαλσαμάκη καὶ τὸν Ἀλέξανδρο Γ. Βαλσαμάκη. Ὁ θεῖος μου σπούδασε στὴ Τεργέστη. Σὰ γύρισε στὶς Κυδωνίες, παρὰ τὴ μόρφωσή του καὶ τὴν ἐξυπνάδα του δὲ θέλησε ν' ἀνακατευτῆ στὰ κοινὰ τῆς Πολιτείας. Ἔζησε λίγο - πολὺ ἀποτραβηγμένος. Ἀπόχτησε δυὸ θυγατέρες καὶ τρεῖς γιούς. Ἀπ' αὐτοὺς οἱ μεγαλύτεροι ἔφυγαν σὰν ἤτανε νέοι στὴν Ἀμερικὴ καὶ δὲν γύρισαν ποτέ. Τὸ στερνοπαῖδι του, πέρασε τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του, στὴν Ἀθήνα.

Ὁ Ἀλέξανδρος Γ. Βαλσαμάκης ὡς τὴ στερνὴ ὥρα ποὺ ἡ πολιτεία τῶν Κυδωνιῶν, ἐρήμωσε καὶ ἐγκαταλείφθηκε καὶ καταστράφηκε, γιὰ τρίτη φορά, τὸ Σεπτέμβριο τοῦ 1922, στάθηκε ἕνας πραγματικὸς ἄρχοντας, ἕνας ἀληθινὸς προύχοντας ποὺ τιμήθηκε μὲ πολλὰ ἀξιώματα. Πολλὲς φορὲς δημογέροντας, ἔφορος σχολῶν, ἀκόμα καὶ μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ποὺ κυβερνοῦσε τὸν τόπο (Ἀζᾶς). Ἤτανε περήφανος γιὰ τοὺς ἀπογόνους του.

Ἕξη γιοὶ καὶ δύο θυγατέρες. Ὁ πρωτότοκος Νικόλαος Α. Βαλσαμάκης, ἀκολουθῶντας τὴν οἰκογενειακὴ παράδοση, σπούδασε γιατρὸς στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Ἀθήνας καὶ ὕστερα στὸ Παρίσι. Μετὰ τὸν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο ἐγκαταστάθηκε στὴ Μασσαλία, ὅπου πέθανε στὰ ἑξηντατρία χρόνια του.

Ὁ Γεώργιος, γεωπόνος, φρόντιζε τὰ κτήματα. Χάθηκε ἄδικα πολὺ νέος ἀκόμα τὸ 1922. Τὸν βασάνισαν καὶ τοῦ πήρανε τὴ ζωὴ οἱ Τοῦρκοι γιατὶ τοὺς εἶχε πολεμήσει. Ὁ Μιχαὴλ Τραπεζιτικός, ὁ Ἀνδρέας σπουδαστής, σκοτώθηκε στὴν ἐκστρατεία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὁ Πᾶνος Α. Βαλσαμάκης ζωγράφος - κεραμιστής. Κωνσταντῖνος Α. Βαλσαμάκης ποὺ μένει σήμερα στὸ Λαύριο. Στερνὸς ἀπόγονος ὁ Ἀλέξανδρος Π. Βαλσαμάκης, καλλιτέχνης κεραμιστής, μὲ μιὰ θυγατέρα, τὴ Σοφία Α. Βαλσαμάκη. Περάσανε ἑκατὸν ἐνενῆντα χρόνια, πάνω - κάτω ἀπὸ τότες ποὺ γεννήθηκε ὁ Νικόλαος Βαλσαμάκης στὴ Κεφαλονιὰ καὶ ἑκατὸν ἑξῆντα ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ ἔφτασε στὶς Κυδωνίες. Πολλὲς καὶ ἴσως ἀπίστευτες ἐναλ-

ΙΔΡΥΜΑ ΒΑΛΣΑΜΑΚΗ
ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

λαγὲς τῆς τύχης κατακάθονται, μέσα σ' αὐτὸ τὸ χρονικὸ διάστημα, πάνω στὸν ἑλληνικὸ χῶρο.

Ἀνάμεσα στὴν πυκνὴ καὶ ἀδιαπέραστη σιωπὴ τῶν περασμένων, χίλιες φωνὲς χάνονται καὶ σβύνουν.

Ἡ καθεμιὰ ἀπ' αὐτές, ἤτανε κάποτες, μιὰ ὕπαρξη καὶ μιὰ ἱστορία.

Μαροῦσι ΠΑΝΟΣ ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ

ΕΝΑΣ ΟΜΟΡΦΟΣ ΘΡΥΛΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΘΕΡΑ

Ἀνάμεσα στοὺς ὄμορφους θρύλους, ποὺ σᾶς ἔχω δώσει γιὰ τὰ χωριὰ τῆς Κεφαλονιᾶς, σᾶς προσθέτω καὶ τὸν παρακάτω, ποὺ τὸν ἄκουσα ἀπὸ τὸν μπάρμπα Γιάννη Λευκαδίτην, ἀπὸ τὸ χωριὸ τὸν Ἀθέρα.

Κανένας, λέει, κάτοικος τοῦ Ἀθέρα δὲν ἀνήκει στοὺς παλαιούς. Ὅλοι οἱ τωρινοὶ εἶναι ἄποικοι ἀπὸ ἄλλα χωριά. Γιατὶ τὸ χωριὸ τοῦ Ἀθέρα ξεκληρίσθηκε ἀπὸ τοὺς Τούρκους κάποια ἄγνωστα χρόνια. Τότε, π' ὅπως τὸ λέει καὶ τὸ λαϊκὸ δίστιχο:

Τὴ Λαμπρή, τὴ νειὰ Δευτέρα,
πῆρε ὁ Τοῦρκος τὸν Ἀθέρα!...

Καὶ νὰ τί ἄκουσε ἀπὸ τοὺς πιὸ παλαιοὺς ὁ μπάρμπα Γιάννης Λευκαδίτης γιὰ τὸ Λαμπριάτικο ξεκλήρισμα τοῦ χωριοῦ του ἀπὸ τοὺς Τούρκους:

Ὁ Ἀθέρας ἦταν τὸ πιὸ πλούσιο χωριὸ τῆς Κεφαλονιᾶς σὲ στάνες μὲ γιδοπρόβατα. Καὶ στὰ τυροκομιὰ τοῦ Ἀθέρα δουλεύανε ἀκόμα καὶ τυροκόμοι ἀπὸ τὴ Ρούμελη. Μαζὺ μὲ τοὺς ὁποίους ἔφτασε κάποτε κι' ἕνα Τουρκόπουλο. Ἀλλὰ οἱ Ἀθεριᾶνοι, ἀφοῦ τὸ κρατήσανε περὶ τὰ δυὸ χρόνια στὰ τυροκομιά τους, τὸ διώξανε χωρὶς καὶ νὰ τοῦ δώσουνε τὰ χρήματα ποὺ τοῦ ὀφείλανε γιὰ τοὺς κόπους του.

Τὸ Τουρκόπουλο γύρισε διωγμένο καὶ ἀπένταρο εἰς τὴ Ρούμελη καὶ κατάφυγε παραπονούμενο στὸν πασᾶ του. Ὁ δὲ πασᾶς, ἀκούγοντας γιὰ τὶς στάνες, τὰ κοπάδια καὶ τὰ πλούτη τῶν Ἀθεριάνων, ξημερώθηκε μιὰ Λαμπρὴ στὸν Ἀθέρα μὲ μιὰ καραβιὰ πάνοπλους γιὰ πλιάτσικο Τουρκαλάδες. Βρῆκε τοὺς Ἀθεριάνους ἀνέτοιμους καὶ τοὺς περισσότερους μεθυσμένους ἀπὸ τὸ Πασχαλιάτικο γλέντι τους κι' ἄρχισαν νὰ δουλεύουν ἀλύπητα τὰ Τούρκικα βόλια καὶ τὰ λεπίδια. Μόνον κάποιον Γρηγορᾶτον, ποὺ πρόφτασε καὶ ταμπουρώθηκε στὸ σπίτι του μὲ τὴν πανέμορφη μοναχοκόρη του, δὲν τοὺς πιάσανε τῶν ἐπιδρομέων τὰ βόλια. Γιατ' εἶχανε γιὰ φυλαχτά τους τὸ Τίμιο Ξύλο. Ἀλλὰ τότε τὸ Τουρκόπουλο, ποὺ εἶχε μάθει ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς Ἀθεριάνους τὴν ἐξου-

δετέρωση τοῦ Τίμιου Ξύλου, ἔβαλε στὸ τουφέκι του ἕνα ὁλόχρυσο βόλι. Μὲ τὸ ὁποῖο πυροβόλησε καὶ σκότωσε τὸν ἡρωϊκὸ Γρηγορᾶτο. Ἔτσι δὲν ἔμεινε ψυχὴ ζωντανὴ στὸν Ἀθέρα. Κι' ὁ Τοῦρκος πασᾶς γύρισε μὲ τ' ἀμύθητα πλούτη τῶν Ἀθεριάνων στὴ Ρούμελη, χωρὶς νὰ προλάβουν νὰ τὸν κυνηγήσουν οἱ τότε κυρίαρχοι στὴν Κεφαλονιὰ Βενετσιᾶνοι. Μὲ πιὸ πλούσιο κι' ὄμορφο λάφυρο τὴν θεόμορφη μοναχοκόρη τοῦ Γρηγοράτου, ποὺ πῆρε στὸ χαρέμι του τὴν πιὸ ξέχωρη θέση. Ἀλλ' ἡ χριστιανὴ κι' Ἑλληνοπούλα Ἀθεριάνα δὲν ἀλλαξοπίστησε ἀπὸ τὰ πλούσια δῶρα, τὶς τιμὲς καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Τούρκου πασᾶ. Καὶ μιὰ νύχτα ποὺ ὁ ἐρωτευμένος πασᾶς μπῆκε στὸν ὀντᾶ της γιὰ νὰ πάρη τὰ φιλιὰ καὶ τὰ χάδια της, τοῦ πῆρε ἀπὸ τὴ ζώνη του τὸ χρυσό του λεπίδι καὶ τοῦ τὸ ἔχωσε βαθειὰ στὴν καρδιά του.

Καὶ κατάληξε ὁ φίλος μου ὁ Γιάννης ὁ Λευκαδίτης ἀπὸ τὸν Ἀθέρα, μὲ τὸ φινάλε τοῦ ὄμορφου Ἀθεριάνικου θρύλου του:

Βέβαια, οἱ Τοῦρκοι κομματιάσανε τὴν ὄμορφη Ἀθεριάνα, σὰ βρήκανε νεκρὸν τὸν πασᾶ τους. Κι' ἂν ἡ παράδοση δὲν μᾶς διάσωσε τὸ ὄνομα τῆς ὑπέροχης τούτης Ἑλληνοπούλας, ὅμως κάτι ἄλλο μᾶς θυμίζει αἰώνια τὴν πίστη της καὶ τὴ θυσία της. Τοῦτο εἶναι τὸ παρακάτω δίστιχο, ποὺ βρίσκεται ἀκόμα τῶν Ἀθεριάνων τὰ χείλη:

Τῆς ἐφάγαν τὸν πατέρα μὲ τὸ βόλι τὸ χρυσὸ
κι' ἐκδικήθηκε τὸν Τοῦρκο μὲ λεπίδι τὸ χρυσό!

«Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ»

Ὅποιος θὰ διαβάση τὰ «Ἀπομνημονεύματα» τοῦ ἱστορικοῦ μας Σπύρου Μαλάκη, στὰ σίγουρα θὰ μείνη κατάπληκτος γιὰ τὴν τόλμη καὶ τὸν ἡρωϊσμὸ τῶν θρυλικῶν μας Ριζοσπαστῶν. Ποὺ χωρὶς νὰ λογαριάσουνε πὼς ἡ τότε Ἀγγλία ἤτανε ἡ πρώτη παγκόσμια δύναμη καὶ κοσμοκράτειρα, συλλάβανε καὶ καταστρώσανε τὸ ἀξιοθαύμαστο, ἀλλὰ παράτολμο καὶ ἀπραγματοποίητο σχέδιο ν' ἀποτινάξουνε τὴν «προστασία» της. Καὶ νὰ ἐπιτύχουνε τὴν Ἕνωση τῆς Ἑπτανήσου μὲ τὴ μητέρα Πατρίδα.

Εἶναι δὲ τόσον ἀπίστευτα κι' ἀνεπανάληπτα τὰ γεγονότα τῆς 14ης Σεπτεμβρίου τοῦ 1848, τῆς ἀποκληθείσης «Ἐπαναστάσεως τοῦ Σταυροῦ», ποὺ πρέπει νὰ σᾶς παραθέσουμε καὶ τὶς σχετικὲς περικοπὲς τοῦ ἱστορικοῦ μας Μαλάκη γιὰ νὰ γίνουμε πιστευτοί.

ΟΙ ΑΡΧΗΓΟΙ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Δὲν ξέρουμε ἂν στὴν «Ἐπανάσταση τοῦ Σταυροῦ» συμμετείχανε καὶ ὁ πρωτοριζοσπάστες μας Γεράσιμος Λιβαδᾶς, Ἰωσὴφ Μωμφερᾶτος, Ἠλίας Ζερβός, Δημήτρης Δαβῆς κι' οἱ ἄλλοι κορυ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

φαῖοι τοῦ Ἑνωτικοῦ τῶν Ἑπτανησίων ἀγώνα. Γιατί ὁ ἱστορικός μας μνημονεύει ὅτι :

«...Ἀρχηγοὶ τοῦ κινήματος ἦσαν ὁ Νικόλαος Φωκᾶς ἢ Ρεπούμπλικας καὶ Γεώργιος Μεταξᾶς - Λυσσαῖος ἢ Λοῦτσος ἐξ Ἀργοστολίου. Ἐκ δὲ τοῦ Ληξουρίου ὁ Θεόδωρος Τυπάλδος - Πρόντζας, ὁ Μαρῖνος Τυπάλδος - Χαριτᾶτος καὶ ἄλλοι τινές. Μεταξὺ δὲ τούτων ἦτο καὶ ὁ εἰς τὴν κώμην Σκηνιὰ ἐξόριστος διὰ τὰ συμβάντα τοῦ Ἐπιταφίου καὶ τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς τῆς 25ης Μαρτίου 1848, Σταῦρος Ἰωάννου Μεταξᾶς - Λυσσαῖος, αὐτάδελφος τοῦ ἀνωτέρω Γεωργίου Μεταξᾶ - Λυσσαίου ἢ Λούτσου...».

Μᾶς προσθέτει δὲ πῶς στὴν κατὰ τῶν Ἄγγλων ἐξέγερση πήρανε μέρος περὶ τὶς τρεῖς χιλιάδες δοξασμένοι μας πρόγονοι. Καὶ πῶς μεταξὺ τούτων :

«...Κορυφαῖοι καὶ σημαίνοντες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦσαν ὁ Χαραλάμπης Μινέτος, ὁ Χαραλάμπης Παγουλᾶτος, ἡ οἰκογένεια Ἀποστολάτου, ἡ οἰκογένεια Ματθεάτου καὶ ἄλλαι πολλαί...» Φραγκοβαλσαμάτικες οἰκογένειες.

Ὁ Φωτεινὸς Λιβαδᾶς ἡγεῖτο 200 ἐνόπλων ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς Θηνιᾶς κι' ὁ Ἀναστάσιος Μακρῆς ἢ Βουῆς 180 ἀπὸ τὴν Πύλαρο.

Η ΚΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΑΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Ἀλλὰ καὶ δυὸ πλοίαρχοι Κεφαλονίτες δὲν διστάσανε νὰ ἀντιμετωπίσουνε τὴν τότε παντοδυναμία τοῦ ἀήττητου Ἀγγλικοῦ Στόλου. Χωρὶς νὰ ὑπολογίσουνε τὶς συνέπειες. Δυστυχῶς, ὅμως, ὁ ἱστορικός μας δὲν ἀποθανάτισε τὰ ὀνόματα τῶν ἀφθάστων τούτων θαλασσομάχων μας. Γιὰ τοὺς ὁποίους καὶ ἀναγράφει:

«...Οἱ ἐπαναστάται Ἀργοστολίου εἶχον καταπείσει καὶ κατηχήσει δύο πλοιάρχους ἐκ τῆς περιοχῆς Λειβαθοῦς, τῶν ὁποίων δὲν γνωρίζομεν τὰ ὀνόματα... Ὁ μὲν εἷς, τοῦ ὁποίου τὸ πλοῖον εἶχεν τέσσερα ὀρειχάλκινα τηλεβόλα μετρίας ὁλκῆς, τῶν 20 ὡς ἔγγιστα λιτρῶν, ὤφειλε νὰ ἐνεργήσῃ οὕτω πως: Τὴν 13ην καὶ 14ην Σεπτεμβρίου θὰ μετέφερεν κατὰ τὰς νύκτας τὰ ἐκ Θηναίας καὶ Πυλάρου ἔνοπλα σώματα διὰ τοῦ λιμένος εἰς Ἀργοστόλιον καὶ περὶ ὥραν 2αν μεταμεσονύκτιον ὤφειλε νὰ διπλαρώσῃ τὸ πλοῖον του ἀπέναντι τῶν Ἀγγλικῶν Στρατώνων, μετ' ἀνοικτῶν τῶν θυρίδων τῶν τηλεβόλων καὶ ἀνημμένων τῶν θρυαλλίδων ἀνὰ χεῖρας...».

Τὸ δὲ ἀφάνταστα παράτολμο τῶν ἀπιθάνων σὲ γενναιότητα καὶ ἐθνικὸ μεγαλεῖο προγόνων μας σχέδιο, ἔκανε καὶ τὴν πρόβλεψη γιὰ τὴ δράση τοῦ δεύτερου Λειβαθιγοῦ πλοίου. Πῶς μόλις οἱ ἐπαναστάτες θὰ σφίγγανε τὸν κλοιὸ τῶν Ἀγγλικῶν Στρατώνων καὶ οἱ Ἄγγλοι θὰ παρεδίδοντο, θὰ τοὺς φόρτωναν σὰν τσουβάλια στὸ δεύτερο πλοῖο καὶ θὰ τοὺς στέλνανε... τσὶφ στὴ Βρεταννικὴ βάση τῆς Μάλτας.

Η ΠΛΗΡΗΣ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ

Σύμφωνα μὲ τὸ παράτολμο σχέδιο, θὰ ἔπρεπε, ὅπως γράφει ὁ ἱστορικός μας Μαλάκης :

«...Νὰ συλληφθῇ πρὸς τούτοις καὶ κρατηθῇ εἰς τὴν κατοικίαν του ὁ Ἄγγλος Τοποτηρητὴς Δ' Ἐβερτὼν καὶ αἱ λοιπαὶ πολιτικαὶ ἀρχαί. Δηλ. ὁ ἔπαρχος, ὁ ἀστυνόμος, οἱ ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι...» (τῶν ὁποίων καὶ τὰ ὀνόματα παραθέτει).

Ἀλλὰ καὶ τὴν ἀντικατάσταση τῶν ὀργάνων τῆς Ἀγγλικῆς «προστασίας» μὲ ντόπιους εἶχαν προβλέψει καὶ τὸ πῶς θ' ἀντιμετώπιζαν τὰ ἐπακόλουθα :

«...Τὴν Ἀστυνομίαν καὶ Δημοσίαν Ἀσφάλειαν οἱ ἐπαναστάται ἀνάθεσαν εἰς τὸν Ἰωάννην Θεοδ. Μεταξᾶν - Ἰακωβᾶτον. Ὡς εἰδικὸν περὶ τὰ τοιαῦτα, μὲ ἀπόλυτον ἐξουσίαν περὶ ἐκλογῆς τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων ἐκ τιμίων πολιτῶν. Ὅπως μὴ λάβωσι χώραν ἀταξίαι καὶ διαρπαγαί, αἵτινες συμβαίνουσι συχνάκις εἰς τὰς μεταπολιτεύσεις καὶ τὸ κίνημα λάβει ληστρικὸν χαρακτῆρα...».

Σχέδιο τοῦ ὁποίου δὲν ξέρει κανεὶς τί νὰ πρωτοθαυμάσῃ, ἀφοῦ πρόβλεπε ἀκόμα καὶ τὴ σύγχρονη ἐξέγερση τῶν ἐπαναστατῶν στὸ Ληξούρι, γιὰ τὴν πλήρη ἐπικράτηση τοῦ κινήματος:

«...Τὸ σημεῖον ἐπιτυχίας τοῦ ἐν Ἀργοστολίῳ κινήματος ἔμελλε ν' ἀναγγείλῃ εἰς Ληξούριον, ὅπως καὶ ἐκεῖ ἐκραγῇ συγχρόνως τὸ κίνημα, πυρσὸς μέγας καιόμενος ἐκ φρυγάνων ἐπὶ τοῦ λόφου, ἄνω τοῦ λιμενικοῦ φανοῦ τῶν Ἁγίων Θεοδώρων Ἀργοστολίου. εἰς θέσιν καλουμένην «Κοντὸ Πηγάδι» καὶ ὁρατὴν ἐκ Ληξουρίου πανταχόθεν...».

Ἀλλὰ καὶ τὸ πολεμικό τους σύνθημα μὲ τὶς λέξεις «Σταυρὸς Σωτῆρος» εἶχανε οἱ ἐπαναστάτες, ὅπως μᾶς βεβαιώνει ὁ ἱστορικός μας. Κι' ἀκόμα καὶ τὴ σύλληψη τοῦ κρατικοῦ πλοίου, ποὺ κατὰ τὴν 14ην Σεπτεμβρίου θὰ κατέπλεε στ' Ἀργοστόλι ἀπὸ τὴν Κέρκυρα, εἶχαν προβλέψει οἱ ἀξεπέραστοι σ' ὅλα τους ἡρωϊκοὶ καὶ σοφοί μας προγόνοι, ἀλλὰ ὅλα τοὺς τὰ γκρέμισε ἕνας δειλός!... Ὁ ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ κινήματος Νικόλαος Φωκᾶς ἢ Ρεπούμπλικας ποὺ τὴν τελευταία στιγμὴ ἢ θὰ δείλιασε ἢ θὰ μετάνοιωσε καὶ τὸ ἔστριψε γιὰ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα.

Η ΑΠΟΤΥΧΙΑ

Καὶ καταλήγει ὁ ἱστορικός μας Μαλάκης:

«...Γενικὴ σχεδὸν ἀποθάρρυνσις διεδέχθη τὸ πρὶν θάρρος καὶ τὴν τόλμην τῶν ἐπαναστατῶν, ὡς ἐκ τῆς διαγωγῆς τοῦ Νικολάου Φωκᾶ. Οὔτε πλοίαρχοι, οὔτε πλοῖα, οὔτε πληρώματα, οὔτε φορτηγίδες, οὔτε χωρικοὶ συνωμόται εὑρέθησαν εἰς τὰς θέσεις των τὴν ὁρισθεῖσαν ὥραν. Εἰ μὴ εὐάριθμοί τινες χωρικῶν ἐκ τῶν

ΓΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

μεμακρυσμένων ἐξοχῶν Σκάλας καὶ Ἐλειοῦ, ἀγομένων ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Μεταξᾶ - Λούτσου...».

Ἀλλὰ ἐμᾶς δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν τοῦ κινήματος ἡ ἀποτυχία, οὔτε τὰ αἴτια καὶ τὰ δυσάρεστα ἐπακόλουθα. Οὔτε ποὺ συμφωνοῦμε μὲ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Μαλάκη, ποὺ σὲ πολλὲς σελίδες του καταφαίνονται οἱ προσωπικές του συμπάθειες κι' ἀντιπάθειες. Ὁ θαυμασμός μας περιορίζεται στὸ μεγαλόπνοο καὶ παράτολμο σχέδιο ἐξεγέρσεως τῶν προγόνων μας γιὰ τὴν ἀποτίναξη τῆς Βρεταννικῆς τυραννίας, τὸν ὁποῖον καὶ ἐκφράζουμε μὲ συγκίνηση ἰδιαίτερη καὶ Κεφαλονίτικη περηφάνεια !

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΠΡΩΤΕΙΑ... ΑΡΡΕΝΟΓΟΝΙΑΣ

Ὅπως ἔγραψε κι' ὁ Γιάννης Β. Ἰωαννίδης στὸ περιοδικὸ «Πάνθεον» τῆς 28/1/1970, τὰ πανελλήνια πρωτεῖα... ἀρρενογονίας ἀνήκουνε στὴν Κεφαλονιά. Ὁ δὲ καρπερὸς σὲ γυιοὺς πατέρας ἦταν ὁ Ἀργοστολιώτης Εὐθύμιος Ζούλας. Μὲ τὸ στερνοπαῖδι τοῦ ὁποίου, τὸν Ἀλκιβιάδη, ὁ ὑποφαινόμενος ὑπῆρξε φίλος καὶ γείτονας. Ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης Ζούλας διατηροῦσε μὲ καμάρι καὶ περηφάνεια τὸ δίπλωμα ποὺ δόθηκε ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ τοῦ διαγωνισμοῦ στὸν πατέρα του καὶ τὸ ὁποῖο ὑπόγραφαν ὁ Παλαμᾶς, ὁ Δροσίνης, ὁ Βελλιανίτης καὶ ὁ Δαμβέργης. Ποὺ ἀποτελοῦσαν τὴν Ἐπιτροπὴ τοῦ διαγωνισμοῦ, ποὺ προκηρύχτηκε ἀπὸ κάποιο περιοδικὸ στὰ 1888 στὴν Ἀθήνα.

Διαγωνισμὸ ποὺ προκάλεσε πανελλήνιο σάλο, γιατί ἀπόκλειε τὰ θήλεα τέκνα τῶν πολυτέκνων, σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς τότε ἐποχῆς. Κατὰ τὸ ὁποῖον τὰ θηλυκὰ ἐθεωροῦντο σὰν παράσιτα τῆς οἰκογένειας καὶ ὑποδεέστερα ὄντα.

Ἀλλὰ ὁ σάλος τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν θηλέων εἶχε καὶ τὶς εὔθυμες νότες του. Γιατί ἐκτὸς ἀπὸ τὶς πανελλήνιες διαμαρτυρίες, ἄλλες κι' ἄλλοι πολύτεκνοι ζητοῦσαν παράταση ἀπὸ τὸ περιοδικὸ τοῦ διαγωνισμοῦ, γιατί οἱ γυναῖκες τους ἤτανε ἐτοιμόγεννες. Γεγονὸς ποὺ τὸ σατίρισε κι' ὁ Σουρῆς στὸν περίφημο «Ρωμηό» του, δημοσιεύοντας τὸ χαριτωμένο του εὔθυμο πρὸς τὴν Ἐπιτροπή :

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

...Ζητοῦμεν δὲ παράτασιν
ἄλλους ἐννέα μῆνας,
ἀπὸ τὰς Θήβας, τὸν Μωρηὰ
καὶ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας.
Νὰ συμπληρώσουμε καλὲ
μ' ἕνα μονάχα... πήδημα,
τὸν ἀριθμὸ τῶν τέκνων μας
μὲ δίδυμα καὶ τρίδυμα!

Ἀλλὰ κι' ἕνας Κεφαλονίτης ἐγκαταστημένος στὴν Κηφισιὰ σκάρωσε στὴν Ἐπιτροπὴ τοῦ διαγωνισμοῦ μιὰν ἀμίμητη φάρσα, μὲ τὴν ὁποίαν γέλασαν οἱ τότε Πανέλληνες.

Λεγότανε Λεωνίδας Κρεμμύδας κι' εἶχε χοιροστάσιο στὴν Κηφισιά. Πῆγε δὲ στὰ γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ καὶ πῆρε μὲ μιὰ καρότσα τὸν Βελλιανίτη, τὸν Δροσίνη, τὸν Δαμβέργη καὶ τὸν Παλαμᾶ καὶ τοὺς κουβάλησε στὴν Κηφισιά, γιὰ νὰ δοῦνε καὶ νὰ μετρήσουνε τὰ ἄρρενα τέκνα του. Μὲ τὸ δικαιολογητικὸ πὼς ἀδυνατοῦσε νὰ βγάλη γιὰ τοὺς... 22 γυιούς του τ' ἀπαιτούμενα τῆς γεννήσεως πιστοποιητικά.

Καὶ καταλαβαίνετε τὸ τί ἐπακολούθησε σὰν παρουσίασε στὴν Ἐπιτροπὴ τὰ 22 γουρουνόπουλα ποὺ γέννησε ἡ γουρούνα του!...

Ἀλλὰ ὁ θυμὸς κι' ἡ ἀγανάκτηση τῶν Σοφῶν Μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀμέσως κατάπεσαν, ὅταν ὁ φαρσὲρ Κεφαλονίτης Κρεμμύδας τοὺς ὡδήγησε στοῦ σπιτιοῦ του τὴν τραπεζαρία καὶ τοὺς πρόσφερε νὰ κατασπαράξουν τὸ ροδοψημένο εἰκοστὸ τρίτο γουρουνόπουλο κι' ἀδελφάκι τους, ψιθυρίζοντας:

—Φάτε, πιῆτε καὶ συμπαθῆστε με γιὰ τὴ φάρσα μου.

Οἱ δὲ σοφοὶ ἐτίμησαν ἐπάξια τὸ τραπέζι του καὶ γύρισαν στὴν Ἀθήνα μὲ τὴν καρότσα τοῦ Κρεμμύδα, τραγουδώντας καντάδες Κεφαλονίτικες.

Ὅσο γιὰ τὸν πανελλήνιο τῆς... ἀρρενογονίας διαγωνισμό, μόνον ὁ Κεφαλονίτης Εὐθύμιος Ζούλας παρουσίασε πιστοποιητικὸ μὲ δέκα γυιοὺς στὴ ζωὴ καὶ κέρδισε τὰ ΠΡΩΤΕΙΑ.

Πιστοποιητικὸ ποὺ τὸ εἶχε κορνιζαρισμένο στὸ σαλόνι του ὁ μακαρίτης φίλος μου Ἀλκιβιάδης Ζούλας καὶ τὸ ἐπεδείκνυε ὑπερηφανευόμενος γιὰ τοὺς καρπερούς του κι' ἀρρενογόνους γεννήτορες. Τοῦ ὁποίου τὸ κείμενον σᾶς παραθέτουμε, γιατί ὑπάρχουν ... Θωμάδες καὶ ἄπιστοι :

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Δήμαρχος Κρανίων (Ἀργοστολίου)

Πιστοποιεῖ

ὅτι ὁ Εὐθύμιος Ζούλας, δημότης τοῦ ὁποίου προϊστάμεθα Δήμου, ἔχει τὰ ἑξῆς τέκνα: Κωνσταντῖνον ἐτῶν 35, Νικόλαον 34, Ἀλέξανδρον 32, Παναγιώτην 30, Γεώργιον 25, Γεράσιμον 24, Δημήτριον 20, Διονύσιον 15, Χαράλαμπον 13 καὶ Ἀλκιβιάδην 10, ἐκ μιᾶς συζύγου.

Ἀργοστόλιον 24 Ὀκτωβρίου 1888

Ὁ Δήμαρχος

Γ. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Κι' εἴμαστε βέβαιοι ὅτι θὰ ὑπάρχουν ἀκόμα στὴ ζωὴ κάμποσοι Ἀργοστολιῶτες ποὺ θὰ θυμοῦνται τὸν σιὸρ Ἀλκιβιαδάκη τὸν

ΑΛΚΙΒΙΑΔΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ζούλα, πού καθότανε στὸ μονώροφο σπίτι του, ἀντίκρυ στὴν παλὰ τοῦ Ἀργοστολιοῦ Νομαρχία καὶ θὰ εἴδανε μὲ τὰ μάτια τους τὸ πιστοποιητικὸ τοῦ Δημάρχου, πού χάρισε στὸ νησί μας τὰ Πανελλήνια τῆς ἀρρενογονίας κι' ἀπὸ τὴν ἴδια μάνα ΠΡΩΤΕΙΑ!

Η ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΜΑΣ

«ΑΡΓΟΣ ὁ (Μυθ.) ὁ κύων τοῦ Ὀδυσσέως, ὁ ἀναγνωρίσας αὐτὸν μετὰ τὴν ἐκ Τροίας ἐπιστροφήν του».

Αὐτὰ λιγόλογα βρίσκουμε ν' ἀναγράφωνται σ' ὅλα τὰ Ἐγκυκλοπαιδικὰ Λεξικά. Τὰ ὁποῖα καὶ μᾶς βεβαιώνουν ὅτι ὁ πιστὸς σκύλος τοῦ Ὀδυσσέα, πού τὸν ἀναγνώρισε κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του στὸν τόπο μας, λεγότανε ΑΡΓΟΣ.

Βέβαια, ὑπάρχουν οἱ πάμπολλες ἀπόψεις καὶ ἐκδοχές, τὶς ὁποῖες ἀναγράφουνε οἱ ἱστορικοί μας, γιὰ τὴν ὀνομασία τῆς πρωτεύουσας τοῦ νησιοῦ μας. Ἀλλ' ὅλοι συλλογισμοὺς καὶ πιθανότητες κάνουμε, γιὰ τὴν προέλευση τῆς λέξεως ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ. Καὶ περιττεύει, νομίζουμε, νὰ ἐπαναλάβουμε τὰ ἀναγραφόμενα παρὰ τούτων, ἀφοῦ μὲ ὅσα ἔχουν ὑποστηρίξει δὲν κατώρθωσαν νὰ μᾶς πείσουν, ἀπὸ ποῦ πῆρε τὴν ὀνομασία της ἡ πόλις τοῦ Ἀργοστολιοῦ καὶ εἶναι ἀνεξήγητο ἀκόμα καὶ τὸ Κεφαλονίτικο τοῦτο... μυστήριο!

Στὰ ὅσα λοιπὸν γιὰ τὴν ἐξήγηση τοῦ... μυστήριου ἀνάγραψαν ὁ Λοβέρδος, ὁ Πινιατῶρος, ὁ Μαζαράκης, ὁ Τσιτσέλης, ὁ Μηλιαράκης κι' οἱ ἄλλοι Ἕλληνες καὶ ξένοι ἱστορικοί, δὲν βλάπτει νὰ προσθέσουμε καὶ ἄλλες δυὸ ἀπόψεις. Τοῦ σοφοῦ κι' ἀλησμόνητου φιλόλογου Γεωργίου Χοϊδᾶ καὶ τοῦ ἱστορικοῦ μας καὶ λαογράφου Εὐαγγέλου Καρούσου, ἀπὸ τὴ Σάμη.

Καὶ οἱ ὁποῖοι πρέσβευαν κι' ὑποστήριζαν ὅτι ἡ τωρινὴ πρωτεύουσα τῆς Κεφαλονιᾶς τὸ Ἀργοστόλι, ὀφείλει τὴν ὀνομασία της στὸν πιστὸ σκύλο τοῦ Ὀδυσσέα, στὸν Ἄργο.

«...Εἰκασίες, μᾶς δίδασκε ὁ Χοϊδᾶς, εἶναι τὰ ὅσα ἔχουν ἀναγραφῆ περὶ τῆς ὀνομασίας τοῦ Ἀργοστολίου. Εἰκασίες ἀστήρικτες καὶ γιὰ τοῦτο ἀπίθανες».

Καὶ κατάληγε ὁ σοφός μας γυμνασιάρχης:

«...Εἰς τὰς ὁποίας, ἂς μοῦ συγχωρήσετε νὰ προσθέσω καὶ τὴν κατὰ λογικὴν ταπεινήν μου ἐξήγησιν. Ἐφ' ὅσον ὁ πιστὸς τοῦ Ὀδυσσέως ἐλέγετο ΑΡΓΟΣ, γιατί νὰ μὴ παραδεχθοῦμε ὅτι εἰς τοῦτον ὀφείλεται ἡ ὀνομασία τῆς σημερινῆς πρωτευούσης τῆς νήσου μας;».

Ἐξήγηση τοῦ Χοϊδᾶ, τὴν ὁποίαν ὑποστήριξε καὶ ἀνάγραψε στὴν ἐφημερίδα «Ἀναμόρφωσις» τοῦ Ἀργοστολιοῦ ὁ ἱστορικὸς καὶ λαογράφος ἐκ Σάμης Εὐάγγελος Καρούσος.

Ἀπόψεις τοῦ Χοϊδᾶ καὶ Καρούσου πού παράσυραν καὶ ξένους ἀρχαιολόγους νὰ ἀναζητήσουν ἐπὶ τῆς νήσου μας τὴν ἕδραν τοῦ θρυλικοῦ Ὀδυσσέα.

Ἀλλὰ οὔτε ἔχουμε κάμει ἰδιαίτερες ἔρευνες, οὔτε ὁ «Φανός» μας εἶναι σὲ θέση νὰ λύση τ' ἄλυτα τοῦ νησιοῦ μας ἀρχαιολογικὰ θέματα. Γιὰ τοῦτο καὶ σᾶς παραθέτουμε τὶς γνῶμες τοῦ Χοϊδᾶ καὶ Καρούσου, πού μπορεῖ στοὺς πολλοὺς νὰ εἶναι καὶ ἄγνωστες, ἀπὸ ἡμᾶς ἀσχολίαστα. Κι' εἴθε σύντομα οἱ ἐρευνητὲς τῆς ἱστορίας τοῦ τόπου μας ἢ ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη νὰ φωτίσουν ἄπλετα αὐτὰ τὰ σκοτάδια μας.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑ

Ἔτσι τὸ λέγανε οἱ παλαιοὶ τὸ διώροφο μισογκρεμισμένο σπίτι πού βρισκότανε πιὸ πάνω ἀπὸ τὸ προσεισμικὸ Ἀργοστολιώτικο Γυμναστήριο. Κι' ὅποιος λέει περνοῦσε κοντὰ τὰ μεσάνυχτα ἄκουγε νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὰ χαλάσματα κάποιους ἤχους κιθάρας, πού συνώδευαν τοῦ βρυκόλακα τὸ τραγούδι. Ἦταν τὸ καταραμένο Ἀργοστολιώτικο ἀρχοντικὸ τοῦ κόντε Φουσέκη ποῦχε δέσει χειροπόδαρα τὴν ἀγαπημένη του Ἐρασμία καὶ τὴν εἶχε ψήσει ὁ ἴδιος στὸ φοῦρνο. Καὶ γιὰ νὰ μὴ ἀκούγωνται τὰ οὐρλιαχτά της, ἔπαιζε τὴν κιθάρα του καὶ τραγουδοῦσε ἄγρια μὲ τὴ βαρυτονάλε φωνή του, μέχρι πού ἡ ἄτυχη γίνηκε στάχτη στὶς φλόγες τοῦ φούρνου.

Θρῦλος καὶ ἱστορία, πού μᾶς ἀφηγοῦντο οἱ παλαιοὶ κάνοντας τὸ σταυρό τους μὲ τρόμο καὶ καταλήγοντας μὲ κατάρες γιὰ τὴν ψυχὴ τοῦ βρυκόλακα κόντε Φουσέκη.

Ἤτανε, λέγανε, γαλαζοαίματος ἄρχοντας ὁ τρισκατάρατος κόντες Γερόλυμος ὁ Φουσέκης. Μὲ πλούτη, μὲ κτήματα καὶ μὲ εἰσοδήματα, πού τοῦ ἐπιτρέπανε νὰ ταξιδεύη καὶ νὰ γλεντοκοπάη συνέχεια στὴν Εὐρώπη. Γιὰ τοῦτο καὶ δὲν παντρεύθηκε, παρ' ὅτι ἤταν ὀμορφόπαιδο κι' ἀρχοντόπουλο, παρὰ ἀσώτευε ὁλόζωα στὰ Παρίσια, στὶς Ρῶμες καὶ στ' ἄλλα κέντρα τῆς ἀκολασίας καὶ τῶν ὀργίων. Μέχρι πού τὰ μαλλιά του ἀσπρίσανε, τὸ κορμί του καμπούριασε, τὰ χέρια του ἀρχίσανε πιὰ νὰ τρέμουν. Κι' ἀναγκάσθηκε νὰ καθηλωθῆ στὸ διώροφο παλατάκι του καὶ νὰ διακόψη τὰ ὀργιαστικά του γλέντια καὶ τὰ Εὐρωπαϊκά του ταξίδια γιὰ ἀσωτεῖες. Κι' ἔζησε, λένε, τὰ στερνά του χρόνια στ' ἀρχοντικό του σὰν καλὸς χριστιανός, κάνοντας συχνὰ καὶ φιλανθρωπίες καὶ πηγαίνοντας ταχτικὰ στὴν ἐκκλησιά του. Τόσο ἠθικά, χριστιανικὰ καὶ φιλάνθρωπα, π' ἄρχισαν οἱ Ἀργοστολιῶτες νὰ πιστεύουνε πὼς ἀσκήτευε κι' ἅγιαζε... μετανοιωμένος γιὰ τὴν ἀκόλαστη ζωὴ τῶν ὀργίων πού χάρηκε.

Ἀλλὰ ὁ σατανᾶς πού φώλιαζε στὴ φιλήδονη καὶ καταραμένη

ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ψυχή του, δὲν τὸν ἄφησε νὰ κλείση τὰ μάτια του χωρὶς ὄργια κι' ἀκολασίες. Κι' ὁ ξεμωραμένος βρωμόγερος ξετρελλάθηκε ἀπὸ ἀνικανοποίητο ἔρωτα γιὰ τὴ δεκαεξάχρονη πανέμορφη κορούλα τῆς χήρας παραδουλεύτρας ποὺ δούλευε στὸ παλάτι του. Ὅμως ἡ φτωχούλα κι' ὁλόδροση Ἐρασμία ἀρνήθηκε τὰ δῶρα του καὶ τὶς βρωμερές του προτάσεις καὶ μάλιστα τὰ ἐξομολογήθηκε ὅλα στὴ φτωχή της μανούλα. Ποὺ σὰν καλὴ καὶ τίμια μάνα, παραιτήθηκε ἀπὸ τὴ δουλειά του καὶ δὲν ξαναπάτησε στὸ παλάτι του.

Γεγονὸς ποὺ ξετρέλλανε τὸν ἐρωτευμένον κι' ἀκόλαστον ἄρχοντα, σὲ τέτοιο σημεῖο ποὺ ὁ ἑβδομηντάχρονος παραλυμένος νὰ τὴ ζητήση ἀπὸ τὴ μητέρα της γιὰ νόμιμη σύζυγο. Καὶ κάνοντας τὴ σκέψη ἡ χήρα καὶ θεόφτωχη μάνα τῆς πεντάμορφης δεκαεξάχρονης Ἐρασμίας, πὼς ἡ κορούλα της θὰ ἐξασφάλιζε τὰ πλούτη τοῦ κόντε Φουσέκη καὶ πὼς λίγα χρόνια θὰ ζοῦσε, τὴν ἀνάγκασε νὰ δεχτῆ τὸ στεφάνι τοῦ γάμου. Γιατί τότε καὶ τὰ κορίτσια, ἀλλὰ καὶ τ' ἀγόρια παντρευόντουσαν σύμφωνα μὲ τὶς ἐπιθυμίες τῆς μάνας καὶ τοῦ πατέρα τους.

Ὅμως, ἡ θεόμορφη Ἐρασμία ἀγαποῦσε κρυφὰ ἀπὸ τὴ μάνα της ἕνα συνομήλικο φτωχόπαιδο γειτονόπουλο, ποὺ δὲν ἔπαψε καὶ μετὰ τὸν γάμο της νὰ τὸ βλέπη. Καὶ μιὰ νύχτα ἄγρια Γεναριάτικη, ποὺ ὁ βρωμόγερος ξύπνησε καὶ τὴν ἀντίκρυσε στὴν ταράτσα νὰ φιλιέται μὲ τὸν ἀγαπημένο της, οὔτε τὴν κυνήγησε, οὔτε ἔκαμε πὼς ἀντιλήφθηκε τὴν ἀπιστία της.

Ἀλλὰ τὴν ἄλλη νύχτα κατέβηκε κι' ἄναψε στὸ ὑπόγειο τ' ἀρχοντικοῦ του τὸν φοῦρνο. Κι' ὅπως ἡ ἄτυχη παιδούλα κοιμώτανε, τὴν ἔδεσε χειροπόδαρα, τὴν φίμωσε, τὴν ἔσυρε ἀπὸ τὶς σκάλες καὶ τὴν ἔχωσε ὁλοζώντανη στὸν πυρωμένο του φοῦρνο. Καὶ παίρνοντας τὴν κιθάρα του, ἄρχισε νὰ τραγουδάη μὲ τὴ βαρυτονάλε φωνή του ἄριες ἀπὸ ὄπερες, ξεσπώντας κάθε τόσο σ' ἄγρια γέλια.

Εἶχαν πάρει βόλτα τὰ μυαλά του ἀπὸ τὴν ἀπάνθρωπη πράξη του, χωρὶς καὶ νὰ ἐπανέλθουν στὰ λογικά τους. Βέβαια, τὰ ἐγκλήματα τῶν τότε ἀφεντάδων ἡ δικαιοσύνη ἀναγκαστικὰ τὰ παράβλεπε, κι' ἔτσι ἔμεινε ἀτιμώρητος γιὰ τὸ φρικιαστικό του ἔγκλημα. Ἂν ὅμως οἱ ἄνθρωποι δὲν τιμωροῦν, ὑπάρχει τοῦ Θείου ἡ τιμωρία. Κι' ἐνῶ κάθε νύχτα κοντὰ τὰ μεσάνυχτα, οἱ γείτονες τοῦ κόντε Φουσέκη τὸν ἄκουγαν νὰ παίζη τὴν κιθάρα του καὶ νὰ τραγουδάη, στὶς σαράντα μέρες, δὲν ξανάκουσαν τὴν ἀγριοφωνάρα του καὶ τὴν κιθάρα του. Ἡ τρέλλα του καὶ ἡ θεία του τιμωρία τὸν ἀνάγκασαν ν' ἀνοίξη τὶς φλέβες του. Καὶ τὴν ἑπομένη τὸν βρήκανε νεκρὸ στὸ κρεββάτι του, νὰ ρουφάη τὸ ἴδιο τὸ αἷμα του ἀπὸ τὶς φλέβες του.

Ὅμως, ὅπως μᾶς λέγανε οἱ παλαιοί, ὅποιος περνοῦσε μεσάνυχτα ἀπὸ τοῦ βρυκόλακα τὸ παλάτι ἄκουγε τὴν κιθάρα του καὶ

τὸ τραγούδι του. Μέχρι ποὺ οἱ σεισμοὶ τὸ συντρίψανε ἀπὸ τὰ θεμέλια καὶ ξεχάσθηκε κι' ἡ ἄγρια τούτη ἀφήγηση ἢ κι' ἴσως ἕνας ἀκόμη τοῦ τόπου μας ἀπαίσιος θρῦλος.

ΕΝΑ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΘΙΜΟ ΠΟΥ ΕΞΕΛΙΠΕ

Στὸ Ἀργοστολιώτικο πρῶτο Θέατρο τοῦ Ἀλέξανδρου Σολωμοῦ καὶ στὸ δεύτερο τοῦ ἱστορικοῦ Κεφαλονίτικου «Κέφαλου», ποὺ λειτούργησαν συνεχῶς ἀπὸ τὸ 1827 μέχρι τὸ 1941, δὲν ἐνεφανίζοντο μπουλούκια θεατρικά, κάνοντας σὰν τὰ σημερινὰ διήμερες ἢ τριήμερες θεατρικὲς κρουαζιέρες.

Ἀλλὰ στὸ «Θέατρο Σολωμοῦ» καὶ στὸν «Κέφαλο» ἐμφανιζόντουσαν πολυπρόσωπες κυρίως Ἰταλικὲς μελοδραματικὲς κομπανίες, ποὺ παίζανε συνέχεια, ἀπὸ τὶς ἀρχὲς Ὀκτωβρίου μέχρι καὶ τὸ βράδυ τῆς Καθαρῆς Δευτέρας τοῦ ἑπόμενου χρόνου. Ἤτοι συνέχεια 5—6 μῆνες μὲ ρεπερτόριο ἐπαναλαμβανόμενο ἀπὸ 6—8 ὄπερες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἦταν ἡ μία ἢ καὶ δύο μποῦφες (=κωμικές). Καὶ τὶς ὁποῖες παρακολουθοῦσαν οἱ μουσοτραφεῖς μας πρόγονοι χωρὶς καὶ νὰ τὶς βαρυῶνται ἐπαναλαμβανόμενες, οἱ μὲν πλούσιοι σὰν ἀμπονάτοι, προπληρώνοντες μάλιστα γιὰ τὶς πεντάμηνες ἢ κι' ἑξάμηνες παραστάσεις τὰ εἰσιτήρια, ὁ δὲ λαός, τὸ λεγόμενο «πόπολο», ἀκόμα κι' ἀπὸ τὸ ὑστέρημα τοῦ ψωμιοῦ του.

Ἀλλὰ γι' ἀλλοῦ ξεκινήσαμε καὶ γι' ἀλλοῦ μᾶς παράσυραν τὰ ὄμορφα κι' ἀξιοθαύμαστα θεατρικὰ καὶ μουσικὰ προτερήματα τῶν ἀλησμόνητων μουσοτραφῶν μας προγόνων. Γιατί τὸ θέμα μας εἶναι πὼς στὴ στερνὴ παράσταση τῆς κάθε μελοδραματικῆς κομπανίας, ποὺ ἐμφανιζότανε πολύμηνα στὰ θεατράκια τοῦ τόπου μας, τόσον οἱ καλλιτέχνες, ὅσον καὶ τὸ κοινὸν εἶχαν δικαίωμα νὰ κάνουνε ὅ,τι θέλουνε. Ἦταν ἡ λεγόμενη «ἀποχαιρετιστήριος» παράσταση τοῦ κάθε θίασου, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας καὶ οἱ θεατὲς καὶ οἱ ἠθοποιὶ μποροῦσαν νὰ κάνουνε ὅ,τι θέλουνε ἐκτὸς προγράμματος. Ἔθιμο ποὺ διατηρήθηκε στὰ Κεφαλονίτικα θέατρα μέχρι καὶ τὰ χρόνια τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πόλεμου κι' ἡ «ἀποχαιρετιστήριος» παράσταση ἀποτελοῦσε τὴν πιὸ πικάντικη κι' εὔθυμη θεατρικὴ βραδυὰ τοῦ νησιοῦ μας.

Ἡ δὲ καθαρὴ Δευτέρα, ποὺ τέλειωναν οἱ συνεχεῖς καὶ πολύμηνες παραστάσεις, ἔμοιαζε μὲ τὴν τωρινὴ παράσταση τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων, ποὺ λήγουνε τὰ συμβόλαια τῶν ἠθοποιῶν μὲ τοὺς θεατρικούς τους ἐπιχειρηματίες. Ἦταν ἡ λήξη, ἂς ποῦμε, τῶν θεατρικῶν συμβολαίων καὶ μιὰ καὶ οἱ παραστάσεις διάρκεσαν τόσο μακρὺ χρονικὸ διάστημα, μποροῦσαν κι' οἱ θεατὲς καὶ οἱ καλλιτέχνες νὰ τὸ... γλεντήσουνε, κατὰ τὸ στερνὸ βράδυ.

Καὶ νὰ μερικὲς σκηνές, ἐκτὸς προγράμματος, ποὺ λάβανε

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

χώραν στὰ Κεφαλονίτικα θέατρα κατὰ τὶς λεγόμενες «ἀποχαιρετιστήριες» παραστάσεις :

Σὲ ἀποχαιρετιστήρια τῆς ὄπερας τοῦ «Ριγκολέττου» βραδυά, ὅπως ἀκούστηκε τὸ τραγούδι «Φτερὸ στὸν ἄνεμο», τσουβάλια φτερὰ ἀπὸ κόττες κι' ἀπὸ πουλιά, ἀδειάσθηκαν ἀπὸ τὴ γαλαρία τοῦ «Κέφαλου» ἐπὶ τῆς πλατείας καὶ τῆς σκηνῆς.

Ἀλλὰ καὶ στὰ πρόσφατα χρόνια πολλὰ τέτοια πικάντικα ἀπολαύσαμε οἱ πιὸ παλαιοὶ κατὰ τὶς «ἀποχαιρετιστήριες» παραστάσεις. Μὲ πάμπολλες τὶς ἔξυπνες καὶ πικάντικες ἀναμνήσεις, ἀπὸ τὶς ὁποῖες καὶ σᾶς σερβίρουμε μόνον δύο.

Τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ Ἰάγος πρόδιδε τὴ Δυσδαιμόνα ἀκούσθηκε μιὰ φωνὴ ἀπὸ τὴν πλατεῖα:

—Μωρὲ εἶσαι πιὸ ραδιοῦργος καὶ κουτσομπόλης ἀκόμα κι' ἀπὸ τὴν ἀξιολάτρευτη πεθερούλα μου!

Καὶ τὴ βραδυὰ ποὺ ὁ κοντόσωμος καὶ λιγνὸς Νώντας Χέλμης παρίστανε στὴ σκηνὴ τὸν πεινασμένο δημόσιον ὑπάλληλο, νὰ τρέμη καὶ νὰ παραπέη νὰ πέση κάτω ἀπὸ τὴν πεῖνα του, δυὸ ἀξέχαστες κι' ἀμίμητες ἐμφανίσεις πραγματοποιήθηκαν ἀπὸ τὶς δυὸ κουΐντες.

Ἕνας Ἀργοστολιώτης βγῆκε ἀπὸ τὴ δεξιὰ κουΐντα τοῦ «Κέφαλου» κρατώντας στὰ χέρια του μιὰ κατσαρόλα μὲ φασουλάδα. Κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη κουΐντα ἕνας ἄλλος, κρατώντας ἕνα δεμάτι σανοῦ, γιὰ νὰ τοῦ χορτάσουν τὴν πεῖνα του.

Ἀλλὰ καὶ ἡ... συναδελφικὴ ἀποχαιρετιστήρια ἐκδήλωση οὐδέποτε κι' ἔλειπε.

Καὶ πρὶν ἀκόμα ἀπὸ εἴκοσι περίπου χρόνια, ὅπως βγῆκε ἡ τραγουδίστρια γιὰ νὰ πῆ τὰ τραγούδια της, ἕνας συνάδελφός της παρουσιάσθηκε ἐκτὸς προγράμματος ἐπὶ σκηνῆς καὶ ζύγωσε μπροστά της εἰς τὸ μικρόφωνο καὶ τῆς πρόσφερε ἕνα... ψάρι!...

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΟΡΤΗΓΟ ΑΤΜΟΠΛΟΙΟ

Ἄλλη μιὰν ἱστορικὴ ἀποκάλυψη ὀφείλουμε στὸν Θιακὸ συγγραφέα κι' ἐφοπλιστὴ Ὄθωνα Σταθᾶτον. Ποὺ χαρίζει στὰ νησιά μας τὰ π ρ ω τ ε ῖα γιὰ τὴ διάπλευση τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ ἀπὸ τὸ ΠΡΩΤΟ Ἑλληνικὸ φορτηγὸ ἀτμόπλοιο, ποὺ μάλιστα ἔφερνε τὸ ὄνομα τῆς πατρίδας τοῦ θρυλικοῦ Ὀδυσσέα. Ἀποκάλυψη ποὺ δημοσιεύθηκε κατὰ τὸ 1938 στὸ «Κεφαλ. Ἡμερολόγιο» τοῦ Σ. Σκηνιωτάτου, χωρὶς ὣς τὰ σήμερα νὰ τὴν διαψεύση κανένας. Κι' ἀφοῦ ἄλλοι δὲν παρουσιάσανε καὶ γι' αὐτὰ τὰ ΠΡΩΤΕΙΑ τοὺς τίτλους τους, δικαιωματικὰ ἀνήκουνε στὴν Ἰθάκη μας. Καὶ νὰ ἡ σχετικὴ τοῦ Σταθάτου σελίδα:

«Ἡ συστηματικὴ ἀνάπτυξις τῆς Ναυτιλίας τῆς Ἰθάκης χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1809, ὁπότε, καταληφθείσης τῆς νήσου ὑπὸ τῶν Ἄγγλων, ἡ Ναυτιλία αὐτῆς εὗρε προστασίαν ἐνεργὸν καὶ ὑποστήριξιν...».

Κι' ἔχει δίκηο ἀπόλυτα ὁ Σταθᾶτος νὰ σημειώνη τὸ 1809, γιατί τὸν χρόνο τοῦτον κατακτηθήκανε ἡ Κεφαλονιὰ καὶ ἡ Ἰθάκη ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους, ἐνῶ οἱ ἱστορικοί μας σημειώνουν πὼς τὰ Ἑπτάνησα παραμείνανε ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴ «προστασία» ἀπὸ τὸ 1815 μέχρι τὸ 1864. Προσθέτοντας στὰ ὅσα ἀναφέρει ὁ Σταθᾶτος, ὅτι τὰ Κεφαλονίτικα καὶ τὰ Θιακὰ καράβια, μὲ ὑψωμένο στὰ κατάρτια τους τὸ σύμβολο τῆς Θαλασσοκράτειρας, ἄρχισαν ἀπὸ τὸ 1809 νὰ ὀργώνουν τὶς θάλασσες. Ἀλλ' ἂς ἐπανέλθουμε στὴν ἀποκάλυψη τοῦ Σταθάτου, ποὺ γράφει :

«Εἶμαι εὐτυχής, δυνάμενος νὰ μνημονεύσω ἐδῶ, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1871, ὅτε ἀνεφαίνετο ἡ ἀτμήρης ναυτιλία καὶ ἤρξατο ἡ δι' αὐτῆς ἀντικατάστασις τῶν ἱστιοφόρων πλοίων, συνετέλεσα καὶ ἐγὼ ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μου μετὰ τοῦ Ἀντωνίου Θεοφιλάτου καὶ ἑνὸς Ἀγγλικοῦ οἴκου τοῦ Σάντερλαντ, εἰς τὴν νέαν προοδευτικὴν ἐξέλιξιν, διὰ τῆς ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ τοῦ ΠΡΩΤΟΥ Ἑλληνικοῦ φορτηγοῦ ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΥ, ὀνομασθέντος «ΙΘΑΚΗ». Τὸ ἀτμόπλοιον αὐτό, τὸ ὁποῖον ΠΡΩΤΟΝ διέπλευσε τὸν Ὠκεανόν, εἶχε χρωτητικότητα 1.550 τόννων, τὸ γεγονὸς δὲ ἐθεωρήθη ΜΕΓΑ κατόρθωμα, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην».

Αὐτὰ γιὰ τὸ πρῶτο ἑλληνικὸ ἀτμόπλοιο ποὺ διάπλευσε τὸν Ὠκεανὸ μᾶς βεβαιώνει ὁ ἱστορικός μας. Κι' ἂν ἄλλοι ξέρουνε κάποιο ἄλλο Ἑλληνικὸ φορτηγὸ καράβι, ποὺ νὰ διεκδικῆ τὰ πρωτεῖα ἀπὸ τὸ «ΙΘΑΚΙ», ἂς μᾶς παρουσιάσουν τὰ ντοκουμέντα. τους.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Γιὰ νὰ ξέρουν οἱ τωρινοὶ καὶ γιὰ τὸν ἱστορικὸ τοῦ μέλλοντος

Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ κάμω καμμιὰν ἐπίδειξη. Οὔτε ἐπιζητῶ συγχαρητήρια κι' ἐπιβραβεύσεις. 'Αλλ' ἐπειδὴ καὶ τώρα ἀκόμα ποὺ ζῶ καὶ ὑπάρχω, ἀκούω νὰ παραποιοῦνται καὶ ν' ἀποδίδωνται σ' ἄλλους τὰ ΕΡΓΑ ποὺ ξεκίνησαν ἀπὸ τὴ σκέψη μου, τὰ ὁποῖα καὶ ΠΡΩΤΟΣ ὑπέδειξα κι' ἀγωνίσθηκα γιὰ τὴν πραγματοποίησή τους στὸν τόπο μας, ἀναγκάζομαι νὰ παραθέσω ἐδῶ μερικά... Καὶ γιὰ μίμηση ἀπὸ τοὺς ἐρχόμενους καὶ γιὰ τὸν μέλλοντα ν' ἀσχοληθῆ μὲ τὰ τοπικὰ θέματα τοῦ νησιοῦ μας.

Ὁ «Κοινωνικὸς Συνεργατικὸς Σύλλογος 'Αργοστολίου», μὲ τὴν τότε φωτοδότρα γιὰ τοὺς ἐργαζόμενους καὶ ἀγράμματους «Νυκτερινὴ Σχολή» του, ἐπανασυσταθήκανε καὶ λειτουργήσανε κατὰ τὴν περίοδο 1933—1940 μὲ δική μου πρωτοβουλία καὶ μὲ τὴν ἐνίσχυση τοῦ «Βαλλιάνειου Κληροδοτήματος». Πρωτοστάτησα γιὰ τὸ «Μνημεῖο τῶν Ριζοσπαστῶν», ποὺ τιμᾶται στὴν πόλη μας κάθε 21 Μαΐου καὶ μᾶς θυμίζει τοὺς ὡραίους ἀγῶνες τῶν προγόνων μας γιὰ τὴν ἀποτίναξη τῆς Βρεταννικῆς τυραννίας καὶ τὴν Ἕνωση τῆς Ἑπτανήσου μὲ τὴν Μητέρα Πατρίδα.

'Από τὸν ὑποφαινόμενο ξεκίνησε ἡ ἰδέα καὶ μὲ ἠθικὲς καὶ ὑλικὲς θυσίες πραγματοποίησα τὴν ἵδρυση τοῦ μοναδικοῦ ἀθλητικοῦ καὶ ποδοσφαιρικοῦ Σωματείου μας στ' 'Αργοστόλι, τοῦ ἱστορικοῦ «'Ολυμπιακοῦ» μας, γιὰ τὴν ἠθικὴ καὶ σωματικὴ διαπαιδαγώγηση τῆς ἀθλουμένης Νεολαίας τῆς νήσου μας. Ποὺ τοῦ χρόνου τὸν 'Απρίλη μπαίνει στὰ ΣΑΡΑΝΤΑ του χρόνια καὶ πρὸς τιμήν του, εἶναι τὸ μόνο Σωματεῖο τοῦ τόπου μας ποὺ ἀναγνώρισε τὴν προσφορά μου καὶ μὲ τίμησε σὰν ἰσόβιον ἐπίτιμον πρόεδρον κι' ἱδρυτή του.

Μ' ὅλες μου τὶς δυνάμεις ἀγωνίσθηκα γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση τῶν νησιῶν μας μὲ τὴν πέννα μου καὶ τὶς παρουσίες μου σ' ἁρμόδιους καὶ... ἀναρμόδιους, μετὰ τὴν λαίλαπα τῶν σεισμῶν τοῦ 1953. Ὄχι μόνον γιὰ νὰ ξαναχτισθοῦνε τὰ σπίτια μας καὶ γιὰ νὰ ξαναφκιασθοῦνε οἱ δρόμοι μας κι' ὅσα ἄλλα μᾶς γκρέμισεν ὁ Ἐγκέλαδος, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν πνευματική μας ἀνοικοδόμηση. Συντάξας καὶ προτείνας τὸ Καταστατικὸ καὶ τὴ σύσταση «Πνευματικοῦ Σωματείου» στὸν τόπο μας, γεγονὸς τὸ ὁποῖον μνημόνευσε κι' ὁ τότε ὑφυπουργὸς 'Ανοικοδομήσεως κ. Χρῆστος Εὐαγγελᾶτος, πρόσφατα στὴν ἐφημερίδα «Ἔθνος τῆς Χιλῆς», τὴν ὁποίαν ἐκδίδει ὁ μεγάλος μας εὐεργέτης καὶ Γενικὸς Πρόξενος κ. Γαβρίλης Μουστάκης, στὴ μακρυνὴ ξενητειά, προβάλλοντας τὴν Κεφαλονιά μας καὶ τὴν Ἑλλάδα μας.

Δυὸ μῆνες μετὰ τοὺς σεισμοὺς τοῦ 1953, ΠΡΩΤΟΣ ὑπόδειξα ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα «ΙΟΝΙΟΝ ΒΗΜΑ» νὰ μὴ πειραχτοῦν τὰ ἐρείπια τοῦ 'Αργοστολιοῦ. 'Αλλὰ νὰ μείνουν ΑΘΙΚΤΑ καὶ ν' ἀποτελέσουνε τὴν ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΠΟΜΠΗΙΑΝ. Κι' ἂν μ' ἀκούγανε οἱ τότε ἁρμόδιοι κι'... ἀναρμόδιοι, θὰ ἐρχόντουσαν αἰώνια οἱ τουρίστες στὸν τόπο μας ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ Πλανήτη καὶ θὰ μπαίνανε στὴ νῆσο μας μὲ τὰ τσουβάλια οἱ λίρες καὶ τὰ δολλάρια ἐσαεί!... Καὶ τονίζοντας νὰ χτισθῆ νέα πόλη τ' 'Αργοστολιοῦ, πλάϊ στὴν πρώτη πρωτεύουσα τὴν ἀρχαία Κράνη, μέσα στὴν ὁμαλὴ καὶ πλούσια ἀπὸ νερὰ κοιλάδα τῆς Κρανιᾶς. 'Ανοικοδόμηση ποὺ θὰ κόστιζε πολὺ λιγώτερα, θὰ γινότανε πιὸ τέλεια καὶ διατηρουμένων τῶν ἐρειπίων τ' 'Αργοστολιοῦ, θ' ἄνοιγε γιὰ μᾶς ὁ Τουριστικὸς πακτωλὸς ἀστείρευτα καὶ αἰώνια.

Ὑπόδειξα κι' ἀγωνίσθηκα νὰ μὴ γκρεμισθῆ τὸ καμπαναριὸ τῆς «Παναγίας τῆς Ρακατζῆς». 'Αλλὰ νὰ ὑποστηλωθῆ καὶ νὰ διατηρθῆ σὰ δεῖγμα ἀρχιτεκτονικῆς καὶ σὰν προσεισμικὸ ἐκκλησιαστικὸ μνημεῖο τοῦ τόπου μας, χωρὶς δυστυχῶς νὰ μ' ἀκούσουνε οἱ τότε ἰθύνοντες. Μάρτυρες οἱ ἐπιζῶντες, ὑπουργὸς Παιδείας κ. 'Αχιλλεὺς Γεροκωστόπουλος καὶ 'Ανοικοδομήσεως κ. Χρῆστος Εὐαγγελᾶτος, ποὺ ἐγὼ κατὰ τὸν 'Ιανουάριον τοῦ 1954 τοὺς ὑπόδειξα νὰ ρίξουν τὰ μπάζα στὴ θέση τοῦ τωρινοῦ μας Σταδίου, ἰδέα μου π' ἀγκάλιασε καὶ πραγματοποίησε ὁ κ. Εὐαγγελᾶτος κι' ὁ κ. Γεροκωστόπουλος ἐχορήγησε πρόθυμα τὴν πίστωση τῶν πρώτην 100 χιλιάδων δραχμῶν. Καὶ μὲ τὴν κρακτικὴν ἐνίσχυση καὶ τὶς δωρεὲς τῶν ὑπέροχων Βεργωτήδων, ἀπόχτησε τὸ νησί μας 'Εθνικὸ Στάδιο.

Μέσα στὸν ναὸν τῶν «Ταξιαρχῶν 'Αργοστολίου» ὑπάρχει πινακίδα π' ἀναγράφει τοὺς ἐπιτρόπους καὶ δωρητὲς ποὺ ἐργάσθηκαν καὶ προσφέρανε μικροποσὰ γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση τοῦ ναοῦ μας. 'Αλλὰ πουθενὰ δὲν εἶδα ν' ἀναγράφεται ὅτι ὁ ὑποφαινόμενος ἐξεκόλλησε σχεδὸν μὲ τὰ δόντια του, ἀπὸ τὸν ἀρνούμενον τότε ὑφυπουργὸν 'Ανοικοδομήσεως κι' ἐπιζῶντα κ. 'Εμμ. Κεφαλογιάννην, ὅλα τὰ σίδερα καὶ τσιμέντα γιὰ νὰ ξαναχτισθῆ στὴν πόλη μας ἡ ἐκκλησιὰ τῶν Ταξιαρχῶν ('Αρχαγγέλων). Καὶ μὲ τοὺς ἀγῶνες καὶ τὶς θυσίες τοῦ ἱερέα κ. Εὐάγγελου Χιόνη.

Χωρὶς ἐπίσης, δυστυχῶς, καὶ νὰ μ' εἰσακούσουνε, ὑπόδειξα στοὺς Διοικοῦντες τὴν Φιλαρμονικήν μας, ἀντὶ νὰ κτίσουνε κάτω τὶς αἴθουσες διδασκαλίας κι' ἐπάνω τὴ μεγάλη αἴθουσα, νὰ φκιάσουνε τὴ δεύτερη στὸ ἰσόγειο. Ἔτσι θ' ἀποκτοῦσε ἡ πόλη μας τὸ πρῶτο της μετασεισμικὸ κινηματοθέατρο καὶ θὰ ἔπαυε νὰ... ἐπαιτῆ ἡ Φιλαρμονική μας... αἰώνια, ἀφοῦ θ' ἀποκτοῦσε τὸ χειμερινό της καὶ θερινό της κινηματοθέατρο, ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν ὁποίων

ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

θὰ εἶχε εἰσοδήματα μόνιμα γιὰ τὴ διατήρηση τῆς Μπάντας καὶ τοῦ Ὠδείου της.

Πρῶτος ὑπόδειξα στὴν ἐφημερίδα τὰ «ΝΕΑ» τὴν ἀνοικοδόμηση τῆς νέας «Ἀργοστολιώτικης Λαχαναγορᾶς». Ἰδέα μου ποὺ ἀγκάλιασε καὶ πραγματοποίησε τὸ Δημοτικό μας Συμβούλιο μὲ τὸν τότε δήμαρχον μακαρίτην Γεράσ. Δανᾶτον.

Στὶς ντόπιες ἐφημερίδες ὑπάρχουν οἱ συνεχεῖς διαμαρτυρίες μου κι' οἱ ἀγῶνες μου γιὰ νὰ μὴ μεταφερθῆ καὶ... θαφτῆ τὸ «Βαλλιάνειο Νοσοκομεῖο» στὴν τωρινὴ θέση του. Καὶ τὰ Ἐργατικὰ καὶ τὰ Ὑπαλληλικὰ σπίτια νὰ σκορπισθοῦν μέσα στὸ ἀνοικοδομούμενο Ἀργοστόλι καὶ γιὰ νὰ πυκνώση ἡ πόλη κι' ἐπειδὴ οἱ ἐργάτες μας κι' οἱ ὑπάλληλοι δὲν ἔπρεπε νὰ στεγασθοῦν ἔξω τῆς πόλεως, σὰ νἄχανε εὐλογιὰ ἢ χολέρα.

Πρόπερσι ὑπόδειξα τὸν γιορτασμὸ τῶν 300 ἐτῶν τοῦ κλεινοῦ τῆς Ὀρθοδοξίας ἀγωνιστὴ κι' Ἱεράρχη μας Ἠλία Μηνιάτη. Χωρὶς καὶ νὰ τύχω προσκλήσεως στὶς Γιορτάδες ποὺ γίνηκαν πρὸς τιμὴν τοῦ Μηνιάτη, ἐνῶ κυκλοφορήσανε χιλιάδες προσκλήσεις.

Ἀλλὰ κι' οὔτε ποὺ εἰσακούσθηκα πέρυσι γιὰ νὰ γιορτάσουμε τὰ 400 χρόνια ἀπὸ τῆς θείας παρουσίας στὸ νησί μας τοῦ Προστάτη μας Ἁγίου Γεράσιμου, κι' ἔτσι χάθηκε μιὰ τεράστια εὐκαιρία ἀναπτερώσεως τῆς λατρείας μας πρὸς τὸν Ἅγιον καὶ τουριστικῆς προβολῆς τοῦ νησιοῦ μας.

Γιὰ τὴ νέα Μεγάλην Ἐκκλησιὰ τοῦ Προστάτη μας, ποὺ μὲ χαρά μου βλέπω νὰ προχωρῆ ἡ ἀνέγερσή της, ΠΡΩΤΟΣ ἔριψα τὴν ἰδέα κι' ἐπὶ Μητροπολίτου τοῦ μακαρίτη Ἱερόθεου (τοῦ Βουῆ) ἄνοιξα τὸν ΠΡΩΤΟΝ ἐρανικὸν λογαριασμὸν στὴν Ἰονικὴν - Λαϊκὴν Τράπεζαν Ἀργοστολιοῦ, τὸν ὑπ' ἀριθ. 993, κατὰ τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1964, ποὺ ὁ τωρινὸς Ἱεράρχης μας ἦταν ἀκόμα ἀρχιμανδρίτης τοῦ δοξασμένου μας Στόλου. Καὶ μὲ τὴν πρωτοβουλία μου συγκέντρωσα περίπου 50 χιλιάρικα, τὸ ἔργο ξεκίνησε καὶ προχωρεῖ, χωρὶς ποτὲ τὰ ἐπίσημα χείλη ν' ἀναφέρουνε τὴν εὐλαβικὴ προσφορά μου.

Καὶ οἱ γάτες ἀκόμα τῆς Κεφαλονιᾶς ξέρουνε πὼς ἀγωνίσθηκα σαραντάχρονα γιὰ τὴν ἐπανίδρυση στὸν τόπο μας τῆς ἀπαραιτήτου «Ναυτικῆς μας Σχολῆς». Ποὺ βλέπω νὰ πραγματοποιῆται ἐπὶ τέλους εἰς τὸ νησί μας μὲ τοὺς ἀγῶνες καὶ τὶς θυσίες τοῦ κ. Τάσου Ποταμιάνου καὶ τὴν κοινωφελῆ γενναιόδωρη προσφορὰ τοῦ μεγάλου μας εὐεργέτη Παναγῆ Ρόκκου Βεργωτῆ. Καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι οὔτε σὲ πλάκα θὰ μπῆ τ' ὄνομά μου, οὔτε ποτὲ θὰ μνημονευθοῦν ἡ πρωτοβουλία μου κι' οἱ ἀγῶνες μου. Γιατί, ὅπως λέει κι' ἡ γνωστὴ παροιμία μας, «κανένας δὲν ἁγιάζει στὸν τόπο του»!...

Αὐτὰ τὰ ἐλάχιστα ἀπ' ὅσα πρόσφερα στὸν τόπο μας κι' ἀναγκαστικὰ τ' ἀποθανατίζω, ὄχι ἐπαναλαμβάνω γιὰ νὰ μοῦ ποῦνε

μπράβο καὶ νὰ μὲ στολίσουνε μὲ παράσημα. Ἀλλὰ ἐπειδὴ πολλοὶ τωρινοὶ κάνουνε πὼς τ' ἀγνοοῦνε, ἐπειδὴ μερικοὶ ἄρχισαν νὰ ἰσχυρίζωνται πὼς εἶναι δικές τους πρωτοβουλίες καὶ ἔργα!... Καὶ γιὰ νὰ τὰ μάθουν οἱ ἐρχόμενες γενεές, μὲ τὴν πεποίθηση πὼς θὰ μὲ μιμηθοῦν καὶ θὰ μὲ ξεπεράσουνε σὲ προσφορὲς καὶ θυσίες, γιὰ τὸ καλὸ καὶ τὴν πρόοδο τῶν συγκατοίκων μας καὶ τοῦ νησιοῦ μας.

Νοέμβριος τοῦ 1971

ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΟΥΝΑΣ
Ἀργοστόλι

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ

M.T.S. «ΙΑΣΩΝ»
M.T.S. «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ»
T.S.S. «ΕΡΜΗΣ»
T.S.S. «ΠΗΓΑΣΟΣ»
M.V. «ΣΕΜΙΡΑΜΙΣ»
S.S. «ΑΤΡΕΥΣ»
M.T.S. «ΟΡΦΕΥΣ»
M.T.S. «ΟΔΥΣΣΕΥΣ»
M.T.S. «APOLLO II»
T.S.S. «ΖΕΥΣ»

ΤΑΚΤΙΚΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙ' ΕΠΙΒΑΤΑΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΙΤΑΛΙΑΣ – ΕΛΛΑΔΟΣ – ΚΥΠΡΟΥ – ΙΣΡΑΗΛ
ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΣΟΓΕΙΟΝ
ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΑΙΓΑΙΟΝ

ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΣ ΤΩΝ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΩΝ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 2 ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ
ΤΗΛ. 420.644 - 8

Δεχόμεθα ἐπιβάτας καὶ ἐμπορεύματα. Τηλ. Κεντρ. Πρακτορείου 473-630, 421-560, 420.644 - 8 καὶ εἰς ἅπαντα τὰ γραφεῖα Ταξιδίων καὶ Τουρισμοῦ Ἀθῆναι — Πειραιεὺς — Θεσσαλονίκη

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΔΙΑ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΝ - ΙΘΑΚΗΝ - ΛΕΥΚΑΔΑ - ΠΑΞΟΥΣ - ΚΕΡΚΥΡΑΝ

Φ)Μ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ

'Εκ Πατρῶν διὰ ΣΑΜΗΝ καθημερινῶς ὥρα 13.30.
'Εκ Πατρῶν δι' ΙΘΑΚΗΝ (μέσῳ Σάμης), Τρίτην, Πέμπτην, Σάββατον, ὥρα 13.30'.
'Εκ Πατρῶν διὰ ΚΕΡΚΥΡΑ (μέσῳ Σάμης - Φισκάρδου - Παξῶν) ἑκάστην Τετάρτην ὥρα 13.30'.
'Εκ ΣΑΜΗΣ διὰ Πάτρας καθημερινῶς ὥρα 09.00'.
'Εξ ΙΘΑΚΗΣ διὰ Πάτρας (μέσῳ Σάμης) Τετάρτη, Παρασκευή, Κυριακὴ ὥρα 07.00.
ΕΚ ΚΕΡΚΥΡΑΣ διὰ Πάτρας (μέσῳ Παξῶν , Φισκάρδου - Σάμης) ἑκάστην Πέμπτην 01.00'.

Φ)Μ ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

'Εκ ΠΑΤΡΩΝ διὰ Σάμην: 'Εκάστη Τετάρτη - Πέμπτη ὥρα 11.00'.
Ἕκαστον Σάββατον ὥρα 19.00'. 'Εκάστην Δευτέρα - Τρίτη (μεταφ. καυσίμων - ζώων) ὥρα 23.00' καὶ ἑκάστην Κυριακὴν ὥρα 23.00.
'Εκ ΣΑΜΗΣ διὰ Πάτρας: 'Εκάστην Κυριακὴ - Δευτέρα - Τρίτη - Τετάρτη - Πέμπτη ὥρα 18.00 καὶ ἑκάστην Τετάρτην ὥρα 06.00' μεταφορὰ καυσίμων - ζώων.

ΔΙ' ΑΓΟΝΟΝ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

'Εκ Πατρῶν ὥρα 09.00 ἑκάστην Παρασκευὴν δι' 'Αστακὸν - Κάλαμον - Μύτικα - Μεγανῆσι - Νυδρί - Βασιλικὴ - Φρίκες - 'Ιθάκην - Σάμην.
'Εκ ΣΑΜΗΣ ὥρα 07.00' ἕκαστον Σάββατον δι' 'Ιθάκην - Φρίκες - Βασιλικὴ - Νυδρὶ - Μεγανῆσι - Μύτικα - Κάλαμον - 'Αστακὸν - Πάτρα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: 'Αναχώρησις Δρομολογίου 'Αγόνου ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ἐκ Πατρῶν ὥρα 09.00.

ΕΚ ΠΑΤΡΩΝ ΔΙΑ ΚΕΡΚΥΡΑ:

'Εκάστην Τετάρτην ὥρα 13.30'.
ΕΚ ΚΕΡΚΥΡΑΣ διὰ Πάτρας:
'Εκάστην Πέμπτην ὥρα 01.00'.

Ναυτικὸν Πρακτορεῖον Κ. ΤΣΙΜΑΡΑ
'Αράτου 1
Τηλέφωνον: 77-783

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΟΥΝΑ - ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ

ΒΙΒΛΙΑ ΕΞΑΝΤΛΗΜΕΝΑ :

1. Κεφαλονίτικες Ἠθογραφίες. Τόμος πρῶτος
2. Κεφαλονίτικες Ἠθογραφίες. Τόμος δεύτερος
3. Ὁ Προστάτης τῆς Κεφαλονιᾶς Ἅγιος Γεράσιος. Ἔκδοση 1η
4. Ὁ Προστάτης τῆς Κεφαλονιᾶς Ἅγιος Γεράσιμος. Ἔκδοση 2α
5. Δημήτρης Δαβῆς - Λουρεντζᾶτος. Ὁ Ἐπιτελάρχης τοῦ Ἑνωτικοῦ τῶν Ἑπτανησίων Ἀγώνα
6. Τὸ Κεφαλονίτικο Σατιρικὸ Ἡμερολόγιο τοῦ 1966
7. Τὸ Κεφαλονίτικο Σατιρικὸ Ἡμερολόγιο τοῦ 1967
8. Τὸ Κεφαλονίτικο Σατιρικὸ Ἡμερολόγιο τοῦ 1968
9. Τὸ Κεφαλονίτικο Σατιρικὸ Ἡμερολόγιο τοῦ 1969
10. Εὔθυμα Κεφαλονίτικα Ἀφηγήματα
11. Κεφαλονίτικες Ἱστορίες καὶ Θρῦλοι
12. Γεράσιμος Μαυρογιάννης. Ὁ δεύτερος Ἐθνικὸς Ποιητὴς
13. Παρακαλῶ, γελάσετε Κεφαλονίτικα
14. Τὰ 130 χρόνια τῆς Μουσικῆς στὴν Κεφαλονιὰ
15. Κεφαλονίτικες Θαλασσινὲς Ρίμνες. Πρώτη ἔκδοση
16. Λαογραφικὰ τῆς Κεφαλονιᾶς
17. Τὰ Κουρουκλάτα — Λαογραφικὰ καὶ Ἱστορικὰ
18. Γ. Μολφέτα Α΄ Ἐπιλογὴ ἀπὸ τὸ «Ζιζάνιο»
19. Γ. Μολφέτα Β΄ Ἐπιλογὴ ἀπὸ τὸ «Ζιζάνιο»

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ :

20. Παρακαλῶ γελᾶστε Ληξουριώτικα
21. Κεφαλονίτικες Θαλασσινὲς Ρίμνες. Β΄ ἔκδοση συμπληρωμένη
22. Τὸ Κεφαλονίτικο Σατιρικὸ Ἡμερολόγιο τοῦ 1970
23. Δύο ὧρες μὲ Κεφαλονίτικα χορτᾶτα γέλια
24. Εὔθυμα καὶ σοβαρὰ Κεφαλονίτικα ἀφηγήματα
25. Τὰ τιμημένα Κεφαλονίτικα Ράσα
26. Τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ 1971
27. Εὔθυμες Κεφαλονίτικες Θαλασσογραφίες
28. Τὸ Κεφαλονίτικο Ἡμερολόγιο τοῦ 1972

ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ :

1. Μικέλης Δαβῆς - Μερτζάνης. Ὁ Τυρταῖος τοῦ Ἑνωτικοῦ τῶν Ἑπτανησίων Ἀγώνα
2. Τὸ χρονικὸ τοῦ ἀθλητισμοῦ στὴν Κεφαλονιὰ
3. Ἀνέκδοτα ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Λαυράγκα
4. Ὁ Κεφαλονίτικος Ἱστορικός, Λαογραφικὸς καὶ Τουριστικὸς Ὁδηγός

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ